

ÅRSREDOVISNING

2013

Strategiska samtal

LÄNSSTYRELSEN
I K R O N O B E R G S L Ä N

Innehåll

Landshövdingen har ordet	4
Organisation	6
Resultatredovisning	7
Övrig förvaltning	12
Trafikföreskrifter	14
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	15
Regional tillväxt	21
Infrastrukturplanering	35
Hållbar samhällsplanering och boende	38
Energ och klimat	43
Kulturmiljö	54
Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	62
Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd	66
Lantbruk och landsbygd	92
Fiske	111
Folkhälsa	113
Jämställdhet	124
Integration m.m.	135
Organisationsstyrning	148
Personaluppgifter	151
Året i siffror	153

Finansiell redovisning

Bilaga

LANDSHÖVDINGEN HAR ORDET

Samhandling, utveckling och utmaningar. Det är ord som kan beskriva 2013 och vår roll. När jag summerar året blir listan på vad Länsstyrelsen i Kronobergs län jobbat med både lång och innehållsrik. Och det är inte så konstigt. Utöver de 90-tal uppdrag och ansvarsområden som ålagts oss, har vi förmånen att vara verksamma i ett län präglad av både möjligheter och prövningar. Att leda en myndighet med en sådan bredd i en sådan region är både stimulerande och utmanande.

Länsstyrelsen som statens regionala aktör och samordnande kraft i länet har förtydligats och stärkts ytterligare under 2013. Vi upplever en tydlig trend, där antalet förfrågningar om att samverka, samordna och ta del av vår kompetens genom olika aktiviteter ökar. Vår roll har utvecklats och stärkts genom de strategiska samtalen som blivit en del av ett framgångsrikt arbetssätt för vårt län - samhandling. Vi ser nu ett antal områden där olika aktörer möts kring en gemensam utmaning eller fråga och går in med kompetens och insatser för att hitta lösningar som stärker länet. Som ett av landets minsta län gäller det att tillvarata de resurser och styrkor vi besitter och se närheten till varandra som en konkurrensfördel.

Ett exempel är integrationsarbetet, en komplicerad och laddad fråga, där vi efter en årslång process med alla kommuner insåg att samtal och dialog inte förde arbetet framåt. För att lyckas var statens aktörer på regional nivå tvungna att gå i takt, och ibland är det både nödvändigt och mödan värt att ta nya tag för att komma framåt. Inte minst när vi vet att det bidrar till mångfald, tillväxt och ett gott liv för människorna i vårt län. I integrationsfrågan har vi tagit ett rejält omtag och när vi nu går in i 2014, gör vi det med samhandling mellan Länsstyrelsen, Migrationsverket och Arbetsförmedlingen. Med ett kundorienterat synsätt och med regionens förutsättningar för ögonen hoppas jag att vi hittat ett arbetssätt som gör att berörda aktörer ser nytta.

Arbetssättet har även gett resultat inom ramen för Glasrikeuppdraget. Trots ett tufft år för Glasriket med uppmärksammade miljöproblem och nedläggningsbesked, har vi under 2013 tillsammans med Länsstyrelsen i Kalmar, de fyra berörda kommunerna och SGU kraftsamlat gällande den viktiga frågan om saneringen av förorenade områden. Tack vara samhandling, där samtliga aktörer bidragit med sin kompetens, fick SGU i höstas en förfrågan från alla fyra kommunerna i Glasriket om att gå in som huvudman för saneringen. Ett huvudmannaskap som SGU har beslutat att ta. Att denna svåra fråga hittat en väg framåt, är ett viktigt steg för Glasrikets och hela regionens fortsatta utveckling.

Allt sedan finanskrisen 2008 har det varit tydligt för oss att utveckling och förnyelse måste till för att Kronoberg ska stå redo när globaliseringens utmaningar knackar på dörren. Under 2013 har vi därför, tillsammans med såväl andra myndigheter som näringsliv och organisationer i länet, tagit viktiga steg i arbetet med regionala utvecklings- och innovationsplaner. Genom att ta fram gemensamma visioner och mål inom dessa områden vill vi skapa samhandling, struktur och förutsättningar för det småländska entreprenörskapet och innovationskraften, att inte bara möta utmaningarna, utan också vända dem till möjligheter och tillväxt.

Vi verkar i ett utpräglat landsbygdslän. Våra kunder lever och arbetar på landsbygden dagligdags, vilket gör att landsbygdens utveckling är av stor betydelse för oss. Frågan är inte ny för Länsstyrelsen, men dess betydelse för länet är av sådan dignitet, att vi under

2013 beslutade att landsbygdens utveckling ska bli myndighetens inriktning under 2014-2016. Inriktningen är en ny dimension som ska öka medvetenheten om vilken effekt vårt dagliga arbete med beslut, yttranden, kurser, tillsyn eller kontroller har för landsbygden i vårt län. Jag ser det som ett strategiskt och medvetet arbete för att säkerställa att vi gör det vi är satta att göra – nämligen främja hela länets utveckling!

Beskedet från regeringen att vi även i framtiden ska vara 21 länsstyrelser i landet togs emot väl i Kronoberg. Det betyder att våra insatser som statens regionala aktör och en samordnande kraft kan utvecklas vidare. Det som bekymrar och begränsar våra möjligheter att utföra vårt uppdrag är de ekonomiska förutsättningarna. Jag är imponerad över hur mycket verksamhet våra medarbetare åstadkommer med de resurser vi har. Men det ställer stora krav på oss att fortsatt tänka nytt och att prioritera. Tillsammans med våra kompetenta medarbetare blir detta ett arbete och en utmaning som vi tar med oss in i 2014.

När jag summerar 2013 blir som sagt listan på vad Länsstyrelsen i Kronobergs län jobbat med både lång och innehållsrik. Vi har tagit ytterligare steg i vår strävan att vara en modern och mänsklig myndighet som sätter dem vi är till för i fokus. Enligt min bedömning har Länsstyrelsen i Kronobergs län under 2013 bidragit positivt till länets utveckling. Jag intygar härmed att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamheten samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. Årsredovisningen för 2013 fastställs härmed.

Växjö den 18 februari 2014

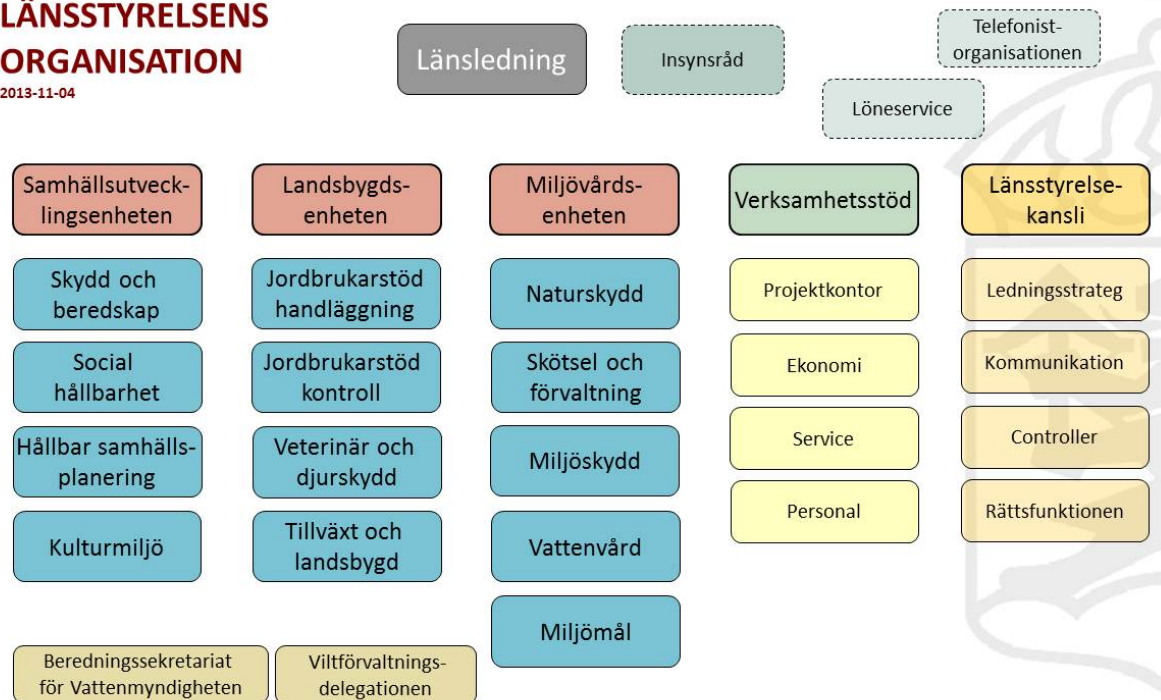

Kristina Alsér, landshövding

ORGANISATION

LÄNSSTYRELSENS ORGANISATION

2013-11-04

LÄNSSTYRELSEN
I KRONOBERGS LÄN

RESULTATREDOVISNING

Länsstyrelseinstruktion 2 §

Länsstyrelsen ska verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar.

Länsstyrelsen ska utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande och inom myndighetens ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser.

Länsstyrelsen ska främja länets utveckling och noga följa tillståndet i länet samt underrätta regeringen om dels det som är särskilt viktigt för regeringen att ha vetskap om, dels händelser som inträffat i länet.

Länsstyrelsen ska vidare ansvara för de tillsynuppgifter som riksdagen eller regeringen har ålagt den. Förordning (2008:1346)

- *Länsstyrelsen ska verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar*

Samtliga verksamheter inom Länsstyrelsen bidrar genom sitt arbete till att de nationella målen uppnås. I denna del ges en övergripande bild där några få insatser får statuera exempel för att beskriva vårt arbete. Övriga insatser redovisas under respektive verksamhetsavsnitt.

- *Länsstyrelsen ska utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande och inom myndighetens ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser.*

Att se hela länet är alltid Länsstyrelsen i Kronobergs läns utgångspunkt och ambition. Likaså att i största möjliga mån arbeta sektorsövergripande och inkludera olika aspekter och aktörer som berörs av frågorna. Vårt uppdrag är att främja länets utveckling. För att göra det framgångsrikt är samhandling och samordning en förutsättning. Därmed faller det sig också naturligt att vi har ett helhetsperspektiv när vi redovisar vårt arbete, se nedan.

- *Länsstyrelsen ska främja länets utveckling och noga följa tillståndet i länet samt underrätta regeringen om dels det som är särskilt viktigt för regeringen att ha vetskap om, dels händelser som inträffat i länet.*

Rollen som samordnande kraft i länet blir allt tydligare och starkare. Trenden är ett ökat antal förfrågningar om att samverka, samordna och ta del av vår kompetens. Länsstyrelsen ser mycket positivt på det ökade intresset att samverka eftersom vi är av uppfattningen att det är en förutsättning för framgång. För att ge största möjliga effekt vad gäller att främja länets utveckling, har vi valt att koncentrera vår medverkan och våra insatser till områden vi bedömer vara extra angelägna för länet.

En annan grundpelare i vår verksamhet, den som rör tillsyn och ärendehantering, lyfts sällan fram när det talas om tillväxt och utveckling. Men kopplingen är glasklar. När det går bra för länet ökar våra inkommande ärenden och när vi gör bra ifrån oss stärks förutsättningarna för länets aktörer att satsa och utveckla. Dessa samband har under 2013 förtydligats i vårt län. Som exempel kan nämnas kulturmiljöarbetet, där vi under 2013 fått in drygt 100 fler anmälningsärenden än 2012. Orsaken är en pågående stark tillväxt vad gäller nybyggnationer i vårt län. Likaså inom området miljötillsyn av förorenade områden där

utfallet tydligt visar att tillsynen leder till jobb och investeringar i länet när undersökning och efterbehandling av förorenade områden utförs. Utan tillsynen hade få, om ens några, av de undersökta projekten blivit utförda. I pengar visar en kvalificerad uppskattning som Länsstyrelsen gjort att varje satsad statlig krona ger 1,52 från de privata aktörerna.

Utmaningar som kräver nytänk, samordning och insatser

Länet har under 2013 tagit emot mer än dubbelt så många nyanlända flyktingar som under föregående år. Det har varit en bidragande faktor till att Länsstyrelsens integrationsarbete varit än mer angeläget. Vår utgångspunkt i arbetet är att mångfald berikar vårt län och bidrar till mångfald, tillväxt och ett gott liv för dem som bor här. Integration är dock en laddad och komplicerad fråga. Det har visat sig i det arbete som påbörjades under 2012 med att få till stånd en gemensam regional arbetsmodell för hur vi samarbetar kring integrationsfrågorna - Integration i Kronoberg. Där krävdes efter en årslång dialogprocess med alla kommuner ett rejält omtag under 2013. Vi kom inte framåt. För att lyckas var statens aktörer på regional nivå tvungna att gå i takt och samordna sig, och Länsstyrelsen fick tänka om för att nå framgång. I juni 2013 slöts en regional överenskommelse om samarbete mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Lessebo kommun, Linnéuniversitetet, Länsstyrelsen, Migrationsverket och Skatteverket. Integration i Kronoberg kommer att utveckla verksamhet med mottagning, etablering och integration av nyanlända kronobergare.

Arbetet med att främja förnyelse och stärka den industriella utvecklingen i Glasriket har fortgått under 2013. I början av året ordnades ett strategiskt samtal om Glasriket för att lyfta frågan om Glasrikets utveckling och nationella samordning. Samtalet följdes upp i november med ett designmingel som hade utveckling av Glasriket som tema. Ett 80-tal personer samlades kring Glasrikets utmaningar och möjligheter och en fortsättning på verkstaden kommer att genomföras under våren 2014. Samordningen inom ramen för Glasrikeuppdraget mellan de två Länsstyrelserna, de fyra berörda kommunerna och de två regionförbunden har fördjupats under 2013 och gett resultat. Ett exempel är den så viktiga saneringsfrågan som styrgruppen sedan tidigare uppmärksammat regeringen på i en särskild skrivelse. Tack vare nytänk och samtliga aktörers bidrag med sin kompetens, fick SGU i höstas en förfrågan från alla fyra kommunerna i Glasriket om att gå in som huvudman för saneringen. Ett huvudmannaskap som SGU har beslutat att ta. Att denna svåra fråga hittat en väg framåt är ett viktigt steg för Glasrikets och hela regionens fortsatta utveckling.

En positiv befolkningsutveckling till trots är utflyttning av ungdomar i åldern 18-25 år alltjämt en utmaning. Trots ett universitet i regionen tenderar de unga att flytta ut ur länet i större utsträckning än in. Att på olika sätt arbeta med attraktionskraft kring jobbmöjligheter, boende och livskvalitet är därför en viktig fråga för länets utveckling. Ett exempel där Länsstyrelsen samverkar och arbetar inom detta område är genom projektet TvärdrAG vars övergripande mål är att sätta Södra Småland på kartan som en attraktiv region att verka och bo i. Projektet bygger på en tydlig samverkan mellan näringsliv och offentliga organisationer och ska utveckla en struktur för hur denna samverkan ska fortsätta långsiktigt. Under 2013 har bland annat handlingsplaner inom fyra områden arbetats fram, en uppföljning på 2012 års krafftag kring problemen att matcha unga arbetssökanden med näringslivets behov genomförts och ett inflyttarnätverk startats.

Möjligheter som kan få länet att utvecklas

Kronoberg, liksom Småland i övrigt, är ett län starkt präglad av skogen, glaset och entreprenörskapet. Idén att kombinera dessa värden ledde till ett Småländskt samarbete kring en ansökan till Vinnovas Vinnväxt-program om att etablera en innovationsmiljö grundat på just våra styrkeområden. Offentliga aktörer i form av regionförbund och länsstyrelser, akademien i form av Linnéuniversitetet samt Högskolan i Jönköping samt ett stort antal företag samlades och stod bakom ansökan. Syftet är att möta utmaningar så som behovet av nya bostäder och behovet av att bygga yteffektivt, flexibelt, modernt, energieffektivt och hållbart. Smart Housing Småland blev under 2013 en av Vinnovas vinnare vilket innebär ett stöd på 10 år som ska användas till förstudier, FoU-projekt, prototyper, affärsutvecklingsprojekt, stadsutveckling etc. Smart Housing Småland blir en innovationsmiljö där man, med användaren i centrum, utvecklar smart boende och hållbar byggd miljö i kombinationen mellan trä och glas - en stor satsning för hela Småland och goda chanser för tillväxt, forskning och utveckling i samtliga Småländska län.

Miljöfrågan engagerar och tar länet och Länsstyrelsen framåt. Som exempel kan nämnas att vi är det län i Sverige som 2009-2012 har byggt störst andel lågenergibyggnader i förhållande till det totala bostadsbyggandet med 23 %. Genomsnittet i Sverige under samma period var 5 %. Länsstyrelsen har varit en bidragande faktor i den utvecklingen. Under 2013 har vi som första residens i landet KRAV-certifierats, arbetet med klimatavtal har fortsatt där ett flertal nya aktörer signerat avsiktsförklaringar med Länsstyrelsen, och vi har jobbat med framtagandet av ett åtgärdsprogram för klimat- och energiområdet i länet. Det sistnämnda har varit en ytterst omfattande förankringsprocess som även inkluderat en kommunturné där vi presenterat förslaget om "Miljömålsloften", dvs. att få olika aktörer att underteckna avsiktsförklaringar med åtgärder som bidrar till att uppnå miljömålen.

Intresset för mat och trenden att efterfråga lokalt producerade livsmedel fortsätter att växa även i Kronobergs län. Att vi har företag som på olika sätt arbetar med lokala livsmedel innebär både jobb, landsbygdsutveckling, turism och miljöinsatser. Länsstyrelsen bidrar till att främja denna utveckling. Ett tydligt exempel är att vi under året stått bakom MAT2013. Ambitionen är att MAT ska bli ett årligen återkommande evenemang som står på egna ben med egna medel. Därför initierade vi under 2013 ett samarbete tillsammans med Landsbygget Kronoberg, Växjö kommun och Regionförbundet Södra Småland för att så ska ske.

Kronoberg är ett utpräglad landsbygds-län. Att jobba med landsbygds utveckling faller sig därför självklart och naturligt. Frågan är givetvis inte ny för oss, men det har under året i dialog med bland andra länets åtta kommuner, blivit tydligt att man ser Länsstyrelsen som den naturliga regionala aktören att ta ett samlat grepp kring landsbygds utveckling. Vi besitter både kompetens, uppdrag och en möjlighet att ta ett samlat grepp. Under 2013 beslutade vi därför att landsbygds utveckling ska bli myndighetens temainriktning under 2014 - 2016. Inriktningen ska öka medvetenheten om vilken effekt vårt dagliga arbete med beslut, yttranden, kurser, tillsyn eller kontroller har för landsbygden i vårt län. Det är ett strategiskt och medvetet arbete för att säkerställa att vi gör det vi är satta att göra – nämligen främja hela länets utveckling.

Innovation, utveckling och regionalt ledarskap är nödvändiga ingredienser för ett län som vill möta globaliseringen och stå sig väl i konkurrensen med andra. Under året har Länsstyrelsen aktivt deltagit i arbetet med framtagande av såväl regional innovationsstrategi, RIS, som regional utvecklingsstrategi, RUS. Båda dessa processer har letts av Regionförbundet

södra Småland men Länsstyrelsen har ingått i arbetsgrupper och landshövding samt länsråd har tillsammans med regionförbundets ledning varit drivande i processerna.

I de studier som gjorts av Kronoberg på senare år – bl a över innovationsstödssystemet och i en så kallad territorial review (genomförd av OECD) – påvisas vissa tydliga brister. Bland annat lyfts behovet av tydligare regionalt ledarskap och samverkan fram. Rapporterna pekar också på otydlighet i systemet, lågt kunskapsinnehåll i näringslivet, låg inkludering av näringslivet i planering och medfinansiering, låg extern finansiering samt ett lågt innovationsindex. Utifrån dessa studier har RUS och RIS tagit avstamp. Båda processerna har varit fokuserade på dialog och delaktighet i hela regionen och att skapa ett tydligt regionalt ledarskap i dessa processer.

Innovationsstrategin har utgått från den nationella strategin och arbetet har finansierats av Tillväxtverket. Regionförbundet södra Småland har varit projektledare för arbetet men arbetsgruppen har bestått av representanter från Länsstyrelsen, Landstinget, Linnéuniversitetet, Företagarna, Växjö kommun samt Ljungby kommun och arbetet har skett genom denna grupp. Innovationsstrategin har under 2013 inneburit ett arbete över hela länet där seminarier och workshops har genomförts, runt 150 personer i hela länet har deltagit. Under 2013 genomfördes också en innovationsdag där dessa parter samverkade och drog ihop över 100 personer. RIS förväntas färdigställas under hösten 2014 och vara en tydlig del av RUS.

Arbetet med den regionala utvecklingsstrategin påbörjades något senare än innovationsstrategin men dessa processer har hakat i varandra och även RUS har fokuserat på delaktighet och regionalt ledarskap. Under hösten 2013 har en kartläggning av de nätverk man arbetar med på framförallt regionförbundet och Länsstyrelsen, syftet är att i så stor utsträckning som möjligt se till att processen runt RUS ingår i de ordinarie nätverken. Interna workshops på regionförbundet och Länsstyrelsen, samt gemensamma workshops har också genomförts. Fokus har varit att diskutera vilka uppdrag organisationerna har i förhållande till RUS och hur man kan arbeta med och förhålla sig till en regional strategi. Arbetet kommer att fortsätta och intensifieras under 2014. RUS förväntas bli beslutad i samband med att en ny region bildas 2015.

Modernisering av en myndighet som vill vara ett föredöme

Länsstyrelsen i Kronobergs vision är att vara ett föredöme. Det ställer höga krav på ständig utveckling, lyhördhet och ett tydligt fokus på dem vi är till för. Med detta som utgångspunkt har länsledningen under året besökt samtliga åtta kommuner och dess ledning för att lyssna in deras behov, utmaningar och möjligheter. Länsstyrelsen har samtidigt fört fram områden eller frågor där kommunerna kan förbättra sig eller gett beröm för bra insatser. Besöken har varit mycket givande för båda parter.

I april 2013 anordnade vi en tillsynsvecka i syfte att lyfta fram och visa allmänheten exempel på hur vi som myndighet arbetar ute i fält. Arbetet fick stort medialt genomslag och uppskattades av såväl kunder som våra medarbetare.

För att öka servicen gentemot tamdjursägare och ge dem en ökad trygghet, har Länsstyrelsen i Kronoberg efter dialog med tamdjursägare tagit initiativ till en SMS-tjänst där vi kan varna om en varg rör sig i deras närområde. Syftet är att tamdjursägarna ska få en snabbare information än vad vi kan erbjuda i dagsläget och därmed en ökad möjlighet att skydda sina

djur. Ytterligare fem Länsstyrelser i södra Sverige har hört av sig och vill ansluta till tjänsten som väntas vara i bruk under början av 2014.

Vår telefonistorganisation har under året låtit ett externt undersökningsföretag genomföra en kvalitetsmätning för att kontrollera kvalitén på service och kundkommunikation, det vill säga helhetsupplevelsen som kund när man ringer till Länsstyrelsen. De goda resultaten ledde till en guldcertifiering gällande företagsväxlar vilket är den högsta rankingen man kan få. Arbetet gav också en plats i SM i telefoni där Länsstyrelsens telefonistorganisation i januari 2014 tog hem första pris. Även i 2013 års brukarundersökning stack Länsstyrelsen i Kronoberg ut. Resultatet visar att Kronobergs län får högt betyg när det gäller bemötande och medarbetarna uppfattas som engagerade, intresserade och öppna för dialog.

Samhandling, vägen framåt för ett litet län

Kronoberg är ett litet län. En av styrkorna med det ligger i närheten mellan alla de aktörer som varje dag arbetar för att stärka och utveckla länet. För Länsstyrelsen är det en självklarhet och förutsättning att söka samhandling med andra, såväl offentliga som privata aktörer. Det arbetssättet ger både bättre effekt på sikt och ger mervärde till de medel vi satsar.

Att samverka med andra myndigheter både regionalt och nationellt är en viktig pusselbit, inte minst sett ur kundens perspektiv som ofta efterfrågar ”en dörr in”.

Som exempel kan nämnas kulturmiljö där det sedan 2008 pågår ett samarbete mellan länsstyrelserna och Riksantikvarieämbetet. Syftet är att höja kvaliteten i kulturmiljöfrågorna genom att samarbeta kring gemensamma frågor, skapa effektiva rutiner och nyttja tillgängliga resurser på bästa sätt. Kronobergs länsråd är ansvarigt för länsstyrelsernas kulturmiljöfrågor och vår länsantikvarie är södra länsgruppens samordnare. Under 2013 har samverkansarbetet fördjupats. Effekten är en moderniserad kulturmiljövård med ökad samsyn i frågor som rör kulturmiljöarbetet och gemensamt fokus på prioriterade frågor.

Myndighetssamverkan sker på ett eller annat vis inom kort sagt samtliga våra områden. Länsstyrelsen i Kronobergs län har ett väl utvecklat samarbete med de statliga myndigheterna på regional nivå, såväl när det gäller kontinuerlig handläggning av ärenden som mer strategiska diskussioner och insatser.

Genom våra kontinuerliga möten med statliga myndigheter men även inom särskilda forum såsom integrationsrådet, krisberedskapsrådet och innovationsdag Småland sker samarbete med Linnéuniversitetet, Almi, Arbetsförmedlingen, Räddningsverket, SMHI, MSB, BRÅ, Polisen, Skatteverket och Åklagarmyndigheten.

Stora delar av vårt miljöarbete och särskilt arbetet med nationalpark Åsnen sker i nära samarbete med Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen.

Länsstyrelsen i Kronoberg samordnar länsstyrelsernas förenklingsarbete inom ramen för ”Förenkla på riktigt”. Projektet genomförs i nära dialog med såväl näringsliv som andra statliga myndigheter, till exempel Tillväxtverket, Tillväxtanalys, Bolagsverket och Jordbruksverket. Varje år har Länsstyrelsen i Kronoberg samlat samtliga statliga myndigheter som fått ett särskilt förenklingsuppdrag av departementen och bjudit in statssekreterarna. Syftet har varit att skapa en gemensam överblick av samtliga uppdrag och bidra till en plattform för samarbete och gemensamma insatser, allt för att underlätta för dem vi är till för.

- Länsstyrelsen ska vidare ansvara för de tillsynsuppgifter som riksdagen eller regeringen har ålagt den. Förordning (2008:1346).

Länsstyrelsen har ett brett tillsynsuppdrag med tillsyn inom ca 30 olika verksamhetsområden. Tillsyn är en viktig del av Länsstyrelsens ansvarsområde. I syfte att uppmärksamma och stärka Länsstyrelsens tillsynsroll anordnades en tillsynsvecka i april 2013. Då genomfördes ca 130 tillsynsbesök/insatser och Länsstyrelsens samtliga enheter deltog. Tillsynsveckan uppmärksammades en hel del i massmedia och ledde internt till ökat fokus på tillsyn. Under veckan uppmärksammades ett flertal brister och avvikelser i de granskade verksamheterna. Länsstyrelsen tog också tillfället i akt under veckan att informera och sprida kunskaper om tillsyn, både internt och externt, vilket i huvudsak mottogs positivt.

Tillsyn inom respektive sakområde beskrivs närmare under det specifika sakområdets rubrik i årsredovisningen.

Övrig förvaltning

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2013	2012	2011
Avser verksamhet 20* och 21*			
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,33	0,33	0,37
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	4,66	5,17	3,74
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	3,50	3,90	3,12
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	8 145	7 162	4 661
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	6,54	5,81	4,39
Antal ärenden, inkomna och upprättade	416	555	742
Antal beslutade ärenden	406	636	650
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	3	2	7
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	689	24 918	35 721
Brukarundersökning			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 212, Bevakningsföretag	-		
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 203, Överförmyndare	-		

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Kommentarer till tabellen

Under Allmänna förvaltningsfrågor finns sedan några år det nationella projektet Förenkla på riktigt (under 205 näringsrättsliga frågor). Vidare finns jaktärendena inom detta område liksom kamera, delgivningar och deponerade medel. Inom gruppen finns även allmänt övergripande inom området allmänna förvaltningsfrågor och val. Av verksamhetskostnaderna avser ca 50 % projektet Förenkla på riktigt, ca 20 % jakt och ca 30 % övriga förvaltningsärenden. Under 2013 har verksamheten inom det länsstyrelsegemensamma projektet Förenkla på riktigt utökats och allt fler länsstyrelser har aktivt deltagit och satt igång med aktiviteter, vilket förklarar den ökade verksamhetskostnaden.

Antalet förvaltningsärenden har minskat något, vilket till största delen beror på den koncentration till vissa länsstyrelser av vissa ärendegrupper som genomfördes under 2012. Lönegaranti ingick i koncentrationen och det är anledningen till att bidragsutbetalningarna minskat.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Projektet Förenkla på riktigt

Projektet rapporteras enligt uppdraget i särskild ordning den 31 mars respektive år. För senaste delrapporten se www.forenkla-pariktigt.se.

Val

Under året ökade arbetet successivt inför valen 2014. Detta redovisas utförligare under Länsstyrelseinstruktionen 4 §.

Kamera

Inom området kameraövervakning har tillsyn utförts för första gången på många år. Tillsynen följde den nationella tillsynsplanen och omfattade butiker i köpcentrum och gallerior i länet.

Totalt genomfördes ca 25 tillsynsinsatser under året. Avvikelse och otillåten kameraövervakning upptäcktes i drygt hälften av fallen. I de flesta fall berodde avvikelserna på okunskap om kameralagen och dess tillämpning. Länsstyrelsen har vid besöken sett som en av de främsta uppgifterna, att informera och sprida kunskap om kameralagstiftningen.

Lönegaranti

Under 2012 koncentrerades handläggningen av lönegaranti till vissa länsstyrelser. Av den anledningen har bidragsutbetalningarna minskat.

Viltförvaltning

Vid årsskiftet 2013/2014 går förordnandena för ledamöterna i viltförvaltningsdelegationen (VFD) ut. Förslag till nya ledamöter har begärts in från berörda parter. Samtliga tillfrågade organisationer har svarat.

Älgjakt

En ny älgjaksadministration trädde i kraft den 1 januari 2012. Arbetet med att dela in länet i älgförvaltningsområden (ÄFO) gjordes under 2012 och har skett i dialog med berörda parter och resulterat i att alla är överens. Älgförvaltningsgrupper (ÄFG) har tillsatts i alla ÄFO. Detta gör sammantaget, att vi har en bra grund för att förverkliga den nya älgjaksadministrationen på ett framgångsrikt sätt.

En regional älgförvaltningsplan har tagits fram och efter en bred remissbehandling fastställts av VFD. Treåriga älgförvaltningsplaner för länets sju ÄFO har fastställts. Nya älgskötselplaner har fastställts för länets samtliga 63 älgskötselområden (ÄSO). De flesta är fastställda på tre år men i undantagsfall, när ÄFG och ÄSO inte varit överens, har de bara fastställts på ett år. Både älgförvaltningsplaner och älgskötselplaner är framtagna efter nya mallar och utefter målen i den regionala älgförvaltningsplanen. Planerna har tagits fram i bred dialog med berörda parter och med hjälp av inhyrd konsultbistånd.

Ett helt nytt betalningssystem för fällavgifterna har införts för att underlätta den framtida förvaltningen.

Ett informations/samrådsmöte med samtliga ledamöter för länets sju ÄFG har genomförts. Mötet genomfördes i samverkan med Jägareförbundet, Skogsstyrelsen och Södra Skogsägarna.

Vildsvin

Vildsvinsstammen och viltolyckorna ökade markant under 2012. Djurens bökande har ställt till stora problem för jordbruket, villaägare samt parker och idrottsanläggningar med gräsplaner. En regional vildsvinsförvaltningsplan har tagits fram och efter en bred remiss-behandling fastställts av VFD.

En samrådsgrupp i vildsvinsförvaltningsfrågor har bildats. Den består av representanter för Länsstyrelsen samt olika markägar- och jägarorganisationer. Samrådsgruppen försöker skapa samsyn i frågorna för att snabbare kunna hitta åtgärder för att komma till rätta med problemen. Gruppen har träffats tre gånger under året.

Sammantaget har dessa åtgärder bidragit till att avskjutningen ökat och viltolyckorna minskat. I landet som helhet har antalet viltolyckor med vildsvin minskat från 1 363 till 1 096 mellan första halvåret 2012 och första halvåret 2013. Tydligast är minskningen i Kronobergs län, där det första halvåret 2012 inträffade 224 viltolyckor med vildsvin inblandade, jämfört med 126 under 2013. Avskjutningen av vildsvin har samtidigt ökat kraftigt. Under jaktåret 2012-2013 sköts det 16 vildsvin per 1 000 ha jämfört med året innan, då det sköts fem vildsvin per 1 000 ha.

Länsstyrelseinstruktion 4 §

1. De allmänna valen

Länsstyrelsen har en viktig roll som regional valmyndighet och svarar för förberedelser och genomförande av allmänna val, val till Europaparlamentet och folkomröstningar. Under 2013 har förberedelser påbörjats inför "supervalåret 2014" genom att vi bland annat tillsatt en arbetsgrupp och deltagit i nationella träffar med Valmyndigheten. Kontakter har etablerats med kommunerna och dess valnämnder i länet. Vi har vidare anordnat regionala val-träffar med grannlänen och på så sätt skaffat ett aktivt nätverk rörande valfrågor. En bemanningsplan har tagits fram och samtliga enheter kommer under 2014 att bidra med personella resurser.

Trafikföreskrifter

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2013	2012	2011
Avser verksamhet 25*			
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,00	0,00	0,00
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,40	0,29	0,36
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	0,28	0,21	0,28
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	389	265	294
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	0,31	0,21	0,28
Antal ärenden, inkomna och upprättade	69	81	67
Antal beslutade ärenden	90	64	60
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	2	0	0
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Kommentarer till tabellen

Nedlagda resurser inom området trafikföreskrifter har ökat något sedan föregående år, samtidigt som ärendetillströmningen har minskat något. De återkommande ärendena om ral-lyn och tillfälliga lokala trafikföreskrifter har dock legat relativt konstant. Vi har fattat betydligt fler beslut än föregående år, vilket gjort att balanserna inom ärendeområdet nu minskat.

Andra väsentliga prestationer och resultat

De ökade informationsinsatser vi gjorde året innan har fått till följd att ansökningarna nu är i bättre skick och att kompletteringar görs i något mindre omfattning än tidigare.

Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2013	2012	2011
Avser verksamhet 28*			
Årsarbetskrafter män ¹⁾	2,66	2,51	1,79
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	4,30	4,26	4,21
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	4,88	4,80	4,56
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	7 813	6 979	6 051
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	6,27	5,66	5,69
Antal ärenden, inkomna och upprättade	1 155	1 174	1 102
Antal beslutade ärenden	1 161	1 189	1 119
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	3	1	3
Bidragutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0
Brukarundersökning			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 28243, Tillstånd verksamhet sällskapsdjur, hästar och pälsdjur	70		

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Kommentarer till tabellen

I brukarundersökningen fick området om bemötande samt god tillgänglighet höga betyg medan området om lätt att förstå skriftliga beslut/yttranden fick lägre betyg, vilket behöver förbättras.

En mindre ökning av resurserna har skett 2013 jämfört med 2012, främst beroende på att bemanningen hela året bestått av två veterinärer som tillsammans även skött veterinärverksamheten i Blekinge. En erfaren djurskyddshandläggare anställdes också under hösten.

De tre ej beslutade ärendena äldre än två år är ärenden som sökanden ska komplettera innan beslut kan fattas. Kompletteringarna gäller bl.a. att konstaterade brister behöver åtgärdas. Ärendena handlades under slutet av 2013 och kommer att avslutas under 2014.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Livsmedel

Inom livsmedelsområdet har två revisioner genomförts av lokal livsmedelskontroll i Växjö och Markaryds kommun, vilket var det planerade målet för verksamhetsåret. De genomförda revisionerna visade att kraven i kontrollförfordningens (EG) nr 882/2004 i stort sett uppfylldes i deras kontrollverksamhet. Länsstyrelsen har uppnått sitt mål med att påbörja och/eller genomföra två revisioner per år. Länsstyrelsen har också genomfört de revisioner som Livsmedelsverket har angett som riktlinjer avseende omfattning, att genomföra revisioner hos varje enskild lokal kontrollmyndighet vart femte år. Länsstyrelsen har tidigare anmält två av länets kommuner till Livsmedelsverket för att de inte uppfyllt kontrollförfordningens krav på grund av bl.a. bristande personella resurser för livsmedelskontroller. Vid uppföljningar har båda kommunerna har rättat till bristerna. Länsstyrelsen bedömer att de reviderade kommunerna har utvecklat eller kommer att utvecklat rutiner för kontrollverksamheten, vilka leder till en enhetligare kontroll och att den får effekt genom att konstaterade brister hos livsmedelsverksamheter åtgärdas.

Två länsmöten har genomförts tillsammans med kommunerna i Blekinge län och Livsmedelsverket. Aktuella livsmedelsfrågor, bl.a. kosttillskott, livsmedelsfusk, mål med livsmedelskontrollen och skyddade beteckningar för livsmedel har tagits upp och diskuterats. Långsiktigt leder det till en mer enhetligare bedömning och en effektivare livsmedelskontroll.

Förutom deltagare från Länsstyrelsen, Livsmedelsverket, Landstinget Kronoberg och smittskyddet har de flesta inspektörer från samtliga kommuner i Blekinge och Kronobergs län deltagit vid varje tillfälle. I samarbete med kommunerna i Blekinge län har länsprojektet "Projektinriktad livsmedelskontroll av "spårbarhet och redlighet av ox- och fläskfilé, lövbiff och köttfärs" genomförts. Länsstyrelsens sammanställning av resultaten visade att brister avseende redlighet förekom främst för lövbiff. Syftet med projektet är att de kommunala kontrollmyndigheterna så långt det är möjligt ska uppnå likvärdiga bedömningar genom en gemensam checklista med tillhörande instruktioner. Målet har uppnåtts att genomföra ett årligt länsprojekt.

Länsstyrelsen har genomfört totalt 13 kontroller av primärproducenter av livsmedel i samband med genomförandet av tvärvillkorskontroller. Målet för verksamhetsåret var att genomföra minst fem kontroller av primärproducenter av livsmedel. Målet har därmed uppnåtts. Brister i journalföring kunde konstateras. Länsstyrelsen har för närvarande 80 primärproducenter registrerade. Målet är att kontrollera 1 %.

Djurskydd

Totalt har 462 djurskyddskontroller genomförts under 2013. Det är något fler kontroller jämfört med 2012, 456 kontroller.

Antalet normalkontroller har minskat från 332 under 2012 till 272 normalkontroller under 2013. Anledningen är att det har varit färre årsarbetskrafter för planerade djurskyddskontroller jämfört med 2012. Detta på grund av en långtidssjukskrivning under slutet av 2013. Under denna tid var det planerat att denna djurskyddshandläggare endast skulle utföra normalkontroller. Vidare genomfördes under 2012 projektinriktad kontroll avseende betesdrift av mjölkkor som resulterade i 60 planerade kontroller i tillägg till de övriga planerade

kontrollerna. Sådana kontroller ta inte lång tid att genomföra, dvs. att flera kontroller kan genomföras under kort tid. Under 2013 har inga sådana kontroller genomförts.

Länsstyrelsen har genomfört 164 riktade, slumpmässigt utvalda eller riskbaserade planerade kontroller hos olika objekt avseende deras efterlevnad av djurskyddslagstiftningen. Av dessa har 58 kontroller lett till uppföljande extra offentliga kontroller. Länsstyrelsen har prioriterat planerade kontroller av har nötkreaturs- och fårbesättningar samt djurtransporter under 2013. Målet om att genomföra minst lika många planerade kontroller som under 2012 har inte uppnåtts (232 planerade kontroller 2012). Andelen planerade kontroller uppgick till 48 % av det totala antalet genomförda kontroller under verksamhetsåret. Målet är enligt Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd att planerade kontrollerna, inklusive uppföljning av dessa, bör utgöra minst 50 % av antalet genomförda djurskyddskontroller under ett år.

Antalet inkommande anmälningsärenden har jämfört med 2012 ökat marginellt, från 270 till 287 ärenden. Länsstyrelsen har sedan tidigare en prioriteringsordning för anmälningsärenden utifrån typ av brist.

Efterlevnaden av lagstiftningen har varit varierande hos kontrollobjekten. Flertalet av kontrollerna har dock inte resulterat i några övriga åtgärder från Länsstyrelsens sida. Antalet beslut om förelägganden eller förbud enligt 26 § djurskyddslagen har ökat med 67 %, jämfört med 2012, från 34 till 57 beslut. Övriga beslut om omhändertaganden av djur och djurförbud befinner sig på ungefär samma nivå som under 2012. Kontrollerna enligt kontrollförfordningens (EG) nr 882/2004 krav har därmed haft effekt, dvs. att krav ställs för att konstaterade brister ska åtgärdas. Fyra åtalsanmälningar om misstanke om brott mot djurskyddslagen alternativt brottsbalken (djurplågeri) har lämnats över till åklagare.

Enligt kontrollförfordning (EG) nr 882/2004 ska offentliga kontroller ske utan förvarning. Länsstyrelsen har under 2013 använt 0,37 åa på djurskyddskontroller, vid vilka djurägarna inte var hemma och därmed kunde inte kontrollerna genomföras. Att kraftigt minska denna resursanvändning är inte möjligt så länge nämnda krav ska efterlevas av länsstyrelsen.

Länsstyrelsen har utökat kvällsarbetet eftersom sannolikheten är större att träffa djurägarna, vilka tidigare inte har varit hemma under dagtid.

Vid djurskyddskontroller genomförs även andra kontroller samtidigt. Dessa kontrollområden är kontroll av hästpass, tvärvillkorskontroller och djurmärkningskontroller, s.k. CDB-kontroller. Fler kontrollområden kommer under 2014 att genomföras i samband med djurskyddskontroller genom att kontrollera läkemedel på gård och kontroll av foder i primärproduktionen. På så sätt får djurägare ett minskat antal kontrolltillfällen och länsstyrelsen utnyttjar sina resurser på ett mer effektivare sätt.

Under året har djurskyddspersonalen vidareutbildat sig i bemötandeteknik – taktisk och strategisk kommunikation. Utbildning inom detta område har sedan tidigare genomförts regelbundet på länsstyrelsen. Bemötande av djurägare är en mycket viktig del i kontrollarbetet, bl.a. för att nå en önskvärd effekt av kontrollerna och så långt det är möjligt undvika att konflikter uppstår med djurägare.

Strategiska samtal med andra aktörer som berörs av djurskyddsfrågor, såsom Polismyndigheterna i Kronobergs, Kalmar och Blekinge län, LRF:s djuromsorgsgrupp sydost, och en ideell och lokal djurskyddsorganisation har hållits. Genom ett ökat informationsutbyte och

personliga kontakter mellan olika aktörer kan djurskyddsärenden handläggas effektivare. Dessutom ökar förståelsen för länsstyrelsens roll och fattade beslut.

Antalet ansökningar om förprovningar har minskat jämfört med 2012, från 61 till 39 ansökningar. Länsstyrelsen anser att det beror på flera faktorer. Dels har det blivit fler byggnationer som är undantaget förprovningssplikten i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2012:12) om förprovning, dels har investeringsviljan inom lantbruksnäringen ha minskat. Orsaker till detta kan vara knutet till att företagsstöden nu är på väg in i en ny programperiod och att de ekonomiska medlen för denna typ av investeringar har varit slut under den sista tiden av tidigare programperiod. Två anmälningar om byggnation av djurutrymme har kommit in jämfört med en anmälan under 2012. Ansökningar om byggnation av stallar för dikor och häst har dominerat.

Länsveterinären har under året tjänstgjort 50 % vid Länsstyrelsen i Blekinge län, främst för att samordna djurskyddshandläggningen och den lokala livsmedelskontrollen.

Smittskydd

Länsstyrelsen har skyndsamt handlagt ärenden inom smittskyddsområdet. Rådgivning har även skett till allmänheten. Någon salmonellasanering har under 2013 inte delegerats från Jordbruksverket till länsstyrelsen. Länsstyrelsen har under verksamhetsåret reviderat epizootiberedskapsplanen.

Allmänna veterinära frågor

Länsstyrelsen har genomfört fysiska kontroller av 10 personer inom yrkeskategorin djurhälsopersonal under 2013, vilket också var det uppsatta målet för verksamhetsåret. Inga brister kunde konstateras vid kontrolltillfällena. Utöver dessa kontroller har dokumentgranskning av anmälningar om villkorad läkemedelsanvändning för lantbrukets djur från fyra veterinärer genomförts. Vid eventuella brister i läkemedelshantering kontaktas berörd djurhälsopersonal. Under 2013 har någon sådan kontakt inte skett eftersom brister inte har kunnat konstateras vid granskningarna.

Målet att genomföra 20 kontroller av läkemedel på gård har inte genomförts beroende på att tillgängliga resurser inte räckt till att genomföra dessa kontroller under verksamhetsåret.

Målet att genomföra 40 kontroller av hästpass har uppnåtts genom att kontrollera 130 hästpass under 2013.

Foder och animaliska biprodukter

Planerade kontroller avseende foder i primärproduktionen har under verksamhetsåret varit nedprioriterade på grund av bristande personella resurser.

Angående kontroll av insamling och transport av animaliska biprodukter sker endast handläggning av inkommande anmälningsärenden och ansökningar om nedgrävningar av hästar. Inga anmälningsärenden har under året inkommit till Länsstyrelsen. 54 ansökningar om nedgrävning av häst har inkommit och handlagts skyndsamt, vilket är något färre till antalet jämfört med 2012.

Bedömning av Länsstyrelsens resultat

Enligt gjorda prioriteringar och utifrån de tillgängliga resurserna har sakområdet på ett tillfredsställande sätt genomfört uppdraget avseende operativ djurskyddskontroll. Antalet normalkontroller avseende djurskydd har dock minskat jämfört med 2012, vilket var ett uppsatt mål, antingen genom självständiga kontroller eller samtidigt som genomförda djurmärkningskontroller eller tvärvillkorskontroller. Samordning av olika typer av kontroller och administration har lett till effektiviseringar. Efter genomförda revisioner av kommunal livsmedelskontroll kommer denna att förbättras och anpassas ännu mer till kraven i förordning (EG) nr 882/2004.

Återrapportering regleringsbrev

Tabell 1.1: Verksamma veterinärer och djurskyddsinspektörer

Länsfakta	2013-12-31	2012-12-31	2011-12-31
Antalet verksamma veterinärer i länet (st)	48	40	40
varav antal män (st)	17	16	14
varav antal kvinnor (st)	31	24	26
Antal personer som varit föremål för tillsyn över djurhälsopersonal	14	0	0
Inspektörer inom djurskyddskontroll (åa)	3,7	3,9	3,9
varav män (åa)	0	0	0
varav kvinnor (åa)	3,7	3,9	3,9
Inspektörer inom kontrollen av livsmedel och foder i	0,01	0,02	0,05
varav män (åa)	0,005	0,01	0,025
varav kvinnor (åa)	0,005	0,01	0,025
Antalet genomförda kontroller av insamling och transport av animaliska biprodukter	0	0	0
Antal kontroller av hästpass	130	19	0

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso, ärendehanteringssystemet Platina, Vet@bas, Djurskyddskontrollregister

Kommentarer till tabellen

En hästklirik i länet har tagits över av en stor hästklirik i Hallands län, vilket medför att deras veterinärer är verksamma i länet. Det har därmed lett till en ökning av antalet verksamma veterinärer i länet jämfört med tidigare år.

Målet med att under 2013 genomföra fysiska kontroller av tio personer inom yrkeskategorin djurhälsopersonal har uppnåtts. Fyra veterinärers anmälningar om villkorad läkemedelsanvändning till får- och svinbesättningar har övervakats genom dokumentgranskning.

Djurskyddshandläggarna har under 2013 utöver djurskyddskontroller, även arbetat med tvärvillkors- och djurmärkningskontroller (CDB-kontroller) samt kontroller av hästpass. Djurskyddskontroller och övriga kontroller genomförs samtidigt för ett effektivare resursutnyttjande. Antalet årsarbetskrafter motsvarar inte antalet djurskyddshandläggare.

Planerade kontroller av insamling och transport av animaliska biprodukter har varit nedprioriterade, eftersom det inte finns något transportföretag med huvudsäte i länet.

Målet under 2013 med att genomföra 40 kontroller av hästpass har uppnåtts genom att ha genomfört 130 kontroller.

Tabell 1.3: Djurskyddskontroller

Länsfakta	2013
Antal beslut enligt § 26 djurskyddslagen	57
Antal beslut om omhändertagande enligt 31 § respektive 32 § djurskyddslagen	40
Antal prövade djurförbud	10
Antal beslutade djurförbud	9
Antal prövningar om upphävande djurförbud	4
Antal beslut om upphävande av djurförbud	0
Antal åtalsanmälningar	4

Källa: Ärendehanteringssystemet Platina

Kommentarer till tabellen

Antalet beslut enligt § 26 djurskyddslagen har ökat med 67 % jämfört med 2012. Antalet åtalsanmälningar är för få i förhållande till antalet ärende som kan anmälas. Fler åtalsanmälningar kommer att göras framöver. Övriga beslut ligger ungefär på samma nivåer som under 2012.

Länsstyrelseinstruktion 4 §

2. tillsyn över veterinärers verksamhet samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar

Fysiska kontroller av tio personer inom yrkeskategorin djurhälsopersonal, åtta veterinärer och två djursjukvårdare, har genomförts under 2013, vilket var det planerade målet för verksamhetsåret. Inga brister har konstaterats vid tillsynstillfällena.

Länsstyrelsen handlägger inkommande ärenden inom kontrollområdet och övervakar genom dokumentgranskning av fyra veterinärers anmälningar om villkorad läkemedelsanvändning till får och gris, så att läkemedelshanteringen uppfyller kraven i lagstiftningen. Vid eventuella brister i läkemedelshantering, kontaktas berörd djurhälsopersonal. Under 2013 har någon sådan kontakt inte skett.

Ärenden inom smittskyddsområdet har handlagts skyndsamt. Rådgivning sker till allmänheten. Någon salmonellasanering har inte delegerats från Jordbruksverket till länsstyrelsen under 2013. Epizootiberedskapen är väl inordnad i länsstyrelsens övriga krisberedskap och är en del av den ordinarie övergripande beredskapsplaneringen. En tjänsteman i beredskap (TIB) vid länsstyrelsen finns ständigt tillgänglig för extraordinära händelser i länet, vilket även omfattar misstanke om epizootiutbrott. Länsveterinären ingår i TIB-gruppen. Två personer i TIB-gruppen, utöver Länsveterinären, har under året deltagit i Jordbruksverkets seminarium om epizootiberedskap. Inga misstankar om epizootiska sjukdomar har förekommit under året. Länsstyrelsen reviderade epizootiberedskapsplanen under 2013.

Regional tillväxt

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2013	2012	2011
Avser verksamhet 30*			
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,71	0,86	0,74
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	1,28	0,46	0,23
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	1,39	0,94	0,74
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	3 380	2 179	1 412
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	2,67	1,77	1,33
Antal ärenden, inkomna och upprättade	48	60	53
Antal beslutade ärenden	41	58	62
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1	0	0
Bidragutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	7 350	5 020	6 228
Brukarundersökning			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 302, Företagsstöd inom regional tillväxt	-		

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Kommentarer till tabellen

Nedlagda resurser inom regional tillväxt ökade från 1,3 till 2,0 årsarbetskrafter. Ökningen hänger samman med Länsstyrelsens stärkta engagemang i en rad olika samverkansprojekt, vissa med Länsstyrelsen som projektägare och vissa med andra organisationer som projektägare. Exempel på sådana projekt är Glasrikeuppdraget, Smart Housing Småland, Innovationsstrategi, Träprogram Småland 2012-2014, Innovationsdag Småland 2013 och Landsbygdshandeln som ökat turistmål. Dessa projekt kommenteras nedan och under särskilda återrapporteringar.

Ökningen av utbetalade bidrag hänger samman med de extra medel som regeringen fördelade till bland andra Kronobergs län på grund av den utdragna lågkonjunkturen. Länsstyrelsen erhöll därvid en anslagsförstärkning om 1,75 Mkr för 2013 som då har givit utrymme för större utbetalningar.

En viss minskning av antalet ärenden kan noteras för regional tillväxt. Det är inom "allmänt och övergripande" och inom "regionala program" som inkomna ärenden har minskat något. Ansökningar om projektstöd och stöd till kommersiell service var i stort sett oförändrat. Minskningen av antalet beslutade ärenden är i realiteten inte så stor som statistiken anger. Ett antal beslut har av misstag inte registrerats vilket innebär att ärendebalansen är oförändrad mot 2012.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Breddat, förnyat och stärkt näringsliv

Verksamheten inom regional tillväxt tar till stor del sin utgångspunkt i de erfarenheter som nåtts i samband med de senaste lågkonjunkturerna. Behovet av ett breddat, förnyat och

stärkt näringsliv i länet är uppenbart liksom behovet av att öka länets attraktivitet och lyfta fram de positiva värden som finns i form av trygghet, gleshet och natur som kan locka inflyttare. Länets något ensidiga, konjunkturkänsliga och könssegregerade arbetsmarknad utgör, tillsammans vissa brister i infrastrukturen, problem som behöver bli föremål för strategiska insatser

Åtgärder i Glasriket

Ovanpå neddragningarna inom glasindustrin har Glasregionen 2013 drabbats av ytterligare påfrestningar på arbetsmarknaden inom andra branscher. Det särskilda uppdrag som regeringen gav till länsstyrelserna i Kronoberg och Kalmar att genomföra insatser för industriell utveckling och stärkt besöksnäring i Glasriket pågår till och med 2014. Arbetet bedrivs nu i ett särskilt projekt "Glasriket — genomförande" som startades 2013 och som finansieras av berörda länsstyrelser, regionförbund och kommuner. Syftet med projektet är att analysera, prioritera och genomföra de aktiviteter som beskrevs i den förstudie som lämnades till regeringen 2012. Styrgruppen träffas regelbundet för att stärka det regionala ledarskapet och har under åren 2013/14 skapat en gemensam budget på 3,2 miljoner för särskilda insatser. Nationella myndigheter, främst Tillväxtverket, stöttar uppdraget på olika sätt, bl.a. genom projektmedel.

Under 2013 har en rad aktiviteter genomförts. Ett möte med nationella aktörer hölls i början på året, som gav som resultat ökad uppslutning och samarbete med nationella myndigheter som Tillväxtverket, SVID, Visit Sweden, liksom konkreta stöd i form av projektmedel och kunskap (Glasrikemiljonen, Design i Glasriket på export, Marknadsföring i Glasriket, Sommardesignkontor, Design Action, Designregion Småland). Inom ramen för SVIDs koncept Sommardesignkontor har sex studenter inventerat och analyserat hur attraktionskraften ska kunna höjas hos Glasriket och kommunerna samt hur dessa ska kunna svara upp mot besökarnas förväntningar. Projektet Design i Glasriket på export har på ambassaden i Köpenhamn genomfört ett matchmakingarrangemang med fokus på turism. Riksantikvarieämbetet har beviljat 1,8 Mkr för att öka kunskapen om och utveckla kulturmiljön i Glasriket. Medel kommer bland annat att lämnas till upprustning av Rosdala glasbruk.

Projektet Glasrikemiljonen finansieras av Länsstyrelsen, Regionförbundet i Kalmar och Tillväxtverket. Syftet är att med investeringsstöd på en högre nivå än normalt i den här regionen stimulera till större företagssatsningar för utveckling och förnyelse. Stödet har förberetts under hösten 2013 och lanseras i januari 2014. Arbetet sker i nära samverkan med kommunernas näringslivsansvariga. Tillväxtverket ser projektet som ett försök som kan komma att tillämpas även på andra håll i landet om det slår väl ut.

I projektet Light Fire Life ska Regionförbundet södra Småland, Regionförbundet i Kalmar län, Länsstyrelsen i Kronobergs län, Länsstyrelsen i Kalmar län, Växjö kommun och Landstinget Kronoberg målmedvetet arbeta för att ytterligare fördjupa kontakterna med Kina - och då särskilt Regionförbundets strategiska samarbetspartner Suzhou stad. Inom projektet ska en glasutställning på Suzhou museum genomföras tillsammans med andra aktiviteter kopplade till såväl kulturområdet som näringsliv.

Extra medel med anledning av konjunktursituationen

Med anledning av den utdragna lågkonjunkturen fördelade regeringen extra regionala utvecklingsmedel till länet. Av de pengar som Länsstyrelsen förfogar över skall viss del

användas till ovan redovisade Glasrikemiljonen. Resterande 2 Mkr har avsatts för konsult-checkar möjliga att söka för företag i hela länet. Checkarna ska bidra till utveckling och förnyelse av näringslivet i länet.

Träprojekt

Kronobergs län har en lång tradition när det gäller träbaserad industri och fortfarande bidrar denna bransch påtagligt till sysselsättningen i länet. Liksom i andra branscher finns ett betydande behov av utveckling och förnyelse för att öka konkurrenskraften. Detta gäller hela Småland och flera samverkansprojekt drivs och har drivits med denna inriktning.

Projektet Trästad 2012 som syftade till att utveckla ett koncept för bra bostäder till rimligt pris för små hushåll har avslutats och arbete med slutrapportering har skett under 2013. Länsstyrelsen har deltagit i arbetet med att finna arbetsformer för en fortsättning tillsammans med nationella aktörer och intresserade kommuner. Regeringen har i juni 2013 beviljat medel för detta arbete.

Länsstyrelsen i Kronoberg har under 2013 varit involverade och drivande i att samla hela Småland runt ansökan till Vinnovas Vinnväxt-program för att skapa innovationsplattformen Smart Housing Småland. Ansökan som skickades in i maj 2013 bygger på de styrkor som finns i Småland i form av trä och glas. Offentliga aktörer i form av regionförbund och länsstyrelser, akademien i form av Linnéuniversitetet samt Högskolan i Jönköping samt ett stort antal företag stod bakom ansökan. Vinnova annonserade i slutet av juni att Smart Housing Småland stod som vinnare av utlysningen. Detta innebär en stor satsning för hela Småland och goda chanser för tillväxt, forskning och utveckling i samtliga småländska län. Smart Housing Småland ska vara en internationellt ledande innovationsmiljö som med användaren i centrum skapar smart boende och hållbar byggd miljö med bas i glas och trä. Nya sätt att kombinera glas och trä ska skapa nya värden för framtidens smarta byggande. Affärsmöjligheter ska skapas då miljön genom innovativ teknik och industriella byggprocesser dels möter bostadsbrist i Sverige och internationellt, dels bidrar till mer hållbart boende och byggande med god arkitektur.

Ett annat samverkansprojekt där Länsstyrelsen i Kronobergs län deltar är Träprogram Småland 2012-2014. Inom ramen för detta drivs ett profileringsprojekt och ett coachningsprojekt. En ansökan om finansiering av en företagsforskarskola har gjorts till KK-stiftelsen. Ambitionen är att det ska bli tio doktorander.

MAT 2013

Som ett led i att öka tillväxten på landsbygden arrangeras sedan ett antal år tillbaka en matmässa för lokalt producerad och ekologisk mat där Länsstyrelsen leder styrgruppen och deltar i genomförandet. Länsstyrelsen medfinansierade inte själva marknaden denna gång men väl kocktävlingen Unga Ekokockar som syftar till att höja kompetensen inom detta område hos restaurangnäringen. Satsningen har satt fokus på landsbygden och matens betydelse för utveckling. Redan märks effekter i form av att fler företag vill utvecklas, växa och samverka. En annan effekt är akademins intresse att genom forskning, om matens betydelse för besöksnäringen och regionens attraktionskraft, bidra till utvecklingen. Tre av de första projekten som beviljades medel ur familjen Kamprads stiftelse har initierats med den årligen återkommande matmarknaden som grund. Målet är ett årligen återkommande event, matens Almedalen, drivet av näringslivet med stöd från det offentliga.

Innovationsstrategi

Under 2013 har ett intensivt arbete pågått i Kronobergs län för att samla länet kring en gemensam innovationsstrategi. Regionförbundet södra Småland har varit projektledare och det praktiska arbetet har skett i en arbetsgrupp bestående av representanter från Länsstyrelsen, Landstinget, Linnéuniversitetet, Företagarna, Växjö kommun samt Ljungby kommun. Utgångspunkten i arbetet har varit den nationella innovationsstrategin och förmågan att plocka ner denna och utveckla en regional variant. Internt på Länsstyrelsen i Kronoberg har funnits en arbetsgrupp som har varit ansvariga för att samla upp och lyfta fram Länsstyrelsens perspektiv och uppdrag till Länsstyrelsens kontaktperson i arbetsgruppen. Även Länsstyrelsens ledning i form av såväl länsråd som landshövding har varit involverade i arbetet genom ett flertal workshops tillsammans med sina motparter i övriga organisationer. Den regionala arbetsgruppen har levererat underlag och ledningarna har pekat ut riktningen gemensamt. Innovationsstrategin har under 2013 inneburit ett arbete över hela länet där seminarier och workshops har genomförts, runt 150 personer i hela länet har deltagit. Under 2013 genomfördes också den tredje innovationsdagen där dessa parter samverkade och samlade över 100 personer.

Miljö mål

Miljömålsfrågorna är en viktig del i Länsstyrelsens arbete för hållbar tillväxt. Ett aktivt miljöarbete i företagen är en konkurrensfördel i många sammanhang samtidigt som det ligger stora affärsmöjligheter i att utveckla metoder och utrustning för att förbättra den globala miljön. Samarbete och engagemang från alla samhällets aktörer är viktigt för att få fart på åtgärdsarbetet. Under våren 2013 har Länsstyrelsen undersökt hur företagen arbetar med miljöfrågor idag, vilka åtgärder som gjorts och vad som kan göras i framtiden samt fått en inblick i vilka åtgärder företagen kan tänkas sig genomföra till fördel för miljö kvalitetsmålen. 77 stycken ISO 14001-certifierade företag inom områden såsom tillverkningsindustri och transportverksamhet har medverkat i undersökningen. Frågor har ställts om miljöarbete, miljöpåverkan, arbete mot miljö kvalitetsmålen och vad som kan förbättras inom området. I rapporten framgår det att tips på goda exempel, förslag på åtgärder och samarbete efterfrågas. Detta gav värdefull input till åtgärdsprogrammets utformning och vidare samarbete med företagen.

IT-infrastruktur och digital agenda

Länsstyrelsen bedömer att bredband och mobiltelefoni med hög täckning och kapacitet är en förutsättning för boende och tillväxt på landsbygden och prioriterar denna fråga högt. Bristen på bidragsmedel bromsar dock utbyggnadstaketen och Länsstyrelsen har 2013 tvingats avslå ansökningar i brist på medel. Trots detta är fibertäckningen i Kronobergs län hög utanför tätorter och småorter och överträffas endast av ett län.

Länsstyrelsen, Regionförbundet och Länsstyrelsen signerade 2013 regeringens digitala agenda. Framtagandet av en regional digital agenda görs i ett gemensamt projekt, där de prioriterade områden är skola, e-hälsa och förenkla för företag. Länsstyrelsen är i första hand engagerad i det sista området.

Service på landsbygden

Det regionala serviceprogrammet har avslutats under 2013 och Länsstyrelsen vill därvid särskilt lyfta fram projektet Lanthandeln som ökat turistmål. Arbetet har bland annat resulterat i ett informationskoncept lämpligt att tillämpa i mindre landsbygdsbutiker. I arbetet har turismansvariga från ett par kommuner deltagit och projektet har bidragit till att öka fokus på samordnad offentlig och kommersiell service. Länsstyrelsen har under programperiodens gång noterat ett ökande intresse för servicefrågorna i flera kommuner. Under programperioden har antalet butiker netto hållit sig oförändrat. Positiva förändringar i strukturen har emellertid inneburit att antalet personer som har längre än 10 km till sin närmaste dagligvarubutik har minskat.

Bedömning av resultat

Ovanstående insatser har koppling till den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning och det prioriterade området Innovation och förnyelse. Det är Länsstyrelsens bedömning att dessa projekt och åtgärder påtagligt kommer att bidra till en förnyelse och en höjning av kunskapsinnehållet i länets näringsliv i linje med de erfarenheter som kom ut av varseluppdraget och som också har bekräftats i den OECD-studie som gjordes för Småland, Öland och Blekinge.

Länsstyrelsen bedömer också att de fortsatta landsbygdsinsatserna i form av bredbandsstöd, projekt med inriktning mot lokal mat samt insatserna för utvecklad service främjar en geografiskt balanserad hållbar utveckling och ökar förutsättningarna för boende och företagande och därmed tillväxt på landsbygden.

Återrapportering regleringsbrev

RB 18. Länsstyrelserna ska redovisa exempel på och kommentera hur samverkan mellan länsstyrelserna och statliga myndigheter sker inom det regionala tillväxtarbetet samt hur denna samverkan utvecklats.

Landshövdingen samlade de statliga myndigheterna för gemensamma överläggningar vid två tillfällen under 2013. Efterhand har frågor med koppling till regional tillväxt och länets utveckling fått allt större fokus. Exempel på frågor som behandlades vid årets möten är arbetet med den digitala agendan, framtagandet av en regional innovationsstrategi, Länsstyrelsens uppdrag inom urbant utvecklingsarbete samt Försäkringskassans arbete med tjänstedesign.

På agendan vid bägge tillfällena fanns den regionala utvecklingsstrategin, RUS. Regionförbundet har fattat beslut om att en ny RUS ska arbetas fram under 2013 och 2014 för beslut i det nya dirketvalda regionfullmäktige första kvartalet 2015. Stor vikt har lagts vid förankringsprocessen och de statliga myndigheterna har genom dessa möten på ett tidigt stadium involverats i arbetet. Vikten av de statliga perspektiven har betonats och myndigheterna har utifrån ett antal frågeställningar lämnat inspel till processen. RUS-arbetet kommer att tas upp även vid vårens möte.

Som nämnts ovan har tillväxtfrågorna fått ett allt större fokus vid de regelbundna överläggningarna med cheferna för de statliga myndigheterna. Även samverkan i konkret verksamhet bedöms utvecklas positivt. Nedan följer ett antal konkreta exempel på samverkan under 2013.

Konsultcheckar

Med anledning av den utdragna lågkonjunkturen anvisade regeringen 5 Mkr i extra regionala tillväxtmedel till länet 2013. Av dessa pengar beslutades att 2 Mkr ska användas för konsultcheckar. Checkarna hanteras av ALMI, Länsstyrelsen och Regionförbundet i samverkan.

Länsstyrelsen har även i övrigt samverkan med ALMI i konkreta projekt och genom att Länsstyrelsen är representerad i bedömningsgrupper för stöd till företag som hanteras av ALMI.

Innovationsdag Småland 2013

Linnéuniversitetet, Länsstyrelsen och Regionförbundet arrangerade gemensamt Innovationsdag Småland 2013, den tredje i ordningen, som bland annat innehöll workshops kring entreprenörskap och innovation samt ledarskap. Information gavs om den regionala innovationsstrategin och inspirationsföreläsningar hölls av företrädare för privata företag samt av företrädare för Tromsö universitet och Stanford Research Institute.

Familjen Kamprads stiftelse

Stiftelsen, där Länsstyrelsen och Linnéuniversitetet är representerade i styrelsen, har till ändamål att stödja, stimulera och belöna utbildning och vetenskaplig forskning på ett sådant sätt att entreprenörskap, miljö, kompetens, hälsa och social utveckling främjas. I början av året tog stiftelsens styrelse beslut om tre projekt initierade av landshövdingen, alla med syftet att skapa bättre förutsättningar för utveckling av landsbygden. Hösten 2013 gjordes en utlysning av bidrag till Entreprenörskap - särskilt för en levande landsbygd.

Integration

Länsstyrelsens fokus och val av strategier har under året varit ett utvecklat samarbete med länets olika berörda parter, på såväl lednings- som tjänstemannanivå, för att på olika sätt underlätta mottagandet av nyanlända, och på sikt därmed öka kommunernas mottagningskapacitet. Ett utvecklat samarbete på lednings- respektive tjänstemannanivå mellan Länsstyrelsen, Arbetsförmedlingen och Migrationsverket har resulterat i ett förslag till regional strategi om boende för asylsökande, ensamkommande barn respektive nyanlända samt i ansökan till ett gemensamt bosättningsprojekt, finansierat av Flyktingfonden. Syftet är att få fram ett bättre och mer anpassat arbetssätt för regionen. Andra samverkansparter i nätverk, arbetsgrupper och vid länsdialoger har under året varit kommunerna, Inspektionen för Vård och Omsorg, Landstinget, Linnéuniversitetet, Försäkringskassan och Skatteverket samt organisationer inom den civila sektorn.

Förenkla för företag

Länsstyrelsen i Kronobergs län har regeringens uppdrag att samordna alla länsstyrelsers arbete med att förenkla för företag. Inom ramen för detta arbete har skett och sker samverkan med en rad andra statliga myndigheter som till exempel Tillväxtverket, Bolagsverket och Jordbruksverket. Bland annat hölls ett nationellt och innovativt förenklamöte i Växjö 2013. Länsstyrelsen har gemensam referensgrupp med Tillväxtverket. En pilotstudie har gjorts i samverkan med Tillväxtverket om att förenkla för kombinatorer på landsbygden. En förstudie kring fastighetsspecifik information om natur- och kulturvärden har gjorts tillsammans med Skogsstyrelsen.

Landsbygdshandel

Länsstyrelsen har samverkat med Linnéuniversitetet när det gäller ett antal studentuppsatser inom landsbygdshandeln.

Övrig samverkan

Utöver samverkan i konkreta projekt har samverkan skett i en rad andra sammanhang. Länsstyrelsen deltar tillsammans med Arbetsförmedlingen och Linnéuniversitetet i Regionförbundets Kompetensforum södra Småland. I plansammanhang sker samverkan med Trafikverket. Verket har deltagit i fullgörandet av uppdraget i regleringsbrevet som handlar om det ömsesidiga sambandet mellan tillväxtarbetet och den kommunala översiktsplaneringen. Inom betaltjänstområdet, IT-infrastrukturområdet och telefoniområdet samverkar Länsstyrelsen med Post- och telestyrelsen. Landsbygdsprogrammet och serviceprogrammet har haft ett gemensamt partnerskap där Skogsstyrelsen, Lantmäteriet, Almi och Coompanion har ingått.

RB 22. Länsstyrelserna ska bistå Regeringskansliet i förberedelserna av programperioden för 2014–2020 för EU:s sammanhållningspolitik samt landsbygds-, havs- och fiskerifonden inklusive arbetet med en partnerskapsöverenskommelse med EU-kommissionen.

Länsstyrelsen har på regional nivå arbetat med förberedelserna för EU:s sammanhållningspolitik för programperioden 2014–2020 för landsbygdsfonden och fiskerifonden. Vi har även samverkat med förberedelserna av regional- och socialfonden. Även nationellt har vi bidragit genom deltagande i arbetsgrupper och referensgrupper vid Jordbruksverket och Landsbygdsdepartementet.

Länsstyrelsen har under året påbörjat arbetet med en regional handlingsplan för landsbygdsprogrammet 2014–2020. Av handlingsplanen ska framgå länets behov utifrån en SWOT-analys (styrkor, svagheter, möjligheter, hot) och det ska också framgå hur ansökningar ska prioriteras och rangordnas med hjälp av regionala urvalskriterier. Det som genomförts 2013 är främst SWOT-analysen för länets landsbygd, vilken lämnades till Landsbygdsdepartementet i oktober. Mer om tillvägagångssättet för detta redovisas i RB 11.

Länsstyrelsen i Kronobergs län har i juni också lämnat en SWOT-analys till Landsbygdsdepartementet avseende fiske i länet. SWOT-analysen koncentrerade sig kring två områden; *Åtgärder för hållbar utveckling av fisket* och *Åtgärder för hållbar utveckling av vattenbruket*.

Analysen innehöll också följande bakgrundsbeskrivning för fiske och vattenbruk i länet. Länet har inget fiske i havet eller de stora sjöarna. I länet finns fyra licensierade yrkesfiskare, för vilka gösen är den mest betydande fisken. Det finns fem fiskodlingar inriktade på sättfiskproduktion, huvudsakligen regnbåge. Utifrån detta får fisket ses som en ganska marginell företeelse i Kronobergs län, där den viktigaste biten är fisketurism och fiske som rekreation.

Länsstyrelsen har också beaktat vad som framkom när OECD, på uppdrag av regionförbunden i Blekinge, Jönköpings, Kalmar och Kronobergs län, genomförde en så kallad Territorial Review, en studie av regionernas konkurrenskraft och tillväxtpotential. Länsstyrelsen har även samverkat med Regionförbundet Södra Småland om EU:s strukturfonder; regionalfonden (ERUF) och socialfonden (ESF) och landsbygdsprogrammets genomförande i kommande programperiod. Vad gäller ERUF och ESF har Länsstyrelsen också

deltagit i arbetet med dessa fonders regionala prioriteringar. På det regionala planet vägs även regionala utvecklingsstrategier, RUS-arbetet in. Planeringsdirektören m.fl. deltar aktivt i arbetet med nya RUS.

I månadsskiftet maj/juni var Länsstyrelsen, i samverkan med Landsbyggsdepartementet och Jordbruksverket, värd för ett tvådagarsmöte för Övervakningskommittén för landsbygdsprogrammet. Länsstyrelsen planerade och genomförde en studieresa i länet för att belysa hur landsbygdsprogrammet bidragit till landsbygdsutveckling i vårt län. I samband med resan diskuterades också behov kopplat till ett nytt program 2014-2020.

Landsbyggsdirektören ingår i referensgruppen för landsbygdsprogrammet vid Landsbyggsdepartementet samt ingår i LD21-nätverket, där ett ständigt arbete med det nya landsbygds- och fiskeriprogrammet pågår. Här har även den nationella partneröverenskommelsen diskuterats.

RB 27. Berörda länsstyrelser ska redovisa exempel på och kommentera inom vilka områden samverkan sker mellan länsstyrelsen och det organ som ansvarar för det regionala tillväxtarbetet i länet samt hur denna samverkan utvecklats.

Länsstyrelsen och Regionförbundet har alltsedan samverkansorganet bildades haft en nära samverkan som under 2013 har vidgats och fördjupats ytterligare. Samverkan inom tillväxtområdet sker både på lednings- och handläggarnivå. Ledningarna, inklusive den politiska nivån i Regionförbundet, genomför frukostmöten var tredje vecka där överläggningar sker kring strategiska frågor för länet. Mötena har under 2013 ytterligare formaliserats genom att en särskild beredningsgrupp förbereder ärenden. Vidare deltar Länsstyrelsen på de kontinuerliga kommunchefsdagarna och Regionförbundet är adjungerat i Länsstyrelsens insynsråd. Målsättningen är att som regionala aktörer ha en nära dialog för att på bästa sätt med gemensamma resurser främja länets utveckling.

Den regionala utvecklingsstrategin

Regionförbundet har fattat beslut om att ta fram en ny regional utvecklingsstrategi för länet. Länsstyrelsen medverkar aktivt i arbetet och har utsett en intern RUS-samordnare som samverkar med Regionförbundets processledare. Under 2013 har Regionförbundet och Länsstyrelsen genomfört gemensamma seminarier. Regionförbundet har lagt stor vikt vid förankringsprocessen och en omfattande inventering har gjorts av befintliga program och processer som kan integreras i RUS-arbete. Länsstyrelsen har exempelvis informerat om RUS-arbetet i Landsbygdsprogrammets partnerskap och i den grupp som tar fram nytt serviceprogram för länet. Länsstyrelsen ser arbetet med RUSen som ett exempel på fördjupad samverkan med Regionförbundet.

Innovationsstrategin

Som tidigare redovisats har under 2013 har arbete pågått för att samla länet kring en gemensam innovationsstrategi. Regionförbundet södra Småland har varit projektledare och det praktiska arbetet har skett i en arbetsgrupp bestående av representanter från Länsstyrelsen, Landstinget, Linnéuniversitetet, Företagarna, Växjö kommun samt Ljungby kommun. Länsstyrelsens ledning i form av såväl länsråd som landshövding har varit involverade i arbetet genom ett flertal workshops tillsammans med sina motparter i övriga organisationer.

ÖP-uppdraget

Länsstyrelsen och Regionförbundet har i ett särskilt projekt samverkat kring uppdraget i regleringsbrevet som handlar hur sambandet mellan det regionala tillväxtarbetet och kommunernas översiktsplanering har utvecklats. Regionförbundet har varit projektledare och Länsstyrelsen har varit representerad i styrgruppen och har haft två representanter, varav en från regional tillväxt, i en särskild kontaktgrupp. Syftet med projektet var att skapa underlag för ett eventuellt kommande samarbete kring kommunal översiktsplanering och regional utvecklingsplanering. Projektet resulterade i en rapport Regionalt samordnad planering i södra Småland.

Samfinansierade projekt

Samverkan med Regionförbundet sker också i form av samfinansiering av en rad projekt. Exempel på aktuella samfinansierade projekt är Kinasatsning 2011-2014, Tvärdrag 2014 samt Regional digital agenda, Innovationsdag Småland 2013. Dessutom drivs projekt med alla tre småandslänen inblandade som Träprogram 2012-2014 för ett hållbart Småland och Smart Housing Småland. I flera av dessa projekt har Länsstyrelsen och Regionförbundet tillsammans varit drivande. Mer utförlig redovisning av dessa projekt finns på annan plats.

Löpande avstämningar

På handläggarnivå sker löpande avstämningar av beslutsläget och utbetalningsläget inom 1:1-anslaget och landsbygdsprogrammet för optimalt utnyttjande av länets resurser. Handläggarna har också kontakter när det gäller exempelvis finansiering av olika projekt. I vissa fall sker gemensam finansiering för att markera att båda organisationerna står bakom. I andra fall sker överenskommelse om vilken organisation som i första hand bör finansiera utifrån projektets art och det finansiella läget hos respektive organisation. Länsstyrelsen har till exempel företrädesvis tagit medfinansieringen av projekt i Landsbygdsprogrammet.

Samfinansiering av statistik

Som tidigare har inom analysområdet viss statistik samfinansierats med Regionförbundet under 2013. Det gäller databasen MONA, Microdata online access och det nätbaserade Regionfakta som ger lätt åtkomlig statistik över länet.

RB 28. Berörda länsstyrelser ska bistå det organ som ansvarar för det regionala tillväxtarbetet i länet i dess uppdrag att genomföra en handlingsplan för att integrera ett jämställdhetsperspektiv i det regionala tillväxtarbetet under perioden 2013–2014.

Under 2013 har Länsstyrelsen inlett arbete med ett antal strategier och program som man har ansvar för. Länsstyrelsen deltar också aktivt i arbetet med att ta fram såväl en ny regional utvecklingsstrategi som en regional innovationsstrategi, vilka bägge leds av Regionförbundet södra Småland. Länets strategi för jämställdhetsintegrering kommer att vara en integrerad del i den kommande RUS:en. RUSen fångar även upp delar av de utvecklingsområden som lyfts i "Handlingsplan för jämställd regional tillväxt" och i strategin "Jämställdhet som motor för tillväxt" för att på så sätt säkerställa att gjorda prioriteringar och påbörjade insatser lever vidare. Samstämmighet i planer och strategier skapar förutsättningar för att Kronobergs läns jämställdhetsarbete blir långsiktigt och hållbart.

Inför arbetet med handlingsplanen för genomförandet av Landsbygdsprogrammet 2014-2020 har en SWOT-analys tagits fram. En av unionsprioriteringarna i programmet är "Främja social inkludering, fattigdomsminskning och ekonomisk utveckling på landsbygden" där jämställdhetsperspektivet är centralt. Allt mer fokus riktas nu mot de sociala påfrestande som kan vara förknippade med att leva och verka på landsbygden och hur detta påverkar kvinnor och män på olika sätt. Arbetet med SWOTen har skett i nära samverkan med jämställdhetsdirektören i dessa delar.

Knutet till landsbygdsfrågorna är också det regionala serviceprogrammet. Ett nytt program är under framtagande och hållbarhetsdimensionerna ska beaktas med särskilt fokus på bland annat jämställdhet mellan kvinnor och män.

RB 30. För sin uppgift att verka för en god tillgång till kommersiell service för medborgare och företag ska berörda länsstyrelser redovisa och kommentera vilka insatser som genomförts, resultaten av dessa och vilka aktörer som deltagit samt på vilket sätt insatserna förhåller sig till övriga insatser för hållbar regional tillväxt i länet. Redovisningarna ska relatera till mål och intentioner i länets regionala serviceprogram.

Projektet Lanthandeln som ökat turistmål

Länsstyrelsen avslutade 2013 det av Tillväxtverket medfinansierade projektet Lanthandeln som ökat turistmål. Syftet med projektet var att landsbygdshandeln ska bli bättre på att dra nytta av den potential som turismen utgör när det gäller att förbättra förutsättningarna för handel och tillväxt på landsbygden. Det handlade framför allt om två delar. Lanthandeln ska bli bättre på att svara upp med den service som turister efterfrågar och butikerna ska utvecklas till att bli ett besöksmål i sig. Åtta butiker deltog i projektet och fokus var ensad turistinformation på lämplig nivå och lokal mat som turistattraktion. Målet var ett turismkoncept som helt eller i valda delar kan tillämpas i butiker allt efter förutsättningarna. Projektet drevs tillsammans med Regionförbundet, turismorganisationen Destination Småland, landsbygdsutvecklare och turismutvecklare i kommunerna, LRF och Hela Sverige ska leva. Projektet knyter an till det regionala serviceprogrammet, främst åtgärden "Samordna och utvidga service" men också åtgärden "Kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte". Projektet är också i linje med de ansträngningar som görs av Regionförbundet och Destination Småland för att utveckla turismen i länet. Det är också i linje med Länsstyrelsens, LRFs med flera organisationers strävan att utveckla den lokala matkulturen för tillväxt på landsbygden.

Aktiviteterna under 2013 inom området turistinformation bestod i att butikerna i projektet under sommaren fortsatt testade informationssystem i form av hyllor, dator/läsplatta för allmänheten samt rullande information via strategiskt placerad bildskärm. Såväl handlare som kunder var påtagligt nöjda med upplägget.

Under projektets gång har tanken på en särskild skylt med logotype diskuterats. Tanken var att en sådan skylt skulle signalera att i den aktuella butiken finns turistinformation på en viss nivå och att det genom kommunens försorg upprätthålls kompetens hos handlaren. Efter projektets avslut har framtagandet av skylten fullföljts i ett särskilt projekt som har drivits av Ljungby kommun. Skylten kommer att lanseras våren 2014 och erbjudas kommuner och handlare.

När det gäller lokal mat som en attraktivitetshöjande faktor för landsbygdsbutikerna är logistikfrågan svårlöst. Projektet har arbetat med ett par alternativ men bägge visade sig svårframkomliga av olika skäl. Mest lovande var att ett lokalt matkassaföretag kunde åta sig

att vara distributionscentral för de mindre matbutikerna. Visst intresse noterades från framför allt butiker utan knytning till kedja. Det resulterade i att en butik inledde ett faktiskt samarbete med matkassaföretaget. Under 2013 genomfördes en nätverkande träff för lokala matproducenter och handlare. Initiativet var mycket uppskattat och resulterade i konkreta samarbeten.

Länsstyrelsen arrangerade ett slutseminarium där samtliga länets lanthandlare bjöds in för att ta del av det som har uppnåtts i projektet och för att diskutera inriktning på fortsatt arbete.

Samverkan med Linnéuniversitetet

Länsstyrelsen har under lanthandelsprojektets gång noterat ett behov och en efterfrågan på vetenskapliga studier kring olika aspekter när det gäller att driva dagligvarubutik på landsbygden. Inom ramen för projektet om lanthandeln som ökat turistmål etablerade Länsstyrelsen kontakt med Linnéuniversitetet och detta resulterad i tre stycken examensarbeten, "An investigation of resources and competencies in rural retailers", "Vägen till en levande lanthandel" samt "Customer loyalty in rural grocery stores - a comparative study of Swedish and Spanish customers". Resultatet av dessa uppsatser delgavs dem som deltog vid slutseminariet om lanthandelsprojektet.

Kugghjulsgalan

Länsstyrelsen, LRF och Hela Sverige ska leva arrangerade hösten 2013 en regional gala för att uppmärksamma företag och föreningar på landsbygden som genom framgångsrikt arbete har utmärkt sig och kan tjäna som föredöme för andra organisationer. Bland annat utsågs Årets lanthandlare. Den butik som erhöll utmärkelsen har genom att komplettera med nya servicefunktioner och genomföra olika typer av aktiviteter etablerat sig som en mötesplats av rang och som har gett eko inom ett vida större område är den aktuella orten.

Samordnad service

I serviceprogrammet ingår åtgärden "Samordna och utvidga service". Länsstyrelsen har under programperioden tillsammans med kommunerna arbetat med denna fråga och Länsstyrelsen har genom diskussioner och ibland finansiellt stöd medverkat till att samordnad service har kommit till stånd och utvecklats på olika håll. Arbete har exempelvis skett inom ramen för det redovisade projektet ovan, men också i konkreta enstaka fall som samlokalisering av bibliotek, café och dagligvarubutik i Lidhult och nybyggnad av butikslokal i Linneryd där det ingick i bilden att handlaren skulle svara för viss kommunal information på orten. I samband med en ansökan om servicebidrag från en strategisk butik i Älmhults kommun ställde Länsstyrelsen kravet att man måste titta på hur kommunen mer konkret kan bidra till att förbättra situationen för butiken. Detta resulterade i att kommunen 2013 startade ett projekt kring kommunal service i dagligvarubutik. Den aktuella butiken har redan noterat positiva effekter av detta projekt och den ekonomiska situationen har förbättrats.

I samband med detta ärende beslutade även kommunen att kraftigt höja hemsändningsbidraget inför 2013. Länsstyrelsen försöker löpande påverka kommunerna att hålla en nivå på hemsändningsbidraget som ger en god kostnadstäckning.

Pilotkommun Uppvidinge

Uppvidinge kommun har arbetat vidare med projektet Serviceutveckling och attraktiva orter. Länsstyrelsen medverkar genom representant i styrgruppen. Under 2013 har medverkan från länsstyrelsen blivit av mer praktisk karaktär i och med den neddragning av bankservicen som har skett i kommunen. Bankerna i två strategiska orter har upphört med kontanthantering. Länsstyrelsen har i det sammanhanget deltagit i diskussioner med kommunen och dagligvarubutikerna i dessa orter kring möjligheterna för butikerna att ta på sig ett utökat ansvar för servicen i detta avseende och hur detta i så fall skulle kunna lösas finansiellt.

Finansiellt stöd

Knappt 2,4 Mkr har under året beviljats i finansiellt stöd för utveckling av kommersiell service på landsbygden. I detta belopp ingår 925 tkr i beslut fattade mot de av regeringen avsatta extra medlen för kommersiell service för perioden 2011-2014. Vid den omfördelning av extramedlen som Tillväxtverket gjorde inför 2013 erhöll Länsstyrelsen 850 tkr.

Av totalt beslutade medel utgjorde investeringsbidragen 2 Mkr och hemsändningsbidragen 377 tkr. För första gången på många år har det inte betalats ut något servicebidrag, vilket Länsstyrelsen noterar med tillfredsställelse.

Bidragsvolymen har minskat påtagligt jämfört med föregående år, vilket beror på att det 2012 beviljades två ovanligt höga investeringsbidrag till två större objekt. Antalet beviljade stöd var annars något högre 2013.

Under 2013 har av de 19 stöd som beviljats 14 gått till dagligvarubutiker och ett till en drivmedelsanläggning och övriga fyra till kommuner. Länsstyrelsen bedömer att den särskilda satsning med riktade medel till drivmedelsanläggningar som regeringen gjorde för några år sedan gör att investeringsbehovet har varit lågt under senare tid. Statsbidrag för hemsändningsverksamhet har beviljats till fyra av åtta kommuner i länet. Två kommuner lämnar inte hemsändningsbidrag och två kommuner kom inte upp till sådan volym att det berättigade till stöd.

Resultat

Länsstyrelsens insatser under 2013 har bidragit till att dagligvaruservicen och drivmedels-servicen har kunnat upprätthållas på oförändrad nivå jämfört med 2012. För närvarande har 7 000 personer längre än 10 km till närmast dagligvarubutik, vilket ska jämföras 9 000 när förra programperioden inleddes 2010. När det gäller drivmedelsservicen har 11 000 personer längre än 10 km och detta är samma siffra som 2010. Följaktligen gör Länsstyrelsen samma bedömning nu som tidigare att nätet av dagligvarubutiker och drivmedelsanläggningar är tillfredsställande men sårbart och att ytterligare nedläggningar kommer att få betydande negativa konsekvenser för boende, besökare och näringsidkare.

Länsstyrelsen har genom investeringsmedel medverkat till att flera offensiva och tillväxtskapande åtgärder har kunnat genomföras. Länsstyrelsen kan särskilt peka på en utbyggnad av butiksfastigheten i Agunnaryd med syftet att kunna erbjuda ytterligare serviceföretag lokaler i fastigheten. Även cafédelen har utvidgats vilket ytterligare stärker butiksfastighetens funktion som mötesplats. Med hjälp av ett betydande investeringsbidrag har också den nya innehavaren av butiken i Norrhult rustat upp, moderniserat och utvecklat butiken så att den står väl rustad att möta konsumenternas krav och önskemål.

Som tidigare nämnts har den ekonomiska situationen i butikerna varit så stabil under 2013 att det inte givit anledning till att betala ut något servicebidrag. För några butiker är dock ekonomin ansträngd vilket torde kräva fortsatt engagemang från stat och kommun.

Länsstyrelsen hälsar med tillfredsställelse att det ökade engagemanget bland flera kommuner som noterades 2012 fortsatt håller i sig. I Länsstyrelsens projekt Landsbygdshandeln som ökat turistmål har såväl turismansvariga som landsbygdsutvecklare vid kommunerna samarbetat kring att förbättra turistinformationen och stärka butikernas roll som turistambassadörer på landsbygden. Resultatet är riktlinjer för lämplig nivå på turisminformation för handlare och hur denna kan tillhandahållas fysiskt och digital samt utbildning för handlarna. En särskild turisinformationsskylt är också ett resultat av projektet även om den har tagits fram i ett särskilt projekt i ett senare skede. Frågan om lokalproducerade livsmedel i landsbygdsbutiker är svår logistikmässigt men projektet har ändå kunnat erbjuda en typ av lösning som har anammats av en butik.

Länsstyrelsen bedömer att de genomförda insatserna inom serviceområdet påtagligt bidrar till att upprätthålla en tillfredsställande servicenivå för boende och besökande samtidigt som förutsättningarna för företagande främjas med hållbar tillväxt som mål.

Tabell 3.2: Länsfakta inom EU-stöd

Utbetalade bidrag, summa (tkr)	2013	2012	2011
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	0	0	0
<i>varav</i> Artikel 33 (inom mål 1-området)	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen inte fattar beslut om, men betalar ut	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Jordbruksverket har gjort utbetalningen	290 172	299 002	280 806
Fiskeriprogrammet	0	0	0
Landsbygdsprogrammet	157 322	166 691	150 854
<i>varav</i> Leader	11 719	11 584	9 822
<i>varav</i> miljöersättningar	69 060	70 523	72 075
<i>varav</i> kompensationsbidrag (LFA)	33 071	33 170	35 082
<i>varav</i> företagsstöd	21 385	28 997	17 112
<i>varav</i> projektstöd	12 816	13 391	10 803
<i>varav</i> miljöinvesteringar	5 191	4 894	2 263
Gårdsstöd	132 220	131 752	129 389

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso, Jordbruksverket

Kommentarer till tabellen

För jordbrukarstöd (JBR) och landsbygdsstöd (LB) är Länsstyrelsen beslutande, medan Jordbruksverket är utbetalande myndighet. De siffror som presenteras i tabellen är samtliga utbetalningar som gjorts under året oavsett stödår eller vilket år ansökan beviljades. Till den totala summan bidrag som Länsstyrelsen har fattat beslut om, har utöver landsbygdsprogrammet och gårdsstödet även stöd för kvalitetscertifiering 630 tkr räknats in. I summan för projektstöd ingår även kompetensutvecklingsprojekt av olika slag. I den totala summan för landsbygdsprogrammet ingår även myndighetens TA-medel.

Gårdsstödet har ökat något jämfört med 2012. Det kan bero på en viss mindre förskjutning mellan åren för utbetalningar och att i stort sett alla brukare fick utbetalning på rätt år för

2013. Kronans värde i förhållande till euron påverkar varje år också nivån för gårdsstödet. För miljöersättningar är nivån 2013 i verkligheten ungefär detsamma som för 2012. År 2012 redovisades i tabellen av misstag utbetalningen av två mindre stödformer om 1,3 milj. kr (Extra djuromsorg suggor och Hotade husdjursraser) som beslutas på Jordbruksverket. För LFA är utbetalningen i stort sett oförändrad jämfört med föregående år.

Totalt sett är utbetalningarna för landsbygdsstöd på en fortsatt hög nivå, även om de totalt minskat från 58,9 milj. kr till 51,1 milj. kr. Det är utbetalningarna av företagsstöd som minskat, hanteringen är dock i fas och ärendebalansen liten. Arbetet med utbetalningar av komplexa ärenden av Leader och projektstöd tar allt större andel av handläggarnas tid.

Länsstyrelseinstruktion 5 §

7. i sin verksamhet verka för att förenkla för företag

Allt utvecklingsarbete som genomförs under nuvarande länsledning utgår från att sätta dem vi är till för i centrum, ibland avses därmed medborgare, dagens eller morgondagens, kommuner, andra myndigheter men också allt som oftast företag. Att verka för att förenkla för företag är därmed naturligt i allt från daglig handläggning till strategiska utvecklingsinsatser. Organisationen får också draghjälp i dessa frågor tack vare att Länsstyrelsen i Kronoberg har ansvaret för det länsstyrelsegemensamma projektet Förenkla på riktigt. En viktig plattform för att kunna verka för att förenkla för företag är en ständig dialog med näringslivet om deras behov. Både inom ramen för projektet men också i Länsstyrelsen i Kronobergs övriga verksamhet är näringslivet en självklar samarbetsaktör. Arbetet som bedrivs inom ramen för projektet Förenkla på riktigt redogörs under Organisationsstyrningsavsnittet i årsredovisningen.

Länsstyrelsen i Kronoberg ansvarar för den länsstyrelsegemensamma telefonistorganisationen dit i dagsläget 13 länsstyrelser är anslutna och fler är på väg in. Många företag kommer i kontakt med länsstyrelserna via telefon och bemötandet i växel är ofta centralt för hur organisationen uppfattas. Länsstyrelsen i Kronoberg har därför arbetat särskilt aktivt med service och bemötandefrågor inom telefonin. Under 2013 har en kvalitetundersökning genomförts av ett oberoende externt företag. Ett kvalitetsindex togs fram för att kunna jämföra med andra växelfunktioner och statliga myndigheter. Här når länsstyrelsens telefonistorganisation otroliga 93,8 att jämföra med övriga statliga myndigheter som ligger på 89,0 och för alla mätningar gjorde med samma mätmetod på växelfunktioner under 2012 som låg på 86,7. Det innebär att telefonistorganisationen har nått guldnivå i tillgänglighets- och kundkommunikationscertifieringen och är nominerade i SM i Telefoni och Kundservice 2013.

Resultatet från 2013 års brukarundersökning visar att det inte bara är telefonin som håller måttet utan Kronobergs län får högt betyg generellt när det gäller bemötande och medarbetarna uppfattas som engagerade, intresserade och öppna för dialog. Länsstyrelsen arbetar kontinuerligt med bemötandefrågor, exempelvis utbildas djurskyddshandläggare i taktisk och strategisk kommunikation.

Att förenkla för företag handlar mycket om attityder, bemötande och kultur men även i konkret handling kan man förenkla för dem man är till för. Länsstyrelsens har aktivt arbetat med att få ned handläggningstider genom nya rutiner, nya arbetsformer och metoder. Förutom tid är även information angeläget för företag. Som exempel kan nämnas de

kort som används som kvittens när länsstyrelsen mottagit ett ärende eller den utökade service gentemot tamdjursägare som utvecklats. För att ge dem en ökad trygghet, har Länsstyrelsen i Kronoberg efter dialog med tamdjursägare tagit initiativ till en SMS-tjänst där vi kan varna om en varg rör sig i deras närområde. Syftet är att tamdjursägarna ska få en snabbare information och därmed en ökad möjlighet att skydda sina djur. Ytterligare fem Länsstyrelser i södra Sverige har hört av sig och vill ansluta till tjänsten som väntas vara i bruk under början av 2014.

Infrastrukturplanering

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2013	2012	2011
Avser verksamhet 34*			
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,39	0,36	0,26
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,22	0,15	0,17
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	0,43	0,36	0,33
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	673	587	449
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	0,53	0,48	0,42
Antal ärenden, inkomna och upprättade	38	35	51
Antal beslutade ärenden	44	40	49
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	0
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	316	460

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Kommentarer till tabellen

Länsstyrelsen ingår i den regionala samrådsgruppen, med representanter för kommunerna och Trafikverket, under ledning av Regionförbundet södra Småland som ansvarar för läns-transportplaneringen. Under 2013 har en ny länstransportplan framtagits, vilket inneburit ett ökat engagemang med ett tiotal träffar under året. Samtidigt har även den nationella transportplanen reviderats, vilket även varit av intresse för LTP-gruppen.

I början av 2013 trädde även nya regler för planering av infrastrukturen (vägar o järnvägar) in med nya processer både avseende den övergripande planeringsprocessen och den fysiska planeringen av trafikinfrastruktur. Detta har naturligtvis erfordrat en del utbildning i ämnet för Samhällsplaneringsfunktionen.

Den 31 januari ordnades ett Trafikseminarium i Alvesta om Ny planläggningsprocess för väg och järnväg av Trafikverket Sydost i samverkan med länsstyrelsen, med representanter från länsstyrelserna i Blekinge, Jönköping, Kalmar, Kronoberg och Skåne samt Trafikverket Region Syd.

Antalet infrastrukturärenden ligger sammantaget på en tämligen konstant nivå de senaste fem åren. Antalet inkomna ärenden inom IT-infrastruktur har minskat något totalt sett jämfört med 2012, men antalet ansökningar om kanalisationsstöd ligger på oförändrad nivå. En ökning av antalet beslut innebar en minskad ärendebalans. Besluten om kanalisationsstöd var till stor del avslag till följd av att fördelaktigare finansiering kunde erhållas genom Landsbygdsprogrammet.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Söktryck för bredbandsinvesteringar

Intresset från byalag på landsbygden att investera i bredbandsinfrastruktur har under 2013 varit fortsatt högt. De medel som tilldelades i Landsbygdsprogrammet förbrukades i rask takt och länet fick också del av medel som omfördelades från andra län. Ett tjugotal föreningar beviljades stöd medan åtta fick avslås i brist på medel. Dessa får då söka på nytt, när det nya Landsbygdsprogrammet öppnar.

Tillgången på medel till kanalisationsstöd har varit betydligt mindre än i Landsbygdsprogrammet men trots detta finns fortfarande en del medel kvar. Tidigare har detta stöd inte varit lika fördelaktigt som Landsbygdsprogrammet, eftersom det har varit svårt att få fram medfinansiering. Inför 2013 ställdes emellertid medfinansieringsmedel till förfogande via Post- och telestyrelsen, varvid situationen förbättrades. Länsstyrelsen har dock prioriterat handläggningen i Landsbygdsprogrammet, eftersom här har funnits en tidsgräns när beslut måste vara fattade. Därför stannade antalet beviljade kanalisationsstöd vid två under 2013. Något eller några ytterligare stöd kommer att beviljas 2014, men därefter är medfinansieringsmedlen från PTS förbrukade och då finns en risk att stödets attraktivitet åter minskar.

Den höga aktiviteten hos byalag, och det faktum att Länsstyrelsen framgångsrikt har kunnat fördela tillgängliga bidragsmedel, har gjort att Kronobergs län ligger väl till när det gäller täckning med snabbt bredband utanför tätorter och småorter. Enligt PTS:s bredbandskartläggning är det endast ett län som ligger före. Mellan 2011 till 2012 ökade täckningsgraden från 13,7 procent av befolkningen till 22,4 procent. Denna ökning kan i det närmaste helt och hållet tillskrivas Länsstyrelsens insatser och de medel som har varit tillgängliga för att stödja utbyggnaden av IT-infrastruktur. Fortfarande råder emellertid stora skillnader mellan länets kommuner. Totalt sett, alltså inklusive tätorter, ligger länet fortfarande under riksgenomsnittet när det gäller täckning med snabbt bredband.

Bredbandsstrategi och digital agenda

Landshövdingen i Kronobergs län leder utredningen om utvärdering av regeringens bredbandsstrategi där stödsystemet och kommunernas roll är centrala delar. Länsstyrelsen har också en representant i expertgruppen. Utredningen lämnade ett delbetänkande hösten 2013.

Länsstyrelsen samlar kommunernas IT-strategier och landsbygdsutvecklare två gånger om året för information och erfarenhetsutbyte kring utbyggnaden av IT-infrastruktur.

Utbyggnaden av infrastruktur är viktig för uppfyllandet av regeringens digitala agenda. Utan stödinsatser riskerar landsbygden att hamna i digitalt utanförskap i och med att allt mer tjänster erbjuds via nätet. Länsstyrelsen, Regionförbundet och Landstinget har signerat agendan och arbetar i ett gemensamt projekt med en regional agenda, där det fokuseras på skola, e-hälsa och att förenkla för företag.

Mobiltelefonföretäckning

Länsstyrelsen och kommunerna har konstaterat att det finns en del i övrigt att önska när det gäller mobiltelefonföretäckning och kapacitet. Flera kommuner har som en följd av detta gjort egna mätningar under 2013 för att ha argument gentemot myndigheter och operatörer. På detta tema var också Länsstyrelsen värd för ett möte med sydlänen som Post- och telestyrelsen initierade inom ramen för det regeringsuppdrag som myndigheten har inom

detta område. Som en uppföljning av detta möte planerar Länsstyrelsen att bjuda in företrädare för kommunerna och teleoperatörerna till ett strategiskt samtal kring hur man med gemensamma krafter kan förbättra situationen.

Grundläggande betaltjänster

Inom bevakningsuppdraget för grundläggande betaltjänster gjorde länen en ambitiös insats 2012 och tanken inför 2013 var därför att göra en mer begränsad kartläggning i och med att förhållandena nu är väl kända. Länsstyrelsen valde ändå att uppdatera den bild av serviceutbudet som inhämtades 2012. Uppdateringen gav vid handen, att även under 2013 har neddragningar i servicen skett. Mest påtagligt var Swedbanks indragning av kontant servicen i två orter i Uppvidinge kommun. Kommunen har inom ramen för sitt pilotprojekt ”Serviceutveckling och attraktiva orter” arbetat med kontanthanteringsfrågan tillsammans med Länsstyrelsen. Huvudspåret har varit att med dagligvarubutikerna på de aktuella orterna diskutera huruvida det är möjligt för dessa att utöka sin betaltjänstservice och i vilken utsträckning Länsstyrelsen kan medverka i att lösa finansieringsfrågan. Även övriga orter i kommunen som har brister i betaltjänstservicen har behandlats på motsvarande sätt.

Trots minskad bankservice bedömer Länsstyrelsen, tack vare att dagligvaruhandeln på landsbygden tar på sig ett ökat ansvar, att utbudet av betaltjänster ändå fyller samhällets behov. Emellertid finns naturligtvis enskilda personer som av ålder, funktionsnedsättning, språksvårigheter etc har problem med att utföra betaltjänster och behöver personlig assistans. Detta är dock svårt att avhjälpa med generella lösningar.

Den samlade bilden av betaltjänstsituationen har redovisats till Länsstyrelsen i Dalarna, som på regeringens uppdrag samordnar bevakningsuppdraget. Representant från Länsstyrelsen har 2013 ingått i den arbetsgruppen. Länsstyrelsen har också ingått i det stödprojekt som har startats för att bistå länen i utvecklingsarbetet när det gäller betaltjänsterna. Länsstyrelsen har då också deltagit i den särskilda arbetsgrupp som har bildats med uppdraget att skapa ett system för att enkelt kunna visualisera och analysera data gällande betaltjänster.

Uppdraget avseende grundläggande betaltjänster har 2013 utvidgats till att omfatta även genomförande av regionala stöd och utvecklingsinsatser vid behov. Länsstyrelsen bedömer att betaltjänstfrågan har en stark koppling till arbetet med kommersiell service i övrigt på landsbygden och avser därför att inlemma betaltjänsterna i det regionala serviceprogrammet.

Hållbar samhällsplanering och boende

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER) Avser verksamhet 40* och 41*	2013	2012	2011
Årsarbetskrafter män ¹⁾	2,31	3,68	3,20
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	2,71	3,69	3,46
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	3,52	5,24	5,06
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	5 108	8 713	7 060
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	4,10	7,07	6,64
Antal ärenden, inkomna och upprättade	322	306	474
Antal beslutade ärenden	314	327	319
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	2	1	1
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0
Brukarundersökning			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 4032, Överklagande lovärenden	-	44	
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 402, Detaljplaner	-	65	

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Kommentarer till tabellen

Utbildning och tillsynsvägledning

PBL, Kvartalssamtal, Byggforum

Den intensiva PBL-utbildningen under 2012 har klingat ut under 2013. Däremot har funktionen fått ett antal remisser angående förändringar i PBL-system, bostadsförsörjning, buller och strandskyddsutredning m.m. Tillämpningen av nya PBL har tagit fart och gamla planärenden enligt gamla PBL har minskat väsentligt.

Kvartalssamtalen, mellan Länsstyrelsen, kommunernas planerare och representanter från Regionförbundet, har på sitt tionde år behandlat angelägna ärenden som; översyn av riksstressen för friluftsliv, förorenad mark, sociala aspekter i den fysiska planeringen, länsstyrelsens webbgis som hjälpmedel i planeringen, bostadsförsörjningslagen, tillsynsvägledning, åtgärdsprogram klimat och energi, m.m., se program.

Byggforum i samarbete med Regionförbundet södra Småland och Blekinge län, har haft tre möten tillsammans under året. Ett möte som behandlat frågan om framtida tillsynsvägledning och vilka behov kommunerna tycker sig ha av detta, ett andra möte som sammanföll med Boverkets webbseminarium i maj och senast i oktober en utbildningsdag med Byggutbildarna om aktuella byggärenden och rättsfall. En uppföljning av årets verksamhet har utmynnat i att Byggforum fortsätter gemensamt med regionförbundet och Blekinge län.

När det gäller Länsstyrelsens tillsynsvägledning har det lagts mycket tid på det länsstyrelsegemensamma regeringsuppdraget som Gävleborgs län haft huvudansvaret för. Inom ramen för uppdraget har fem möten genomförts via Lync samt ett antal remisser hanterats. Efter den dialog som Kronobergs län haft med sina kommuner, var vi en av få länsstyrelser som var något skeptiska till den ganska krångliga modell för tillsynsvägledning som blev resultatet av uppdraget. Återstår att se hur tillsynsvägledningen gentemot kommunerna kommer att fungera.

För att kunna göra en samordnad tillsynsvägledning, men ändå anpassad till länets förutsättningar, har Länsstyrelsen deltagit i två nationella träffar för tillsynsvägledning. Länsstyrelsen har även deltagit i ett seminarium som anordnades av Boverket och Naturvårdsverket angående miljöfarligt avfall och i Regionförbundet södra Smålands träff om "Fallfärdiga hus, skräpiga tomter och olovligt byggande".

Hantering/tillsyn av löpande planprocesser

Tillsyn

I nya PBL 11 kap. har länsstyrelsen tillsyn över planprocesser och planers innehåll. Länsstyrelsens handläggningsprocess tidsmässigt och tvärspektoriellt blir därmed en väsentlig del av tillsynen och en tillsynsplan kommer därmed att väsentligen handla om hur länsstyrelsen handlägger och hanterar inkomna detalj- och översiktsplaner på ett rättsäkert och effektivt sätt.

Detaljplaner

Antalet detaljplaneärende har under första halvåret 2013 haft en fortsatt nedgång. Under det andra halvåret har antalet däremot ökat, så att det vid årets slut endast blivit en marginell nedgång. Anmärkningsvärt är att Växjö kommun procentuellt har haft en påtaglig nedgång av antalet detaljplaneärenden (ca 40 %).

Funktionen har fortsatt (tionde året) haft handläggningstider som ligger inom de tider som anges av kommunerna avseende samråd och granskning av detaljplaner. Detta kräver en rationell hantering av handläggare med aktivt deltagande av planberedningens representanter samt kompetensen att kunna göra väl avvägda yttranden. Någon överprövning av detaljplaner har inte Länsstyrelsen behövt göra under året. Däremot ligger en överprövning av en detaljplan för bostadsbyggande i bullerstörda områden som gjordes våren 2012, fortfarande för avgörande hos Regeringen. Länsstyrelsen ser detta förfarande som ett allvarligt hinder för en rationell hantering av detaljplaner och för bostadsbyggandet.

Översiktsplaner

Antalet översiktsplaneärenden ligger på samma nivå som föregående år. Arbetet med aktualitetsförklaringar och därmed sammanfattande redogörelser av statliga intressen fortgår som planerat och sammanlagt har nu hälften av kommunerna tagit ställning till översiktsplanens aktualitet. Arbetet med en övergripande regional redogörelse har påbörjats under 2013 och denna del har också diskuterats med Regionförbundet södra Småland i samband med regeringsuppdraget avseende den fysiska översiktsplaneringen i relation till regionala utvecklingsstrategier. Länsstyrelsen anser att det vore rationellt om de regionala aspekterna kom med i samma skeende som redogörelsen av statliga intressen presenteras för kommunerna inför aktualitetsförklaring av översiktsplaner.

Under året har Länsstyrelsen fått klart med sin externa karttjänst, webb-gis, vilket lägger grunden för en gemensam plattform för planeringsunderlag till kommunernas översiktliga planering. Dessutom har externa webbplatsen utvecklats som portal med underlag för fysisk planering. Arbetet med underlag och regionala bilder pågår kontinuerligt i samråd med regionförbund och kommunerna.

Riksintressen

Under året har samhällsplaneringsfunktionen hanterat ett uppdrag som avser översyn av länets riksintressen för friluftsliv. Efter en övergripande inventering av befintliga och presumtiva friluftslivsintressen med hjälp av länets kommuner kommer resultatet inte att bli särskilt omdanande, utan de flesta kommer att känna igen riksintressena sedan tidigare. Uppdraget kommer att slutligen rapporteras i början av 2014. Funktionen har även deltagit i den översyn av riksintressen inom kulturmiljön, som kulturmiljöfunktionen ansvarar för, samt medverkat vid framtagandet av riksintresse för vattensörjning, som vattenfunktionen ansvar för.

Vi har även deltagit i arbete med världsarvsfrågan Råshult samt Nationalpark Åsnen, vilka berör riksintressen och planeringsfrågor i anslutning till dessa. Försvarsmakten har tagit fram nya fördjupade värdetexter för sina riksintresseområden. Vi har deltagit i en informationsdag kring dessa samt förmedlat underlag till kommunerna.

Dessutom har vi lämnat yttrande över Energimyndighetens förslag till nya riksintressen för energiproduktion – vindbruk.

Bostadsförsörjning

Länet har fortsatt endast två kommuner som upprättat bostadsförsörjningsprogram, Växjö kommun och Ljungby kommun. Det kan konstateras, att det finns endast 3-4 tätorter som har ökande befolkning. Resten av kommunerna med medelstora och små tätorter har och har länge haft en vikande befolkning och dessutom åldersstigen befolkning. Dessa kommuner har ett lågt intresse av att anta något bostadsförsörjningsprogram. Länsstyrelsen ser fram emot den nya bostadsförsörjningslagen med möjligheter att samordna bostadsproblematiken med översiktsplanerna i små och medelstora kommuner utan bebyggelsetryck.

Den årliga bostadsmarknadsanalysen innehåller mycket information om bostadstillståndet idag och även statistiskt material som visar på hur utvecklingen har varit. Länsstyrelsen ser detta som ett planeringsunderlag, inte endast för eventuella bostadsförsörjningsprogram utan även för kommunens översiktliga fysiska planering. Bostadsanalysen är även ett viktigt komplement till bostadsmarknadsenkäten som kommunerna besvarar.

I den fortsatta diskussionen om landsbygdsutveckling kommer bostadsfrågan kopplat till arbetsmarknad och pendling ha en central roll.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Lis-områden

Länsstyrelsen fick våren 2013 klartecken att påbörja ett projekt tillsammans med länets kommuner om "Stöd till planeringsinsatser för landsbygdsutveckling i strandnära lägen".

Six kommuner i länet har gällande LIS-planer och två är i slutfasen av processen att ta fram dessa. Planerna är dock mycket olika till sin karaktär och omfattning, vilket diskuterats på ett konstruktivt sett på de tre möten som ägt rum under året. Eftersom Länsstyrelsen i Kronoberg beslutat att under kommande år fokusera på länets landsbygdsutveckling, ser vi en möjlighet att Lis-projektet kan bli en viktig del i denna ambition.

Regionala intressen

Inom ramen för det regeringsuppdrag avseende Regionalt tillväxtarbete och dess samband med kommunernas översiktliga fysiska planering som både Länsstyrelsen och Regionförbundet södra Småland haft, har en styrgrupp med representanter från regionförbundet, Länsstyrelsen och Växjö och Lessebo kommuner, diskuterat regionala intressen och dess hantering i översiktsplaneringen på lokal nivå. Till styrgruppen har fogats en konsult för utarbetande av en förstudie kring dessa frågor inför den regionala utvecklingsstrategi som regionen står inför. Förutom styrgruppen, som haft ett antal möten under året, har även en arbetsgrupp med representanter för samtliga kommuner deltagit.

Arbetet kring RUS och Öp har varit intressant och fruktbart och det finns förhoppningar om ett fortsatt samarbete mellan stat och region i dessa frågor, vilket även redovisats till Boverket enligt uppdragets anvisningar. Vid kvartalssamtal med kommunernas planerare har vi även förmedlat och diskuterat pågående arbete.

Transportinfrastruktur

Länsstyrelsen har under året varit aktiv inom en arbetsgrupp för framtagande av Läns-transportplanen inom regionen/länet. Arbetet bedrivs i en grupp med representanter från samtliga kommuner, Länsstyrelsen och Trafikverket under Regionförbundet södra Smålands ledning.

*Indikatorer***Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik utgiftsområde 18¹⁾**

Detaljplaner	2013	2012	2011	2010
Antal överprövade detaljplaner	1	3	0	0
Antal upphävda detaljplaner		2	0	0
Strandskyddsdispenser	2013	2012	2011	2010
Antal strandskyddsdispenser som länsstyrelsen har överprövat		9	7	8
Antal strandskyddsdispenser som länsstyrelsen har upphävt		3	1	7

¹⁾ Se avsnitt Resultatredovisning, avsnitt indikatorer

Källa: Boverket, Naturvårdsverket

Kommentar kring ovanstående indikatorer

Detaljplaner

De allmänna intressen som får anses vara svåra att beakta är fortsatt; människors hälsa och säkerhet, förebygga bullerstörningar och risken för översvämningar enligt 2 kap. 5 § PBL. I den mån detaljplaner överprövats eller upphävts enligt 11 kap. 10 §, så har det varit något av dessa intressen som ligger till grund för ett sådant ingripande.

Strandskyddsdispenser

Mer än 90 % av kommunernas strandskyddsdispenser fastställs av Länsstyrelsen utan några synpunkter. Av den mindre del som tas in för överprövning upphävs några, eftersom Länsstyrelsen bedömer att de inte har hanterats enligt intentionerna i miljöbalkens strandskyddsbestämmelser. Antalet överprövade strandskyddsdispenser ligger stabilt över åren. Förklaringen till att det är en betydligt högre siffra för upphävande 2010 än 2011, är främst att kommunerna inte alltid uppmärksammade att strandskyddsdispenser inom vattenskyddsområden då hanterades av Länsstyrelsen. En lagändring har införts som innebär att kommunerna nu själva ska hantera strandskyddsdispenser även inom vattenskyddsområden. Minskningen av antalet upphävda strandskyddsdispenser beror också på den tillsynsrådgivning som Länsstyrelsen genomför i det löpande arbetet. Tillsynsrådgivning sker genom enskilda samtal mellan handläggare på kommun och Länsstyrelse samt genom Länsstyrelsens medverkan vid olika sammankomster med kommunerna.

Åtterrapporing regleringsbrev

Tabell 4.1

Bidrag för vilka Länsstyrelsen har fattat beslut, men där annan myndighet har gjort utbetalningen (tkr)	2013	2012	2011
Boverket: Engångsbidrag	1 914	1 695	3 474
Boverket: Periodiska bidrag totalt	0	589	4 368
Totalt	1 914	2 284	7 842
<i>varav</i> Boverket: Nyutbet. periodiska bidrag respektive år	0	0	0

Källa: Boverkets statistikprogram Svanen

Kommentarer till tabellen

Engångsbidragen har ökat 2013, då utbetalningen till stödet för installation av solceller ökat. Bidrag till solvärme avslutades 31 december 2011 och endast beviljade stöd 2011 betalades ut under 2012-2013. Stöd som fanns kvar under 2012 för nybeviljade var radonbidrag, stöd till installation av solceller (Energimyndigheten) samt investeringsstöd till äldre- och trygghetsbostäder. De senare har inte genererat någon utbetalning under 2013, men det kommer att generera stora utbetalningar under 2014.

Stödet för ny- och ombyggnation fasades ut helt 1 januari 2012. Kvar för utbetalningar har endast ett fåtal ärenden varit som stoppats pga. ägarbyten eller har utbetalningsperiod över årsskiftet 2011-2012.

Tabell 4.2

Beslut om stöd (antal första beslut)	2013	2012	2011
Reguljära stöd			
Radonbidrag egna hem ¹⁾	26	41	40
Tillfälliga stöd			
Investeringsstöd äldre bostäder, m.m.	0	1	3
Investeringsstöd till solceller	10	10	4
Övriga beslut			
Beslut om omprövning	7	7	12
Beslut om avslag/avskrivning ²⁾	3	5	28
Beslut om återkallande ²⁾	6	23	52
Beslut om utbetalning ²⁾	39	53	180
Beslut om omprövning efter utbetalning ³⁾	0	0	1

Källa: Boverkets statistikprogram Svanen

Kommentarer till tabellen

1. Även om avsatta ramar för radonbidrag är oförändrade, har en tendens till minskat antal anökningar kunnat registreras. Effekten av regionala och nationella informationssatsningarna under 2005-2006 har avmattats och kan vara en anledning till färre ansökningar.
2. Antalet Övriga beslut (avslag/avskrivningar, återkallanden samt utbetalningar) har minskat, eftersom de tidigare konverteringsstöden (konvertering från direktverkande el samt olja) slutfördes 2010/11. Även stödet till solvärme avslutades 2013 med slututbetalning av ärenden som beviljats senast den 31 december 2011.
3. Avser överföring av periodiska bidrag (räntebidrag) till nya fastighetsägare. Bidraget nedtrappades/fasades ut 2011/12

Energi och klimat

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2013	2012	2011
Avser verksamhet 42*			
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,79	0,71	0,44
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,65	0,66	0,60
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	1,01	0,98	0,79
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	1 602	1 817	1 233
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	1,29	1,47	1,16
Antal ärenden, inkomna och upprättade	14	11	9
Antal beslutade ärenden	11	11	6
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	1
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	696	310	135

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Kommentarer till tabellen

Som tabellen visar har antalet årsarbetskrafter och verksamhetskostnader ökat något från föregående år. De främsta anledningarna till detta är att stödet till externa aktörer i form av bidragsutbetalningar har ökat kraftigt, vilket främst beror på ett ökat antal projektansökningar till Länsstyrelsen. En ytterligare orsak är att arbetet med klimatanpassning intensifierats.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Åtgärdsprogram

Under 2013 har verksamheten haft huvudsakligen ett externt fokus, där framtagningen av ett åtgärdsprogram för Klimat och energi varit en av de större arbetsuppgifterna. Åtgärdsprogrammet beslutas av Länsstyrelsen den 25 februari 2014.

Projekt

Ett av det mest avgörande sätt som Länsstyrelsen leder det regionala arbetet på, är genom att ge projektbidrag till lokala och regionala aktörer. På så sätt kan strategiskt viktiga insatser initieras och underlag tas fram som stimulerar och leder klimatarbetet i rätt riktning. Syfte, resultat och effekter av projekten beskrivs utförligt under uppdrag 37.

Indikatorer

Allmän miljö- och naturvård utgiftsområde 20¹⁾

Förnybar energi	2013	2012	2011	2010
Installerad effekt i vindkraftverk (MW)		5,8	3,8	3
Producerad el som kommer från vindkraft (GWh)		7	5	4

¹⁾ Se avsnitt Resultatredovisning, avsnitt indikatorer

Källa: Statens energimyndighet

Kommentar kring ovanstående indikatorer

Det finns ett stort intresse från vindkraftsbranschen att bygga fler vindkraftverk i Kronobergs län och då främst i de nordöstra och västra delarna av länet. Bara under 2013 vann fyra tillstånd laga kraft, vilket ger förutsättningar att bygga 57 vindkraftsverk. Tillsammans med tidigare tillståndsbeslut finns en total potential på ca 150-200 verk i länet. Hur många det blir i slutändan vet vi inte, då det slutgiltiga antalet kan komma att påverkas av faktorer som ligger senare i processen. Länsstyrelsen har här en viktig roll vad gäller miljöprövningen av vindkraftverk samt för att tillhandahålla planeringsunderlag till kommunerna. Det är avgörande att olämpliga placeringar undviks, för att undvika förtroendeproblem även för andra förnyelsebara energikällor.

I dagsläget är dock antalet verk och produktionen blygsam i länet, men det finns alltså en stor potential till att öka produktionen från en förnyelsebar energikälla. Detta är positivt både ur miljömåls- och ur elområdesperspektiv. Produktionen av energi behöver öka i elområde 4, dels för att sänka elkostnaderna och dels för att minska förlusterna vid energiöverföring norrifrån.

Denna produktionsökning hotas dock av att implementeringen av lösningen som införts (för att undanröja de s.k. tröskeffektsproblemen) riskerar att dra ut på tiden, bl.a. behövs ett godkännande från EU. Ett fördröjande av byggstarten kan innebära att planerna på vindkraftutbyggnaden i länet fördröjs med årtionden eller uteblir helt.

Återrapportering regleringsbrev

RB 37. Länsstyrelserna ska redovisa:

- insatser som genomförts för att strategiskt samordna och leda det regionala arbetet med att förverkliga regeringens politik avseende energiomställning och minskad klimatpåverkan,*
- insatser för att utveckla och genomföra regionala åtgärdsplaner för det klimat- och energistrategiska arbetet i samverkan med berörda lokala och regionala aktörer i syfte att identifiera, planera och genomföra regionala insatser och åtgärder med särskilt fokus på innovativa och resurseffektiva lösningar för att uppnå minskad klimatpåverkan, ökad andel förnybar energi och ökad energihushållning,*
- insatser för att stärka samverkan såväl inom respektive länsstyrelse som mellan länsstyrelserna för att gemensamt utveckla länsstyrelsernas arbete med att förverkliga regeringens politik för minskad klimatpåverkan och energiomställning,*
- insatser för att klimat- och energimålen får ökat genomslag inom olika sakområden såsom miljöprövning och -tillsyn, den lokala och regionala samhällsplaneringen, regionalt utvecklings- och tillväxtarbete och infrastrukturarbete,*
- insatser för att stödja näringslivets och kommunernas klimat- och energiarbete,*
- insatser för att verka för en ökad andel förnybar energi, särskilt avseende insatser för att uppnå planmässiga förutsättningar inom planeringsramen för vindkraft, samt*
- insatser för att bidra till regeringens arbete med Färdplan 2050.*

Insatser för att stärka den nationella samverkan mellan länsstyrelserna inom klimat- och energiområdet ska redovisas samlat av Länsstyrelsen i Hallands län.

- insatser som genomförts för att strategiskt samordna och leda det regionala arbetet med att förverkliga regeringens politik avseende energiomställning och minskad klimatpåverkan,*

Till att börja med vill Länsstyrelsen i Kronobergs län rikta uppmärksamhet på några regionala åtgärder och positiva miljöeffekter, för att visa vad Länsstyrelsens arbete både under såväl föregående år som under 2013 har bidragit till.

I rapporten ”Sammanställning av lågenergibyggnader i Sverige - lågan 2013” kan man läsa följande: ”Det län som har byggt störst andel lågenergibyggnader i förhållande till det totala bostadsbyggandet är Kronoberg med 23 % (gäller perioden 2009-2012). Genomsnittet i Sverige under samma period var 5 %.”

Ifrån miljömålsuppföljningens indikatorer hämtar vi följande resultat som Länsstyrelsen bidragit till att uppnå: I Kronobergs län har utsläppen av växthusgaser minskat med 29 % mellan åren 1990 och 2011. Utsläppen inom Sveriges gränser har minskat med 15 % under samma period.

Den energibalans som Länsstyrelsen tagit fram för länet visar att andelen förnybar energi har ökat med 10 % från år 2000. Det är flera orsaker som ligger bakom detta positiva resultat, däribland Länsstyrelsens arbete som kan räknas som bidragande faktor.

Den mest betydelsefulla insatsen när det gäller att strategiskt samordna och leda det regionala arbetet under året är att Länsstyrelsen antog nya regionala miljömål i januari 2013. Dessa mål inbegriper 11 regionala miljömål inom klimat- och energiområdet, som klart och

tydligt visar riktningen för länets regionala och lokala aktörer. Arbetet föregicks av ett djupgående förankringsarbete i samverkan med lokala och regionala aktörer i länet, vilket tydliggjorde Länsstyrelsens ledande roll. Det finns ingen annan regional aktör som har egna regionala miljömål, utan de regionala och lokala aktörerna ställer sig bakom Länsstyrelsens mål.

En annan viktig aspekt är länsledningens engagemang i uppdraget, där landshövding Kristina Alsér aktivt deltagit vid de möten som arrangerats inom Klimatkommission Kronoberg. Landshövdingen har även undertecknat tre klimatavtal under året, se nedan för detaljer. Hon har även tagit initiativ till att driva vidare ett initiativ från näringslivet om att bli Europas grönaste region och inleda denna process med att genomföra ett strategiskt samtal. Allt för att samordna länets viktigare aktörer inom klimat- och energiområdet med regionala insatser inom innovation och kompetensutveckling. Landshövdingen och länsrådet leder också aktivt myndighetens miljöledningsarbete, vilket bl.a. resulterat att Länsstyrelsen är en av fåtal miljödiplomerade länsstyrelser och även årligen deltar i Earth hour.

Avgörande för det framgångsrika klimat- och energiarbete som bedrivs i Kronobergs län är också den samverkan som finns inom Klimatkommission Kronoberg, ett unikt samarbete mellan Regionförbundet södra Småland, Energikontor sydost och Länsstyrelsen i Kronobergs län. Klimatkommissionen är en plattform där ovanstående aktörer har möjlighet att bidra med sin spetskompetens. På så vis når dessa tre aktörer ett bättre resultat än om varje aktör själv skulle agera enskilt och konkurrera med varandra inom klimat- och energiområdet.

Länsstyrelsen styr även verksamheten inom Klimatkommission Kronoberg genom att finansiera projekt som kommissionen söker hos Länsstyrelsen. Under 2013 finansierades en kartläggning och analys av strategiskt klimat- och energiarbete i länet. Syftet var att se var bristerna finns i det regionala och lokala klimat- och energiarbetet och utveckla lämpliga förbättringsmetoder. De viktigaste resultaten från studien är att det finns ett starkt intresse att utveckla det lokala och regionala klimat- och energiarbetet i länet.

En annan insats som också visar hur Länsstyrelsen leder arbetet är att myndigheten har sökt och erhållit stöd från EU-programmet IEE – Intelligent Energy Europe. Projektets namn är Primes och fokuserar stöd till kompetensutveckling för länets kommuner och Landstinget Kronoberg inom ramen för de upphandlingar som görs av dessa organisationer inom klimat- och energiområdet. Se Projekt nedan för mer information.

– insatser för att utveckla och genomföra regionala åtgärdsplaner för det klimat- och energistrategiska arbetet i samverkan med berörda lokala och regionala aktörer i syfte att identifiera, planera och genomföra regionala insatser och åtgärder med särskilt fokus på innovativa och resurseffektiva lösningar för att uppnå minskad klimatpåverkan, ökad andel förnybar energi och ökad energihushållning,

I samband med beslutet av de regionala miljömålen inleddes en omfattande förankringsprocess, i syfte att informera om miljömålen betydelse och roll i samhällsplaneringen.

Förankringsprocessen inleddes i slutet av januari med en konferens med bred uppslutning av länets olika aktörer. Under året har sedan förankringsprocessen kanaliserats inom framtagningen av en regional åtgärdsplan för klimat- och energiområdet. Ett flertal mindre möten med lokala och regionala aktörer har genomförts, med bl.a. besök till kommunstyrelsen eller dess utskott i respektive kommun och ett större strategiskt samtal den 29 september på residenset med landshövdingen som värd. Under hösten har även dessa

aktörer getts möjlighet att lämna synpunkter på remissförslaget till åtgärdsplan. Åtgärdsprogrammet beslutas av Länsstyrelsen den 25 februari 2014. Dokumentet ersätter då nuvarande klimat- och energistrategi.

– insatser för att stärka samverkan såväl inom respektive länsstyrelse som mellan länsstyrelserna för att gemensamt utveckla länsstyrelsernas arbete med att förverkliga regeringens politik för minskad klimatpåverkan och energiomställning,

Länsrådet Lennart Johansson leder det interna miljömålsråd som utgör styrgrupp för det interna och externa klimat- och energiarbetet. Deltagare i rådet är enhetschefer inom berörda verksamheter. Rådet avgör vilka insatser som ska utföras och beslutar alltså i frågor som berör verksamhetsplanering och verksamhetsstyrning. Det kan t.ex. röra sig om tillsynsinsatser som berör klimat- och energiområdet.

Ansökningar av vindkraftsanläggningar och energitorvsframställning stäms av genom användning av internremisser, som skickas till alla berörda verksamheter inom myndigheten. På så vis säkerställs att dessa ärenden får en korrekt handläggning och att klimat- och energiaspekterna vägs in i tillräcklig omfattning.

Under året har intern samverkan skett inom ramen för framtagningen av en reviderad länstransportplan och inom ramen för framtagningen av ny RUS (Regional Utvecklingsstrategi).

Under den senare delen av 2013 har även en intern samverkan skett för att utveckla myndighetens arbete med samhällsekonomiska analyser, främst inom vattenvårdsverksamheten. Länsstyrelsen har tagit del av det projekt om samhällsekonomiska analyser som utvecklats inom RUS och som ett resultat av detta planerat ett seminarium under 2013 som sedan genomfördes i början av 2014.

Samverkan mellan länen inom befintlig sydlänsamverkan, där länsstyrelserna Västra Götaland och Östergötland samt övriga länsstyrelser söderöver ingår, är fortsatt god. Två fysiska möten i Kalmar och Visby och ett flertal webb-möten har genomförts under året.

I fokus för denna samverkan har två strategiska områden diskuterats; olika former av stöd till kommunernas upphandlingsarbete och kompetensutveckling av länsstyrelsernas klimat- och energisamordnare. Som en följd av detta arbete har Länsstyrelsen i Kronobergs län ansökt och erhållit stöd från EU, inom ramen för Energy Intelligent Europe, till ett projekt som direkt fokuserar på stöd till kommunernas upphandlingsarbete. Se Projekt nedan för mer information.

Länsstyrelsen har även deltagit vid två möten i det nätverk för upphandlare som finns i Kalmar, Blekinge och Kronobergs län, för att "kratta i manegen" inför ovan nämnda projekt.

LEKS, Länsstyrelserna energi- och klimatsamverkan har startats upp under 2013 och Länsstyrelsen i Kronobergs län har tagit en aktiv roll i ett miljöledningsprojekt som startats upp inom LEKS. Länsstyrelsen i Halland ansvarar för rapportering av denna samverkan.

– insatser för att klimat- och energimålen får ökat genomslag inom olika sakområden såsom miljöprövning och -tillsyn, den lokala och regionala samhällsplaneringen, regionalt utvecklings- och tillväxtarbete och infrastrukturarbete,

Den energibalans som under slutet av 2012 togs fram, har i början av 2013 formgivits och tryckts upp samt distribuerats till berörda aktörer.

Under 2013 har Länsstyrelsen varit en aktivt deltagande part i framtagningen av ny RUS (Regional UtvecklingsStrategi). Länsstyrelsen har en central och viktig roll i detta arbete, då RFSS – Regionförbundet södra Småland (som är huvudman för arbetet) saknar viktiga kompetenser inom miljö- och samhällsplaneringsområdet som Länsstyrelsen kan bistå med. Ett flertal möten har utförts i samverkan med RFSS för att få genomslag för klimat- och energiarbetet i detta strategiskt viktiga dokument.

När det gäller infrastruktur har Länsstyrelsen under året varit delaktig i framtagningen av såväl länstransportplanen och tidigare trafikförsörjningsprogram. Ett tecken på hur integrerat infrastrukturarbetet är i länet, är det faktum att de regionala miljömålen inkluderar de mål som finns för kollektivtrafiken inom länet. Det finns alltså en samsyn omkring kollektivtrafikens utveckling inom samhällsplaneringen mellan Länsstyrelse, Regionförbund och länets kommuner.

– insatser för att stödja näringslivets och kommunernas klimat- och energiarbete,

Ett flertal insatser har under året genomförts för att öka kompetensen och kunskapsnivån för såväl näringslivet som kommunerna:

Undertecknande av klimatavtal

Tre organisationer har under året valt att underteckna klimatavtal med Länsstyrelsen; Länstrafiken Kronoberg, Linneuniversitetet och Växjö taxi. Detta skedde den 14 juni på residenset under ledning av landhövding Kristina Alsér. Klimatavtal är frivilliga avsiktsförklaringar som sluts med aktörer som har ett aktivt klimatarbete och som kan tjäna som föredömen för andra organisationer inom respektive bransch.

Tankesmedja

Ett uppstartsmöte för en tankesmedja för klimat- och energiområdet anordnades i samverkan med Sydsvenska handelskammaren den 24 april, i syfte att stödja näringslivet och ge ökad samverkan mellan det offentliga och privata inom klimat- och energiområdet.

Energieffektiviseringsstöd (EES)

Länsstyrelsen har verkat på ett flertal sätt inom EES, bl.a. genom att leda ett nätverk för handläggare av EES inom länets kommuner och landsting. Ett flertal möten har genomförts under året för att erbjuda tillfälle till erfarenhetsutbyte och kunskapsöverföring.

Två EES-utbildningar har även genomförts i länet. Den 24 oktober hölls en LCC-utbildning (Life Cycle Cost) och den 26 november hölls en utbildning i systematisk energieffektivisering, båda i Alvesta i Kronobergs län, men målgruppen omfattade även Jönköpings, Kalmar och Blekinge län. Länsstyrelsen i Kronobergs län har varit den som planerat och verkställt arrangemangen och samordnade utbildningarna med länsstyrelserna i Jönköpings, Kalmar och Blekinge län. Föreläsarna har upphandlats av Energimyndigheten, men utbildningarna arrangeras av länsstyrelserna och oftast i samverkan mellan flera länsstyrelser.

Projekt

Ett av det mest avgörande sätt som Länsstyrelsen leder det regionala arbetet på, är genom att ge projektbidrag till lokala och regionala aktörer. På så sätt avgör Länsstyrelsen vilka strategiskt viktiga insatser som initieras och vilka underlag som tas fram för att stimulera och leda klimatarbetet i rätt riktning. Följande projekt har under 2013 startats upp, varit i drift eller avslutats.

- o Stöd till Klimatkommission Kronoberg
Det första projektet avslutades i början 2013 och var huvudsakligen inriktat på marknadsföringsinsatser. Det andra projektet avslutades i slutet av året och innehöll förstudie om möjlighet att genomföra länsgemensamt klimat- och energi-projekt för att stödja lokalt klimat- och energiarbete. Det första resulterade i en mycket lättillgänglig och informativ hemsida och strategiskt viktigt marknadsföringsarbete. Effekten har blivit att Klimatkommissionen numera är mycket mer känd bland berörda aktörer än tidigare. Det andra projektet resulterade i en kartläggning och analys av regionalt klimat- och energiarbete. Resultatet är ett antal förslag till åtgärder som till viss del redan initierats i syfte att få ett effektivare och tydligare regionalt klimat- och energiarbete.
- o Energi i industri – Energikontor Sydost
Syftet med projektet är att mindre och medelstora industriföretag i länet via samverkan i fyra olika kluster startar en process om att nå ett ökat arbete med energi-frågor. Projektet är avslutat. 23 företag i fyra kluster har deltagit. Den ekonomiska krisen har dock motverkat projektet och alla företag har inte uppnått alla målsättningar.
- o Handlingsplan för bioenergi – Energikontor Sydost
Syftet med handlingsplanen är att beskriva nuläge och potential för bioenergi i regionen och baserat på denna analys ta fram mål och åtgärder inom området. Projektet är avslutat och har, förutom det uppenbara, även gett ett antal åtgärdsförslag och förslag på fördjupningsområden där kunskapen är begränsad i dagsläget.
- o Lokal alternativ energiproduktion i kooperativ form – Coompanion
Syftet med projektet är att tydliggöra förutsättningar för kooperativa energianläggningar i Kronobergs län, visa på möjligheter och inspirera. Projektet är avslutat och gav en god överblick över området och flera goda exempel på kooperativa energianläggningar. Ett dokument har spridits till olika målgrupper och två seminarier har genomförts.
- o Handlingsplan för biogas - Energikontor Sydost
Syftet med projektet är att ta fram en regional strategi- och handlingsplan som ska leda till ökad produktion av biogas till fordon. Projektet ska även verka för att de initiativ som finns i regionen kommer igång. Projektet är inte avslutat ännu, men har resulterat i en analys av biogaspotentialen i länet och var s.k. hotspots finns. Projektet avslutas 2014.
- o Ekokulinarisk kommun och handlingsplan – Miljöresurs Linné
Projektet är uppdelat i två steg. Steg 1, *Ekokulinarisk kommun – Älmhult*, är en förstudie som innebär att inom samtliga led i livsmedelskedjan göra en bedömning

av i vilken utsträckning som åtgärder behövs för att nå en högre konsumtion av ekologiska livsmedel. Steg 2, *Handlingsplan för Klimatkommission Kronoberg*, syftar till att komplettera befintlig handlingsplan med ett avsnitt om livsmedel med låga koldioxidutsläpp. Steg 1 avslutades 2012 och gav en mycket god bild av alla utmaningar som en kommun möter vid ökad konsumtion av eko-livsmedel. Steg 2 avslutades 2013 och ändrade fokus under projekttiden. Resultatet av steg 2 gav istället värdefulla åtgärdsförslag till Länsstyrelsens handlingsplan för klimat- och energiområdet.

- o Onlinearkiveringssystem för energi- och klimatkument – Energikontor Sydost
I slutet av 2013 påbörjades ovan rubricerade projekt som syftar till att tillgängliggöra alla de utredningar och projektrapporter som Energikontor sydost gjort under senare år. Det övergripande syftet är att undvika dubbelarbete genom att använda sådant som redan gjorts istället för att utreda samma frågeställningar igen. Projektet avslutas 2014.
- o Tomatkraft – restvärmedrivna växthus – Energikontor Sydost
Länsstyrelsen deltar även i styrgruppen för ett projekt som syftar till att utreda potentialen för att samlokalisera växthus med verksamheter som har restvärme. Projektet avslutas 2014.

Övriga insatser

Länsstyrelsen har lämnat bidrag till Energiting sydost, som hölls den 7 november 2013. Det är en större konferens som samarrangeras av Energikontor sydost och länsstyrelserna i Kronoberg, Kalmar och Blekinge län. Målgrupp är kommuner, landsting, kommunala bolag, övriga regionala och lokala aktörer inom offentlig och privat sektor.

Länsstyrelsen har även samverkat med följande aktörer, i syfte att öka genomslaget för det regionala klimat- och energiarbetet:

LEKS

Länsstyrelserna energi- och klimatsamverkan har startats upp under 2013 och Länsstyrelsen i Kronobergs län har tagit en aktiv roll i ett miljöledningsprojekt som startats upp inom LEKS. Länsstyrelsen har även ansökt om ett metodutvecklingsprojekt, som kopplar samman åtgärdsprogramarbetet med myndighetens miljöledningsarbete.

Länsstyrelserna i södra Sverige

Samverkan mellan länen inom befintlig sydlänssamverkan, där länsstyrelserna Västra Götaland och Östergötland samt de övriga söderöver ingår, är fortsatt god, två fysiska möten i Kalmar och Visby och ett flertal webb-möten har genomförts under året. I fokus för denna samverkan har två strategiska områden diskuterats; olika former av stöd till kommunernas upphandlingsarbete och kompetensutveckling av länsstyrelsernas klimat- och energisamordnare. Som en följd av detta arbete har Länsstyrelsen i Kronobergs län ansökt och erhållit stöd från EU, inom ramen för Energy Intelligent Europe till ett projekt som direkt fokuserar stöd till kommunernas upphandlingsarbete. Se Projekt ovan för mer information.

Regionförbund södra Småland

En av de allra viktigaste formerna av samverkan som Länsstyrelsen bedriver är den samverkan som sker med Regionförbundet södra Småland. Den plattform som Klimatkommission Kronoberg erbjuder, innebär att det regionala klimat- och energiarbetet kan bedrivas både effektivare och kraftfullare än vad som annars vore fallet. Resultatet är att det regionala klimat- och energiarbetet har en högre grad av förankring hos politiker och tjänstemän samt involverar näringslivet i högre grad än tidigare.

Energikontor Sydost

Sveriges största energikontor är verksamt i länet. Det innebär att Länsstyrelsen har en viktig samverkansaktör och en starkt drivande kraft som genom samverkan och samordning förstärker det regionala klimat- och energiarbetet. Länsstyrelsen har delfinansierat ett antal projekt som Energikontoret bedrivit, se projektförteckning. Länsstyrelsen har även lämnat bidrag till Energiting sydost, en större konferens som samarrangeras av Energikontor sydost och länsstyrelserna i Kronoberg, Kalmar och Blekinge län. Målgrupp är kommuner, landsting, kommunala bolag, övriga regionala och lokala aktörer inom offentlig och privat sektor.

Biogas sydost

Länsstyrelsen har deltagit vid ett flertal möten inom nätverket för Biogas sydost, vilket resulterat i att erfarenheter från andra län har kommit Kronoberg till godo. Detta har bidragit till att en biogasanläggning med tillhörande tankstation kommer att byggas i Alvesta.

Miljöresurs Linné

I fokus för samverkan har varit organisationens expertkunskaper om klimataspekter på livsmedelsframställning och upphandling. Länsstyrelsen har även finansierat vissa av organisationens projekt, se projektförteckning.

Luftvårdsförbundet Kronoberg

Länsstyrelsen har bl.a. samverkat med Luftvårdsförbundet genom en plats i dess styrelse och deltagit aktivt i arrangemanget kring en konferens om luftkvalitet.

– insatser för att verka för en ökad andel förnybar energi, särskilt avseende insatser för att uppnå planmässiga förutsättningar inom planeringsramen för vindkraft, samt

Under året har ett antal insatser genomförts för att bidra till uppförandet av ytterligare en biogasanläggning i länet. Beslut om att lämna bidrag från landsbygdsprogrammet till biogasanläggningen, har tagits av Länsstyrelsen. Ett flertal möten har även genomförts i samverkan med Biogas sydost och tillsammans med berörda företrädare i form av lokala tjänstemän och politiker. Syftet har varit att framhålla det strategiskabehovet av ytterligare biogasproduktion i länet samt undanröja de hinder som funnits inom denna process.

Inom ramen för denna process har även projektmedel utbetalats till Biogas sydost för att utveckla en strategi och handlingsplan för regional biogasutveckling. Resultatet av projektet har i hög grad bidragit till att biogasanläggningen nu kommer att byggas.

Under året har ett projekt finansierats som syftar till att undersöka kooperativa lösningar på behovet av ökad produktion från förnyelsebara energikällor. Det viktigaste resultatet från projektet är att de kooperativa lösningarna faktiskt har en roll och kan ge positiva

effekter av ökad samhörighet, gemenskap och lägre kostnader för näringslivets energianvändning.

Det finns ett stort intresse från vindkraftsbranschen att bygga fler vindkraftverk i Kronobergs län och då främst i de nordöstra och västra delarna av länet. Bara under 2013 vann fyra tillstånd laga kraft, vilket ger förutsättningar att bygga 57 vindkraftverk. Tillsammans med tidigare tillståndsbeslut finns en total potential på ca 150-200 verk i länet. Hur många det blir går inte att säkert säga, då det slutliga antalet kan komma att påverkas av faktorer som ligger senare i processen. Länsstyrelsen har här en viktig roll vad gäller miljöprövning av vindkraftverk samt för att tillhandahålla planeringsunderlag till kommunerna. Det är avgörande att olämpliga placeringar undviks, för att undvika förtroendeproblem även för andra förnyelsebara energikällor.

I dagsläget är dock antalet verk och produktionen blygsam i länet, men det finns alltså en stor potential till att öka produktionen från en förnyelsebar energikälla. Detta är positivt både ur miljömåls- och elområdesperspektiv. Produktionen av energi behöver öka i elområde 4, dels för att sänka elkostnaderna och dels för att minska förlusterna vid energiöverföring norrifrån.

Denna produktionsökning hotas dock av att implementeringen av lösningen på problemet med den s.k. tröskeeffekten riskerar att dra ut på tiden, bl.a. tar det tid att få lösningen i drift och det behövs även ett godkännande från EU. Ett fördröjande av byggstarten kan innebära att planerna på vindkraftutbyggnaden i länet fördröjs med årtionden eller uteblir helt.

– insatser för att bidra till regeringens arbete med Färdplan 2050.

Under 2013 har Länsstyrelsen inte fått några särskilda instruktioner inom ramen för arbetet med Färdplan 2050. Länsstyrelsens klimat- och energiarbete har dock samma mål som regeringen, vilket gör att allt det som redovisats här ovan och som fokuserar på samma målområden även bidrar till regeringens arbete med Färdplan 2050.

RB 38. Länsstyrelserna ska redovisa insatser och användningen av medel från anslag 1:10 Klimatanpassning inom utgiftsområde 20 med anledning av uppgiften att samordna det regionala klimatanpassningsarbetet.

Under 2013 har 310 149 kronor använts inom ramen för klimatanpassningsuppdraget i Kronobergs län, fördelade enligt följande:

- Lönekostnader 261 980 kr
- Arrangemang av konferenser och seminarier 22 175 kr
- Informationsmaterial 9 212 kr
- Resekostnader 16 782 kr

Arbetets utformning under 2013

Under året har dessvärre den tjänst som svarar för samordning av klimatanpassning varit vakant under senare hälften av 2013. Anledningen till att tjänsten inte tillsats är att myndigheten har haft en ansträngd ekonomi och åtgärder som initierats för att åtgärda detta har tyvärr försenat anställningsprocessen. Beslut om ny samordnare togs den 20 december 2013.

Under det inledande halvåret 2013 utfördes dock klimatanpassningsarbetet med både hög kvalitet och effektivitet. I syfte att uppfylla uppdraget, om att kartlägga det klimatanpassningsarbete som sker på kommunal nivå, har Länsstyrelsen under 2013 arbetat i två parallella processer, dels en mer definierad process för länet och dels en gemensam för att möjliggöra en nationell kartläggning.

Under senvintern 2013 förberedde Länsstyrelsen kommunbesöken till länets alla kommuner. De nyckelfunktioner som söktes var kommunchef, kommunstyrelsens ordförande, klimatanpassningssamordnare och personer från berörda förvaltningar, t.ex. tekniska förvaltningen och bygg- och planeringsförvaltningar.

Under senvintern genomfördes även ett grundligt arbete för att utveckla de frågor som skulle ställas till dessa nyckelpersoner. Frågorna baserades dels på de 16 frågor som Länsstyrelsenätverket för klimatanpassning utarbetade mellan januari-mars 2013, ett arbete som Länsstyrelsen i Kronobergs län samordnade och på så vis aktivt bidrog till. För att komplettera dessa frågor har även ett antal ytterligare frågor tagits fram utifrån synpunkter från Länsstyrelsens styrgrupp för klimatanpassningsuppdraget, med representanter från Landsbygdsenheten, Miljövårdsenheten och Samhällsutvecklingsenheten samt representant från Regionförbundet södra Småland.

Länsstyrelsen genomförde kommunbesök i samtliga kommuner under april och maj månad med syfte att samla in information om klimatanpassningsarbetet som sker på kommunal nivå. Kommunbesöken innehöll även information om regionalt och nationellt klimatanpassningsarbete, men huvudfokus låg på att besvara ovan nämnda frågeställningar om hur det lokala klimatanpassningsarbetet bedrivs. I huvudsak medverkade de nyckelpersoner som efterfrågats, även om deltagarantalet varierade från kommun, beroende på kommunens storlek och förutsättningar.

Organisering av arbetet

En intern arbetsgrupp med nio deltagare från olika verksamheter på Länsstyrelsen och Regionförbundet södra Småland deltar i utformningen av klimatanpassningsarbetet. Avstämningar görs regelbundet med styrgruppen. Eftersom Klimatanpassningsuppdraget organisatoriskt tillhör samma funktion som Klimat- och energi samt miljömålsarbetet, underlättas samordningen med dessa arbetsområden.

Samverkan

Länsstyrelsen har, som tidigare nämnts, deltagit aktivt och haft en samordnande roll i länsstyrelsernas nationella nätverk för samordning av klimatanpassningsuppdraget. Länsrådsgrupp 1 har det övergripande ansvaret för nätverket och nätverksmöten hålls två gånger per år. Ordförandeskapet delas av tre län och varje år byts ett av länen ut. Nätverket syftar till att effektivisera samordningen av klimatanpassning samt att utbyta erfarenheter, idéer, kunskap och material. Vid behov tillsätts arbetsgrupper för att diskutera frågor som är angelägna för samtliga län. Under året har tre nya arbetsgrupper bildats, där Kronoberg

utsetts som sammankallande för arbetsgruppen för Uppföljning, som fokuserar på kartläggning av klimatanpassningsarbete på kommunal nivå. Utöver det nationella nätverket sker även en bred samverkan med grannlänerna.

Informationsspridning

Fyra digitala nyhetsbrev har författats och skickats till intressenter i Kronoberg med 172 mottagare på sändlistan. Klimatanpassning i Kronoberg finns på Facebook och på Miljömålsfunktionens Twitter-flöde med 200 följare.

Fortsatt arbete

Nästa steg i arbetet är att sammanställningen ska skickas till Länsstyrelsens klimatanpassningsgrupp för synpunkter och diskussion. Sammanställningen innehåller beskrivningarna om respektive kommuns klimatanpassningsarbete och reflektioner inför det kommande arbetet med en regional handlingsplan. Klimatanpassningsgruppen behöver därmed ge input på exakt vilka seminarier och träffar som behövs hållas för att få information till handlingsplanen. Den färdiga sammanställningen kommer att skickas till kommunerna för påseende. Om de har några sista ändringar som de vill inkludera i dokumentet eller om de har övriga synpunkter på det kommande arbetet med den regionala handlingsplanen, så finns möjlighet till det.

Därefter påbörjas arbetet med att utveckla den regionala handlingsplanen, vilket även den planeras ske med en hög grad av samverkan med kommunerna. Syftet är naturligtvis att den på så vis ska vara väl förankrad, vilket gör det lättare att få hög delaktighet i det kommande klimatanpassningsarbetet.

Kulturmiljö

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2013	2012	2011
Avser verksamhet 43*			
Årsarbetskrafter män ¹⁾	2,57	1,98	1,74
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	3,09	4,29	3,10
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	3,97	4,46	3,68
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	7 517	10 284	8 754
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	5,94	8,35	8,24
Antal ärenden, inkomna och upprättade	759	635	620
Antal beslutade ärenden	706	727	573
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	17	11	26
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0
Brukarundersökning			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 4311, Ärenden enl. 2 kap. Kulturmiljölagen ³⁾	51		
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 4331, Kyrkliga kulturminnen	73		

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

³⁾ Nöjdindex för verksamhet 4311 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2013. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för 20 deltagande länsstyrelser är 60.

Kommentarer till tabellen

En markant ökning har skett av inkomna ärenden, en ökning med 124 ärenden. Ökningen har framförallt skett inom verksamhet 431 Fornminnen med 103 ärenden, vilket har sitt ursprung i ett ökat antalet ansökningar om ingrepp i fornlämning inför nya avlopps- och uppvärmningsanläggningar liksom skogsbruksärenden. Även antalet ändringar av byggnadsminnen 432 har ökat med 10 ärenden. Ökningen hör samman med Länsstyrelsens byggnadsminnessatsning.

Beslutade ärenden ligger på i stort sett samma nivå som föregående år. Inom verksamhet 431 Fornminnen har fler ärenden handlagts som samråd och inte som beslut. Äldre, ej beslutade ärenden äldre än två år, har ökat med sex ärenden. Majoriteten av dessa ärenden återfinns i ärendegrupp 432 Byggnadsminnen. Ändring av byggnadsminnen har prioriterats framför handläggning av nya frågor väckta om byggnadsminnesförklaring.

I årets brukarundersökning ges hösta betyg för bemötande och dialog inom verksamhet 431 Fornminnen. Lägst betyg ges för tillgänglighet per telefon. I jämförelse med övriga länsstyrelser är nöjdindex 9 enheter lägre än genomsnittet. Inom verksamhet 433 Kyrkliga kulturminnen är nöjdindex två enheter högre än genomsnittet och högst betyg ges till totalt sett nöjd. Lägst betyg ges till kontakt via e-post.

Andel verksamhetskostnader och årsarbetskrafter har minskat med 2,7 mkr och med 0,5 tjänst. Kyrkoantikvarietjänsten har varit vakant en del av hösten under nyrekryteringskedet. Vid arbetstoppar med exempelvis bidragsutbetalningar har extra resurser inte tillsatts.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Upprätthålla rimliga handläggningstider

Länsstyrelsens vision är att vara ett föredöme. I enlighet med de nationella kulturpolitiska målen syftar kulturmiljöarbetet till att främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas. Länets Kulturmiljöstrategi 2011-2015, som togs fram i bred samverkan med länets kommuner, Kulturparken Småland AB och Regionförbundet södra Småland, är en gemensam utgångspunkt för samordning av resurser och stöd till dem som genomför det praktiska arbetet i länet.

Länsstyrelsen har fortsatt prioriterat arbetet med kärnverksamheten, dvs. tillståndsärenden enligt kulturminneslagen och bidrag enligt förordningen om förvaltning av värdefulla kulturmiljöer liksom tvärsektoriell samverkan kring statliga intressen i samrådsärenden såsom områdesskydd, ledningsdragningar, vindkraft, naturreservat och planärenden enligt Miljöbalken och PBL. Under året har ca 200 samrådsärenden hanterats.

Kvalitetssäkringsarbetet "Få mer gjort! Och må bra!" har bedrivits sedan 2010 med syfte att stötta medarbetarna med verktyg för förbättrad arbetsplanering. Riksantikvarieämbetets arbete med vägledningar, föreskrifter och handböcker har medverkat till översyn av rutiner, mallar m.m. Under våren genomfördes exempelvis en processanalys av bidragshanteringen med syfte att få en mer enhetlig hantering och revidering av handläggningsrutiner. Resultatet är att rimliga handläggningstider kunnat upprätthållas, trots begränsade resurser och en ökad arbetsbelastning.

I det interna utvecklingsarbetet har samrådsrutiner med naturvården reviderats och fastställts gällande trädvårdsfrågor på kyrkogårdar och i alléer, där både kulturminneslagen och biotopskyddsförordningen berörs. Målkonflikter och otydligheter i hanteringen har funnits, vilket försvårat handläggningen. Nationellt arbete pågår med framtagande av vägledning om Träd i offentliga miljöer och översyn av biotopskyddsförordningen, vilket kan resultera i att kulturhistoriska värden kan anses utgöra särskilda skäl för biotopskyddsdispens vid tillståndsprövningen på kyrkogårdar.

Arbetet med att implementera förändringarna i kulturmiljölagens 2 kap. om fornlämningar har pågått under senhösten och förväntas fortsätta under 2014. Förändringarna kan komma att innebära att handläggningstider initialt förlängs något under 2014. I fornminneshanteringen har den arkeologiska undersökningen norr om domkyrkan i Växjö krävt en större arbetsinsats i form av val av undersökande institution, beslut och uppföljning. I övrigt dominerar året av en rad mindre arkeologiska undersökningar, främst i Växjö och Ljungby kommuner. Merparten av ärendena rör dock som tidigare år mindre ingrepp i fornlämningar inför markarbeten eller åtgärder i skogsbruket - anmälningar om föryngringsavverkningar.

Planerad tillsyn inom verksamhet 431 Fornminnen och 433 Kyrkliga kulturminnen har genomförts under Länsstyrelsens tillsynsvecka, vilket gav stor medial uppmärksamhet.

I arbetet med Svenska kyrkan har flera mindre samfälligheter, med anledning av övergången till större pastorat 2014, prioriterat färdigställandet av restaureringsprojekt före årsskiftet. Detta har påverkat Länsstyrelsen med krav på snabbare handläggning. Länsstyrelsen har även inbjudits och deltagit vid rundabordsamtal om Kyrkorum som kraftfält, som arrangerades av Zettervallinstitutet. Syftet var att samtala med skilda professioner kring kyrkorummens teologi, kulturarv, arkitektur, turismaspekter m.m.

Förbättrad hänsyn till fornlämningar och kulturmiljövärden i skogsbruket

Leaderprojektet *Skogens kulturarv – fokus på fossil åker* har avslutats under våren och har ingått i den kampanj om fossil åker som Länsstyrelsen initierat och bedrivit, där framtagande av informationsbroschyr, genomförande av vetenskapligt seminarium och kunskapsuppbyggnad samt kursverksamhet och informationsspridning ingått. Projektet har bedrivits i bred samverkan med Länsstyrelsen i Jönköping, entreprenörer, skogliga tjänstemän, skogsägare och handläggare på myndigheter som hanterar frågorna. Effekten är bättre samverkan mellan myndigheter, skogsnäring och övriga aktörer för att hitta en permanent plattform för kompetensutveckling. Förväntade effekter är att skador på kulturmiljöer i skogsbruket minskar.

Försöksprojektet FURA startades under år 2009 i samarbete mellan Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och länsstyrelserna i Kronoberg, Jämtland och Västra Götaland. Projektet avslutades under 2012. Syftet har varit att förenkla processen kring tillståndsgivning, när föryngringsavverkningar berör fasta fornlämningar. Riksantikvarieämbetet arbetar med att utvärdera projektet och förväntas återrapportera under 2014.

Länsstyrelsens goda samverkan med Skogsstyrelsen har utvecklats till en satsning på Gröna jobb med vårdinsatser inom ett urval fornvårdslokaler och kulturmiljöer av riksintresse. Områden i länet som stått i fokus är Römningeområdet med landets största lokal av hållkistor, kulturstigen i Lessebo samhälle och utvandrarbygden. Länsstyrelsen har medverkat med anvisningar och i urvalet av lokaler, medan Skogsstyrelsen genomfört vårdinsatserna.

Effekten är att flera kulturmiljöer blir tillgängliga för allmänheten genom vård och skyltning

Kunskapsuppbyggnad

Länsstyrelsen har under året medverkat i det länsstyrelsegemensamma arbetet med kunskapsuppbyggnad kring kulturmiljöer vid vattendrag inför åtgärder inom ramen för vattenförvaltningsarbetet. Länsstyrelsen som projektägare har i ett gemensamt projekt med Skåne och Blekinge län nyttjat medel för kunskapsunderlag och tagit fram kulturhistoriska kunskapsöversikter för respektive huvudavrinningsområde, genomfört arkivstudier, inventerat flottningslämningar och genomfört en metodstudie kring hantering av kulturmiljövärden vid vattenvårdsåtgärder. Resultatet kommer att ligga till grund för länsstyrelsernas bedömningar och ställningstaganden och visa på praktiska exempel för samverkan mellan verksamheter för att nå god vattenstatus. Effekten är att bättre hänsyn kan tas till kulturmiljövärden i åtgärdsarbetet kring vatten.

Medel till kunskapsunderlag har även nyttjats inom riksintressearbetet, som bedrivs enligt en vidareutvecklad dialogmetod, som Länsstyrelsen tog fram år 2008. I metoden ligger fokus på att tydliggöra riksintressets värden, att utforma riktlinjer för framtida hantering och kommunicera med respektive kommuns politiker och tjänstemän. Prioriteringsordningen har tagits fram efter intervjuundersökning med planerare hos respektive kommun och omfattar sju nya fördjupningar. Länet har även erhållit ett nytt riksintresse, Ängsfruktodlingsområdet i södra Åsnen. En uppföljning av de kulturmiljöbidrag som årligen fördelas till 13 ängsfruktodlare har gjorts under sommaren tillsammans med Landsbygdsenheten. Syftet var att revidera åtgärdsplanerna och fastställa ny ersättningsnivå. Effekterna är att dialogmetoden tillsammans med framtagna fördjupade beskrivningar bedöms ha tydliggjort värdena och stärkt dialogen med kommunerna. Diskussioner, möten och seminarier har gett ett mycket gott resultat, även i kommuner där inga fördjupningar har gjorts.

Vård, information och tillgängliggörande

Riksantikvarieämbetets arbetsgrupp för bidrag och stöd besökte länet under maj. Syftet var att diskutera frågor i anslutning till kulturmiljövårdsanslagets användning, ekonomiska hantering och koppling till övriga samhällssektorer. Riksantikvarieämbetet uttryckte att länet har god utväxling av bidragsmedlen i samverkan med regionala aktörer och trots små resurser.

Länsstyrelsen arbetar sedan år 2002 med att vårda och upprätthålla skötseln inom länets enda kulturresevat Komminsterbostället Råshult. Ambitionen är att framöver fortsätta med restaureringsinsatser i utmarken och ängarna i syfte att upprätthålla ett 1700-talslandskap. Under år 2013 har kostnadskrävande utredningar genomförts i enlighet med treårsplanen beträffande det hydrologiska tillståndet, övertorvade gropar har karterats i säkerhetssyfte, ekbeståndet har utretts och förslag till skötselråd för att uppnå 1700-talets eklandskap i Råshult har slutförts. Effekterna av skötselinsatserna är ett välhävdad 1700-talslandskap, som kan upplevas och besökas. Vård och skötsel av marker och trädgårdar har resulterat i att kulturresevatet har kunnat skötas enligt mål uppsatta i skötselplanen. Besöksantalet har stigit till ca 44 000 besökare.

Länsstyrelsen har ett aktivt fornvårdsarbete som omfattar vård och skötsel av ca 370 vårdlokaler. Fornvård utgör grunden i arbetet med att bevara, vårda, utveckla och tillgängliggöra kulturmiljöer. Skötselåtgärderna sker genom överenskommelse med organisationer,

kommuner och ca 30 enskilda markägare. Effekten är att fornvården bidrar till länets historieförmedling för boende, besökande och verksamma inom länet och är central för turist- och besöksnäring.

Återrapportering regleringsbrev

RB 70. Länsstyrelserna ska redovisa exempel på och kommentera hur man verkar för att förnya och utveckla kulturmiljöarbetet. Länsstyrelsen ska också redovisa exempel på och kommentera hur samverkan, t.ex. med statliga myndigheter och kommuner, sker inom kulturmiljöarbetet samt hur samverkan har utvecklats.

Utvecklad samverkan mellan länsstyrelserna och med Riksantikvarieämbetet

Sedan 2008 bedriver kulturmiljöverksamheterna vid länsstyrelserna tillsammans med Riksantikvarieämbetet ett gemensamt samverkansarbete. Syftet är att höja kvaliteten i och genomslaget för arbetet med kulturmiljöfrågorna genom att samarbeta kring gemensamma frågor, skapa effektiva rutiner och nyttja tillgängliga resurser på bästa sätt. Arbetet bedrivs på flera nivåer, omfattande såväl lednings- som mer konkreta verksamhetsperspektiv.

Under 2013 har samverkansarbetet fortsatt och fördjupats. Inom länsstyrelserna har den tidigare yrkesföreningen Sveriges Länsantikvarier ombildats till ett nätverk, Kulturmiljöforum. Nätverket är auktoriserat av länsråden och ska fungera som plattform för sakområdesdiskussioner och som stöd till länsrådsgruppen i frågor som rör kulturmiljö. Genom ombildningen tydliggörs roller, ansvar och mandat, och den strategiska kraften i arbetet kan därmed öka.

Inom ramen för samverkansarbetet har en nationell kampanj bedrivits på tillsynsområdet, varvid samtliga län deltagit i tillsyn av kyrkliga inventarier och arkeologi kopplat till skogsärenden. Kampanjen är ett led i att hitta gemensamma former för tillsynen, där tillgängliga resurser kan utnyttjas effektivt och där insatserna kan få ett större genomslag genom gemensamma rapporter etc. Arbetet är även ett led i att diskutera frågor kring gemensam praxis i handläggningen.

Vidare har länsstyrelserna under året påbörjat arbete med att tillsammans med Riksantikvarieämbetet utveckla handläggarstödet på kulturmiljöområdet. Arbetet omfattar processanalyser, gemensam praxis i handläggningen samt diskussioner om utveckling av it-stöd. Inom ramen för arbetet har även samarbete med Skogsstyrelsen inletts kring omhändertagandet av resultaten från projektet *En dörr in*.

Länsstyrelserna har aktivt deltagit i Riksantikvarieämbetets arbete med vägledning för hanteringen av kulturmiljövårdens riksintressen, genom medverkan vid kontinuerliga dialogmöten kring arbetet och genom ett flertal seminarier runt om i landet.

Länsstyrelsernas gemensamma projekt *Kalejdoskop*, som syftar till att öka delaktigheten i länsstyrelsernas arbete med kulturarvsfrågor och bredda perspektiven i arbetet, har fortsatt under året med FoU-medel från Riksantikvarieämbetet. Årets arbete har haft fokus på kvaliteten på länsstyrelsernas handläggning utifrån ett mångfaldsperspektiv.

Under året har de flesta länsstyrelserna deltagit i Vattenmyndighetens arbete med åtgärdsprogrammen för de olika vattendistrikten genom inventeringar och värdering av kulturmiljöer i anslutning till vatten. Samverkan mellan länen har skett genom praxisdiskussioner i nätverksform. Inom de olika vattendistrikten har samverkan mellan länen varit tätare, med seminarier, fältövningar etc.

Representanter från länsstyrelserna har även deltagit i arbetet med handbok för kyrkoantikvarisk ersättning, i den av kulturdepartementet tillsatta referensgruppen för kontrollstation 2014 för den kyrkoantikvariska ersättningen, i arbetet med föreskrifter och vägledningar med anledning av införandet av den nya kulturmiljölagen m.m.

Samverkansarbetet har lett till en större samsyn i frågor som rör kulturmiljöarbetet. Viktiga frågor har genom arbetet kunnat lyftas och hanteras gemensamt genom diskussioner eller fokuserade arbetsinsatser. Informationen om viktiga frågor inom sakområdet har förbättrats. Sammantaget upplevs arbetet som ett naturligt steg mot en modernare organisation inom sakområdet, där frågor hanteras gemensamt, med kunskap och effektivitet.

Länsstyrelsen har deltagit i det samarbete som skett inom den södra länsgruppen (Blekinge, Jönköping, Kalmar, Kronoberg, Skåne och Östergötlands län). Detta har inneburit gemensamma insatser inom områdena tillsyn och riksintressen samt samverkan kring satsningar i treårsplaner för bidrag. Fyra nya arbetsgrupper tillsattes under 2012 med syfte att ensa hanteringen av skogsbruksärenden, arkeologiskt handlingsprogram, vindkraftsfrågor och kyrkoantikvarisk ersättning. Arbetsgruppen för kyrkoantikvarisk ersättning har under 2013 slutfört sitt arbete kring synen på hur länsstyrelsen yttrar sig till stiftens angående fördelningen av kyrkoantikvarisk ersättning. Gruppens iakttagelser och slutsatser förs nu vidare till de nationella arbets- och referensgrupper som arbetar med frågan.

Inom den södra länsgruppen har tre handläggarnätverk formaliserats kring arkeologi, byggnadsantikvariska frågor respektive kulturlandskap. Ett pilotprojekt kring tillsyn genomfördes inom den södra länsgruppen under 2012, vilket omfattat tillsyn enligt kulturminneslagen av fornlämningar i skogsmark i samband med skogsbruksärenden (tio ärenden/län) och kyrkliga inventarier (fem kyrkor/län). Motsvarande upplägg har under 2013 legat till grund för ett nationellt projekt där samtliga länsstyrelser samverkat kring ett gemensamt upplägg. Erfarenheterna kommer att ligga till grund för en fortsatt utveckling av tillsynsarbetet.

Länsstyrelserna inom den södra länsgruppen konstaterar gemensamt att samarbetet har inneburit betydande utvecklingsinsatser inom bland annat tillsynsarbetet, vilket på sikt kommer att bidra till en ensad ärendehantering. För ensade ärendeprocesser är det avgörande att funktioner för diarieföring, tidredovisning, rapportering och uppföljning är genomtänkta och koordinerade.

Länsstyrelsen noterar vidare att myndigheten via länsgruppssamordnaren varit företräd i det för Riksantikvarieämbetet och länsstyrelserna gemensamma programgruppen. Rådet har under året koncentrerat sina utvecklingsinsatser till riksintressen, tillsyn, IT och handläggarstöd.

Utvecklad samverkan med regionala aktörer och förnyelse av kulturmiljöarbetet
Utöver samverkan inom länsgruppen har Länsstyrelsen genomfört olika insatser för att förnya och utveckla kulturmiljöarbetet.

Kulturmiljö har deltagit i Regionförbundet södra Smålands arbete med att ta fram en ny Regional utvecklingsstrategi. Arbetet genomförs genom dialog i befintliga regionala nätverk och processer. Att utveckla och dra nytta av länets attraktiva livsmiljöer utgör en del i det strategiska arbetet.

Våren 2012 erhöll landshövdingarna i Kalmar och Kronobergs län ett gemensamt uppdrag, att för regeringens räkning i samverkan med lokala och nationella aktörer genomföra

insatser för industriell utveckling och stärkt besöksnäring i Glasriket. Länsstyrelsen i Kronoberg utsågs till samordnare för uppdraget. Arbetet ska vila på tre ben - industrin, besöksnäringen och kulturarvet. I samarbete med Kalmar län pågår en treårig, 2013-2015, bidragssatsning på Glasrikets kulturmiljöer, som omfattat framtagande av vård- och underhållsplaner för byggnadsminnena Rosdala glasbruk och Transjö folkets hus samt en översyn av de båda länens glasbruksmiljöer med en åtgärdsstrategi för kommande års insatser. En arbetsgrupp har bildats, i vilken representanter från kommunerna inom glasriket ingår tillsammans med Destination Småland, AB Glasriket, Kalmar läns museum samt Kulturparken Småland. Syftet har varit att verka för stärkt samverkan kring glasrikets unika kulturmiljövärden och en demokratisk förankring hos de boende. Effekten av samverkan är att Glasrikets kulturmiljöer ses som en resurs och möjlighet i bygdens utveckling.

Inom ramen för Länsstyrelsens satsning kring skyddad bebyggelse har ett forum för länets byggnadsminnesägare startats upp i oktober. Målsättningen med forumet är att årligen arrangera informationsträffar i länet för att stärka en kontinuerlig dialog med fastighetsägarna och ge information om bidragsmöjligheter, lagstiftning, förvaltningsfrågor m.m. Vidare har sju nya vård- och underhållsplaner för åtta byggnadsminnen tagits fram. Effekten är att vård- och underhållsplaner ger bättre förutsättningar för Länsstyrelsen och byggnadsminnesägaren till långsiktig planering och budgetering av vårdinsatser. I Länsstyrelsens skriftserie om skyddad bebyggelse har 13 nya skrifter upphandlats för layout och tryckning. Dessa sprids både som fysiska skrifter men framförallt digitalt på Länsstyrelsens hemsida. Länsstyrelsen har särskilt uppmuntrat tillgänglighetsåtgärder för att bättre anpassa den skyddade bebyggelsen för personer med funktionsnedsättning. Genomförda åtgärder har omfattat ny handikappramp till Emanuelskapellet och förbättrad tillgänglighet genom bl.a. ny skyltning, kontrastmarkering m.m. i samband med en ombyggnad av Växjö teater. Effekten är att fler kunnat ta del av det lagskyddade kulturarvet.

Inom länsantikvariernas mångfaldsprojekt *Kalejdoskop* har boken "Platsens mänskliga berättelser" lanserats den 10 december, dagen för mänskliga rättigheter. Kronobergs län deltar med en artikel om ett interneringsläger i länet för desertörer från nazityskland. Projektet *Kalejdoskop* – sätt att se på kulturarv – har som syfte att förändra länsstyrelsernas verksamhet och bidra till att fler människor blir berörda och delaktiga i kulturmiljöarbetet. Effekten är att fler kunnat ta del av kulturarvet i länet.

Strategiska samtal på Residenset

Kulturmiljö har i strategiska samtal hos landshövdingen samlat länets aktörer med företag, kommuner och organisationer i aktuella frågeställningar för att diskutera kulturmiljön som resurs i samhällsutvecklingen. Vid varje tillfälle har 50-80 personer medverkat.

I samtalet i april kring samverkan om fornlämningar i skogsbruket var syftet att hitta former för samverkan kring varaktiga lösningar för utbildning och kunskapsförmedling kring kulturmiljöhänsyn i skogsbruket. Representanter för myndigheter, skogsbolag, entreprenörer, markägare, intresseorganisationer och en mängd andra aktörer deltog, även deltagare från grannlänerna och riksplanet. Vid Designminglet i november hölls samtal med fokus på utvecklingen av Glasriket. Syftet var att få en överblick över vad som sker i Glasriket och etablera nya samverkansytor. Arbetsgrupper diskuterade kulturarvet, upplevelsen av glashantverket, marknadsföring, transparent intelligens, infrastruktur, innovation, volymproduktion och samverkan.

Tabell 5.1

Länsfakta kulturmiljö	2013-12-31	2012-12-31	2011-12-31
Antal registrerade fornlämningar (exkl. marina)	34 868	34 536	34 418
Antal byggnadsminnen enligt 3 kap. kulturminneslagen	37	36	35
Antal kyrkobyggnader enligt 4 kap. kulturminneslagen	91	91	91
Riksintresseområden för kulturmiljövården, antal	35	34	34
Riksintresseområden för kulturmiljövården, yta (ha)	165 016	161 650	161 650
Kulturresevat, antal	1	1	1
Kulturresevat, yta (ha)	46,4	46,4	46,4
Andel av länets kommuner som har kulturmiljöprogram (%)	87,5	87,5	87,5

Källa: Riksantikvarieämbetets databaser FMIS och bebyggelseregistret.

Kommentarer till tabellen

Antalet registrerade fornlämningar har enligt FMIS (Riksantikvarieämbetets fornminnesinformationssystem) ökat med 332 poster. Orsaken till ökningen är främst arkeologiska utredningar enligt 2 kap. 11 § kulturmiljölagen samt arkeologiska inventeringar som genomförts i samband med vindkraftsetableringar.

En ny anläggning, Ryssby garveri, har förklarats som byggnadsminne enligt 3 kap. kulturmiljölagen.

Riksantikvarieämbetet har på Länsstyrelsens förslag tagit beslut om att Ängsfruktodlingsområdet kring södra Åsnen utgör en ny kulturmiljö av riksintresse.

I länets åtta kommuner finns inga kommunantikvarier anställda. Kulturparken Småland AB erbjuder kommunerna kulturmiljökompetens i viss omfattning. Länsstyrelsen bedömer att länets åtta kommuner har föråldrade kommunala kulturmiljöunderlag, som är i behov av revidering.

Tabell 5.2

Utbetalade bidrag för kulturmiljö, summa (tkr)	2013	2012	2011
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Riksantikvarieämbetet har gjort utbetalningen	8 450	7 174	8 677

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso, Riksantikvarieämbetets handläggarssystem KÄLLA

Kommentarer till tabellen

Kulturmiljöanslagets storlek har ökat. Ökningen beror framförallt på att den nya fördelningsmodellen med treårsplaner införts. Fördelningen av anslaget till länen bygger på nyckeltal, som visat sig gynna tilldelningen till länet. Länsstyrelsen har även tilldelats en större andel medel för kunskapsuppbyggnad och särskilda medel för kostnadskrävande objekt och regionala satsningar.

Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2013	2012	2011
Avser verksamhet 45*			
Årsarbetskrafter män ¹⁾	1,93	2,02	2,72
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	3,44	2,62	3,02
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	3,77	3,30	4,36
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	7 686	6 752	6 900
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	6,17	5,48	6,49
Antal ärenden, inkomna och upprättade	127	98	117
Antal beslutade ärenden	93	85	111
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	15	10	7
Bidragutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	229	197	195
Brukarundersökning			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 4563, Uppföljning av kommunernas uppgifter i krishanteringssystemet	-		

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Andra väsentliga prestationer och resultat

För Skydd och beredskap är det regionala nätverket Krissamverkan Kronoberg en mycket central del av verksamheten, för att i samverkan med länets aktörer kunna bära upp det geografiska områdesansvaret. I nätverket deltar länets kommuner, Landstinget, räddningstjänsterna, Polisen och Försvarsmakten aktivt i styrgrupp och arbetsgrupper. Samverkansformerna har undan för undan strukturerats och utvecklats alltsedan 2009, och tagit flera viktiga kliv framåt under 2013, bland annat genom införande av GUL (former för Gemensam Utvärdering och Lärande). GUL är uppdelad i två kategorier, dels en enklare metod som ska användas för snabb utvärdering av samverkan mellan polis, räddningstjänst och ambulans på skadeplats, dels en mer omfattande handledning som ska kunna användas för utvärdering och lärande efter större händelser. Båda varianterna av GUL har använts i skarpt läge under 2013 med positiva resultat. Bland annat genomfördes ett GUL-möte med de tolv olika aktörer som deltagit i samverkan under stormen Simone. Utvärdering genererade flera konkreta överenskommelser om åtgärder. Framväxten av GUL är delvis ett resultat av den *Utvecklingsprocess för regional ledning och samordning* med stöd från MSB som påbörjades under 2012 och avslutades under året. Fokus i utvecklingsprocessen har varit att utveckla kunskap och förståelse om varandra och om utmaningarna i samverkansledning, liksom att arbeta fram ytterligare konkreta rutiner för hur vi i länet ska ha bättre samverkan mellan aktörerna under en skarp händelse.

Under 2013 har vi också fortsatt den treåriga satsningen på information till allmänheten om risk, kris och egenansvar i projektet Hesa Fredrik. Under året har två informations-turnéer genomförts i länet där både mellanstadie- och högstadieskolor samt allmänna platser har besökts för att sprida information. Vi har också lanserat och under året

utvecklat webbplatsen Hesa Fredrik, där barn och unga kan ta del av information och tävlingar.

2013 har också genomförts av Försvarsmaktens nya organisation med regionala staber och en aktiv utveckling av den civil-militära samverkan. Detta har bland annat inneburit att vi lyft in Försvarsmakten som en mer aktiv kärnaktör i Krissamverkan Kronobergs olika arbetsgrupper och styrgrupp. Den påbörjade dialogen med militärregional stab syd har även lett fram till att vi har sett behovet av en fortsatt satsning på kunskapsutveckling och samverkan om civilt försvar under 2014, en satsning som kommer genomföras tillsammans med länsstyrelserna i Östergötland, Kalmar och Jönköping.

Kunskapsuppbyggnaden som gjordes kring kärnenergiberedskapen under 2012 har följts upp genom att vi under 2013 har påbörjat en satsning på ökad kunskap om riskbilden för och hanteringen av CBRNE händelser i länet och tillsatt en arbetsgrupp med representanter från alla relevanta aktörer i länet.

Kronobergs län har också under 2013 varit pilotlän för MSBs arbete med regionala behovsanalyser för teknik och metodutveckling. Arbetet har framför allt fokuserat på utvecklad teknik för virtuell samverkan, för att stödja de samverkansrutiner vi arbetat fram i länet. Mycket fokus har legat på delning och kommunikation av lägesbilder, något som också är fokus för den stora regionala samverkansövningen Origo som vi tillsammans med övriga aktörer i Krissamverkan Kronoberg planerat under 2013, och som går av stapeln i mars 2014.

Återrapportering regleringsbrev

RB 67. Länsstyrelsernas tillsyn av kommunerna inom området skydd mot olyckor syftar till att främja och bedöma kommunernas förmåga att leva upp till nationella mål, verksamhetsmål och särskilda skyldigheter enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Länsstyrelserna ska redovisa en sammanfattande bedömning av kommunernas arbete enligt lagen om skydd mot olyckor.

Årsredovisning av verksamhet i kommunerna rörande lag om skydd mot olyckor (2003:778) LSO har samlats in som ett tillsynsunderlag från samtliga kommuner i samverkan mellan länsstyrelserna och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Underlaget har kontrollerats och kvalitetssäkrats genom att vissa uppgifter har ifrågasatts och ändrats i dialog med uppgiftslämnarna. Det kvalitetsäkrade underlaget har sedan lämnats till MSB för sammanställning och ingår i det nationella statistikunderlaget för verksamhetsområdet. Årsredovisningarna för Kronobergs län visar inte på någon större förändring i verksamhet inom LSO-området.

Ett samrådsyttrande har lämnats över ett nytt förslag till handlingsprogram för ett räddningstjänstförbund i länet. Löpande dialog och möte med företrädare för kommunens tjänstemän och politiker rörande ny riskanalys och förväntade framtida förändringar av lokala förutsättningar för kommunens handlingsprogram enligt LSO har genomförts, men beslut om förslag till nytt handlingsprogram har ännu inte fattats.

Ytterligare två kommuner har ännu inte i slutet av mandatperioden beslutat om nytt handlingsprogram.

Dialog om verksamheten i kommunerna förs löpande; efter behov rörande aktuella saksfrågor inom området skydd mot olyckor, enskilt med företrädare för olika kommuner, vid

regelbundna räddningschefsträffar och aktiviteter som ordnas i olika arbetsgrupper samt vid nätverksträffar inom det regionala samverkansorganet Krissamverkan Kronoberg.

Framtagande av underlag för tillsyn av resultat har påbörjats, men några separata tillsynsbesök i länets räddningstjänstkommuner har inte genomförts under 2013.

Samverkan mellan kommuner och andra samverkansparter inom området skydd mot olyckor har varit och är fortfarande god, men samverkan kan fortsätta att utvecklas ytterligare. Utvecklingen av gemensam planering för mera omfattande regional samordning fungerar väl liksom samverkan vid normalt förekommande operativa insatser. Ett mera omfattande projekt för utveckling av regional samordning och ledning av operativa insatser har nu slutförts i länet. Som ett resultat har bl.a. rutiner för gemensam utvärdering och lärande av inträffade händelser kommit till stånd mellan samtliga samverkansparter som normalt deltar vid olyckor.

Länsstyrelsens samlade bedömning av kommunernas arbete enligt lagen om skydd mot olyckor är att kommunerna har en godtagbar grundläggande förmåga för räddningsinsatser, som löpande utvecklas i flera avseenden. Detsamma gäller i huvudsak för kommunernas tillsyn och övrigt förebyggande arbete inom området skydd mot olyckor. Bedömningen är att kommunerna också i huvudsak lever upp till de särskilda skyldigheter som preciseras i lagen. Bristande ekonomiska resurser och i någon mån svårigheter att rekrytera personal inger viss oro.

Länsstyrelsen har tidigare redovisat bedömningen att kommunernas anpassning till den ”nya” lagstiftningen (LSO) har gått långsamt, att arbetet med att anta nya handlingsprogram för mandatperioden har dragit ut på tiden samt att utvecklingen av programmen i förhållande till kommunens första handlingsprogram i flera fall har varit begränsad. Den bedömningen kvarstår i väsentlig omfattning. Arbetet i kommunerna med att fastställa handlingsprogram för ny mandatperiod fortsätter att dra ut långt i tid, vilket Länsstyrelsen ser som otillfredsställande.

Länsstyrelsen bedömer fortfarande att flera kommuner saknar tillräckligt underlag och/eller analys för en effektiv anpassning och målstyrning av verksamheten, utifrån lokala behov, till de nationella målen. Länsstyrelsen uppfattar ett generellt behov av att utveckla målstyrningen av verksamheten och kommunernas egenkontroll utifrån målen. Målformuleringarna i kommunernas handlingsprogram är i flera fall mycket allmänna och inte direkt uppföljningsbara.

RB 68. Länsstyrelserna ska inom ramen för det geografiska områdesansvaret göra en värdering av de risk- och sårbarhetsanalyser och handlingsplaner som kommuner och landsting sammanställer enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Länsstyrelserna ska bedöma kvaliteten på analyserna och hur dessa kan användas i de regionala risk och sårbarhetsanalyserna. Länsstyrelserna ska följa upp i vilken utsträckning åtgärdsbehov som tidigare har identifierats i kommunernas och landstingens risk- och sårbarhetsanalyser har tillgodosetts samt i vilken utsträckning eventuellt inträffade extraordinära händelser har utvärderats. Uppföljningen ska inriktas så att den kan samordnas med uppföljningen av kommunernas användning av utbetalade medel enligt avtal mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om kommunernas uppgifter i samhällets krisberedskap.

Under 2011 presenterade länets kommuner samt Landstinget sina risk- och sårbarhetsanalyser för mandatperioden 2011-2014. Länsstyrelsens sammanvägda bedömning och analys av dessa är, att både kommunerna och Landstinget har en god bild av, och kunskap om, de risker och sårbarheter som finns inom det egna verksamhetsområdet. Under 2012

lämnades den första separata uppföljningen in och kompletterades 2013 med en ny uppföljning. Landstinget samt alla kommuner utom en redovisade en sådan för 2013. Länsstyrelsen gör bedömningen att uppföljningarna håller god kvalitet. Kommunernas och Landstingets risk- och sårbarhetsanalyser ligger till grund för den regionala analysen, främst när det gäller riskinventering, riskbedömning, förmågebedömning samt identifiering av samhällsviktiga verksamheter, beroenden och sårbarheter.

Samtliga kommuner har en fastställd plan för hantering av extraordinära händelser. En kommun uppger dock att planen inte är fastställd under innevarande mandatperiod. Några kommuner uppger att planen är under omarbetning eller kommer att omarbetas inför nästa mandatperiod. Länsstyrelsen gör bedömningen, att aktörerna har förmåga att hantera extraordinära händelser med stöd av befintliga planer samt genom sin medverkan i det länsgemensamma arbetet för att utveckla rutiner och samordning inom ramen för Krissamverkan Kronoberg.

Under våren 2013 genomfördes kommunbesök hos samtliga kommuner, där uppföljning av LEH samt kommunöverenskommelsen genomfördes. Uppföljningarna 2013 visade att kommunerna i varierande grad arbetar med att följa upp de åtgärder som tas fram på central respektive förvaltningsnivå. Oftast sker avstämningen vid årliga dragningar för KS eller KSAU eller i mer informella möten med förvaltningschef eller kommunchef. En kommun i länet arbetar med handlingsprogram för åtgärder kopplade till extraordinära händelser.

Länets kommuner har under 2013 inte drabbats av någon extraordinär händelse och har således inte heller kunnat utvärdera någon sådan. Under uppföljningen som gjordes 2013 visade det sig dock att kommunerna i varierande grad arbetar med att utvärdera och följa upp erfarenheter från utbildningar och övningar. Det finns dock en tydlig önskan att bli bättre på detta.

Under senhösten drabbades länet av stormen Simone. Stormen klassades inte som en extraordinär händelse av någon av de berörda aktörerna, men viktiga erfarenheter drogs vid en större regional utvärdering.

För våren 2014 planeras en liknande uppföljning, där även Landstinget kommer att följas upp.

Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER) Avser verksamhet 5*	2013	2012	2011
Årsarbetskrafter män ¹⁾	15,20	14,61	14,03
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	18,91	20,80	20,76
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	23,92	25,16	26,45
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr)	44 283	42 659	37 585
Andel av totala verksamhetskostnader	35,55	34,62	35,36
Antal ärenden, inkomna och	1 571	1 641	1 313
Antal beslutade ärenden	1 442	1 641	1 493
Antal ej beslutade ärenden äldre än två	54	45	60
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	24 088	21 244	24 603
Varav Tillsyn av miljöfarlig verksamhet, VÅS 555*			
Beslutade tillsynsärenden, (st)	164	172	237
Totala verksamhetskostnader inkl OH	914	952	1 188
Kostnad per tillsynsärende, (kr/st)	5 573	5 534	5 011
Brukarundersökning			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 535, Tillsyn av vattenverksamhet (Anmälningssärenden). ³⁾	78		
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 5264, Statlig kontroll av strandskyddsdispenser	85		

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

³⁾ Nöjdindex för verksamhet 535 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2013. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för samtliga 21 länsstyrelser är 66.

Kommentarer till tabellen**Produktivitet**

Länsstyrelsen har under året haft 1 miljon högre tilldelning av sakanslag för undersökningar inom EBH-området som använts för konsultinsatser.

Länsstyrelsen i Kronoberg fortsätter att hålla en hög nivå på produktiviteten. Under året presterade miljövårdsenheten 42,27 beslut per årsarbetskraft, vilket ligger betydligt över genomsnittet för länsstyrelser på 35,4 beslut per årsarbetskraft för 2012. Det är dock en nergång från 2012 års toppnotering, där Kronoberg placerade sig bäst på 46,34 beslut per årsarbetskraft, precis över Halland som landade på 46,26 beslut per årsarbetskraft. 42,27 skulle dock räcka för en andraplats 2012.

Kostnadseffektivitet

En handläggningskostnad på 30 709 kr per beslut ligger klart över 2012 års toppnotering på 25 996 kr per beslut. 30 709 kr per beslut skulle dock räcka utmärkt för en tredjeplats år 2012. Genomsnittskostnaden i länsstyrelsevärlden 2012 för ett beslut var 34 840 kr och

borde med 3 % löneuppräkning landa på 35 885 kr, vilket Kronoberg med marginal underskrider.

Prioritering

Länsstyrelsen har inom natur- och miljöområdet haft följande prioriteringsordning:

1. Inkommande ärenden där Länsstyrelsens beslut är en förutsättning för att någon ska få bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd.
2. Tillsyn.
3. Övriga ärenden som prioriteras efter miljönytta.

Med de ramresurser som finns tillgängliga så har vi, i huvudsak, lyckats sköta inkommande ärenden väl med acceptabla handläggningstider. Inom tillsynsområdet har vi, i huvudsak, hanterat den tillsyn som uppkommit genom anmälningar eller klagomål. Planerad/egeninitierad tillsyn har endast genomförts i begränsad omfattning och inom enstaka områden. Övrigt ramfinansierat arbete har, i stort sett, prioriterats bort.

Sakanslagsfinansierat arbete har bedrivits med de medel som beviljats för detta.

Tillsyn av miljöfarlig verksamhet

Antalet beslutade tillsynsärenden inom 555 har minskat under året. Det beror på att antalet egeninitierade ärenden varit lägre än vanligt samtidigt som konjunkturläget gör att ansökningar inte kommer in i lika stor omfattning som tidigare. Egeninitierade ärenden har även i år minskat på grund av minskade resurser till tillsyn men också på grund av att Kronobergs länsstyrelse haft kvar några MPD-ärenden för prövning. Avtalet med Kalmar löpte ut vid årsskiftet 2013/2014 och under hösten har bara något enstaka ärenden funnits kvar. Tiden för tillsyn ökade i och med detta något under hösten. Dessa ärenden har prioriterats på bekostnad av övriga ärenden samtidigt som funktionen fått neddragningar av personalstyrkan. Vi har även haft en uttalad prioritering, att de ärenden där Länsstyrelsens beslut är en förutsättning för att någon ska få bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd, ska prioriteras. Detta har i sin tur gjort att tillsynsärendena inte har prioriterats i den utsträckning som skulle behövas.

Brukarundersökning

Länsstyrelsen har under året tillsammans med samtliga länsstyrelser deltagit i en brukarundersökning som berört anmälningsärenden avseende vattenverksamhet (VÄS 535) och statlig kontroll av strandskyddsdispenser (VÄS 5264). Av resultatet framgår att Länsstyrelsen i Kronobergs län avseende vattenverksamhet har ett nöjdindex på 78 %, vilket ligger högst av alla län. För kontrollen av strandskyddsdispenser har Kronobergs län ett nöjdindex på 85 %, vilket är klart över samtliga fem övriga deltagande län.

Andra väsentliga prestationer och resultat

LONA

Arbetet med LONA pågår planenligt. Länsstyrelsen har beslutat om fyra nya projekt. Totalt bidrag till dessa är 1 168 000 kr. Länsstyrelsen har gjort delutbetalningar enligt besluten om bidrag till det totala projekt som är igång. Länsstyrelsen har granskat slut-

redovisningar av fem projekt och gjort slututbetalningar. Länsstyrelsen har skickat ut information till kommuner och föreningar om sista ansökningsdatum den 1 december 2013 för ansökningar till projekt med start 2014. Fem ansökningar för 2014 års LONA-medel har tagits emot. Det sammanlagda beloppet för ansökningarna ligger på 1 050 00 kr. Länsstyrelsen har enligt Naturvårdsverkets instruktioner lämnat in redovisningar av LONA-medel.

Strandskydd

Översynen av det utvidgade strandskyddet pågår. En skrivelse har gått ut till alla länets kommuner med en begäran om synpunkter om:

- vilka sjöar och vattendrag som kommunerna anser kan behöva ett utvidgat strandskydd
- var i kommunerna det finns viktiga strandnära friluftsanläggningar såsom badplatser, campingplatser, vandringsleder etc.

Även ideella föreningar har fått möjlighet att komma in med synpunkter.

Arbetet med översynen drivs parallellt med Länsstyrelsens projekt om planeringsinsatser för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS).

Granskningen av kommunernas lämnade strandskyddsdispenser genomförs, så att handläggningstiden som får vara max tre veckor hålls. Länsstyrelsen har under 2013 godkänt 95 %, tagit in för granskning 5 % och upphävt 2 % av kommunernas lämnade strandskyddsdispenser (3 % ej avgjorda ännu inkom senare halvan av året). Medianhandläggningstiden för granskningarna var 16 dagar och medelhandläggningstiden 15, 4 dagar.

12:6 samråd

Ärendemängden avseende samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken om nedläggning av elkablar, som stadigt varit hög sedan stormen Gudrun 2005, har delvis ersatts av samråd om nedläggning av bredbandskablar/fiberkablar. Hanteringen har i viss mån fått en annan karaktär, eftersom motparten ofta är en ideell förening istället för ett stort företag. Hanteringen blir på så sätt mer arbetskrävande för Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har rationaliserat hanteringen genom att använda beslutsstämplar för okomplicerade beslut. Handläggningstiderna på max sex veckor kan därmed hållas. 173 ärenden har beslutats under året. Medianhandläggningstiden är 22 dagar. Medelhandläggningstiden har sjunkit från 39,7 dagar 2012 till 27,4 dagar 2013.

Förenkla för företag – markavvattnings

Naturskyddsfunktionen har under året deltagit i ett pilotprojekt inom projektet "Förenkla på riktigt!" avseende handläggning av dispenser och tillstånd till markavvattningsärenden. Pilotprojektet har bl.a. innefattat en processgenomlysning av markavvattningsärenden. Arbetet har lett till att ett nytt arbetssätt införts som syftar till att förkorta ställtider hos Länsstyrelsen och därmed minska handläggningstiderna och öka servicen till den som ansöker om dispens eller tillstånd.

Fastighetsförvaltning av statens fastigheter inom skyddade områden

Den 1 januari 2013 övertog Länsstyrelsen fastighetsförvaltningen från Skogsstyrelsen. Samtliga ca 150 avtal om jakt och fiske har övertagits och nio nya avtal har skrivits. En broschyr som talar om vad som gäller vid jakt i naturreservat togs fram och skickades ut till samtliga med jaktavtal. Broschyren ledde till bra samtal om bl.a. vår syn på vildsvinsjakt. En inventering av statens byggnader och anläggningar har påbörjats för att kunna ta fram underhållsplaner. Hittills har 19 byggnader dokumenterats.

Skötsel av skyddad natur - friluftsliv

Länsstyrelsen har i samarbete med Skogsstyrelsen och projektet "Saft" (Skogsstyrelsen och Arbetsförmedlingen Tillsammans – ett projekt för långtidsarbetslösa) utfört ett lyckat återställningsarbete av en flottled i ett naturreservat. De har också inventerat friluftsanläggningar/anordningar i 13 naturreservat i Uppvidinge och Lessebo kommuner. Stigar, rastplatser, skyltar m.m. dokumenterades. Arbetet leder till att vi får en statusklassning på våra anordningar och kännedom om vilka reservat som behöver göras iordning för friluftslivet. Sju byggnader är inventerade och underhållsplaner kan nu tas fram.

Naturupplevelser - friluftsliv

Länsstyrelsen sammanställer årligen och genomför ett naturutflyktsprogram i länet i samverkan med regionala och lokala natur-, hembygds- och friluftsföreningar, kommuner, Sagomuseet, Kulturparken Småland, Naturum Kronoberg och Skogsstyrelsen. Programmet sätter fokus på FN's utlysta Biologiska mångfaldens decennium och Naturens år med tema uteåret. Drygt 60 utflykter samt andra aktiviteter såsom ängsslåtter har genomförts och lockat allt från 2–60 besökare per aktivitet. Vissa av utflykterna var särskilt lämpade för barn och/eller rörelsehindrade. Flera av aktiviteterna genomförs i våra naturreservat. Utflykterna gynnar friluftslivet och håller hög kvalitet när det gäller folkbildning.

Åsnentillsynen

Åsnentillsynen omfattar verksamheterna tillsyn, skötsel av reservat och friluftsliv på sjön Åsnen med finansiering från Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, Alvesta kommun, Växjö kommun, Tingsryds kommun och Åsnens fiskevårdsområdesförening. Förutom tillsyn över föreskrifter i Åsnenområdets naturreservat och fågelskyddsområden, bedrivs också löpande underhåll av anordningar för friluftslivet i sjön. Verksamheten inrymmer en stor del kontakter med kanotister och campare i sjön samt med turismentreprenörer i området. Kontakterna ger mycket goda förutsättningar för ett bra friluftsliv och de har en god effekt på begränsningen av såväl oavsiktliga som medvetna överträdelser av tillträdesförbud inom fågelskyddsområden och förbud mot öppen eldning i terrängen.

Åtgärdsprogram för hotade arter

För att underlätta Länsstyrelsens handläggning av prövnings- och tillsynsärenden har verksamheten med hotade arter producerat ett artsikt. Skiktet inkluderar alla rödlistade arter och genom diffuseringskvadrater anges platsen grovt var arterna finns i enlighet med Länsstyrelsernas gemensamma hanteringspolicy.

Vattenvård

Under 2013 har fokus i tillsynen fortsatt varit dammar och mindre kraftverk som bedrivs utan miljöbalkstillstånd. Tillsynen har riktats mot anläggningar där det förekommer klagomål eller där det finns risk för påverkan på miljön eller enskilda intressen. Tillsynen har bedrivits i syfte att uppnå miljöförbättrande åtgärder samt tillse att miljöbalkstillstånd söks där så är befogat. Tillsynen har resulterat i två domar, där ett kraftverk har förelagts att söka tillstånd och ett kraftverk har förelagt att riva ut en fördämning i vattendraget samt upphöra med sin produktion. Flera tillsynsärenden ligger för tillfället i Mark- och Miljödomesten för avgörande.

För att möta nuvarande och kommande behov enligt dammsäkerhetsutredningen har en medarbetare slutförts sin RIDAS-utbildning (Kraftföretagens riktlinjer för dammsäkerhet) inom området under året. Kursen påbörjades under 2012 och har delfinansierats av Svenska Kraftnät.

Under 2013 har biotopvårdsåtgärder utförts i Fagerhultsån i Lessebo och Uppvidinge kommun. Två sträckor om vardera ca 150 meter av den flottledsrensade ån har återställts genom att stora mängder block och sten lagts tillbaka i vattendraget. Arbetet har till största delen utförts manuellt med vinschar och spett. Arbetet skedde inom projektet Saft ("Skogsstyrelsen och ArbetsFörmedlingen Tillsammans" – ett projekt för långtidsarbetslösa). Fagerhultsån klassas som en värdefull flottled och kulturmiljö har i hög grad varit delaktiga i arbetet.

Under 2013 har de första stegen tagits för att åtgärda en damm i Mieån nedströms Mien i Tingsryds kommun. Målet är att skapa fria vandringsvägar genom att sänka dammen och återställa åfåran till en naturligt strömmande åfåra. Detta kommer att gynna öringen och i förlängningen den hotade flodpärlmusslan.

Med undantag för doserarkalkningen har länets kalkningsverksamhet bedrivits i enlighet med länets kalkningsplan. Förhållandevis låg nederbörd gav låga flöden i vattendragen. Planerande kalkmängder kunde därför inte spridas med doserarna. Behovet av kalk under "torrår" är mindre än normalt, eftersom mindre mängd sur nederbörd behöver "neutraliseras".

Cirka 57 % av länets totala areal utgörs av områden i vilka kalkning planeras och utförs. Totalt kalkas 202 sjöar och 35 vattendragssträckor i Kronobergs län.

Under 2013 betalades 8,9 Mkr ut som bidrag till direkta kalkningsåtgärder. Effekterna av kalkningen har följts upp med biologiska och kemiska provtagningar. I sjöar och vattendrag togs ca 900 vattenprov för kemisk analys. Under våren/försommaren 2013 genomfördes en bottenfaunaundersökning på 48 lokaler i rinnande vatten samt i sex sjölokaler.

Under 2013 har Länsstyrelsen särskilt följt upp hur kalkningen fungerar i tre kommuner: Växjö, Ljungby och Lessebo. Detta har mynnat ut i rekommendationer hur kalkningen bör förändras i dessa kommuner.

Under 2013 provfiskades 13 sjöar för att undersöka kalkningens effekter på fiskbestånden. I nio sjöar syntes ingen försurningspåverkan, men i fyra sjöar finns misstanke om att försurningen kan vara ett problem. Numera är det dock väldigt sällan man ser tydliga försurningseffekter på fiskbestånden i våra sjöar, tack vare den kalkning som sker. Totalt fångades 10 olika arter vid provfisket. Sjön Ygden vid Tingsryd var den art- och fiskrikaste med nio olika arter.

I rinnande vatten gjordes uppföljning med elfiske på 32 lokaler. Resultaten från elfisket visade på godkänt resultat med avseende på förurning på 26 lokaler. Öring fångades på 21 av 32 lokaler. Under 2013 var det tydligt hur det sparsamma regnandet påverkade vattendragen. Några små vattendrag var helt torrlagda och flera mellanstora vattendrag hade förvandlats till små bäckar.

Miljöskydd

Länsstyrelsens sista MPD-ärende beslutades i december. Under året har Länsstyrelsen handlagt MPD-prövningen av ärenden som redan hade kommit en bit in i handläggningen i MPD Kronoberg vid överförandet av prövningen till MPD Kalmar. Dessa har arbetats av under våren och under hösten 2013 hade vi enbart ett ärende kvar. Det beslutet skrevs under den 20 december 2013.

Länsstyrelsen har under året påbörjat ett arbete med att uppdatera och skriva nya rutiner, arbetsbeskrivningar och checklistor för att underlätta handläggningen av ärenden inom miljöskydd. Länsstyrelsen har även infört en "surdegsvvecka", då personalen kraftsamlar med att få igång handläggningen på ärenden som av olika anledningar blivit liggande. Detta arbete kommer att fortsätta under 2014.

Efterbehandling av förorenad mark

Under året har översiktliga undersökningar utförts vid sju objekt. Resultatet har mynnat ut i fler riskklass 1-objekt än tidigare. Riskklass 1-listan har även uppdaterats genom att föra in objekt som via undersökning visat sig vara riskklass 1 redan under 2012, men där arbetet med att uppdatera listan blivit nedprioriterat under del av året.

Under 2013 har inga saneringar färdigställts. Några är pågående, bland annat Hjortsberga, som är delvis privatfinansierat (40 %) av Södra. Etapp 1 i Hjortsberga är färdig och etapp 2 kommer snart att påbörjas, där det ska saneras pentaklorfenol via in-situ. Det är den första saneringen i Sverige av denna typ.

Miljömål

Under 2013 har verksamheten haft huvudsakligen ett externt fokus, där framtagningen av ett åtgärdsprogram för miljömålen varit en av de större arbetsuppgifterna. Processen har skett i bred förankring för att få med relevanta åtgärder och skapa engagemang för ett genomförande.

Ett exempel från förankringsprocessen är ett projekt riktat mot företagen, där Länsstyrelsen undersökt hur företagen arbetar med miljöfrågor idag, vilka åtgärder som gjorts och vad som kan göras i framtiden. Detta gav värdefull input till åtgärdsprogrammets utformning och vidare samarbete med företagen. Rapporten uppmärksammades även som ett av underlagen när Naturvårdsverket presenterade förslag till fokusområden för Fördjupad utvärdering 2015, varav ett med inriktning mot näringslivet.

*Indikatorer***Allmän miljö- och naturvård utgiftsområde 20¹⁾**

Biologisk mångfald	2013	2012	2011	2010
Andel av Länsstyrelsen skyddad produktiv skogsmark av den totala arealen produktiv skogsmark (%)	1,44	1,35	1,06	1,00
Förekomst av rovdjur i länet	2013	2012	2011	2010
Antal vargrevir med föryngringar	0	0	0	0
Vattenmiljö	2013	2012	2011	2010
Andel ytvattenförekomster som uppnår hög eller god ekologisk status (%)	33	45	45	45
Andel grundvattenförekomster som uppnår god kvantitativ status (%)	100	100	100	100
Andel grundvattenförekomster som uppnår god kemisk status (%)	93	95	95	95
Mark	2013	2012	2011	2010
Antal objekt i riskklass 1	35	31	33	32
Antal sanerade objekt i riskklass 1 (ack)	7	7	6	4
<i>varav sanerade med statliga medel (ack)</i>	6	6	5	3

¹⁾ Se avsnitt Resultatredovisning, avsnitt indikatorer

Källa: Metria, Viltskadecenter, Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket

Kommentar kring ovanstående indikatorer**Biologisk mångfald**

Andelen skyddad produktiv skogsmark av den totala arealen produktiv skogsmark är nu 1,44 %. Det ligger klart under snittet för landet som är 3,23 %. Andelen skyddad produktiv skogsmark är förhållandevis låg beroende på att de medel som Naturvårdsverket hanterar för att köpa eller betala intrång för skog är begränsande. Det finns en kö av områden som skulle kunna skyddas. En annan anledning är att hela länet är ett KOMET-område. Resurserna för att arbeta med områdesskydd har till stor del ställts om till att arbeta med de nya KOMET-objekt som kommer in istället för att slutföra eller påbörja de skyddsobjekt som finns i Länsstyrelsens plan för skydd av värdefull natur. Det blir därför en fördröjning i resultaten för markåtkomst. Det nya arbetssättet med KOMET ger än så länge lägre skyddad areal/nedlagd handläggningstid. Områdena i sig blir också mindre. Det stora arbetet med att bilda naturreservat av SNUS-objekten, vars markåtkomst varit klar sedan flera år, genererar inte heller något tillskott av areal skyddad skog, men tar stora handläggningsresurser i anspråk.

Eftersom kommunerna har samma möjlighet att bilda naturreservat som Länsstyrelsen, skulle en större aktivitet bland kommunerna bidra till en högre areal skyddad skog. Länsstyrelsen stimulerar kommunerna att bilda egna reservat genom att godkänna LONA-projekt som syftar till att skydda skog samt genom att informera om vilka möjligheter till statsbidrag som finns för att köpa in skog eller betala intrång för skydd av skog. Två reservatsbildningar pågår med stöd av LONA-pengar.

Förekomst av rovdjur i länet

I Kronobergs län fanns 2013 fyra besatta kungsörnsrevir men inga lyckade häckningar och således ingen föryngring. Länet hade under året en kvalitetsäkrad lodjursföryngring och inga vargrevir. Antal rovdjursangrepp på tamdjur (i samtliga fall vargangrepp på får) uppgick till nio och antal kvalitetssäkrade vargspår/vargobservationer uppgick till 16.

Vattenmiljö

Statusklassningen av länets vattenförekomster görs vart sjätte år. Statusklassning har gjorts för att fastställa miljökvalitetsnormer 2009. Under 2013 har ett första utkast till ny klassning tagits fram som ska fastställas 2015. Antalet ytvattenförekomster inom Kronobergs län har ökat från 328 till 340 och grundvattenförekomster har ökat från 65 till 84 mellan de två klassningstillfällena. Den minskade andelen vattenförekomster med god eller hög status för ytvatten beror främst på bättre kunskap kring hydromorfologi och biologiska parametrar. För grundvattenförekomster har förorenade områden med stor påverkan på grundvattenkvaliteten föranlett försämrad status i några förekomster.

Mark

Under året har översiktliga undersökningar utförts vid sju objekt. Resultatet har mynnat ut i fler riskklass 1-objekt än tidigare. Riskklass 1-listan har även uppdaterats genom att föra in objekt som via undersökning visat sig vara riskklass 1 redan under 2012, men där arbetet med att uppdatera listan blivit nedprioriterat under del av året.

Under 2013 har inga saneringar färdigställts. Några är pågående, bland annat Hjortsberga som är delvis privatfinansierat (40 %) av Södra. Etapp 1 i Hjortsberga är färdig och etapp 2 kommer snart att påbörjas där det ska saneras pentaklorfenol via in-situ. Det är den första saneringen i Sverige av denna typ.

Återrapportering regleringsbrev

RB 45. Länsstyrelserna ska utveckla och genomföra regionala åtgärdsprogram i bred förankring i länet för att nå generationsmålet och miljökvalitetsmålen. Arbetet med åtgärdsprogrammen ska översiktligt redovisas.

Framtagning av åtgärdsprogram

Länsstyrelsen har tagit fram ett förslag till regionalt åtgärdsprogram för att nå miljömålen. Förslaget remissbehandlades under hösten 2013 och ett 30-tal remissvar har lämnats in. Det slutliga åtgärdsprogrammet kommer att fastställas av länsledningen i början av 2014.

Åtgärder är uppdelade i tre temaområden, som tillsammans täcker in de miljökvalitetsmål som är aktuella för länet:

- Hälsa i miljöarbetet
- Det hållbara landskapet
- Klimat och energi

Processen påbörjades under 2011 med temaområde *Det hållbara landskapet* och under 2012 temaområde *Hälsa i miljöarbetet*. Inledningsvis hölls strategiska samtal för berörda aktörer och intressenter. Även det tredje åtgärdsprogrammet, *Klimat och energi*, har förankrats grundligt under 2013 och tagits fram i samverkan med en stor mängd aktörer. Ett flertal

möten har genomförts för att stämma av utkast till åtgärdsprogram och ett strategiskt samtal har genomförts i september 2013. Uppdraget att genomföra processen i bred ankring med berörda aktörer får därmed anses vara uppnått.

Slutresultatet är 47 åtgärder inom temaområdena *Hälsa i miljöarbetet* och *Det hållbara landskapet*, samt 63 förslag på åtgärder inom temaområdet *Klimat och energi*. Under den period då åtgärdsprogram för miljömålen var på remiss, genomfördes besök hos kommunstyrelserna i länets kommuner. Totalt drygt 50-talet politiker och berörda tjänstemän deltog vid dessa möten. Vid dessa träffar kunde förslagen till åtgärder förtydligas och diskuteras utifrån kommunens perspektiv. Ett resultat av dessa dialoger är att samtliga kommuner därefter lämnat svar på remissen, samt gett förslag till åtgärder som kommunen kan genomföra.

Upplägg av åtgärdsprogram

Målgruppen för åtgärdsdokumentet är kommuner, regionala myndigheter, företag och andra organisationer. Koppling till pågående arbete, andra åtgärdsprogram, strategier och styrdokument beskrivs i inledningen för att ge förståelse för att miljömålsarbetet omfattar mer än endast åtgärdsprogrammet. Exempel ges på pågående arbete som utgör viktiga förutsättningar för genomförandet av föreslagna åtgärder och ökad miljömålsuppfyllelse. För miljö kvalitetsmålen med vattenanknytning har arbetet med miljömålen åtgärdsprogram samordnats med arbetet inom vattenförvaltningen och dess åtgärdsprogram.

Genomförande av åtgärdsprogram

För att få åtgärderna i programmet genomförda, och även för att ge åtgärderna tyngd, kommer regionala aktörer, efter det att åtgärdsprogrammet fastställts, erbjudas att teckna avsiktsförklaringar. Frivilliga avsiktsförklaringar har under namnet *Klimatavtal* använts med god framgång för genomförande av länets klimat- och energistrategi och denna modell kommer nu att vidgas till att omfatta hela miljömålsarbetet. Länsstyrelsen kommer att följa upp åtgärder i strategin, och vid behov revidera programmet.

Projekt Enkät till företag

Samarbete och engagemang från alla samhällets aktörer är viktigt för att få fart på åtgärdsarbetet.

Under våren 2013 har Länsstyrelsen undersökt hur företagen arbetar med miljöfrågor idag, vilka åtgärder som gjorts och vad som kan göras i framtiden samt fått en inblick i vilka åtgärder företagen kan tänka sig genomföra till fördel för miljö kvalitetsmålen. 77 stycken ISO 14001-certifierade företag inom områden såsom tillverkningsindustri och transportverksamhet har medverkat i undersökningen. Frågor har ställts om miljöarbete, miljöpåverkan, arbete mot miljö kvalitetsmålen och vad som kan förbättras inom området. I rapporten framgår det att tips på goda exempel, förslag på åtgärder och samarbete efterfrågas. Detta gav värdefull input till åtgärdsprogrammets utformning och vidare samarbete med företagen.

RB 46. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att öka antalet privatfinansierade efterbehandlingar av förorenade områden samt arbetet med att åtgärda förorenade områden med statliga bidrag. Länsstyrelserna ska även samordnat och i samverkan med Naturvårdsverket ta fram och redovisa åtgärder för att minimera omfattningen av oförbrukade bidrag för efterbehandling av förorenade områden.

Detta arbete består i att Länsstyrelsen med utgångspunkt från MIFO-inventeringarna och riskklassningarna ställer krav på undersökningar och saneringar i de fall där det finns en ansvarig verksamhetsutövare.

Under 2013 har Länsstyrelsen deltagit och möjliggjort ett stort antal privatfinansierade undersökningar och åtgärder. Åtgärderna har varit helt eller delvis privatfinansierade och här nedan redovisas var och en av åtgärderna.

Pågående eller avslutade tillsynsärenden under 2013

- En översiktlig undersökning har avslutats under 2013 vid Ljuders Nickelsilverfabrik.
- Två ansvarsutredningar har tagits fram inför kommande åtgärder vid en före detta deponi, Slattemåla, och vid en före detta ytbehandlare, AWAB. Många nya faktorer har belysts i framförallt AWAB-utredningen, t.ex. hur fusioneringar kan påverka ansvaret.
- Tre ansvarsutredningar startades upp i slutet av året, samtliga vid glasbruk.
- Ett högt prioriterat objekt i länet drivs tillsynsvägen och ett har slutrapporterats under året.
- Under 2013 har en sanering påbörjats i Hjortsberga. Där har man under etapp 1 sanerat dioxinförorenade massor och täckt en barkdeponi. Under 2014 ska etapp 2 startas med in-situ sanering av pentaklorfenoler i mark.
- Under 2013 håller även åtgärdsförberedande undersökningar och projekteringar på att utföras vid tre objekt, två sågverk (VIDA Urshult, Lidhult) och en ytbehandlare (AWAB).
- Ett avtal har tagits fram mellan Länsstyrelsen i Kronobergs län, Länsstyrelsen i Kalmar län och Statens Geologiska Undersökningar (SGU) som ska reglera samarbete, ansvar, projektorganisation, kostnader, begreppet avsevärd fördyrning o.s.v. i det så kallade Glasriket-projektet. Länsstyrelsen deltar i projektgruppen, styrgruppen och i arbetsgruppen.

Effekt av tillsynen

För att få en överblick över vad den tillsyn som bedrivs på förorenade områden ger för utslag i privatfinansiering, har Länsstyrelsen gjort en uppskattning av tillförda medel i tillsyn kontra utfallet av investerade privata pengar som följd av vår tillsyn åren 2006-2013. Utfallet visar tydligt att tillsynen ger effekt på den privata finansieringen av undersökning och efterbehandling av förorenade områden. Utan tillsynen hade få, om ens några, av de undersökta projekten blivit utförda. I pengar visar det sig att varje satsad statlig krona ger 1,65 från de privata aktörerna. I denna uträkning har effekten av tillsynsvägledningen gentemot kommunerna och vad den haft för effekt på privatfinansieringen inte tagits med.

En beskrivning av Länsstyrelserna gemensamma arbete

Länsstyrelserna har tillsatt en arbetsgrupp för arbetet med att minimera omfattningen av oförbrukade bidrag. Arbetet har under året skett i samarbete med Naturvårdsverket.

Arbetet har fokuserat på att identifiera kritiska faktorer i den process som omfattar utredningar och åtgärder av förorenade områden samt förslag på åtgärder för att minimera de oförbrukade bidragen. Föreslagna åtgärder har sammanfattats i ett PM. Några av åtgärderna har också realiserats under året, t.ex. att utredningar från och med detta år kan sökas på bemyndiganderamen och därmed fördela kostnaden på flera år. Vidare föreslås att åtgärdsfasen delas upp och medel rekvireras för det år som de kommer att förbrukas. Naturvårdsverket har redan börjat besluta om årsvis fördelning av medel till enskilda åtgärdsobjekt. Åtgärder föreslås också för att öka rörligheten för de medel som anslagits för enskilda objekt och som inte kommer att förbrukas i rätt tid på dessa objekt. I PM:et framgår det också att det är svårt att förena komplexa entreprenadprojekt med bidrags- och administrativa system som omfattar årsvisa budgetar.

Det gemensamma arbetet har fokuserat på att förbättra hanteringen av bidragsmedel till nya objekt. Utöver detta har det också funnits kvar medel från redan beslutade objekt. För att minimera dessa medel har Naturvårdsverket haft separata diskussioner med enskilda län. Storleken på mängden oförbrukade medel har minskat betydligt och länsstyrelserna gör bedömningen att mängden medel som finns ute på länen kommer att nå en acceptabel nivå under 2014. Krav på ytterligare minskning av dessa medel kommer påtagligt försvåra arbetet med efterbehandling av förorenade områden.

RB 47. Länsstyrelsernas tillsyn enligt miljöbalken ska bidra till att generationsmålet och miljö kvalitetsmålen nås och att uppkomst av olägenheter för människors hälsa och miljön motverkas. Länsstyrelserna ska särskilt redovisa:

- Hur arbetet för att effektivisera och utveckla tillsynen avses fortsätta samt beskriva de förändrade rutiner och arbetsmetoder som genomförts för att utveckla en miljömålstyrd tillsyn,*
- tillsynsområden inom vilka den operativa tillsynen och tillsynsvägledningen kan utvecklas och förbättras,*
- vilken betydelse tillsynen har för att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen samt vilka konsekvenser få egeninitierade tillsynsinsatser får för möjligheterna att uppnå målen, samt*
- hur och inom vilka områden samverkan skett med Miljösamverkan Sverige och regional miljösamverkan i de län där sådana projekt bedrivs.*

Formerna för länsstyrelsernas återrapportering ska utformas i dialog med Naturvårdsverket

- Hur arbetet för att effektivisera och utveckla tillsynen avses fortsätta samt beskriva de förändrade rutiner och arbetsmetoder som genomförts för att utveckla en miljömålstyrd tillsyn,*

Huvudfokus har under året legat på att överhuvudtaget bedriva planerad/egeninitierad tillsyn, snarare än att ta fram metoder för att bedriva den bättre.

Inom effektiviseringsområdet har Länsstyrelsen prioriterat att få ned dokumentation på hur man ska handlägga ärenden av sällan förekommande karaktär, men som tar mycket tid t.ex. miljö sanktionsavgifter, driftstörningar och periodiska besiktningar. I dessa har Länsstyrelsen även tagit fram checklistor och mallar för att underlätta så mycket som möjligt. Länsstyrelsen har även tagit fram informationsmaterial då det gäller periodiska besiktningar som lagts ut på hemsidan och skickat till verksamhetsutövare och kommuner.

Inom verksamheten med åtgärdsprogram för hotade arter har ett artskikt producerats för att underlätta handläggningen av prövnings- och tillsynsärenden på Länsstyrelsen. Skiktet inkluderar alla rödlistade arter och genom diffuseringskvadrater anges platsen grovt var arterna finns i enlighet med Länsstyrelsernas gemensamma hanteringspolicy.

– tillsynsområden inom vilka den operativa tillsynen och tillsynsvägledningen kan utvecklas och förbättras

Det huvudsakliga utvecklingsbehovet inom tillsynen ligger i att det måste finnas resurser att faktiskt bedriva planerad/egeninitierad tillsyn.

Rent generellt har Länsstyrelsen tvingats prioritera ner egeninitierad tillsyn under en följd av år. Detta för att kunna hantera flödet av inkommande ärenden. Detta gör att planerad/egeninitierad tillsyn endast genomförs i begränsad omfattning och inom enstaka områden, utanför de tre tillsynsområden där särskild finansiering beviljats (förorenad mark, vattenverksamhet och Åsrentillsynen).

Tillsyn med särskild finansiering

Länsstyrelsen har utfört tillsyn på mindre vattenkraftverk för den särskilda finansiering för tillsyn (150 000 kr) som funnits. För de medlen har vi tillsynat nio kraftverk. Detta har renderat i en dom där verksamhetsutövaren ska söka tillstånd, en dom där verksamheten ska upphöra och fördämningen rivas ut, ett föreläggande om att söka tillstånd, två samråd där verksamhetsutövaren frivilligt ska söka tillstånd, ett ärende där anläggningen frivilligt kommer rivas ut, två ärenden där dialog förs med markägaren om utrivning samt ett ärende som fortfarande är pågående. Två av kraftverksägarna har även åtalsanmälts till följd av misstänkt överträdelse av miljöbalkens bestämmelser.

Vad gäller tillsynsarbetet inom förorenad mark har en översiktlig undersökning avslutats under året, två ansvarsutredningar har tagits fram inför kommande åtgärder och tre ansvarsutredningar är påbörjade. En sanering har slutförts (Eneryda glasbruk) och en sanering är pågående (Hjortsberga, sågverk med doppning). Vid tre verksamheter pågår åtgärdsförberedande arbete. Den tillsyn, inom förorenad mark, som finansierats med särskilda medel redovisas även under punkt 54 ovan.

Aktiv tillsyn över föreskrifter i skyddade områden görs inom Åsrenområdets naturreservat och fågelskyddsområden genom den särskilda tillsynsverksamheten "Åsrentillsynen" som bedrivs av Skogsstyrelsens tillsynsmän med finansiering från Länsstyrelsen, de tre kommunerna kring sjön Åsnen samt Åsnens fiskevårdsområdesförening.

Under 2012 har fem anmälningar om överträdelser av de speciella ordningsföreskrifter från 1987 som finns inom strandskyddsområdet för Åsnen kommit in till Länsstyrelsen. Under 2013 inkom en anmälan. Föreskrifterna innebär bl.a. förbud att ankra eller förtöja husbåtar eller motordrivna plattformar. Anmälningarna har lett till flera åtalsanmälningar samt prövning av dispenser från förbudet. Länsstyrelsen har initierat en översyn av föreskrifterna som i dagsläget bedöms vara alltför svårtolkade. Ett förslag till nya föreskrifter har tagits fram och kommer inom kort att skickas ut på remiss till sakägare, andra myndigheter och organisationer.

Tillsyn med ramanslagsfinansiering

Det område där planerad/egeninitierad tillsyn bedrivs i god omfattning utan särskilda medel är tillsyn av internationella avfallstransporter. Viss planerad/egeninitierad tillsyn sker även inom miljöfarlig verksamhet.

Länsstyrelsen har under året tillsynat gränsöverskridande avfallstransporter vid åtta tillfällen. Fem av dessa har genomförts via besök på plats och tre genom granskning av dokumentation och foton. Tillsynen har resulterat i två förbud.

Länsstyrelsen har sett effekten av tillsynen genom att det blivit stora förändringar i de verksamheter som granskats. Hos en av exportörerna kunde vid första besöket konstateras, att man blandat avfall och användbara delar huller om buller i en container, dokumentation saknades över varifrån delarna kom, man hade inte gjort några funktionstester på motorerna osv. Vid företagets senaste ansökan om gränsöverskridande transport fanns full dokumentation, alla tester som ska utföras hade gjorts och packningen av containern kunde användas som illustration över hur en container ska lastas.

Tillsynen av gränsöverskridande avfallstransporter visar, att en ökning av antalet tillsynsbesök skulle kunna bidra starkt till att förhindra illegal export av avfall. Detta genom att Länsstyrelsen granskar verksamheternas hantering av avfall; var skickar man sitt avfall, har man dokumentation av var man gjort av sitt avfall. Genom att ha kontroll på hela kedjan, så minskar man risken för att något hamnar på fel ställe.

Under året har Länsstyrelsen genomfört 13 tillsynsbesök inom miljöfarlig verksamhet. Detta är, med tanke på att vi har ca 80 tillsynsobjekt, tämligen blygsamt. Tillsynen har resulterat i tre förelägganden, fyra miljöanktionsavgifter och fyra åtalsanmälningar. Av dessa befinner sig en under handläggning och för resterande tre pågår förundersökning.

De effekter och den skillnad besöken gör är stor. Som exempel kan nämnas att det som resultat av tillsynen har ställts krav på att åtgärda förvaring och hantering av kemikalier och avfall. Dessa åtgärder gör att risken för spill och felaktig hantering av kemiska ämnen eller avfallsfraktioner minskar. Det har en effekt på miljömålet Giftfri miljö.

Någon annan planerad/egeninitierad tillsyn än den ovan beskrivna har ej utförts. Tillsyn sker dock regelmässigt efter t.ex. klagomål, anmälningar eller inträffade händelser. Den egeninitierade tillsynen behöver alltså förbättras inom alla övriga områden inom vattenvård, miljö- och naturskydd, där Länsstyrelsen har tillsynsuppgifter.

Tillsynsvägledning har främst skett genom löpande kontakter med kommunernas handläggare. Dessvärre finns här ett betydande förtroendegap, då Länsstyrelsen, som endast i obetydlig omfattning bedriver någon egeninitierad/planerad tillsyn, ska instruera kommunerna, som i allmänhet bedriver en omfattande egeninitierad/planerad tillsyn, i hur man gör.

Slutsats

Slutsatsen efter årets tillsynsinsatser blir att:

- 1, tillsynen ger en positiv effekt på lagefterlevnaden när den utförs
- 2, den mångåriga avsaknaden av tillsyn har lett till en påtaglig brist på lagefterlevnad
- 3, tillsyn kan ge mycket miljönytta för pengarna.

Länsstyrelsen har under lång tid pekat på behovet av ökade resurser för att kunna bedriva planerad/egeninitierad tillsyn som är förenlig med det ansvar som följer av miljöbalken och miljötillsynsförordningen. Det tillskott på 15 Mkr som länsstyrelserna erhöll 2013 för tillsyn enligt miljöbalken var välkommet, men räcker inte på långa vägar, sett till alla de arbetsuppgifter som tillkommit sedan miljöbalkens tillkomst. Länsstyrelsen, Naturvårdsverket och Miljödepartementet har därför vidare i olika utredningar påtalat behovet av att låta hela eller delar av uttagna miljö- och täktavgifter återföras till tillsynsmyndigheten för att finansiera den tillsyn som erfordras. Det är på så sätt som den kommunala tillsynen finansieras. Problemen inom miljötillsynsområdet är, på grund av nuvarande finansie-

ringslösning, begränsade till länsstyrelserna, medan den kommunala egeninitierade/planerade tillsynen i huvudsak sköts väl.

Länsstyrelsen i Kronobergs län finner det vara av stor vikt att avgifterna under 2014 börjar återföras till den tillsynsverksamhet de är avsedda att finansiera. Om inte, kommer dagens brister i tillsynen att fortgå.

– vilken betydelse tillsynen har för att nå generationsmålet och miljökvalitetsmålen samt vilka konsekvenser få egeninitierade tillsynsinsatser får för möjligheterna att uppnå målen, samt

Uppsökande tillsyn är en förutsättning för att av riksdagen beslutade lagar och mål ska få genomslag. Om verksamhetsutövare kan vara säkra på att utan upptäckt kunna bryta mot gällande lag, snedvrider det starkt konkurrensen till förmån för den med rymligast samvete.

Om den finansiella situationen medgav att planerad/egeninitierad tillsyn faktiskt bedrevs i rimlig omfattning, skulle tillsynen bl.a. ha en avgörande roll i att uppnå miljökvalitetsmålen för vatten samt möjliggöra att vattenförekomster uppnår god status enligt Ramdirektivet för vatten. Tillsynen skulle genom informationsinsatser, riktad tillsyn samt tematillsyn få till stånd återställningar och miljöanpassningar av verksamheter som möjliggör att de miljökvalitetsmål som är uppsatta för vatten har större förutsättningar att nås.

Att ompröva tillstånd är en naturlig del av tillsynsverksamhet. Med nuvarande finansiering så saknar Länsstyrelsen förutsättningar att innan utgången av 2015 ompröva de 26 miljöfarliga verksamheter som idag har äldre tillstånd enligt miljöbalken. En åtgärd som regeringen särskilt gett uttryck för i tidigare proposition om Miljöprövning och ändrings-tillstånd samt som framgår av industriutsläppsdirektivet (IED) och även framhålls som åtgärd i vattenförvaltningens åtgärdsprogram. Inte heller kommer Länsstyrelsen att kunna implementera och genomföra alla de skyldigheter som följer av industriutsläppsförordningen, exempelvis hantering av statusrapporter, delta i TWG-grupper och nationella referensgrupper för utveckling av BREF-dokument, genomföra tillsyn enligt den frekvens som direktivet anger etc.

Med nuvarande finansiering kommer Länsstyrelsen heller inte, såvida inte avvikelsern anmäls av annan, varken upptäcka eller kunna beivra eventuella:

- anmälning-, dispens- eller tillståndspliktig verksamheter som bedrivs utan anmälan, dispens eller tillstånd
- avvikelser från villkor i tillstånd eller dispenser
- övriga lagbrott inom området.

Miljöbalken riskerar då att bli en helt frivillig lag som det är upp till den enskilde att avgöra om man vill följa eller inte.

– hur och inom vilka områden samverkan skett med Miljösamverkan Sverige och regional miljösamverkan i de län där sådana projekt bedrivs.

- o Utvecklingen i Miljösamverkan Sverige har följts och det som har producerats har anammats.
- o Länsstyrelsen har deltagit i Miljösamverkan Blekinge-Kronobergs planering av tillsynsvägledningen samt i handläggarträffar rörande enskilda avlopp, i styrgruppsmöten och årsmöten etc.

- Två handläggare har genomfört en tillsynsutbildning inom Miljösamverkan Sverige om tillsyn över täkter.
- Vattenvårdsfunktionen använder sig av det material som Miljösamverkan Sverige (MSS) tar fram som hjälp i verksamheten. Länsstyrelsen har tidigare bidragit till flera projekt med eget arbete och kunskap. För närvarande sitter en person i referensgruppen för projektet "Tillsyn markavvattning" som drivs i MSS regi.
- En medarbetare från Vattenvårdsfunktionen har även gått en tillsynsutbildning om tillsyn av vattenverksamhet i MSS regi.
- Miljösamverkan Kronoberg har erhållit bidrag från vattenvårdsfunktionen till sin verksamhet.
- Formerna för länsstyrelsernas återrapportering ska utformas i dialog med Naturvårdsverket.

RB 48. Länsstyrelserna ska i sitt arbete med biologisk mångfald och naturvård särskilt:

– skydda och förvalta värdefulla naturområden i syfte att nå Sveriges miljökvalitetsmål samt åtaganden inom EU:s naturvårdsdirektiv och internationella naturvårdskonventioner. Bevarande av värdefulla skogar är högt prioriterat och ska ske med utgångspunkt i strategierna för formellt skydd av skog,

– fortsätta arbetet med artbevarande, genomförandet av rovdjurspolitiken och främjandet av friluftslivet, samt

– se till att naturvårdsarbetet sker i god dialog med medborgare, brukare och andra berörda aktörer.

– skydda och förvalta värdefulla naturområden i syfte att nå Sveriges miljökvalitetsmål samt åtaganden inom EU:s naturvårdsdirektiv och internationella naturvårdskonventioner. Bevarande av värdefulla skogar är högt prioriterat och ska ske med utgångspunkt i strategierna för formellt skydd av skog,

Skydd av områden

Projektet med att bilda nationalpark Västra Åsnen drivs genom styrgrupp, arbetsgrupp och referensgrupp med representanter från Naturvårdsverket, Länsstyrelsen, kommunerna och ideella föreningar. Arbetet kan delas in i delar: förhandlingar med markägare, arbete med föreskrifter och skötselplan som ska gälla inom området samt arbetet med hur naturen ska visas upp för besökare (naturvägledning). Gränsen för den blivande nationalparken är inte bestämd. Det finns ett utredningsområde som omfattar ca 4 000 ha, varav ca 600 ha mark och 3 400 ha vatten.

Arbetet har kommit halvvägs och tidsplanen hålls. Under året har arbetet fokuserat på markägarförhandlingar och frågor kring naturvägledning. Markåtkomstarbetet är mycket arbetskrävande, eftersom ca 60 fastigheter och 150 sakägare är berörda. Ca 300 ha har köpts in under det gångna året, fördelat på hälften mark och hälften vatten. Förhandlingar bedrivs för närvarande aktivt med ytterligare 15 fastigheter. Om man ser ytmässigt på hela utredningsområdet, så ägs idag en tredjedel av Naturvårdsverket, i ytterligare en tredjedel pågår aktiv förhandling och i en tredjedel har inte aktiv förhandling påbörjats eller har förhandling avslutats på grund av att aktuell fastighet inte kommer att ingå i nationalparken. Förslag på hur naturen i området kan visas upp har samlats i en Naturvägledningsplan som är på väg att färdigställas. Nationalpark Åsnen ska bli ett pilotfall för hur Sveriges nationalparker enligt det nya varumärket ska vara världsledande inom naturpedagogik. Arbeta pågår också med att samla ny och gammal kunskap om Åsnenområdet. Bland annat har sjöns planktonliv inventerats och fotograferats under året. Fördjupad fornlämningsinventering har genomförts vid platsen för det medeltida säteriet vid Trollberget i Hulevik.

Under året har flera föreningar och organisationer fått besök och information om projektet, t.ex. Kronobergs läns fiskevattenförening. Kungaparet besökte området och fick information om projektet på sin resa genom landet under våren. Även Havs- och vattenmyndigheten och Riksantikvarieämbetet har kommit på besök i området. Projektet har presenterats på Skogsstyrelsens rikskonferens "Framtidens Skogsrike" i Växjö. En egen hemsida för projektet har lanserats. Ett nyhetsbrev, nummer 2, har spridits till alla hushåll runt Åsnen m.m. Det finns stor efterfrågan på information och den har tagits emot med stort intresse. Det finns dock löpande ett stort behov av information och alla önskemål kan inte alltid uppfyllas på grund av begränsade resurser. I prioritering inom projektet har vi prioriterat information som når ut bäst.

Under året har Länsstyrelsen fattat beslut om två nya reservat, Hökhult (9,5 ha) och Skärgöl (21 ha), samt utökat skyddet i naturreservatet Storasjöområdet (1 434 ha). Utökning av naturreservat Vithult (395 ha) var överklagat och vann laga kraft under 2013 efter att regeringen valde att inte pröva ärendet. Sex naturvårdsavtal har tecknats i Gräsholma (2,5 ha), Lidhem (39 ha), Badeboda (4,5 ha), Löckna (3,5 ha), Angelstad (4,8 ha) och Bökhult (3,5 ha).

Arbete med skydd av vattenrelaterade objekt fick under 2013 nedprioriteras till förmån för den löpande verksamheten. Till följd av personalförändringar och medelstilldelning prioriterade Länsstyrelsen att handlägga inkommande ärenden som företag, allmänhet och enskilda var berörda av. Även dessa prioriterades efter största miljönytta.

I arbetet med att genomföra myrskyddsplanen har endast begränsade arbetsinsatser gjorts p.g.a. resursbrist. Kontakter har tagits med markägare i ett par av områdena. Diskussionen har dock ibland handlat om att vi inte i dagsläget kan prioritera att arbeta aktivt med det aktuella området och därmed inte kan ersätta markägarna. I myrskyddsplanobjektet Storasjöområdet har beslut och skötselplan reviderats, vilket bl.a. möjliggör en återställning av hydrologin. Naturvårdsavtalet vid Bökhult utanför Flymossen (Hästasjömyren) bidrar till att upprätthålla en god hydrologi på myren.

Arbetet med skydd av Natura 2000-objekt har under 2013 berört 11 av våra 133 områden, helt eller delvis. Skärgöl har skyddats som naturreservat. I Storasjöområdet kan nödvändiga skötselåtgärder nu genomföras efter det att beslut och skötselplaner reviderats.

Inom de två Ramsar-områdena som finns i länet bedrivs aktivt skyddsarbete. Inom Åsnenområdet pågår arbete med en nationalpark i västra delen av området och ett naturreservat vid Trässhults kanal. Inom Tönnersjöheden-Årshultsmyren pågår ett visst arbete med naturreservatet Hunnsbergområdet.

Arbetet med att bevara och utveckla naturvärden i odlingslandskapets Natura 2000-områden har utgått från, att i dessa hävdberoende marker är oftast själva brukandet viktigare än det formella skyddet. Därför sker arbetet tillsammans med markägare och eventuell brukare för att hitta en lösning för fortsatt eller återupptagen hävd. Ofta är restaureringsåtgärder eller slåtter arbetsamt och kostsamt, varför markägaren upplåter detta åt Länsstyrelsen genom naturvårdsavtal. Inom länet finns många Natura 2000-objekt, där ängs- och betesmarker hävdas otillfredsställande eller är under igenväxning. För en del av dessa pågår dialogen och arbetet kring att återuppta hävden, medan andra måste påbörjas för att inte naturvärden ska gå förlorade. När rådgivningsverksamheten nu nedprioriteras inom landsbygdsprogrammet, kommer vi att ha svårare att uppnå gynnsam bevarandestatus i våra värdefulla områden.

KOMET

Kronobergs län är ett av fem försöksområden i projektet Kometprogrammet – Kompletterande metoder för skydd av värdefull natur i skogsmarker, som bedrivs mellan 2010 och 2014. Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen satsar tillsammans på att inspirera markägare att själva ta initiativ till skydd av värdefull skog. Sedan 2010 har totalt 166 skogsområden anmälts för skydd i Kronobergs län, 47 av dem har inkommit till Länsstyrelsen. Under 2013 gjordes 23 intresseanmälningar till Länsstyrelsen.

Intresseanmälningar tas emot kontinuerligt, och varje område besöks i fält. Två gånger per år samlar myndigheterna alla inkomna anmälningar och väljer gemensamt ut vilka områden som ska prioriteras för skyddsarbete. Sedan 2010 har totalt 91 skogsområden prioriterats för skydd i Kronobergs län, 19 av dem är områden som anmälts till Länsstyrelsen. För 2013 är antalet prioriterade områden totalt 25 stycken, 12 av dessa är Länsstyrelsens ärenden. För att säkerställa uppfyllnaden av miljömålet ”Levande skogar” görs områdesurvalet enligt de kriterier som listas i ”Strategi för formellt skydd av skog i Kronobergs län” (ISSN 1103-8209, Länsstyrelsens meddelande nr 2007:35, Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen 2006).

Efter prioriteringen av de inkomna anmälningarna inleds processen med att finna en lämplig skyddsform för de områden man arbetar vidare med. Hittills har områdesskyddet i 61 objekt blivit klart. Länsstyrelsens sju första områdesskydd inom Komet färdigställdes under 2013; naturreservaten Hökhult och Skärgöl och naturvårdsavtalen Gräsholma, Lidhem, Badeboda, Löckna och Angelstad. Totalt har Länsstyrelsen avsatt 90 ha för skydd, varav 66 ha är så kallad skogsbiologisk värdekärna. Sammanlagt har en ersättning på 1 583 750 kr betalats ut för de av Länsstyrelsen skyddade områdena.

Sammanlagt 29 områden av de som prioriterats är ännu inte klara, 12 av dem är Länsstyrelsens ärenden. 36 intresseanmälningar har ännu inte tagits upp för prioritering (12 Länsstyrelsen) och 22 stycken är områden som uppfyller grundkraven men som hittills inte blivit prioriterade vid prioriteringsmötena (3 Länsstyrelsen). 18 av de inkomna intresseanmälningarna har avslutats (11 Länsstyrelsen). Orsaken till att de har avslutats är att de inte har tillräckliga naturvärden (totalt 13 varav 10 Länsstyrelsen), intresseanmälan har återtagits (totalt 3 varav 1 Länsstyrelsen) och/eller en frivillig avsättning har gjorts (1 ärende som tillhör Skogsstyrelsen).

För att marknadsföra projektet gjordes i början av 2013 ett riktat informationsutskick i form av ett vykort till skogsägare i Ljungby kommun (2 635 stycken), vilket medförde att cirka 15 intresseanmälningar kom in till myndigheterna. I dagsläget har fem av dem prioriteras för skydd, varav två färdigställts som naturvårdsavtal. I slutet av året skickades vykortet ut på nytt, denna gång till alla skogsägare i länet med ett skogsinnehav över 2 ha (drygt 7 800 stycken). Det har hittills resulterat i att cirka 50 skogsägare har hört av sig till myndigheterna och 23 intresseanmälningar lämnats in, 11 av dem till Länsstyrelsen. Under 2013 har myndigheterna även anordnat en temadag för förtroendevalda inom markägarorganisationer, informerat på stormöten inom organisationerna och tagit fram och tryckt upp ett flygblad om Komet i 3 000 exemplar. Utskick av ett informationsbrev om Komet tillsammans med broschyrer och flygblad har gjorts till virkesköpare och andra skogliga tjänstemän, kommungruppsordföranden i LRF samt ordföranden inom Södras skogsbruksområden (cirka 600 broschyrer och 200 flygblad till 50 adresser). Representanter för Komet deltog även vid Elmia Wood-mässan i Jönköping den 5-8 juni. Intresset var stort med 3 000-5 000 besökare i montern per dag, mycket informationsmaterial delades ut. Länsstyrelsen

har hittills haft huvudansvaret för att bedriva marknadsföring och uppföljning i projektet, eftersom Skogsstyrelsen inte tilldelas medel för detta.

Det är svårt att dra några långsiktiga slutsatser av projektet efter så kort genomförandetid, men Kometprogrammet har i många avseenden ett positivt rykte vad gäller samverkan mellan markägare och myndigheter. Även samarbetet och dialogen mellan Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen och mellan myndigheterna och skogsbrukets företrädare är god och har förbättrats genom Komet. Projektet har stimulerat enskilda markägares intresse för naturvård och sedan tidigare okända naturvärden har fångats upp. I Kronoberg har 1,2 % av markägarna lämnat in en intresseanmälan till Komet och 90 % av de bedömda anmälningarna utgörs till någon del av en skogsbiologisk värdekärna. Av dessa är i sin tur cirka en tredjedel områden som inte var registrerade som nyckelbiotop eller objekt med naturvärde sedan tidigare. Användningen av naturvårdsavtal har ökat i Kronoberg och de andra Kometområdena jämfört med landet i övrigt, men naturvårdsavtalens kvalitet både i form av areal och av skyddsvärde är lägre än utanför. Även kostnaderna för områdesskydd per hektar inom Kometprogrammet är fortsatt höga jämfört med motsvarande arbete i övriga landet. En orsak till att säkerställandet blir kostsamt i förhållande till arealen skyddad mark är att de områden som anmälts är förhållandevis små, en annan är att den administrativa kostnaden inom projektet är hög. Den stora satsningen på Komet innebär att arbetet med redan påbörjade reservatsärenden på enskild mark har fått stå tillbaka kraftigt, vilket kan leda till försämrat förtroende hos markägare och andra berörda.

Regional landskapsstrategi – länsövergripande samverkan för biologisk mångfald

Länsstyrelsen arbetar med att ta fram en regional landskapsstrategi "Östra Småland" tillsammans med Jönköping och Kalmar län. Projektet har fått en projektplan med ansvarsfördelning och som planeras att pågå 2011-2020 och förväntas leda till att andra liknande projekt påbörjas i andra delar av Sverige.

Syftet med landskapsstrategin är att:

- hitta nya arbetssätt där landskapsperspektivet står i fokus och ett antal aktörer såsom myndigheter, kommuner, organisationer, brukare och markägare tillsammans arbetar mot gemensamma mål,
- genom skötsel och restaurering återskapa livsmiljöer och ett för arter mer funktionellt landskap med fungerande spridningsvägar och refuger (grön infrastruktur),
- ta fram ett samlat kunskapsunderlag för biologisk mångfald i projektområdet.

Under 2013 har 4 mil kraftledningsgator inventerats på flora och naturmiljöer, totalt har nu 20 mil inventerats. Underlaget är tänkt att ligga till grund för åtgärder för att gynna biologisk mångfald i landskapet och som kan användas av projektets samtliga aktörer. Tre möten har hållits, där projektet koncentrerar arbetet till att kartera gräsmarker och grov tallskog i landskapet. För gräsmarksanalysen finns trafikverket som aktör för strategiska inventeringar av vägkanter.

Skötsel av skyddad natur

Länsstyrelsen övertog naturvårdsförvaltningen från Skogsstyrelsens den 1 januari 2012. Sedan dess har kunskap byggts upp om stora delar av verksamheten. Samarbetet med Skogsstyrelsen har fortsatt under 2013.

Den 1 januari 2013 övertog Länsstyrelsen även fastighetsförvaltningen från Skogsstyrelsen. Ca 150 avtal om jakt och fiske har övertagits. Av dessa har fyra avtal sagts upp och nio nya avtal har tillkommit. En broschyr som talar om vad som gäller vid jakt i naturreservat togs fram och skickades ut till samtliga med jaktavtal. En inventering av statens byggnader och anläggningar har påbörjats för att kunna ta fram underhållsplaner. Hittills har 19 byggnader dokumenterats.

De medel som tilldelas för skötsel av skyddad natur har minskat. Varje år bildas nya naturreservat, men tilldelningen av skötselmedel ligger kvar på samma nivå. Avverknings- och röjningsintäkterna återbetalas också numera till Naturvårdsverket. Mot bakgrund av att resurserna har minskat, krävs att Länsstyrelsen söker extern finansiering bl.a. genom EU-stöd och EU's olika Life-projekt. I stort sett all areal ängs- och betesmarker i naturreservaten har EU's miljöstöd. Hårda prioriteringar behöver ändå göras, om hur skötselmedlen ska användas.

Under 2013 har Länsstyrelsens prioritering varit att inga biologiska värden ska gå förlorade i odlingslandskapets biotoper. Här försvinner värdena snabbt om slått, betet eller hamlingen upphör eller utförs på fel sätt. Under året har 60 ha ängsmark slagits med lie eller slåtterbalk, 115 träd har hamlats och 2,8 ha betesmark har restaurerats. I skog har en mindre naturvårdsbränning om 10 ha kunnat genomföras. Fyra gamla vilthägn om 6,4 km har tagits ned kring blivande ädellövskog, 63 ha har röjts för att gynna ädellövskog och 6 ha har planterats med ek. För friluftslivet har löpande underhåll av anordningar endast utförts i tätortsnära reservat och i de som har många besökare. Naturreservat som är funktionsanpassade har också prioriterats. Kring åtta naturreservat har gränsen markerats klart, motsvarande 8,4 mil. Under året har inga nya naturreservat ställts i ordning för allmänheten, ingen invigning av reservat har genomförts och inga åtgärder för den biologiska mångfalden har utförts i skog.

Ett särskilt vildsvinsprojekt påbörjades 2011 för att hindra vildsvinen från att böka upp de mest värdefulla ängarna i länet, samtliga är Natura 2000-områden. Under året har två naturreservat stängslats mot vildsvin. Nu har 6 av 13 naturreservat med behov av vildsvinsstängsel åtgärdats. Effekten är att de typiska växterna och insekterna i ängs- och betesmarker som är klassade inom EU's art- och habitatdirektiv finns kvar.

Samarbete

Länsstyrelsen har i samarbete med Skogsstyrelsen och projekt SAFT ("Skogsstyrelsen och ArbetsFörmedlingen Tillsammans" – ett projekt för långtidsarbetslösa) utfört ett lyckat återställningsarbete av en flottled i ett naturreservat. De har också inventerat friluftsanläggningar/anordningar i 13 naturreservat i Uppvidinge och Lessebo kommuner. Stigar, rastplatser, skyltar m.m. dokumenterades. Arbetet leder till att vi får en statusklassning på våra anordningar och kännedom om vilka reservat som behöver göras i ordning för friluftslivet. Sju byggnader är inventerade och underhållsplaner kan nu tas fram.

"Life to ad(d)mire"

Länsstyrelsen driver tillsammans med sex andra länsstyrelser LIFE+-projektet "Life to ad(d)mire". Syftet med projektet är att gynna förhållandena för fåglar och andra våtmarksarter genom att återställa de naturliga grundvattennivåerna samt ta bort igenväxningsvegetation på fem myrar i länet. Projektet är en viktig del i arbetet med att uppnå de nationella miljö kvalitetsmålen "Myllrande våtmarker" och "Ett rikt växt- och djurliv" samt Sveriges åtaganden inom EU:s habitatdirektiv. Projektet erhåller medel från EU och pågår till och med 2015.

Under 2013 har restaureringsarbetet fortsatt. Igenväxningsvegetationen på ca 20 ha har framgångsrikt röjts bort från tre myrar, Årshultsmyren, Tängsjö fly och Flymossen. På 20 ha av Flymossen har dessutom en sedan länge avslutad torvtäkt restaurerats genom utjämnande grävningsarbeten och igenläggning av flertalet diken. Två diken på Horsnäsamossen har lagts igen och ett fågeltorn med utsikt över det nu öppna mosseplanet har byggts. Alla åtgärder är därmed utförda i tre av de fem i projektet ingående myrarna.

Eldskäl – bränning av skog

Länsstyrelsen har sedan 2009 tillsammans med fyra andra länsstyrelser (Södermanland, Östergötland, Jönköping och Kalmar) drivit projekt "Eldskäl – bränning av skog" med stöd från Naturvårdsverket. Projektet avslutades under 2012, men har fortsatt under 2013 genom ett samarbetsavtal mellan de fem länen. Effekten har blivit, att genom regelbunden kontakt inom nätverket, byggs kunskapen upp om naturvårdsbränning, rutindokument och mallar förbättras, samt man kan stötta varandra i arbetet. Under 2013 har länsstyrelserna i Kronobergs och Kalmar län samarbetat kring förfrågningsunderlag för upphandling av bränningsentreprenörer. Det har resulterat i tidsbesparing för övriga län vid upphandling. Samarbetet ger också bättre upphandlingar så att entreprenörerna får det enklare när det är likartat formulerade uppdrag och krav från de olika länen.

Under året har naturvårdsbränning i skog utförts om ca 10 ha i naturreservatet Berga Fly. Information till allmänheten spreds genom bl.a. radio och flygblad. Bränningen fick stort medialt genomslag där tillfälle gavs att förklara varför många hotade arter gynnas av brand. För att följa effekten av åtgärden, har uppföljning av hotade arter påbörjats i tidigare brända skogar i naturreservat.

"Life Taiga" – ny ansökan om ett Life+-projekt inom EU

Life taiga är ett nytt samarbetsprojekt mellan 14 länsstyrelser i Sverige, där Länsstyrelsen i Kronobergs län deltar. Syftet är bränning i skog inom Natura 2000-områden. Under 2013 har en ansökan tagits fram och lämnats in till EU. Vid framtagandet av ansökan har samarbete skett mellan länen i projekt Eldskäl.

– fortsätta arbetet med artbevarande, genomförandet av rovdjurspolitiken och främjandet av friluftslivet,

Artbevarande

Av de Åtgärdsprogram för hotade arter som länet har nationellt ansvar för, är nu samtliga fastställda. Åtgärdsprogrammen för skaftslamkrypa och Orangebläckig brunbagge har fastställts under året. Åtgärdsprogrammet för långhorningar i klen ek och hassel är överlämnat till Länsstyrelsen i Kalmar, som tar över rollen som nationell koordinator av pro-

grammet. Under 2014 kommer vi av Kalmar län att få det nationella ansvaret för åtgärdsprogrammet för vilda bin på Salix.

Under 2013 har åtgärder för hotade arter utförts både i och utanför skyddade områden och i enlighet med Naturvårdsverkets prioriteringslista. Flera år av riktad skötsel i länets bästa lokaler för vityxne och mosippa har lett till väsentliga populationsökningar. En sammanställning av "Åtgärdsprogrammet för sydlig vityxne" har visat att Kronobergs bästa lokal för vityxne numera är landets bästa lokal. Arbetena är i enlighet med EU's art- och habitatdirektiv och bildar grund för en rapportering enligt artikel 17. Åtgärderna har skett i samråd med markägarna.

Inom ramen för åtgärdsprogrammet för "Småfjärilar och vilda bin på torräng" har en skötselplan tagits fram för "Diö Stationsäng" ett sandigt område i anslutning till Diö station.

Inom åtgärdsprogrammet för "Vilda bin på ängsmark" har samarbete skett med Sveaskog. En äng i närheten av Braås parks Naturreservat har befriats från ett tjockt lager av asfalt och röjts från buskar. I Ljungby kommun har gamla lokaler för guldsandbi återbesökts. Arten återfanns inte, men artikeln i tidningen ledde till stort intresse hos allmänheten som hörde av sig.

I enlighet med den beslutade trädplanen för "Åtgärdsprogram för skyddsvärda träd" har samtliga värdetrakter i Uppvidinge och Lessebo kommuner inventerats. I stort sett är nu hela länet inventerat på skyddsvärda träd.

Inom ramen för "Åtgärdsprogram för brandgynnad flora" har en gles tallskog vid Höneström bränts.

Inventeringsmetodik för de två enartsprogrammen svartoxe och skaftslamkrypa har tagits fram för dessa program, där Länsstyrelsen i Kronobergs län har nationellt ansvar.

För att underlätta handläggningen av provnings- och tillsynsärenden på Länsstyrelsen har ett artskikt producerats. Skiktet inkluderar alla rödlistade arter och genom diffuseringskvadrater anges platsen grovt var arterna finns i enlighet med Länsstyrelsernas gemensamma hanteringspolicy.

Rovdjur

Länsstyrelsen har under året arbetat med åtgärder för att förbereda länet på en ökande rovdjursstam. Länsstyrelsen har informerat om lämpliga rovdjursavvisande åtgärder vid olika tillfällen då Länsstyrelsen träffat markägar- och jaktorganisationer i andra frågor. Ett informationsmöte kring rovdjursförebyggande åtgärder riktat direkt till fårägare i det område som fått flest angrepp på tamdjursbesättningar har genomförts tillsammans med den av Länsstyrelsen förordnande besiktningsmannen, Länsstyrelsens landsbygdsenhet och Viltskadecenter. Länsstyrelsens förordnade besiktningsmän och kvalitetssäkrare har föreläst om rovdjursförebyggande åtgärder runt om i länet. Jens Carlsson, rovdjursexpert från Viltskadecenter har utbildat Viltförvaltningsdelegationen.

Bidrag har lämnats till Naturum Huseby för uppbyggnad och slutförande av en informativ rovdjursutställning. Den sändarförsedda vargtiken som genom skyddsjakt sköts i nov 2011 finns monterad på utställningen. Utställningen syftar till att sprida information om den svenska rovdjursförvaltningen. Utställningen har utformats så att kunskapen och förståelsen för våra stora rovdjur i Kronoberg kan öka bland de som besöker utställningen.

Länsstyrelsen har under 2013 beviljat bidrag för rovdjursavvisande stängsel för 49 jordbruksblock motsvarande en totallängd på 19 800 meter.

Akutstängsel, elaggregat och lapptyg både för land och vatten har köps in så att Länsstyrelsen kan bli ännu bättre på att stötta tamdjursägarna direkt efter ett eventuellt rovdjursangrepp och förebygga ytterligare angrepp av rovdjur på de tamdjursbesättningar som redan angripits.

En lathund för hantering av situationen då en varg slår sig ner i länet har tagits fram av länsstyrelserna i Kronoberg och Östergötlands län på uppdrag av Samverkansrådet i det södra rovdjursförvaltningsområdet. Arbetet bygger på erfarenheterna från 2011 års vargetablering och genomförda skyddsjakter i de båda länen. Avsikten med lathunden är att skapa grunden för en knapptrycksfärdig organisation som kan aktiveras då varg etablerar sig i södra Sverige.

En SMS-tjänst riktad mot tamdjursägare har beställts från Länsstyrelsernas IT-enhet (Länsstyrelsen i västra Götaland). Tjänsten kommer att möjliggöra att information om kvalitets-säkrade rovdjursobservationer och tamdjursangrepp kan nå tamdjursägare, vilka anmält intresse av tjänsten, inom en timma efter kvalitetssäkringen. SMS-tjänsten har också beställts av Länsstyrelserna i Skåne, Blekinge, Kalmar, Jönköping och Östergötland, vilket möjliggör att information om rovdjur som rör sig över länsgränserna kan nå de tamdjursägare som berörs oavsett länsstillhörighet.

Länsstyrelsens hemsida har löpande uppdaterats vad gäller förekomst av rovdjur, fokus har legat på att snabbt få ut information om kvalitetssäkrade spår, observationer och tamdjursangrepp av varg.

Friluftsliv

Friluftslivet främjas genom att olika anordningar för allmänheten ställs i ordning i våra naturreservat, såsom parkeringsplatser, stigar, rastplatser och att information om reservat tas fram. Under året har endast två parkeringsplatser ställts i ordning i två naturreservat samt ett fågeltorn. Resurserna har istället satsats på att underhålla befintliga stigar och rastplatser i de mest besökta reservaten samt i de tätortsnära reservaten. Funktionsanpassade stigar och rastplatser har särskilt prioriterats och underhållits kontinuerligt.

Särskilda insatser för friluftslivet har också genomförts genom aspekten att göra besökarens vistelse säkrare i våra naturreservat. Skadade träd som bedömts utgöra en säkerhetsrisk har fällts utefter stigar och vägar.

Åsnentillsynen är ett samarbete om tillsyn, skötsel av reservat och friluftsliv på sjön Åsnen. Verksamheten finansieras av Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, Alvesta kommun, Växjö kommun, Tingsryds kommun och Åsnens fiskevårdsområdesförening. Förutom tillsyn över föreskrifter i Åsnenområdets naturreservat och fågelskyddsområden, bedrivs också löpande underhåll av anordningar för friluftslivet i sjön. Verksamheten ger mycket goda förutsättningar för ett bra friluftsliv och de har en god effekt på begränsningen av överträdelser av tillträdesförbud inom fågelskyddsområden och förbud mot öppen eldning i terrängen.

Länsstyrelsen sammanställer årligen och genomför ett naturutflyktsprogram i länet i samverkan med regionala och lokala aktörer. Programmet som helhet syftar till att sätta fokus på det av FN utlysta Biologiska mångfaldens decennium och Naturens år med tema uteåret. Drygt 60 utflykter samt andra aktiviteter såsom ängsslåtter har genomförts och lockat allt från 2-60 besökare per aktivitet. Vissa av utflykterna var särskilt lämpade för barn och/eller

rörelsehindrade. Utflykterna gynnar friluftslivet och håller hög kvalitet när det gäller folkbildning.

Länsstyrelsen har lämnat bidrag till Kronobergs ornitologiska förening som håller i fågel-skådning i naturreservatet Husebymaden, fyra söndagar under april och maj månad. Ca 375 besökare har deltagit i aktiviteten.

– se till att naturvårdsarbetet sker i god dialog med medborgare, brukare och andra berörda aktörer.

Naturvårdsförvaltningen har deltagit i ett möte anordnat av Länsstyrelsen med olika handikapporganisationer i länet samt deltagit i ett möte anordnat av handikapporganisationen i länet. Länsstyrelsen har nu fått ett kontaktnät med organisationerna och namn som en dialog kan föras med, om hur vi kan tillgängliggöra våra naturreservat för olika grupper i samhället.

Kometprojektet är ett stort dialogprojekt inom arbetet med skydd av värdefulla naturområden som beskrivs under rubriken KOMET ovan.

Den regionala samrådsgruppen för naturvård har p.g.a. resursbrist inte träffats alls under året.

Länsstyrelseinstruktion 5 §

8. verka för att de av riksdagen fastställda miljökvalitetsmålen uppnås, och svara för regionalt mål- och uppföljningsarbete, stödja kommunerna med underlag för deras miljömålsarbete, verka för att målen får genomslag i den lokala och regionala samhällsplaneringen samt samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat. Länsstyrelserna ska i fråga om sitt miljömålsarbete enligt första stycket 8 rapportera till det miljömålsråd som finns inom Naturvårdsverket och samråda med rådet om vilken rapportering som behövs. Förordning (2008:1346) som gällde t.o.m. 2013-12-14. Se mer under avsnittet Resultatredovisning.

Enligt den senaste miljömålsbedömningen bedöms inga miljökvalitetsmål kunna nås i Kronobergs län till år 2020. Ytterligare, effektivare, styrmedel och åtgärder behöver tas fram för att komma längre i miljöarbetet även om det redan idag finns flera regionala goda exempel på åtgärder som ger effekt:

Kronobergs län är som exempel det län som har högst andel inköp av ekologiska livsmedel i offentliga sektorn (29 %, år 2012), vilket gör länet ledande nationellt. Länsstyrelsen verkar på olika sätt för att ytterligare öka andelen ekologiska inköp i den offentliga sektorn, och har beslutat om ett regionalt miljömål om att ekologiska livsmedel ska utgöra 75 % av den offentliga konsumtionen till år 2020. Under året har myndigheten Kravcertifierat residents kök, vilket därmed är först i landet. Vidare har projektstöd lämnats för att stödja en utredning med syfte att se till hela livsmedelskedjan: hur offentlig verksamhet kan uppnå ökad konsumtion av ekologiska och närproducerade livsmedel, samt ta in livsmedelsaspekten i Klimatkommissionen Kronobergs handlingsplan för Europas grönaste region.

Vindenergi är en expansiv energikälla i länet, och produktion av förnyelsebar energi har positiva effekter på flera av miljökvalitetsmålen. I dagsläget är denna produktion ganska blygsam i länet, det finns det fem vindkraftverk med en installerad effekt på 4 MW. Under 2013 vann dock fyra tillstånd laga kraft, vilket ger förutsättningar att bygga 57 vindkraft

verk. Tillsammans med tidigare tillståndsbeslut finns en total potential på ca 150-200 verk i länet, vilket utgör ett betydande tillskott till andelen förnybar energi och möjligheter att nå regionala klimatmål. Länsstyrelsen har en viktig roll vad gäller miljöprövningen av vindkraftverk samt för att tillhandahålla planeringsunderlag till kommunerna.

Regionalisering av miljökvalitetsmålen

Länsstyrelsen i Kronobergs län anser att konkreta och uppföljningsbara mål för länet är redskap som pekar ut riktningen för länets miljöarbete, eftersom länets aktörer efterfrågar dem. Den 7 januari 2013 fattade landshövdingen beslut om att ersätta de tidigare 53 regionala miljömålen med 45 nya regionala miljömål. De regionala miljömålen är ett komplement till de preciseringar samt etappmål som fastställts till miljökvalitetsmålen för Sverige samt till generationsmålet. Framtagning av nya regionala miljömål har skett under 2010-2012 i bred förankring såväl internt som externt. Ett flertal av länets kommuner har aktualiserat, eller är inne i processen med att ta fram nya lokala miljömål och har då använt de regionala målen i sitt arbete.

Integrering av miljömålen i verksamheten

För att arbetet med miljömålen ska genomsyra Länsstyrelsens olika verksamhetsområden, finns en arbetsgrupp samt en styrgrupp för miljömålsarbetet. Syftet är att skapa en bred förankring samt driva på ett åtgärdsinriktat miljömålsarbete.

Arbetsgruppen för miljömålsarbetet består av utsedda miljökvalitetsmålansvariga med övergripande ansvar för respektive miljökvalitetsmål. Miljömålsgruppen har följande syfte:

- Arbeta med miljöövervakningen och miljömålsuppföljningen inom miljökvalitetsmålet. Ansvara för den regionala bedömningen för hela miljökvalitetsmålet
- Ge förslag och vara med och utveckla projektmedelsansökningar
- Ge underlag till remisser inom respektive miljökvalitetsmål
- Återkoppla miljömålsarbetet på funktionsmöten
- Återkoppla verksamhetens (funktionens) arbete till miljömålsgruppen
- Åtgärdsarbete, delta i processen att ta fram åtgärdsprogram och genomförande/uppföljning

Uppföljning av hur miljömålsarbetet går i länet har genomförts och redovisats direkt på miljömålsportalen Miljömål.se i november 2013. Vid två tillfällen har även indikatorer på miljömålsportalen uppdaterats i enlighet med anvisningar från RUS.

För att samordna Länsstyrelsens arbete med miljömål har en övergripande styrgrupp inrättats, Miljömålsrådet. I detta forum samordnas även frågor rörande energi- och klimatstrategier samt klimatanpassning. Miljömålsrådets syfte är att förankra inriktningsbeslut, avrapportera miljöarbete och få in miljöarbete i verksamhetsplaneringen. Miljömålsrådet samordnas av Miljömålsfunktionen och leds av länsrådet. I rådet ingår även berörda enhetschefer på Länsstyrelsen. Miljömålsrådet höll tre möten under 2013.

Utöver dessa grupperingar sker vid behov samordning och dialog inom de uppdrag som Länsstyrelsen arbetar med, t.ex. klimat- och energi, granskning av kommunala översiktsplaner, tillsynsplan miljöskydd och granskning av förslag till länstransportplan. Vid sidan om det traditionella arbetet med skydd och vård av områden och arter, som redovisas i uppdrag 48, kan arbetet med en regional landskapsstrategi nämnas.

Länsstyrelsen arbetar med att ta fram en regional landskapsstrategi "Östra Småland" tillsammans med de övriga två smålandslänen. Projektet är ett pilotprojekt som planeras att pågå 2011-2020 och förväntas leda till att andra liknande projekt påbörjas i andra delar av Sverige.

Syftet med landskapsstrategin är att hitta nya arbetssätt där landskapsperspektivet står i fokus och ett antal aktörer såsom myndigheter, kommuner, organisationer, brukare och markägare tillsammans arbetar mot gemensamma mål.

Metoderna för detta består i att genom skötsel och restaurering återskapa livsmiljöer och ett för arter mer funktionellt landskap med fungerande spridningsvägar och refuger (grön infrastruktur) samt ta fram ett samlat kunskapsunderlag för biologisk mångfald i projektområdet.

Samverkan inom länet

Länsstyrelsen driver sedan 2009 ett nätverk för kommunernas miljöstrategier och miljöskunniga. Vid dessa möten deltar även Regionförbundet södra Småland genom kontaktpersoner för Klimatkommission Kronoberg samt regional Miljösamverkan Kronoberg-Blekinge.

Länsstyrelsen sammankallar till möten 2-3 gånger/år och kommunerna turas om att anordna dem. Syftet är att sprida erfarenheter, knyta kontakter och ge information till miljömålsansvariga i kommunerna. Nätverket har träffats tre gånger under 2013. Exempel på resultat från dessa träffar är att några av länets kommuner och Länsstyrelsen i samverkan anordnade en informationsträff för fastighetsägare om anläggande av våtmarker. Nätverket har även utgjort en arena för avstämning av utkast till åtgärdsprogram för miljömålen samt gett underlag inför en ny regional utvecklingsstrategi (RUS).

Regional miljömålsdag och Kommunturné

För att nå miljömålen behövs en aktiv medverkan från länets alla samhällsaktörer, dvs. kommuner, företag, organisationer, föreningar och allmänheten. Länsstyrelsens arrangerade i samarbete med Regionförbundet södra Småland och Energikontor Sydost en miljömålskonferens den 24 januari 2013 på Teleborgs slott i Växjö. Länets nya regionala miljö-mål lanserades, viktiga fokusområden belystes och goda exempel lyftes fram. Drygt 80 deltagare från länet deltog och inspirerades under dagen till delaktighet och handling i åtgärdsarbetet.

För att ytterligare förankra länets nya regionala miljö-mål och informera om kommande åtgärdsprogram, har Länsstyrelsens miljömålssektariat besökt kommunernas kommunstyrelser under hösten 2013.

Dialog om regional utvecklingsstrategi (RUS)

Länsstyrelsens miljömålsfunktion har under 2013 deltagit i processen för en ny regional utvecklingsstrategi (RUS) som drivs av Regionförbundet södra Småland. Syftet har varit att bidra till att föra in det regionala arbetet med miljö-kvalitetsmålen i det regionala tillväxtarbetet genom medverkan i en arbetsgrupp för kommande RUS.

Övriga samverkansinsatser

Under året har Länsstyrelsen samverkat med ett flertal aktörer i olika projekt och nätverk i syfte att stödja aktörer och projekt som bidrar till miljömålsuppfyllelse. Några exempel som kan nämnas är samverkan med Handelskammaren Sydost som under april anordnade en grön tankesmedja för ett 30-tal aktörer inom näringslivet, samt samarbetet med Kronobergs Luftvårdsförbund och Miljösamverkan Kronoberg-Blekinge inför ett regionalt luftseminarium under november, där ett 50-tal personer från länets företag och kommuner deltog. Ett annat exempel är samverkan med Landstinget Kronoberg vid framtagning av rapport för att tillgängliggöra resultatet av förtätning av barnhälsoenkäten för länets invånare.

För att sprida de insatser som genomförs har regionala nyheter med miljömålsskoppling regelbundet lyfts fram i Länsstyrelsens nyhetsbrev som kommer ut digitalt 10 gånger/år. Regionala miljömålsnyheter sprids även i sociala medier genom miljömålsfunktionens twitterkonto, som når ut till cirka 200 följare.

Länsöverskridande samverkan

Länsstyrelsen deltar i det nationella nätverket för länsstyrelsernas miljömålssamordnare, RUS samt i miljömålsnätverk med länen i södra Sverige.

Projekt Samlad fastighetsspecifik information

Länsstyrelserna i Kronoberg, Jönköping och Kalmar och Skogsstyrelsen har under 2013 tillsammans drivit en förstudie med syfte att skapa en modell för mer målgruppsanpassad och samlad information om kända natur- och kulturvärden till fastighetsägare. I arbetet har även Jordbruksverket, Lantmäteriet, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Världsnaturfonden, RUS (Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet), LRF, Egenomsmäklarna och Borgholms kommun deltagit. Syftet med modellen är bland annat att bidra till ökad miljömålsuppfyllelse genom att främja och stimulera till bevarande och utveckling av natur- och kulturvärden och samtidigt förenkla både för fastighetsägare och för myndigheter. Arbetet har väckt stort intresse, förstudien lyfter ett nytt perspektiv på informationsspridning med ett tydligt helhetsgrepp som förenklar samtidigt som det gör miljönytta. Arbetet med förstudien har även lett till bättre samarbete mellan de ingående parterna och större förståelse för varandras roller. Förstudien kommer att färdigställas i februari 2014.

Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat. Miljömålsarbetet samordnas i så stor utsträckning som möjligt med myndighetens uppdrag inom klimatanpassning, vilket underlättas av att dessa uppdrag ligger inom samma funktion.

Redogörelse av insatser och effekter inom detta område redovisas i uppdrag 38.

Lantbruk och landsbygd

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2013	2012	2011
Avser verksamhet 60*			
Årsarbetskrafter män ¹⁾	8,53	8,81	8,40
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	20,32	21,70	19,41
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	20,23	21,67	21,14
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	28 375	27 525	24 677
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	22,78	22,34	23,22
Antal ärenden, inkomna och upprättade	14 610	14 349	17 071
Antal beslutade ärenden	14 768	14 468	17 206
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	5	4
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	3 549	643	0
Varav Jordbrukarstöd, VÄS 601*			
Antal behandlade SAM-ansökningar (st)	2 481	2 511	2 679
Antalet utbetalningar (st)	8 295	8 379	8 699
Direkta verksamhetskostnader vht 601* (tkr)	8 149	9 653	8 350
Direkta kostnader per SAM-ansökning (kr/st)	3 285	3 844	3 117
Direkta kostnader per utbetalningsärende (kr/st)	982	1 152	960
Varav Landsbygdsstöd, VÄS 602*			
Summa antal beslutade ansökningar om företagsstöd och ansökningar om utbetalning av företagsstöd (st)	265	224	172
Direkta verksamhetskostnader vht 6024 (tkr) ³⁾	1 086	1 097	633
Direkta kostnader per beslutad ansökan om företagsstöd och ansökan om utbetalning av företagsstöd (kr/st)	4 098	4 897	3 680
Summa antal beslutade ansökningar om projektstöd och ansökningar om utbetalning av projektstöd (st)	107	72	104
Direkta verksamhetskostnader vht 6021 (tkr)	687	397	401
Direkta kostnader per beslutad ansökan om projektstöd och ansökan om utbetalning av projektstöd (kr/st)	6 421	5 514	3 856
Summa antal beslutade ansökningar om miljöinvesteringar och ansökan om utbetalning av stöd till miljöinvesteringar (st)	160	104	88
Direkta verksamhetskostnader vht 6022 (tkr)	305	272	256
Direkta kostnader per beviljad ansökan om miljöinvesteringar och ansökan om utbetalning av stöd till miljöinvesteringar (kr/st)	1 906	2 615	2 909
Brukarundersökning			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 6024, Landsbygdsutveckling – Företagsstöd ⁴⁾	76	61	
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 601, Stöd till jordbruket ⁵⁾	61		

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

³⁾ Verksamhetskoden har ändrats till 6024 från 6020 den 1 januari 2013.

⁴⁾ Nöjdindex för verksamhet 6024 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2013. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för samtliga 21 länsstyrelser är 70.

⁵⁾ Nöjdindex för verksamhet 601 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2013. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för samtliga 21 länsstyrelser är 61.

Kommentarer till tabellen

Organisationen ger fördelar

Stödhanteringen inom jordbrukarstöd och landsbygdsstöd samt djurskyddsverksamheten har organiserats tillsammans. Genom att anställa fler djurskyddshandläggare, som under del av året arbetar med kontroller och slutbesiktningar inom stödverksamheten, ökar kontinuitet, flexibilitet och effektivitet i stödverksamheten samtidigt som sårbarheten inom djurskyddet minskar. En nyckel till framgången inom stödverksamheten är att göra rätt saker vid rätt tillfälle och vår förmåga att disponera om personalresurser till olika delar av stödverksamheten när det krävs. Ett bra samarbete finns också med Jordbruksverket för ajourhållning av nya ortofoton som gör det möjligt att sysselsätta medarbetare även under vintersäsong.

Verksamhetskostnader

Inom jordbrukarstöd och landsbygdsstöd är det Jordbruksverket som är utbetalande myndighet, medan Länsstyrelsen är beslutande. De utbetalningar som Länsstyrelsen gjort 2013 handlar om medfinansiering av bredbandsstöd, där vi betalar ut pengar vi erhållit från PTS.

Totalt ser verksamhetskostnaderna ut att ha ökat trots minskat antal årsarbetskrafter. Det beror på att Länsstyrelsen haft högre kostnader för konsulttjänster inom Länsstyrelsens kompetensutvecklingsprojekt.

Antalet SAM-ansökningar har haft en normal minskningstakt. Kostnaden per hanterad SAM och utbetalningsärende har minskat. Totalt sett är tidsåtgången för administrationen av jordbrukarstöd (601) minskat från 18,1 åk 2012 till 14,6 åk 2013. De direkta kostnaderna för jordbrukarstöden (601) har minskat från 9,7 milj kr till 8,1 milj kr. De lägre kostnaderna beror huvudsakligen på en lägre kontrollfrekvens för miljöersättningar, 6,25 % 2013 jämfört med 7,5 % 2012. Återkravsarbetet och arbetet med överklagningar var dessutom totalt sett mera omfattande 2012. Under 2013 har e-handläggning införts, vilket rationaliserat arbetet, då alla handlingar nu alltid finns tillgängliga.

Inom landsbygdsstöden (602) har antalet beslutade ansökningar och utbetalningar som redovisas i tabellen ökat från 400 ärenden 2012 till 532 ärenden 2013. Därtill kommer leaderansökningar. I landsbygdstöden har det varit sista året i programperioden och både ansökningar och utbetalningar har hanterats i stor mängd. Utbetalningarna består till större del av mera arbetskrävande projektstöd och leaderprojekt. Bemanningen har ökat från 4,4 åk 2012 till 5,5 åk 2013. Förstärkningen i resurser har helt lagts på ökad tid för ansökningar och utbetalningar inom projektstöd och leaderprojekt. De direkta kostnaderna totalt för landsbygdsstöden (602) inkl. hanteringen av leader har därför ökat från 2,2 miljoner kronor till 2,9 miljoner kronor. Fortsatt kvalitetsarbete efter revisioner har tagit tid i anspråk, men trots det har styckekostnaden för miljöinvesteringar och företagsstöd minskat. Kostnaden per hanterat projektstöd har dock ökat, dessa består till stor del av svåra bredbandsprojekt.

Brukarundersökningen

Under 2013 har en brukarundersökning genomförts på samtliga länsstyrelser för såväl jordbrukarstöd (601) som landsbygdsstöd (602).

När det gäller jordbrukarstöd hamnade Länsstyrelsen i Kronobergs län på Nöjd-Index 61, vilket är samma nivå som genomsnittet för samtliga länsstyrelser. Högst betyg i landet har

Kronobergs län fått när det gäller "God tillgänglighet" och "Lätt att hitta på webbplatsen". Bästa betyg fick erhöles för "Svarstiden vid kontakter via e-post". Ett ganska högt betyg erhöles också angående "Bra bemötande vid kontrollbesök". Exempel på kommentarer från brukarna som de anser är viktigt vid ett kontrollbesök: 1) Ska vara enhetliga bedömningar, 2) Ska kunna ingå en del rådgivning, 3) Inte vara för petiga, 4) Ej vänta för lång tid på kontrollresultat, 5) Kontrollanter ska ha erfarenhet och hög kompetens. Detta är områden inom kontrollverksamheten som Länsstyrelsen redan har jobbat med en hel del, men som kräver fortsatt utveckling. Lägst betyg erhöles för "Förståelsen av Länsstyrelsens skriftliga beslut". Alla beslut utformas av Jordbruksverket men Länsstyrelsen arbetar för att, i så stor utsträckning som möjligt, påverka utformningen av dem.

När det gäller landsbygdsstöd är det nöjdheten med hanteringen av företagsstöd (6024) som brukarundersökningen rör. Undersökningen rör de som fått beslut om sista utbetalning av företagsstöd under perioden 2012-07-01 till 2013-06-30. Länsstyrelsen i Kronoberg fick ett Nöjd-Index på 76 för sitt arbete med företagsstöd, jämfört med genomsnittet 70 för samtliga länsstyrelser. Det påstående där Länsstyrelsen i Kronobergs län uppvisar högst betyg är "Bemötande". Även frågorna om; Engagerad och intresserad, Öppen för dialog och Kontakt via e-post och telefon fick höga poäng. Det påstående som uppvisar lägst andel höga betyg är "Ansökningsblanketten för utbetalning", vilken ser likadan ut i hela landet. Jämfört med mätningen 2012 har Länsstyrelsen i Kronobergs län förbättrat sig hela 15 enheter. Det goda resultatet har säkert även sin grund i kortare handläggningstider och kunnig personal som utvecklat en god serviceanda.

Länsstyrelsen i Kronobergs län kommer inom såväl jordbrukarstöd som landsbygdsstöd att arbeta vidare med att behålla styrkorna och förbättra vårt arbete inom de områden där Länsstyrelsen fått lägre betyg, allt för att förenkla för våra kunder. Områden att arbeta vidare med är ständig kompetensutveckling och att informationen på hemsidan uppdateras i takt med införandet av ett nytt landsbygdsprogram.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Införandet av papperslös handläggning av jordbrukarstöd har gått över förväntan. Genom att alla handlingar finns lagrade elektroniskt, har det inneburit att de handlingar som handläggarna behöver i sitt arbete alltid finns tillgängliga. Se vidare RB 10.

Länsstyrelsen har överträffat de gemensamma mål som satts inom Jordbrukarstöd-SUSS om utbetalning av gårdsstöd till 95 % respektive miljöersättningar till 90 % av lantbrukarna vid första utbetalningstillfället. Länsstyrelsen har nått utbetalning till 98-99 % av lantbrukarna vid första utbetalningstillfället av såväl miljöersättningar som gårdsstöd. Se mera utförligt RB 10.

För ansökningar av olika typer av landsbygdsstöd når i genomsnitt 39 % (37 % 2012) av ärendena det ambitiösa målet för handläggningstider inom LB-SUSS och för utbetalningar 66 % (51 % 2012). Särskilt för utbetalningar syns en märkbar förbättring jämfört med föregående år. Särskilt handläggningstiden för ansökningar om företagsstöd har förbättrats mycket 47 % (33 % 2012). Detta ska också sättas i relation till att antalet ärenden totalt för ansökningar och utbetalningar ökat till 622 ärenden (520 st 2012). Den ständiga uppföljningen inom LB-SUSS har resulterat i kortare handläggningstider, inte minst på utbetalningssidan och, som Länsstyrelsen bedömer det, en tillräcklig kvalitet i hantering av lands-

bygdsstöden, där personal och ärenden kunnat fördelas om för bästa möjliga nyttjande. Erfarenheterna från revisionen ACKE, där Länsstyrelsen tillhörde de godkända, har tagits tillvara för att säkra kvalitén. Se mera utförligt RB 12.

Landsbygdsprogrammet har genom ett intensivt arbete under 2013 avslutats med ett gott utnyttjande. Länsstyrelsen har med hjälp av medelstillskott för nya åtgärder och avrop av extra medel under programperioden beslutat om totalt drygt 60 miljoner kronor mer än ursprunglig budget. Den stora ökningen beror främst på ett framgångsrikt arbete med bredbandsansökningar som resulterat i över 40 miljoner kronor i avrop och extra medel under programperioden. Handläggarnas målmedvetna arbete har resulterat i att det flesta åtgärderna var fullt utnyttjade när Jordbruksverket i princip stängde programmet den 1 september 2013, ytterligare medel kunde sedan framgångsrikt avropas så länge den möjligheten fanns. Se vidare RB 12.

Efter en väl genomförd SWOT-analys har Länsstyrelsen nu också inlett arbetet med att skriva en handlingsplan som en del i förberedelsen inför ett nytt landsbygdsprogram. Som förberedelse för det nya programmet har Länsstyrelsen också utsett en ambassadör och två superanvändare. Se mera utförligt RB 11.

Värd för övervakningskommittén för landsbygdsprogrammet

I månadskiftet maj/juni var Länsstyrelsen, i samverkan med Landsbygdsdepartementet och Jordbruksverket, värd för ett tvådagarsmöte för Övervakningskommittén för landsbygdsprogrammet. Sammanträdet på residenset följdes av en middag med inriktning Matlandet. Länsstyrelsen planerade och genomförde en studieresa i länet för att belysa hur landsbygdsprogrammet bidragit till landsbygdsutveckling i vårt län. I samband med resan diskuterades också behov kopplat till ett nytt program 2014-2020.

Marknadsföring av landsbygdsprogrammets resultat

Länsstyrelsen har aktivt arbetat med nomineringar till nationella ullbagggalan. Två bidrag gick vidare till final. "Lärande sommarjobb" i kategorin årets ungdomssatsning och "Appen Fish Kingdom" i kategorin årets landsbygdsinnovation.

Länsstyrelsen har också tillsammans med Hela Sverige ska leva och LRF-sydost genomfört en lokal landsbygdsgala, Kugghjulsgalan, för att uppmärksamma och prisa lyckade satsningar där årets lantbruksföretag, lanthandlare och förening utsågs. Galan inramades också av föreläsningar och resultatspridning.

Marknadsföring av resultaten av länets landsbygdsprogram har också skett genom ett temanummer av landsbygdsenhetens skrift "Landsbygd i Kronoberg". Temanumret innehåller artiklar om lyckade satsningar under den gångna programperioden varvat med statistik som visar på goda resultat och har bl.a. delats ut till alla i länet som tagit del av landsbygdsprogrammet.

Matlandet

Projektet MAT 2013 genomfördes under tre dagar i september med närvaro av bland andra jordbruksminister Eskil Erlandsson. Projektet, som är ett gemensamt treårigt (2011-2013) initiativ av Länsstyrelsen, Växjö kommun, Landstinget och Regionförbundet, bestod av en stor matmarknad och final i den nationella tävlingen unga EKO-kockar. Olika seminarier, som t.ex. Framtidsbygd, satte fokus på lokalproducerad mat, men även på det offentliga köket och LOU, mat och folkhälsa samt mat och klimat. För det samlade greppet har

MAT 2013 uppmärksammats både regionalt och nationellt och ser nu efter projektets tredje år ut att bli ett årligt återkommande evenemang och med 40 000 besökare är det en av Sveriges största matmarknader. Med en nationell prägel finns det en ambition att bli matens Almedalsvecka. 2014 kommer MAT att genomföras utan finansiering från landsbygdsprogrammet. Arrangemanget uppmärksammar och gynnar både lantbruk och livsmedelsförädling i och utanför länet.

Bredband och mobil kommunikation

Landshövdingen har utvecklat ett strategiskt samtal som metod för strategisk utveckling och samordning av länets olika behov och resurser. Syftet med det strategiska samtalet är att skapa dialog kring viktiga samhällsproblem och möjligheter. Samtidigt underbygger Länsstyrelsen den demokratiska processen genom att bjuda in engagerade nyckelpersoner i relevanta målgrupper till strategiska samtal i aktuella sakfrågor. Genom denna metod har flera av landsbygdsprogrammets delar synliggjorts och det har även resulterat i olika handlingsplaner och operativ verksamhet för utveckling av landsbygden. Under 2013 har Landsbygdsenheten varit delaktiga i planering och genomförandet av strategiskt samtal om Mobiltelefonitäckning.

För att sträva mot målen med landsbygdsprogrammet har deltagande skett på olika sätt i möten, styrgrupper, arbetsgrupper eller prioriteringsgrupper för att främja digitaliseringen i länet: Digital agenda, Länssamverkan bredband och Bredbandsstrategi.

Intresset att bilda föreningar för att anlägga bredband via fiber är fortsatt stort i länet. Länsstyrelsen har via bredbandsforum och andra kanaler fortsatt påtalat det stora medelsbehovet i länet. Cirka 7 000 hushåll totalt under programperioden har fått bredband via landsbygdsprogrammet och kanalisationsstödet, varav övervägande delen från landsbygdsprogrammet.

Förebygga rovdjursangrepp

Ett särskilt arbete har också skett att på olika sätt skydda får mot angrepp av rovdjur. De senaste årens vargangrepp på fårbesättningar i länet har gjort stödet för rovdjursavvisande stängsel alltmer efterfrågat. Under 2013 har Länsstyrelsen, till 16 stödsökare, beviljat stöd på 50 kr metern för hela 19,8 km för att stängsla in 49 jordbruksblock. Länsstyrelsen har också under året publicerat en artikel om rovdjursstängsel, genomfört informationsmöten tillsammans med Fåravelsföreningen och Viltskadecenter. Länsstyrelsen har också genomfört en utbildning för fårägare om hur man kan minska risken för rovdjursangrepp genom bl.a. bra stängsel. Länsstyrelsen har dessutom beställt en app som i mobilen varnar fårägare, om vargobservationer har kvalitetssäkrats i närområdet.

Rådgivningens betydelse för att nå Landsbygdsprogrammets mål

Rådgivningsverksamheten, som är projektfinansierad via Landsbygdsprogrammet, har under 2013 haft över 2 000 deltagare och varit ett strategiskt mycket viktigt instrument för genomförandet av programmet i dess slutskede. Dels bedriver Länsstyrelsens kunniga personal utbildning och rådgivning, där marknadens aktörer uteblir och ofta i samarbete med olika organisationer och myndigheter. Dels upphandlar Länsstyrelsen inom ramen för rådgivningsprojekten viktig kompetens för utveckling av landsbygden inom Landsbygdsprogrammets olika områden. Förutom att verka för genomförandet av landsbygdsstödens tre axlar, är rådgivningen även aktiv i information och utbildning för genomförandet av

miljöersättningar samt miljömålen. Under 2013 har som ett urval följande aktiviteter genomförts av rådgivningen:

- o Det goda företagandet
- o Dialogkväll ekologiskt eller konventionellt lantbruk?
- o Verktyg för vildsvinsförvaltning
- o Informationskväll om gårdsslakteri
- o Styckningskurs - Lamm
- o Korv/charktillverkning
- o Träff mellan matproducenter/lanthandlare
- o Inspiration med kock Klas Lindberg från Åseda
- o Fukt och bär
- o Kalvningskurs
- o Nötkött
- o Kurs i lammöverlevnad
- o Rovdjursavvisande stängsel
- o Bihälsa
- o Fiskedag - Miljömål och fisketurism
- o Täckdikning
- o Anläggande av våtmark för entreprenörer
- o Sparsam körning
- o Marknadsföring i sociala medier
- o Studieresor och ett stort antal rådgivningar om skötseln av betesmarker.

Kurser och rådgivning inom våtmarker, rovdjursstängsel och täckdikning har gett synbara resultat i antalet ansökningar inom de stödformerna.

Projektet Greppa Näringen

Projektet erbjuder lantbrukare gratis rådgivning om växtnäring, bekämpningsmedel och klimat. Projektet ska förena miljömål med stärkt konkurrenskraft för lantbruket. Konsulter har anlitats för rådgivningen och verksamheten har under året förstärkts med ytterligare 150 000 kr för Greppa näringen vatten, då denna åtgärd varit underfinansierad i förhållande till bedömt behov. En medarbetare har ingått i en arbetsgrupp bestående av länsstyrelser och Jordbruksverk. Gruppen har föreslagit samordnad upphandling mellan länsstyrelser inför nästa programperiod. I en utvärdering som Jordbruksverket gjort fick tjänstemännen för Greppa Näringen vid Länsstyrelsen i Kronoberg gott betyg av rådgivarna.

Övrigt

Utöver stödverksamheten bör nämnas att ca 130 fastighetsärenden handlagts och beslutats. Behörighetsutbildningar för bekämpningsmedel har genomförts, varav en grundutbildning med 15 deltagare och två repetitionsutbildningar med totalt 52 deltagare.

*Indikatorer***Areella näringar, landsbygd och livsmedel utgiftsområde 23¹⁾**

Sysselsättning	2013	2012	2011	2010
Andel kvinnor sysselsatta utanför tätort (på landsbygden) (dagbefolkning) (%)		3	3	3
Andel män sysselsatta utanför tätort (på landsbygden) (dagbefolkning) (%)		6	5	6
Andel sysselsatta utanför tätort (på landsbygden) (dagbefolkning) (%)		9	8	8
Nyföretagande	2013	2012	2011	2010
Andel nystartade företag av kvinnor utanför tätort (på landsbygden) (%)		15,9	17,4	14,1
Andel nystartade företag av män utanför tätort (på landsbygden) (%)		29,2	31,6	30,7
Andel nystartade företag utanför tätort (på landsbygden) (%)		45,1	48,9	44,7

¹⁾ Se avsnitt Resultatredovisning, avsnitt indikatorer

Källa: Statistiska centralbyrån

Kommentar kring ovanstående indikatorer**Sysselsättning**

Mellan 2011 och 2012 ökade sysselsättningen totalt sett i länet med 0,2 procent, vilket var lägre än riket. Antalet sysselsatta män minskade medan antalet sysselsatta kvinnor ökade. Detta hänger delvis samman med att den mansdominerade tillverkningsindustrin gick tillbaka medan sysselsättningen inom den kvinnodominerade sektorn vård och omsorg ökade. Landsbygdens andel av sysselsättningen ökade med en procentenhet, vilket då kan tillskrivas en ökning bland männen. Kvinnornas på landsbygden andel av sysselsättningen ligger trots detta på riksgenomsnittet.

Landsbygdsprogrammets företagsstöd och projektstöd liksom stödet till kommersiell service och satsningar på fiberutbyggnad på landsbygden bidrar till att sysselsättningen på landsbygden kan hålla jämna steg med utvecklingen i tätorterna och som 2012 till och med ta andelar.

Nyföretagande

Närmare hälften av nyföretagandet i Kronobergs län sker på landsbygden, vilket kan jämföras med siffran för riket som är 25 procent. Endast Gotland, Jämtland och Värmland har en högre andel. En viss minskning av andelen skedde 2012 men minskningen var betydligt lägre än riksgenomsnittet och nivån i Kronobergs län ligger ändå över 2010 års siffra. Kvinnorna svarar för drygt en tredjedel av nyföretagandet på landsbygden vilket i stort sett är i nivå med riket som helhet.

Medvetna satsningar på kvinnors företagande inom Landsbygdsprogrammet innebär förhoppningsvis att skillnaderna mellan könen när det gäller nyföretagande efter hand minskar. Länets genomförandestrategi för Landsbygdsprogrammet har generellt haft ett lägre takbelopp än i de flesta län. Detta har gjort att pengarna har räckt längre och kunnat

stötta både kvinnor och män. Även inom länets kompetensutvecklingsprojekt i Landsbygdsprogrammet har satsningar gjorts på olika former av företagande för kvinnor.

Återrapportering regleringsbrev

RB 10. Länsstyrelserna ska på ett kostnadseffektivt och för företagen enkelt sätt samt med minimerad risk för sanktioner genomföra uppgifterna som åligger dem ifråga om direktstöd till lantbruket och stöd till landsbygdsåtgärder enligt förordningarna (2004:760) om EG:s direktstöd för jordbrukare m.m. och (2007:481) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder. Länsstyrelserna ska, tillsammans med Jordbruksverket, säkerställa att direktstöd till lantbruket och stöd till landsbygdsutveckling i så hög utsträckning som möjligt betalas ut så tidigt som regelverket tillåter samt säkerställa att handläggningstider för beslut och utbetalning av stöd minskar samtidigt som risken för finansiell korrigeringsförebygg och minimeras. Länsstyrelserna ska dessutom särskilt arbeta med återkrav.

Länsstyrelserna ska följa Jordbruksverkets styrning över stödprocessen avseende administrationen av jordbruks- och landsbygdsstöd. Länsstyrelserna ska löpande rapportera handläggnings- och kontrolläge till Jordbruksverket enligt av verket fastställd rapportplan, samt bistå Jordbruksverket i att under stöddåret uppnå en bättre uppföljning av handläggnings- och kontrolläge av ovan nämnda stöd. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att följa uppdraget samt hur stor andel av stöd och ersättningar som betalats ut vid de tillfällen som anges i den gemensamma utbetalningsplanen.

Länsstyrelserna ska under 2013, tillsammans med Jordbruksverket, fortsätta arbetet med en processgenomgång av stödprocessen för landsbygdsutvecklingsstöd. Arbetet ska även beakta kommande programperiod. I denna ska erfarenheter från andra medlemsländer tas tillvara. Länsstyrelserna ska redovisa hur de har deltagit i processgenomgången.

Länsstyrelserna ska tillsammans med Jordbruksverket bistå i arbetet med att uppfylla ackrediteringsvillkoren för hanteringen av stöd.

Stödutbetalningar – resultat

Inom jordbrukarstöden har målet varit att försöka överträffa de nationella mål som satts upp för utbetalningar av direktstöd och miljöersättningar. Målet har varit att så många som möjligt ska kunna ingå i de första utbetalningarna i gårdsstöd, delutbetalning och slututbetalning av kompensationsbidrag och miljöersättningar. Under 2013 har Länsstyrelsen i Kronobergs län särskilt prioriterat att efterarbetet runt kontrollföretagen ska bli klart tidigare för att nå en så hög utbetalningsprocent som möjligt vid det första utbetalningstillfället.

Det nationella målet för utbetalning av gårdsstödet den 2 december var satt till 95 %. I Kronobergs län ansökte 2 286 brukare om gårdsstöd 2013, av dessa avskrevs eller avvisades 21 styck av olika anledningar. Av de kvarvarande 2 265 fick sex avslag och 2 246 fick sin utbetalning vid det tidigaste utbetalningstillfället den 2 december, 99,4 % av de brukare som hade rätt till en utbetalning. Detta är ett av de bästa resultat som nåtts genom åren. Utbetalningen uppgick till 130,6 miljoner kronor. Vid andra utbetalningstillfället den 27 december fick 21 brukare sina ersättningar om totalt 1 miljon kronor. Efter det andra utbetalningstillfället återstod bara tre ärenden totalt, ett fältkontrollföretag som på grund av sin komplexitet inte var helt efterbehandlat och två ärenden där brukarna inte kunde komma överens om vem som är den som har bruksrätten.

Det nationella målet är att nå 90 % av brukarna vid första tillfället för del- och slututbetalning av miljöersättningar och kompensationsbidrag. Länsstyrelsen fick 2013 in 5 945 ansökningar om kompensationsbidrag och miljöersättningar. 101 av dess avskrevs eller avvisades av olika anledningar. Vid den delutbetalning som gjordes i oktober beslutades 5 696 av

dess, 5 164 bifölls till ett sammanlagt belopp av 74,9 miljoner kronor och 532 ansökningar avlogs. I Kronobergs län beslutades således delutbetalning om 97,5 % av ansökningarna. De ansökningar som inte beslutades var de som antingen hamnade under 1 000 kr eller hade stora avvikelser vid fältkontroll. Slututbetalningen i december omfattade 97 % av brukarna och utbetalningen uppgick till 27,1 miljoner kronor. Det nationella målet överträffades således stort.

Totalt har Länsstyrelsen under året fattat beslut om 234,4 miljoner kronor i jordbrukarstöden som utbetalats 2013 för stödåret 2013 eller tidigare.

Inom landsbygdsstöden har beslut om utbetalning fattats om totalt 51,1 miljoner kronor som under 2013 utbetalats till landsbygdsutvecklingsåtgärder.

Företagsstöd	21,4 milj. kr
Projektstöd	12,8 milj. kr
Leader	11,7 milj. kr
Miljöinvesteringar	5,2 milj. kr

Enkelt för företagen

Förenkla för företagen gör vi bl.a. genom att kunnig personal aktivt arbetar för Länsstyrelsens vision att vara ett föredöme. En del av detta är att alltid ge god service till företagen.

Information om olika supportalternativ inför ansökan om jordbrukarstöd lämnades i en artikel i informationsbladet Landsbygd i Kronoberg. Ett personligt brev skickades också ut till samtliga brukare med information om support och den nya adress som alla pappershandlingar ska skickas till för scanning. De brukare som önskat har också kunnat komma till Länsstyrelsen och låna dator och få tillgång till support från en handläggare. Under ansökningsperioden noterades 207 besök, vilket motsvarar 8 % av stödsökarna. Mot slutet av året anslöt sig också Länsstyrelsen till utvecklingsprojektet "En väg in" där länsstyrelserna hjälps åt att svara på brukarnas frågor i en gemensam telefonslinga. E-handläggningen som införts under 2013 har förenklats för lantbrukarna på så sätt att de nu kan följa handläggningen av sin ansökan. De har tillgång till all kommunikering, alla beslut och övriga handlingar som lagras på Mina sidor.

Inom kontrollerna har arbetet med att även muntligt sammanfatta kontrollresultatet fortsatt under 2013 vilket kan vara en bidragande orsak till få erinringar mot kontrollresultaten. Kontroller av djur och tvärvillkor sker till stor del av djurskyddshandläggare och kan då kombineras med djurskyddskontroller och i viss mån livsmedelskontroller vilket ger effektivitet och är till gagn för lantbrukarna som då utsätts för färre kontrollbesök från myndigheten.

Mot slutet av året hade brukarna möjlighet att förlänga sina miljöersättningar inför 2014. Länsstyrelsen hade en hög servicegrad och påminde aktivt via brev eller telefon närmare ¼ av lantbrukarna. Slutligen valde 96 % att förlänga sina åtaganden.

Varje år genomförs en uppföljning av verksamheten inom jordbrukarstöden, där Länsstyrelsen analyserar vilka moment som fungerat bra och vilka som fungerat mindre bra. Detta ligger till grund för en plan över förbättringsarbete för nästkommande år.

Inom landsbygdsstöden är det också ett ständigt pågående arbete med att förenkla för företag. Att utveckla en god serviceanda med snabba och rätta svar har gett synbara resultat i

vår brukarundersökning. Vid utbetalningar erbjuder vi alla som vill en genomgång av ärendet, om vilka krav som ställs i samband med redovisningen. Inför ansökningar om projektstöd, inte minst när det gäller bredbandsprojekt, har vi i princip träffat de flesta för personlig genomgång.

Kostnadseffektivt och säker hantering av stöd

Kostnader mäts ständigt i strävan att vara bland de mest kostnadseffektiva länen. Under 2013 har vi förstärkt personalresurserna som handlägger landsbygdsstöden för att klara att handlägga ansökningar om stöd i tid och klara den allt större volymen av utbetalningar.

Införandet av papperslös handläggning av jordbrukarstöd har gått över förväntan. En superanvändare har utsetts som är ansvarig för utbildning av handläggarna i systemet och han är även ansvarig för att strukturen byggs upp på ett bra sätt, genom t.ex. enhetlig namngivning av olika grupper av dokument. Ansvaret gäller både handläggning och kontroll av jordbrukarstöd. Under året har det dock funnits osäkerhet kring om alla dokument som brukarna skickat till Länsstyrelsen verkligen kommer fram. Vid ett flertal tillfällen har brukare påmint om att skicka in handlingar som saknats, de har då hört av sig och meddelat att de redan har skickat in dem. Bristerna är påtalade till Jordbruksverket. Inom jordbrukarstöden har e-arkiveringen även effektiviserat handläggning och kontroll genom att alla handlingar som rör ett ärende alltid är tillgängliga för samtliga handläggare och utredningsarbetet flyter därför på utan onödiga avbrott för att t.ex. leta efter akter.

Varje år upprättas inom stödverksamheten en personalplan med bemanning och ansvarsområde. Det upprättas även riskanalyser för att identifiera risker som kan äventyra att målen inte nås under nästkommande år. I riskanalyserna dokumenteras riskerna för jordbrukarstöd respektive landsbygdsstöd och handlingsplaner tas fram. Riskanalyserna följs upp och uppdateras kontinuerligt under året.

För genomförandet av landsbygdsprogrammet har Länsstyrelsen en hög kompetens och en väl anpassad arbetsorganisation. Efter ett antal revisioner inom landsbygdsstöden under åren, där länsstyrelsen har granskats av ESV, EU:s revisionsrätt, Jordbruksverkets granskningsenhet och Jordbruksverkets Projekt ACKE, där vi för övrigt var bland de godkända länsstyrelserna, gör Länsstyrelsen tolkningen att verksamheten fungerar bra men behöver utvecklas utifrån nya och utökade krav. Utifrån resultat av dessa revisioner har Länsstyrelsen genomlyst handläggningsprocessen, gjort scheman för processer, riskanalyser och utvecklat rutiner för att leva upp till de krav som ställs utifrån förordningar och regelverk. Allt för att säkerställa och kvalitetssäkra verksamheten genom god dokumentation och uppföljning av att rutinerna följs samt att berörd personal har rätt kompetens. Länsstyrelsen vill med hänvisning till nämnda revisioner, påtala svårigheten i att på ett kostnadseffektivt och för företagen enkelt sätt samtidigt även försöka att minimera risken för sanktioner eller återkrav ifråga om landsbygdsstöd. Något som blivit tydligt inte minst vad det gäller bredband.

Återkravshantering

Under början av året arbetades inom jordbrukarstöden uteslutande med återkrav för att arbeta bort den balans som funnits efter inventering och ajourhållning av jordbruksblock. Vid ansökningsperiodens början var ca 85 % av de ärenden som fanns i balansen utredda. Under slutet av året har återkravsarbetet återupptagits och balansen är helt avbetad. Samtliga återkravsutredningar med ursprung i handläggningen 2013 har genomförts under året.

Återkravsutredningar efter fältkontroller 2013 påbörjades så snart kontrollföretagen klarmarkerats, 93 av 146 var utredda vid årsskiftet. Återkravsutredning efter administrativa kontroller, 173 styck påbörjas efter årsskiftet.

Av de överklagningsärenden som kommit in efter inventering och det återkravsarbete som genomfördes efter inventeringen återstod vid årsskiftet inte något ärende. Under året yttrade vi oss över sammanlagt 72 ärenden, varav 37 inkom under 2013. Tre överklagningsärenden fanns i balans vid årsskiftet, samtliga inkomna under december månad.

Inom landsbygdsstöden omfattar återkravshanteringen ganska få ärenden och under 2013 har tio stycken påbörjats varav fyra ärenden hittills lett till återkrav om sammanlagt 191 000 kronor.

Styrning via Jordbrukarstöd-SUSS

SUSS står för styr- och uppföljningssystem i samverkan. Länsstyrelsen har fortlöpande rapporterat och kommenterat delmål och slutmål i den tidsplan som Jordbruksverket levererat. Såväl handläggning, åtagandeplaner, fältkontroller, blockarbete och återkravsarbete har skett på ett framgångsrikt sätt 2013. I många fall har vi överträffat de mål som satts, vilket resulterat i utmärkta resultat i form av utbetalningar.

Länsstyrelsen har handlagt 2 529 SAM ansökningar omfattande 5 945 ansökningar om utbetalning av kompensationsbidrag och miljöersättningar och 2 286 ansökningar om gårdsstöd. Vidare har 785 ansökningar om åtagande och 436 ansökningar om överlåtelse handlagts. Utöver detta har 2 884 ansökningar om förlängning av åtaganden handlagts.

Arbetet med åtagandeplaner och restaureringsansökningar för betesmarker har löpt på bra. Vi har haft två erfarna handläggare som arbetat med att upprätta planerna. Samtliga planer var klara i så god tid att alla brukare med särskilda värden kunde få sina ersättningar vid det första utbetalningstillfället. Totalt har 65 brukare besöktes i fält med anledning av ansökan om särskilda värden, restaurering eller för slutbesiktning av genomförd restaurering. Det motsvarar totalt 145 block, varav 33 inom utvald miljö.

Fältkontrollverksamheten har utförts på ett framgångsrikt sätt 2013. Slutmålet om att en viss andel av kontrollföretagen ska ha nått högsta status vid en viss tidpunkt har uppfyllts i alla stödformer. Kontrollfrekvensen har varit 6,25 %. Totalt har 148 arealföretag kontrollerats med sammanlagt cirka 4 400 skiften i det småbrutna landskapet med omväxlande åker och betesmark, fjärranalys är inte möjlig att använda. Därutöver har 109 djurföretag kontrollerats varav 44 förenklade nötkreaturskontroller med anledning av det nya kravet för djurkopplade miljöersättningar. 23 fullständiga tvärvillkorskontroller har genomförts.

Vi har medverkat i förberedelserna av en nationell kurs angående arealkontroller i Kalmar och dessutom tillsammans med länsstyrelserna i Jönköping, Kalmar och Östergötlands län genomfört en regional kurs i fält för arealkontroller. I ajourhållningen av blockdatabasen har cirka 3 000 block redigerats under säsongen. Ytterligare ett stort antal block har redigerats i det samarbete runt ajourhållning efter nya ortofoton som Jordbruksverket och Länsstyrelsen har vintertid.

Styrning via Landsbygdsstöd-SUSS

SUSS står för styr- och uppföljningssystem i samverkan. Länsstyrelsen har fortlöpande rapporterat och kommenterat de siffror som uppföljningen gett och som Jordbruksverket levererat. Handläggningen av ansökningar om stöd och utbetalningar har närmat sig de mål

som satts i LB-SUSS. Målet för ansökningar är att 90 % av ärendena ska handläggas till beslut inom 4 månader, 120 dagar. För utbetalningar är målet att 90 % av ärendena ska hanteras inom 3 månader, 90 dagar. För samtliga typer av utbetalningsärenden ingår också Jordbruksverkets tid på cirka en månad att hantera utbetalningen. Länsstyrelsen redovisar sina resultat gällande LB-SUSS och handläggningstider i RB12.

Processgenomgång och ackrediteringsvillkor

Den processgenomgång av landsbygdsstöd som inleddes 2012 har fortsatt 2013. I processgenomgången har en av våra handläggare ingått. Syftet har varit att ge tidsvinster och högre kvalitet i handläggningen. I projektet studerades även erfarenheter från andra medlemsländer.

En hel del tid har också lagts ner på analys av verksamheten, där den riskbedömning och de processbeskrivningar som gjorts förhoppningsvis leder till en större medvetenhet och bättre organisering av arbetet vilket i sin tur bör ge bättre handläggningstider på sikt. Handläggarna har också deltagit i Jordbruksverkets utbildningar och genomgångar som erbjudits under året. Vid beredningsmöten var tredje vecka, där all berörd personal deltar, tas alla meddelanden som kommit från landsbygdsprogrammet upp och ventileras för att alla ska ha en gemensam grund att stå på. Vid dessa möten finns även förbättringsförslag med som en stående punkt där fokus ligger på att förenkla administrationen och framförallt förenkla för företagen

Genom att ta tillvara på revisionsresultat från t.ex. projekt ACKE, där Länsstyrelsen i Kronobergs län var bland de godkända länsstyrelserna, har rutinerna fortsatt utvecklats. Ständig utbildning av handläggare där handläggningskontroller är en del av processen för en säker hantering. Att ta tillvara LB-SUSS och visualisera framgångar är andra delar som ingått i Länsstyrelsens verksamhetsplan. Länsstyrelsen har vidtagit åtgärder utifrån ACKE för att uppfylla ackrediteringsvillkoren för hanteringen av stöd.

RB 11. Länsstyrelserna ska verka för ett effektivt regionalt genomförande av Landsbygdsprogrammet för Sverige åren 2007–2013 i syfte att uppnå de i programmet angivna målen i enlighet med förordningen (2007:481) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder. Programmets genomförande, resultat och effekter rapporteras i särskild ordning enligt Jordbruksverkets riktlinjer. Länsstyrelserna ska även vara regeringen och centrala myndigheter behjälpliga i förberedelserna för ett nytt landsbygdsprogram för perioden 2014–2020 samt påbörja de regionala förberedelserna för det kommande landsbygdsprogrammet. Länsstyrelserna ska kortfattat redovisa på vilket sätt de deltagit i respektive påbörjat arbetet med det kommande landsbygdsprogrammet.

Intern organisation

Länsstyrelsen har en organisation där en mycket stor del av landsbygdsens frågor utgår från Landsbygdsenheten, detta för att samla och underlätta landsbygdsprogrammets genomförande i länet. Övergripande leds Landsbygdsenhetens olika sakområden och fyra funktioner av landsbygdsdirektören.

Jordbrukarstöden hanteras gemensamt av de två funktionerna jordbrukarstöd handläggning respektive kontroll. Handläggarfunktionen hanterar även åtagandeplaner, medan kontrollfunktionen förutom fältkontroll även ansvarar för blockredigering. Veterinär- och djurskyddsfunktionen har under året utfört samtliga tvärvillkorskontroller och fullständiga djurkontroller.

Landsbygdsstöden hanteras av funktionen Tillväxt och landsbygd, och där finns även verksamheterna regional tillväxt, infrastruktur och kompetensutveckling. Personalens olika specifika och breda kompetenser och arbetsområden är en viktig del i att Landsbygdsprogrammet har en god måluppfyllelse. Att Länsstyrelsen samlat olika former av projektstöd och företagsstöd tillsammans med kompetensutveckling, bidrar till ett effektivt regionalt genomförande av Landsbygdsprogrammet. I funktionen Tillväxt och landsbygd ingår även planeringsdirektören som arbetar med övergripande strategiskt bredbandsarbete, kanalisationsstöd, kommersiell service, betaltjänster, 1.1-anslaget för regional utveckling samt serviceuppdraget, vilket medför att en stor del av landsbygdsutvecklingsfrågorna är samlade på funktionen. Landsbygdsprogrammet och serviceuppdraget har ett gemensamt partnerskap, vilket är effektivt och ger en helhetsbild. Den goda samverkan inom Länsstyrelsens olika funktioner inom miljö, kultur, integration, jämställdhet, klimat och energifrågor är också värd att nämna.

Partnerskapet för Landsbygdsprogrammet

Bred samverkan sker i olika andra sammanhang med de aktörer som ingår i Landsbygdsprogrammets partnerskap. Partnerskapet har varit sammankallat vid två tillfällen under 2013. I partnerskapet ingår bland annat LRF, Skogsstyrelsen, Hushållningssällskapet, Hela Sverige ska leva, Naturskyddsföreningen, Almi, Coompanion, Regionförbundet södra Småland samt länets kommuner. I detta forum sker avstämningar av länets regionala genomförandestrategi för landsbygdsprogrammet.

Inför framtiden kan det konstateras att intresset för att delta i partnerskap för landsbygdsprogrammet är fortsatt stort och närvaron hög trots att programmet gått in på sista året. Alla verkar ense om att en liknande konstruktion är önskvärd för nästa programperiod med motiveringen att det är en utmärkt plattform för samverkan och landsbygdsutveckling i länet.

Rapport om programmets genomförande, resultat och effekter

Länsstyrelsen rapporterade under början av 2013 till Jordbruksverket om landsbygdsprogrammets utveckling 2012 och kommer att i februari 2014 att göra likadant för 2013.

Förberedelserna för nytt landsbygdsprogram

Länsstyrelsen har under året påbörjat arbetet med en regional handlingsplan för landsbygdsprogrammet 2014-2020. Av handlingsplanen ska framgå länets behov utifrån en SWOT-analys (styrkor, svagheter, möjligheter, hot) och det ska också framgå hur ansökningar ska prioriteras och rangordnas med hjälp av regionala urvalskriterier. Det som genomförts 2013 är främst SWOT analysen för länets landsbygd, vilken lämnades till Landsbygdsdepartementet i oktober.

För att få en bred regional förankring bjöd landshövdingen in landsbygdsprogrammets nuvarande partnerskap förstärkt med ett antal strategiskt utvalda nyckelpersoner till residenset, för att påbörja arbetet med SWOT-analysen. I maj 2013 genomförde Länsstyrelsen, efter några inspirerande föreläsningar, en SWOT-analys. I form av ett dialogcafé fick de 51 närvarande personerna, uppdelade i sex grupper, rotera runt till sex olika bord där en samtalsledare vid respektive bord introducerade en av de sex unionsprioriteringarna; 1) kunskapsöverföring och innovation inom jordbruk och skogsbruk och i landsbygdsområden, 2) öka konkurrenskraften och förbättra jordbruksföretagens möjlighet att överleva, 3) främja organisationen av livsmedelskedjan och riskhanteringen inom jord-

bruket, 4) återställa, bevara och främja ekosystem som är beroende av jord- och skogsbruket, 5) främja resurseffektivitet och stödja övergången till en koldioxidsnål och klimattålig ekonomi inom jordbruks- livsmedels- och skogsbrukssektorn, 6) främja social inkludering, genom fattigdomsbekämpning och skapa ekonomisk utveckling i landsbygdsområden. Sedan fick varje grupp en knapp halvtimme på sig att vid varje bord diskutera hot, möjligheter, styrkor och svårigheter för respektive prioritering. Detta resulterade i ett omfattande och uttömmande material om länets förutsättningar och behov.

Resultatet av denna övning har sedan bearbetats, och kompletterats med statistik, av två tjänstemän och en praktikant för att under början av hösten skickas ut på remiss till de som var inbjudna i maj samt berörda verksamheter på länsstyrelsen. Innehållet i SWOT-analysen bygger på vad som framkom vid SWOT-mötet och vad som framkommit senare och kommit in via remissyttranden. Arbetet har också kompletterats med statistik från SCB, Jordbruksverket och andra källor. Till SWOT-analysen har också lagts en bred och förutsättningsskapande behovsanalys som bygger på SWOT-resultaten.

Länsstyrelsen har också beaktat vad som framkom när OECD, på uppdrag av regionförbunden i Blekinge, Jönköpings län, Kalmar län och Kronobergs län, genomförde en så kallad Territorial Review, en studie av regionernas konkurrenskraft och tillväxtpotential. Länsstyrelsen har även samverkat med Regionförbundet Södra Småland om EU:s strukturfonder; regionalfonden (ERUF) och socialfonden (ESF) och landsbygdsprogrammets genomförande i kommande programperiod. Vad gäller ERUF och ESF har länsstyrelsen också deltagit i arbetet med dessa fonders regionala prioriteringar. På det regionala planet vägs även regionala utvecklingsstrategier, RUS-arbetet in. Arbetet med SWOT analysen och handlingsplanen har också löpande stämts av med övriga länsstyrelser i samverkansregionen E, F, G, H län.

Utifrån inkomna synpunkter sammanställdes sedan slutligt SWOT-analysen för att vara landsbygdsdepartement och Jordbruksverket tillhanda den 15 oktober. Arbetet med handlingsplanen har fortsatt men då osäkerhet råder kring vad som gäller för landsbygdsprogrammet, har det mest handlat om planering och förberedelser. Partnerskapet för landsbygdsprogrammet sammankallades den 17 december 2013 för att sammanfatta landsbygdsprogrammet 2007-2013. Länsstyrelsen försökte via ett grupparbete också visa på att det nya landsbygdsprogrammet kan ställa nya krav på partnerskapets sammansättning.

Länsstyrelsen har under 2013 deltagit i flera arbetsgrupper inför det nya landsbygdsprogrammet: Enhetskostnader för investeringar, Koppling mellan pengar och mål och Fördelningsnycklar. Länsstyrelsen har inom landsbygdsstöden också utsett en ambassadör och två superanvändare, som i nära samarbete med Jordbruksverket deltar i förberedelserna kring det nya landsbygdsprogrammet.

Landsbygdsdirektören ingår i referensgruppen för landsbygdsprogrammet vid Landsbygdsdepartementet samt ingår i LD21-nätverket där ett ständigt arbete med det nya landsbygdsprogrammet pågår.

RB 12. Länsstyrelserna får för uppdragets genomförande disponera anvisademedel från utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygds och livsmedel, anslagen 1:18 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur och 1:19 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur, vilka regleras i Jordbruksverkets regleringsbrev för budgetåret 2013. Under 2013 ska länsstyrelserna särskilt arbeta för att minska handläggningstiderna inom axel 1, 3 och 4 samt delar av axel 2 (avseende Utvald miljö). Länsstyrelserna ska redovisa följande:

– Handläggningstiderna för ansökningar om beslut om stöd och ansökningar om utbetalningar samt hur länsstyrelsen arbetar för att minska handläggningstiderna,

– vilka åtgärder som har låg anslutning i länet, översiktligt analysera orsakerna till detta samt redovisa vilka insatser länsstyrelsen vidtagit under 2013 för att öka anslutningen till dessa åtgärder för att besluten och utbetalningarna kopplade till programmet ska vara i fas och att de relevanta resultatmål och omfattningsmål som finns fastställda i programmet är uppnådda vid utgången av 2012.

Handläggningstider och åtgärder för att minska tiden

Länsstyrelsen har under 2013 tillförts TA-medel för att hantera landsbygdsprogrammet och finansiera den ökande arbetsvolymen inom främst landsbygdsstöd. Länsstyrelsen har under året förstärkt arbetet med mer resurser för handläggning av främst utbetalningar. Detta för att säkerställa att landsbygdsstödet betalas ut snabbt och säkert. Detta har också inneburit kortare handläggningstider trots ett större antal ärenden under 2013.

Målet för ansökningar är att 90% av ärendena ska handläggas till beslut inom 4 månader, 120 dagar. För leader räknas även LAG kontorets handläggningstid in. För utbetalningar är det ambitiösa målet att 90% av ärendena ska hanteras inom 3 månader, 90 dagar. Det har varit en stor hjälp att kontinuerligt kunna följa hur handläggningen ligger till via den av Jordbruksverket framtagna LB-SUSS statistiken.

		Mål (dgr)		Utfall måluppfyllelse %		
VÄS-KOD	Beskrivning	2013		2013	2012	2011
602	Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder 120 ¹⁾	120		39	37	29
	varav företagsstöd 120 ¹⁾	120		47	33	18
	varav projektstöd/PROKUL/EGENKUL 120 ¹⁾	120		22	19	37
	varav PROLAG 120 ¹⁾	120		16	35	48
	varav miljöinvesteringar 120 ¹⁾	120		54	57	28
602	Utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder 90 ¹⁾	90		66	51	38
	varav företagsstöd 90 ¹⁾	90		72	48	15
	varav projektstöd/PROKUL/EGENKUL 90 ¹⁾	90		63	61	45
	varav PROLAG 90 ¹⁾	90		46	39	50
	varav miljöinvesteringar 90 ¹⁾	90		81	65	62

Källa: Dawa

Länsstyrelserna har enats om sättet att redovisa, även om det har vissa brister. Inte enbart första beslut för ärendet ingår i statistiken ovan utan om en ansökan omprövats under året lägger systemet tyvärr till hela det ärendets totala handläggningstid. Mängden omprövningar bedöms inte avvika från andra länsstyrelser. För samtliga typer av utbetalningar är Jordbruksverkets handläggningstid om cirka en månad inkluderad. För ansökningar inom

Leader (PROLAG) inräknas även LAG kontorens handläggningstid. Målet är satt ur kundperspektiv och oberoende av hur kompletta ärendena är när de kommer in. Handläggningstiden för såväl ansökningar som utbetalningar har totalt sett förbättrats. Handläggningstiden för samtliga typer av utbetalningar har förbättrats märkbart mellan åren, för ansökningar om stöd är det särskilt företagsstöd som hanterats snabbare.

Länsstyrelsen har framgångsrikt arbetat för att närma sig 4 månader för ansökningar om stöd och 3 månader för ansökan om utbetalning i samklang med målen inom LB-SUSS. För ansökningar av olika typer når i genomsnitt 39 % av ärendena målet och för utbetalningar 66 %. Särskilt för utbetalningar syns en märkbar förbättring jämfört med föregående år.

Tabell över handläggningstider för första beslut för ansökningar och utbetalningar 2012-2013.

	År	Antal beslutade ärenden	Median, antal dagar
Ansökan företagsstöd	2012	97	155
	2013	140	143
Utbetalning företagsstöd	2012	130	80
	2013	121	48
Ansökan projektstöd	2012	19	213
	2013	39	257
Utbetalning projektstöd	2012	50	73
	2013	53	84
Ansökan miljöinvestering	2012	48	95
	2013	90	111
Utbetalning miljöinvestering	2012	53	62
	2013	59	35
Ansökan Leader	2012	51	203
	2013	41	214
Utbetalning Leader	2012	72	105
	2013	79	99

Källa: Dawa

För företagsstöden har under 2013 handläggningstiderna förbättrats för ansökningar, 47 % når målet och även mediantiden har förbättrats. Detta trots att antalet beslutade ärenden ökat kraftigt. För utbetalningar når 72 % av ärendena målet och mediantiden har förbättrats mycket. Detta samtidigt som antalet ärenden varit är fortsatt stort.

När det gäller miljöinvesteringar har handläggningstiden för ansökningar om stöd varit ungefär oförändrad mot föregående år samtidigt som antalet ärenden nära fördubblats. För utbetalningar uppnår 81 % av ärendena målet och det ambitiösa LB-SUSS målet nås nästan. Mediantiden för vår hantering är endast 35 dagar.

För projektstöd har osäkerheten kring när och hur mycket medel som skulle tilldelas länet för bredband haft en negativ inverkan på handläggningstiden för ansökningar av projektstöd. Detta medförde att Länsstyrelsen inte kunde bifalla några ärenden förrän i april/maj, och inte avslå några ärenden innan avropsmöjligheterna var helt stängda i oktober. Detta har tyvärr inneburit lång handläggningstid för ansökningar. Märk dock att antalet besluta-

de ansökningar nära fördubblats sen föregående år. Även för utbetalningar av projektstöd har handläggningstiden till synes ökat något. Antalet beslutade ärenden är ungefär oförändrat och ärendebalansen har till stor del bestått av komplexa bredbandsärenden.

För leader är handläggningstiderna av både ansökningar och utbetalningar lång, trots det gemensamma utvecklingsarbetet. En orsak för lång handläggningstid för ansökningar har varit att främst det ena leaderområdet tagit in ansökningar som varit tämligen ofullständiga och sedan legat länge på ärendena innan de blivit kompletta för beslut. När pengar avropades från Leaderområdena under sommaren hade de i många fall ett kompletteringsbehov som behövdes göras klart under hösten. Handläggningstiden för utbetalningar har kortats, detta trots en ökning av antal ärenden. Leaderverksamheten i länet har på det stora hela fungerat bra under 2013 och en av Länsstyrelsens medarbetare är, som tidigare år, adjungerad till de båda berörda leaderområdenas styrelsemöten. Det ger goda kunskaper om de projekt som Leader prioriterar. Dessutom träffar tjänstemännen från leaderområdena Länsstyrelsens handläggare för erfarenhetsutbyte varannan månad. Länsstyrelsens och leaderområdenas handläggare har också tillsammans deltagit i de utbildningar som Jordbruksverket har anordnat.

Trots återkommande revisioner och skärpning av regler har Länsstyrelsen också under 2013 lyckats korta handläggningstiderna för de flesta stöden. Detta ska ses mot bakgrund av att året präglats mycket av kvalitetsarbete, inte minst inom leader. För att korta handläggningstiderna har dels bemanningen ökat något samtidigt som täta uppföljningar av handläggningsläget gjort handläggarna mer observanta på var extra insatser behövs. Handläggarna och funktionsledaren har även börjat med regelbundna möten där handläggarna går igenom ärenden som det går trögt med i syfte att om möjligt gemensamt lösa upp de knutar som finns.

Här är också gemensam beredning och uppföljning av ärenden var tredje vecka en betydelsefull del i planeringen och hur resurserna fördelas. Två andra åtgärder som Länsstyrelsen också tillämpar är att vara restriktivare med att förlänga kompletteringstid och snabbare med att ge avslag om underlagen är bristfälliga.

Totalt antal beslut om ansökningar och utbetalningar 2007-2013

År	Ansökningar	Utbetalningar	Antal ärenden
2007	66	7	73
2008	177	104	281
2009	315	231	546
2010	244	154	398
2011	190	272	462
2012	215	305	520
2013	310	312	622

Källa: Dawa

Den totala ärendemängden för ansökningar och utbetalningar som tagits beslut om har ökat från 520 till 622 stycken. Antalet beslutade ansökningar har ökat kraftigt och handläggarna har arbetat hårt för att hinna fatta beslut på alla ärenden innan olika deadlines inträffat under året när kvarblivna pengar samlats in eller avropsmöjligheter stängts. Mot slutet av året avslogs också några ärenden. Antalet utbetalningar är fortsatt högt och ligger något högre än 2012. Att antalet utbetalningar inte har ökat mera beror främst på att

andelen komplicerade leader- och bredbandsutbetalningar har ökat, samt att erfarenheterna, och konsekvenserna utifrån ACKE-revisionen, och andra revisioner, har ökat handläggningstiden för alla ärenden.

Omfattningsmål och nyttjandegrad

Efter ett framgångsrikt förbättringsarbete under 2012-13 har anslutningen varit god för i stort sett alla åtgärder. Länsstyrelsen har i flera fall som modernisering av jordbruket och service/service/bredband legat långt över de satta omfattningsmålen vid utgången av 2013. Genom avrop har budgeten i vissa åtgärder stärkts långt över den ursprungliga och för många åtgärder är medelsutnyttjandet därför över 100%, vilket alltså inte syns i denna redovisning. Avropen har bl.a. lett till att betydligt fler hushåll får tillgång till bredband och betydande investeringar i lantbruket som har stärkt branschens konkurrenskraft.

Tabell över nyttjandegrad för landsbygdsprogrammet (2007-2013) i Kronobergs län

	Åtgärd	Tilldelad budget	Beslutat	Beslutat %
Axel 1				
111	Kompetensutveckling Axel 1	20 079 326 kr	20 079 324 kr	100
111	Kompetensutveckling Axel 1, matlandet	1 390 000 kr	1 390 000 kr	100
111	Kompetensutveckling Axel 1, modulering	2 032 000 kr	2 032 000 kr	100
111	Kompetensutveckling Axel 1, utvald miljö	590 509 kr	590 509 kr	100
112	Startstöd	11 519 164 kr	11 519 164 kr	100
121	Modernisering av jordbruksföretag	82 434 249 kr	82 399 029 kr	100
121	Modernisering av jordbruksföretag – Biogas	111 941 kr	111 941 kr	100
121	Modernisering av jordbruksföretag, mjölk	7 883 873 kr	7 883 872 kr	100
121	Modernisering av jordbruksföretag, modulering	4 372 355 kr	4 359 755 kr	99,7
123	Förädlingsstöd	7 583 883 kr	7 548 733 kr	99,5
124	Samarbete gröna näringen	217 279 kr	217 279 kr	100
125	Infrastruktur	2 556 108 kr	2 549 576 kr	99,7
	Axel 1 totalt	140 770 686 kr	140 681 181 kr	99,9
Axel 2				
214	Insatser för utvald miljö, miljöersättningar	4 087 998 kr	3 995 623 kr	97,7
216	Insatser för utvald miljö, miljöinvesteringar	21 862 366 kr	21 862 366 kr	100
216	Miljöinvesteringar – rovdjursstängsel	1 846 750 kr	1 766 750 kr	95,7
216	Miljöinvesteringar, modulering – vatteninsatser	4 063 065 kr	3 584 237 kr	88,2
	Axel 2 totalt	31 860 179 kr	31 208 976 kr	95,4

Axel 3				
311	Diversifiering	8 962 567 kr	8 962 565 kr	100
311	Diversifiering – Biogas	8 255 744 kr	8 255 744 kr	100
311	Diversifiering, modulering	3 000 000 kr	3 000 000 kr	100
312	Mikroföretag	13 416 447 kr	13 416 446 kr	100
312	Mikroföretag – Skog	1 399 344 kr	1 399 343 kr	100
312	Mikroföretag, matlandet	592 036 kr	592 036 kr	100
313	Turism	12 942 546 kr	12 742 484 kr	98,5
321	Service	34 135 615 kr	33 988 188 kr	99,6
321	Service, bredband	14 305 293 kr	14 245 336 kr	99,6
322	Byutveckling	2 722 657 kr	2 646 227 kr	97,2
323	Natur och kulturarv	1 460 361 kr	1 460 361 kr	100
331	Kompetensutveckling Axel 3	8 364 576 kr	8 364 575 kr	100
331	Kompetensutveckling Axel 3, matlandet	450 491 kr	441 691 kr	98,0
341	Info.insatser – Leader	475 745 kr	474 160 kr	99,7
	Axel 3 totalt	110 483 421 kr	109 989 156 kr	99,5

Källa: Dawa

Nyttjandegraden är för i stort sett alla åtgärder hög. Viss omfördelning, som inte syns ovan, har emellertid skett sedan programstart jämfört med de ursprungliga budgeterna. Bland annat har omfördelning skett från åtgärderna Startstöd (112) och Högre värden för jord- och skogsbruksprodukter (123) till Modernisering av jordbruksföretag (121) för att möta investeringsbehovet i lantbruket. Åtgärden (322) Förnyelse av byarna har till viss del omfördelats till Grundläggande service (321) för att möta behovet av medel för bredbandsprojekt. Flera nya åtgärder har tillkomit sedan programstart och i vissa fall också nya medel.

Länsstyrelsen har med hjälp av avrop och extra medel under programperioden beslutat drygt 140 miljoner kronor i axel 1 mot en ursprunglig budget på 122 miljoner kronor. I axel 2 är det osäkert hur mycket den ursprungliga budgeten var, men Länsstyrelsen har ändå beslutat nästan 33 miljoner kronor under programperioden. I axel 3 har Länsstyrelsen beslutat 110 miljoner kronor under programperioden mot ursprunglig budget på 64 miljoner kronor. Den stora ökningen i axel 3 beror främst på ett framgångsrikt arbete med bredbandsansökningar som resulterat i över 40 miljoner kronor i avrop och extra medel under programperioden. Trots att länsstyrelsen fick lämna tillbaka en del medel i utvald miljö och en del moduleringsåtgärder får avslutningen på perioden ses som mycket lyckosam. Handläggarnas målmedvetna arbete resulterade i att det flesta åtgärderna var fullt utnyttjade när Jordbruksverket i princip stängde programmet den 1 september 2013, vilket gjorde att ytterligare medel framgångsrikt kunde avropades så länge den möjligheten fanns.

Hur länet bidragit till de nationella omfattningsmålen finns analyserat i ett underlag till årsredovisningen – bilaga framtagen.

Insatser för att öka anslutningen

En faktor för den lyckade avslutningen har varit gemensam uppföljning av läget var tredje vecka, då uppföljning av budget och handläggningsläge gjorts. Den ständiga uppföljningen har resulterat i såväl bättre medelsutnyttjande i olika åtgärder som kortare handläggnings-tid när personal och ärenden fördelats om. Även rådgivningsverksamheten bör betonas i det här sammanhanget där vi ser en stark koppling mellan olika utförda rådgivningsinsatser och en god anslutning i en åtgärd. Ett gott exempel på detta är exempelvis en offensiv våtmarksrådgivning och kurser runt täckdikning samt informationsinsatser runt rovdjurs-avvisande stängsel för fårägare.

Länsstyrelsen marknadsför landsbygdsprogrammet genom den egna informationsskriften Landsbygd i Kronoberg, med cirka 3 000 tryckta exemplar och en nätupplaga. Artiklarna i nyhetsbladet väljs delvis utifrån syftet att marknadsföra åtgärder med lägre nyttjandegrad. Landsbygdsdirektören har också i sin ledare berört åtgärder med goda möjligheter till stöd. Även partnerskapet för landsbygdsprogrammet har haft en marknadsförande roll och informerats om medelstillgången i olika åtgärder och uppmanats marknadsföra åtgärder med lägre nyttjandegrad.

Länsstyrelseinstruktion 4 §

3. tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7 § ärvdabalken. Förordning (2008:1346)

Dödsbon som äger jord- och skogsbruksfastigheter måste avveckla ägandet av fastigheten senast fyra år efter utgången av det år då dödsfallet inträffade. Länsstyrelsens uppgift är att utöva tillsyn över att fastigheterna avvecklas i enlighet med gällande lagstiftning. Alla bouppteckningar som har kommit till länsstyrelsen från skattemyndigheten rörande denna typ av fastigheter under 2013 har lagts upp i ett register och telefonfrågor om ägande-förhållande har besvarats. Resultatet av arbetet bidrar till att underlätta möjligheten att fatta beslut kring fastigheten och förenklar även för myndigheterna i kontakterna med ägarna.

Fiske

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2013	2012	2011
Avser verksamhet 62*			
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,62	0,58	0,62
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,09	0,05	0,04
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	0,49	0,45	0,50
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	911	799	768
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	0,73	0,65	0,72
Antal ärenden, inkomna och upprättade	163	200	165
Antal beslutade ärenden	165	209	152
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	0
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	76	58

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Kommentarer till tabellen

Under året har lite mer resurser lagts på fiske. Detta beror på att Länsstyrelsen varit drivande i tre stora prövningar i Mark- och miljödomstolen angående väckande av latent villkor för äldre domar i Mörrumsån. Ärende ingången var under året tillbaka på en mer normal nivå.

Antalet kvinnliga årsarbetskrafter har ökat något till följd av att fler nya fisketillsyningsmän förordnats under året än tidigare.

Länsstyrelsen erhöll under 2013 inget specifikt fiskevårdsbidrag från HaV därför har inga bidragsutbetalningar gjorts.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Vattenvård

De väsentligaste insatserna har varit löpande basverksamhet i form av ärendehandläggning, planarbete, bidragsansökningar, rådgivning och information om bestämmelser och fiskevård. De flesta ärendena gäller förordnande av fisketillsynsmän, fiskevårdsbidrag och tillstånd för utplantering av fisk.

Länsstyrelsen har under året anordnat en temadag om fiskevård och utveckling av fisketurism. Evenemanget, som var mycket uppskattat, hade ca 60 deltagare. Länsstyrelsen har även anordnat Fiskets dag tillsammans med Fiskevattenägarna och Sportfiskarna med drygt 1 000 besökare fördelat på sju olika platser i länet. Evenemanget bidrar till att alltför få upp ögonen för fiske som fritidssysselsättning samtidigt som det bidrar till allmän folkbildning om både vattenvård och fiske.

Länsstyrelsen har även genomfört miljöövervakning av mal och lett samordningen av detta med övriga län. Arbetet har resulterat i att en metod för miljöövervakning av mal har tagits fram. Länsstyrelsen har genom detta arbete fått mycket ny kunskap om mal. Arbetet har även lett till en bra kunskap om malbeståndet både i länet och i hela landet.

Återrapportering regleringsbrev

RB 15. Länsstyrelserna ska redovisa hur de främjat och bidragit till den nationella offentliga finansieringen av det operativa programmet för fiskerinäringen i Sverige perioden 2007-2013.

Under 2013 har Länsstyrelsen inte tagit emot någon ny ansökan inom ramen för den Europeiska fiskerifonden. En ansökan om utbetalning har däremot inkommit mot slutet av året och handläggning påbörjats. Enskilda frågor, nästan bara kring fiskodling, kommer via telefon men ingen av dessa har under året varit så konkret att det har resulterat i en ansökan. Det låga söktrycket till fiskefonden i länet kan förklaras främst av att länet inte har någon havskust eller gränsar till de stora sjöarna. I länet finns fyra licensierade yrkesfiskare för vilka gösen är den mest betydande fisken. Det finns fem fiskodlingar inriktade på sättfiskproduktion, huvudsakligen regnbåge. Stödgivningen är organisatoriskt samordnad med hanteringen av landsbygdsprogrammet.

RB 16. Länsstyrelserna ska redovisa hur de bidragit till arbetet med omprövning av vattendomar.

Länsstyrelsen har inte arbetat med omprövning av vattendomar. Men vi har arbetat för att latent villkor i äldre vattendomar ska uppfyllas. Den mest angelägna åtgärden i länet för fisket och för miljömålet "Levande sjöar och vattendrag" är att vandringsvägar och lek-områden återskapas i Mörrumsån för lax och havsöring. För detta krävs åtgärder vid tre kraftverk i länet. Länsstyrelsen har tagit fram underlagsmaterial över vad som kan och bör göras. Länsstyrelsen har tillsammans med Kammarkollegiet, Fiskeriverket och Tingsryds kommun i Miljödomstolen väckt frågan om att latent villkor för fiskets främjande ska genomföras. Därigenom ska fisken kunna vandra upp till nya områden där den kan fiskas och reproducera sig. Domstolsförhandlingar slutfördes i november 2013 och dom kommer i januari 2014.

Tabell 1.2: Fiske

Länsfakta inom fiskeområdet	2013	2012	2011
Antal fiskevårdsområden	147	147	147
Antal yrkesfiskelicenser	3	4	4
Antal fartygstillstånd	0	0	0
Antal inkomna ansökningar om stöd ur strukturfondsprogram	0	0	0

Källa: Länsstyrelsen

Kommentarer till tabellen

I Kronobergs län finns det många fiskevårdsområden vilka har bildats för att främja det rörliga friluftslivet.

Antal yrkesfiskelicenser avspeglar inte på rätt sätt det förvärvsmässiga fiskets omfattning i länet. Ett betydande sådant sker efter kräftor, gös, gädda och ål av fiskare som fiskar med stöd av enskild rätt och saknar således motiv för att söka yrkesfiskelicens.

Folkhälsa

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2013	2012	2011
Avser verksamhet 70*			
Årsarbetskrafter män ¹⁾	1,26	1,28	0,90
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	1,27	1,25	1,10
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	1,77	1,80	1,52
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	3 223	3 656	3 135
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	2,55	2,97	2,95
Antal ärenden, inkomna och upprättade	52	48	40
Antal beslutade ärenden	50	33	41
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	4	0	0
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	5 754	8 001	8 022

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Kommentarer till tabellen

Antal upprättade och beslutande ärenden fortsätter att öka, vilket främst beror på ett utökat och prioriterat arbete gällande tillsynen.

Bidragsutbetalningarna gällande Personligt ombud ligger från år 2013 i fas. Summan för år 2012 innehöll utbetalningar både för 2011 och 2012.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Regional folkhälsopolicy och handlingsplan ANDT gör skillnad i vardagen

Under 2013 har såväl en folkhälsopolicy som en handlingsplan för ANDT lanserats i Kronobergs län. Den gemensamma folkhälsopolicyn har klargjort myndigheternas olika roller och ansvarsfördelning och också skapat en ökad tydlighet. Strategiska insatser har identifierats och arbetssätt har formerats därefter. Åtaganden utifrån gemensamt identifierade behov, mål och resurser skapar goda förutsättningar för faktiska effekter. I länets folkhälsopolicy anges just utvecklingsområden som är strategiskt viktiga att jobba med, men som sällan eller aldrig en enskild aktör kan påverka. Samhandling krävs för att få effekter i folkhälsa, då folkhälsan avgörs av flera sektorsövergripande insatser. För att konkretisera samhandling kortas beslutsvägarna ner och istället för att skapa nya grupper samordnas beslut och insatser så långt det går. Ambitionen är att använda befintliga nätverk och resurseffektivisera dem än mer, istället för att skapa nya nätverk.

Ett område som länets folkhälsopolicy speciellt pekar ut som ett viktigt område att stärka arbetet med, är målområdet "barn och unga". Under året har ett arbete med att ta fram en handlingsplan kring målområdet startats, handlingsplanen beräknas vara klar under våren 2014. Länsstyrelsen har flera verksamheter som på ett eller annat sätt har bäring på barn och ungas hälsa och välmående, vilket Länsstyrelsen också försöker förhålla sig till.

Det andra prioriterade området i folkhälsopolicyn är ANDT. Handlingsplan ANDT har tagits fram i bred länsövergripande samverkan mellan länsstyrelsen och Landstinget Kronoberg, Regionförbundet södra Småland och Polismyndigheten Kronoberg. Den utgår från den nationella strategin för ANDT och har förtydligat roller och ansvar i det drogförebyggande och brottsförebyggande arbetet i Kronoberg.

I år har också beslut fattats om en gemensam ledningsorganisation för Folkhälsopolicyn och handlingsplanen för ANDT. I denna ingår chefstjänstemän i kommuner, Landsting, Regionförbundet södra Småland, Polismyndigheten och Länsstyrelsen som alla har valt att prioritera sitt deltagande i en regional styrgrupp. Detta ger mandat för frågorna och underlättar också samordning av insatser och en mer långsiktig, strategisk samverkan. Detta förtydligar också ANDT-frågornas starka koppling till folkhälsan.

Social hållbarhet - ett prioriterat område för regionens hållbara utveckling

Under året har också arbetet med att ta fram en ny regional utvecklingsstrategi (RUS) initierats. Framtagandet av RUS: en sker i nära samverkan mellan Regionförbundet södra Småland och Länsstyrelsen. De positiva effekterna av ett samlat, strategiskt utvecklingsarbete i länet är många. Att se och verka för sociala hållbarhetsfrågor som några av länets största utmaningar är ett steg i rätt riktning. Med gemensamma, identifierade insatsområ-

den och behov kan länets lokala och regionala aktörer på ett mer strategiskt vis bidra till en hållbar utveckling och god hälsa för kommande generationer Kronobergare.

Folkhälsoinsatser

Näringslivsdialog kring CSR-frågor

Den 21 oktober bjöd landshövdingen Kristina Alsér och barn- och äldreministern Maria Larsson in näringslivet i länet till strategiskt samtal kring socialt ansvarstagande (CSR). Det lokala näringslivet utgör ofta nyckeln till en strukturerad vardag, självförsörjning och framtidsmöjligheter för ungdomar. Representanter från speciellt utvalda företag samlades för en dialog med barn- och äldreministern, vilket uppskattades av både ministern och näringslivsrepresentanterna. Under dagen fick ministern göra studiebesök hos Mc Donalds och Swedbank, som berättade om sin syn på socialt ansvarstagande och på vilket sätt företagen bidrar till den lokala utvecklingen, så väl som regionens utveckling. Ministern fick också träffa ett 10-tal ungdomar från projektet "Framtid Kronoberg", som är ett regionalt projekt som syftar till att matcha ungdomars kompetens med näringslivets behov.

Mångfaldscertifiering av Länsstyrelsen

I Länsstyrelsens arbete med mänskliga rättigheter och i myndighetens mångfaldscertifiering ingår folkhälsoperspektivet på olika sätt. Länsstyrelsen har under året vidareutvecklat arbetet, där utvecklingsområden berör det externa och det interna arbetet (se redovisning länsstyrelseinstruktion 5 § mänskliga rättigheter)

Psyisk ohälsa - suicidprevention

Samverkan inom psykisk ohälsa sker till stora delar tillsammans med Landstinget Kronoberg, men främst inom Livsstil Kronoberg och i folkhälso policyn. Under året har arbetet vidareutvecklats rörande suicidprevention. I detta arbete ingår Krissamverkan Kronoberg, som är ett regionalt nätverk inom verksamheten Skydd och beredskap. Under året har arbetet resulterat i att identifiera behov av utbildning och förutsättningar för att uppfylla behoven i länet. Arbetet inom området suicidprevention kommer att utvecklas under 2014, med gemensamma utbildningsinsatser främst gentemot hälso- och sjukvårdspersonal, räddningstjänsten, polisen, socialtjänstens personal, skolpersonal, m.fl.

Personligt ombud

Länsstyrelsen har fördelat medel till den länsgemensamma verksamheten PO-Kronoberg. Verksamheten organiseras via samverkansavtal mellan länets åtta kommuner. Länsstyrelsen bjuds in och deltar vid styrgruppsträffar för att förmedla information från Socialstyrelsen samt för att föra en dialog med styrgruppens ledamöter vid eventuell förändring av verksamheten. Vidare har länsstyrelsen deltagit då PO-Kronoberg haft verksamhetsutveckling samt bjudit in ombud till utbildningar och konferenser inom angränsande områden.

Det goda föräldraskapet

Projektet "Det goda föräldraskapet" genomfördes i länet under 2010 och 2011. Projektet beviljades 8,5 mkr från FHI och drevs i bred samverkan med många aktörer i länet och med Örebro universitet. En styrgrupp har sedan projektet avslutades säkrat att arbetet fortsätter och Länsstyrelsens ANDT samordnare deltar i arbetet.

I år har Länsstyrelsen anordnat en konferens om föräldrastöd tillsammans med Statens folkhälsoinstitut, Regionförbundet Södra Småland, Landstinget Kronoberg och länets kommuner. Konferensen syftade till att sprida kunskap om hur framgångsrikt föräldrastödsarbete kan bedrivas. Hela 411 personer var anmälda, vilket innebär att länets föräldrastödskonferens var den största i landet.

Länsstyrelsens arbete med ANDT

Arbetet kring ANDT-samordning redovisas separat till Statens Folkhälsoinstitut (FHI). Samordningsfunktionen har under året främst varit inriktad på att genomföra de aktiviteter och insatser som beslutats i den regionala handlingsplanen för ANDT, som ska gälla till och med år 2016. Handlingsplanen utgår från den nationella strategin och den folkhälso-policy som arbetas fram i länet. Handlingsplanen anger konkreta mål, insatser, indikatorer samt ansvarsfördelning.

Småkommunsatsning

Elva mindre kommuner i Kronoberg och Kalmar län deltar i småkommunsatsningen som syftar till att stärka de mindre kommunernas preventiva arbete med ANDT-frågor. Linnéuniversitetet har kartlagt kommunernas arbete både vad gäller uppföljningsindikatorer och deras förutsättningar inför framtida satsningar (Community readiness). Under 2013 har Länsstyrelsen tillsammans med Linnéuniversitet genomfört kommundialoger i samtliga deltagande kommuner för att informera om och diskutera resultatet av kartläggningen. Förutom givande diskussioner ledde dessa kommundialoger också till att ett antal kommuner nu har beslutat om införandet av förvaltningsöverskridande ANDT/folkhälso-grupper. Länsstyrelsen har inom satsningen även genomfört en grundutbildning i ANDT för politiker och kommunala chefer, en konferensdag med fokus på samordnarrollen, en medieutbildning samt två konferensdagar som syftade till att ta tillvara på de erfarenheter som nu finns i våra kommuner, såväl som att ge ny inspiration och öka kunskapen om hur man kan implementera ett förebyggande arbete och göra det hållbart.

Samverkan mot alkohol och droger i trafiken (SMADIT)

Länsstyrelsen är samordningsansvarig för SMADIT och kallar till träffar med den regionala arbetsgruppen tre gånger per år. Länsstyrelsen ser också till att statistik följs efter den nationellt framtagna mallen, som polisen, socialtjänsten och Navet (Landstingets öppenvårdsmottagning) fyller i. Under 2013 har en ny regional överenskommelse för SMADIT arbetats fram. Denna överenskommelse träffas mellan Polismyndigheten i Kronobergs län, Socialnämnderna i Kronobergs län, Landstinget Kronoberg, Länsstyrelsen i Kronobergs län, Kriminalvården region öst och NTF sydost. Överenskommelsen reglerar parternas åtaganden, verksamhetens inriktning och prioriteringar. Länsstyrelsen i Kronobergs län är också representerad i den nationella expertgrupp som är sammankallad med anledning av det nationella regeringsuppdraget att ta fram förslag till gemensamma nationella rekommendationer för arbetet enligt SMADIT.

100 % Ren Träning Kronoberg

100 % Ren Träning Kronoberg deltar i det nationella utvecklingsarbetet inom PRODIS (PreventiOn av Dopning I Sverige), som syftar till att ta fram ett metodstöd till dopningsförebyggande arbete på träningsanläggningar/gym. (www.prodis.se). I början av 2013 diplomerades 12 stycken gym i länet. Projektet har anordnat två träffar där träningsanlägg-

ningar, Polis, Smålandsidrott och Landsting varit inbjudna. Dessa möten har fungerat som informationsspridning samt utveckling av det pågående arbetet inom 100 % Ren Träning Kronoberg. Projektledaren har även stöttat gym i deras process att ta fram egna policy- och handlingsplaner för det dopingförebyggande arbetet.

Två utbildningar för personal från träningsanläggningar har genomförts under 2013. Den ena utbildningen var gymutbildningen som krävs för diplomering. Efter förfrågningar om "100 % Ren Träning Kronoberg" kan bistå anläggningarna med utbildningsinsatser vad gäller mediala kontakter så anordnades även en medieutbildning vintern 2013. Under året har projektet även deltagit i en rad olika aktiviteter med anknytning till dopingförebyggande arbete.

Utbildningsdag om cannabis och nätdroger

Den 24 oktober anordnade Länsstyrelsen tillsammans med Regionförbundet södra Småland en utbildningsdag om cannabis och nätdroger. Dagen syftade till att ge ökad kunskap om skadeverkningarna gällande cannabis, hur vi kan förebygga användningen av cannabis och andra droger och hur vi idag behandlar ungdomar med missbruksproblem. Intresset för utbildningen var stort och ett 150-tal personer från kommuner i både Kronoberg, Jönköping och Skåne län och som representerade såväl Landstinget, Polismyndigheten, Kriminalvården, socialtjänst, skolor och träningsanläggningar deltog.

Tänk Om - andra mediainsatser

Under året har en rad opinionsbildande insatser genomförts. Framförallt har Länsstyrelsen fokuserat på att delta i den nationella satsningen Tänk Om (se separat redovisning till Statens Folkhälsoinstitut) samt kampanjen Varannan vatten. Länsstyrelsen har även tillsammans med Livsstil Kronobergs aktörer tagit fram och distribuerat ett vykort till länets alla 20-åringar (födda 1993) med uppmaning om att inte langa.

ANDT-rådet Linnéstudenterna

I Kronobergs län finns ett väletablerat nätverk, tidigare "AND-rådet", som nu också har valt att lyfta in tobaken som en viktig del i arbetet. Rådet drivs av Linnéstudenterna (Linnéuniversitetet, LNU). Syftet är att lyfta alkohol-, tobaks- och drogfrågor utifrån studenters perspektiv. I nätverket deltar LNU, Campushälsan, Polismyndigheten Kronoberg, Växjö kommun, studentföreningar, studentpubar samt Länsstyrelsens ANDT-samordnare. Under 2013 har rådets syfte och arbete tydliggjorts genom att respektive representerad aktör fått lämna en avsiktsförklaring för att precisera deltagandet i rådet. Planering har också påbörjats för att skapa erfarenhetsutbyte mellan ANDT-råden på Linnéuniversitetet i Växjö och i Kalmar.

Kunskap till praktik

Kunskap till praktik arbetar sedan år 2008 med att stödja kommuner och landsting att utveckla den svenska missbruks- och beroendevården. Målsättningen är att skapa långsiktigt stabila förutsättningar för en evidensbaserad praktik. Regionförbundet södra Småland samordnar regelbundna möten för att utveckla arbetet. Länsstyrelsens ANDT-samordnare deltar i arbetet.

Ansvarsfull alkoholservering (AAS)

Sedan år 2011 har kommunerna i Kronobergs län ansvarat för metoden AAS. Flera kommuner har samarbetat kring utbildningarna. Under 2013 genomfördes utbildningar där länets samtliga kommuner deltog. Länsstyrelsens uppgift inom AAS är att hålla en hemsida uppdaterad, vid behov föreläsa, t.ex. i AL och att nordna uppföljningsträffar för de personer som varit delaktiga som utbildare eller arrangörer av utbildningen.

En inspirationsdag genomfördes i september i Växjö med deltagare från Kronobergs, Kalmar Halland, Blekinge och Jönköpings län. En utbildning i tillsyn genomfördes för alkoholhandläggare och poliser i juni. En fördjupad utbildning genomfördes för alkoholhandläggare i december.

Samverkan med länsstyrelserna i sydlänen samt nationellt

Länsstyrelsen i Kronoberg och Kalmar län har under året samverkat vad gäller såväl småkommunssatsningen som det arbete som bedrivs i Linnéstudenternas ANDT-råd (se ovan). Inom ANDT-samordningen fortgår även samarbetet mellan Kronoberg, Kalmar, Halland, Jönköping och Östergötlands län. Länsstyrelserna har också gemensamt deltagit med en utställningsmonter under konferensen Förebygg.nu i Göteborg. Sedan förra året pågår ett särskilt samordningsprojekt som kallas SLUSS (Sveriges Länsstyrelser Utvecklar och Stärker ANDT-samordningsfunktionen). Målsättningen med projektet är att få till stånd ett mer likvärdigt ANDT-arbete vid Sveriges alla länsstyrelser i ökad samverkan med länsstyrelsernas tillsynsarbete. Under 2013 har projektet genomfört två workshops, varav den sista också var den avslutande för projektet. Arbetet syftar till att utifrån ANDT-strategins övergripande mål få en så hög effekt som möjligt av länsstyrelsernas samlade arbetsinsats. Ett antal mallar och checklistor har tagits fram för arbetsuppgifter som är grundläggande i uppdraget. Nationella nätverksträffar för länens ANDT-samordnare har också anordnats av FHI.

Genomförd tillsyn enligt AL och TL

Tillsyn enligt alkohollagen (AL)

Länsstyrelsens målsättning är att länets samtliga kommuner årligen ska besökas för tillsyn, hälften gällande alkoholtillsyn och hälften tobakstillsyn. Det målet nåddes under år 2013. Därmed har tillsyn genomförts gällande AL och TL hos samtliga kommuner i länet under 2012-2013.

Samtliga kommuner har under år 2013 skickat in alla beslut, utredningar och tillståndsbekräftande stadigvarande serveringstillstånd och tillfälliga tillstånd till allmänheten. Den löpande granskningen har som syfte att upptäcka eventuella systematiska fel i kommunernas handläggning. Länsstyrelsen har deltagit i s.k. samordnad yttre tillsyn vid två tillfällen under året.

Under vecka 15 organiserade Länsstyrelsen i Kronobergs län en gemensam tillsynsvecka för länsstyrelsens olika enheter. För tillsynen enligt AL och TL innebar det att två kommuner fick verksamhetstillsyn under veckan och att två gemensamma tillsyner på fältet genomfördes i samverkan med två kommuner.

Tillsyn enligt tobakslagen (TL)

Verksamhetstillsyn genomfördes hos fyra kommuner under året. Därmed har verksamhetstillsyn genomförts hos länets samtliga kommuner under 2012-2013. Uppmärksammade förbättringsområden kommer att ligga som grund vid kommande tillsyner i respektive kommun. Tillsynsrapporterna har också skickats till FHI.

2012 års satsning på tillsyn över 30 skolgårdar i länet resulterade i en rapport och ett påbörjat förebyggande arbete för tobaksfria skolor. Detta arbete fortsatte under 2013 med en uppföljningskonferens under våren för ansvariga inom länets skolor. Därefter har ett koncept tagits fram, tillsammans med Landstinget Kronoberg, där intresserade och motiverade skolor kunnat anmäla sitt intresse för ett utvecklingsarbete, "Tobaksfri skola i Kronobergs län". Det konkreta arbetet påbörjas under januari 2014. Under året har Länsstyrelsens ANDT-arbete och tillsynsarbete enligt AL och TL samordnats gällande detta arbete.

Länsstyrelsens uppfattning är att avsatt tid för tobakstillsyn vid flertalet av länets kommuner är fortsatt låg. Tobakshandläggarna, särskilt i de mindre kommunerna är i fortsatt behov av utbildning i tobaksfrågorna. Samverkan med polismyndigheten har bara kommit igång i en kommun och det i blygsam omfattning.

Råd och stöd till länets kommuner

En inte obetydlig del av alkohol- och tobakshandläggartjänsten ägnas åt rådgivning, utbildning och annat stöd för kommunernas handläggare. Länsstyrelsens ansvar för vägledning har ökat sedan Folkhälsoinstitutet hänvisar till länsstyrelserna när det gäller vägledning om lagarnas tillämpning. Den riksomfattande nätverksgrupp som finns för Länsstyrelsernas alkohol- och tobakshandläggare är betydelsefull för vidareutbildning och erfarenhetsutbyte.

Särskilt i mindre kommuner där tiden för alkoholhandläggning och tobakshandläggning bara är en liten del av annan tjänst finns behov av både nätverksträffar och kompetenshöjande åtgärder. Under 2012-2013 har därför ett flertal utbildningar erbjudits, dels för handläggare, men också för chefstjänstemän och beslutsfattare. Utbildningsinsatserna har genomförts inom områden såsom handläggning och tillsyn enligt AL och TL, märkning av tobak, marknadsföring, rökfria skolgårdar, ekonomisk granskning, ansvarsfull tillståndsgivning för beslutsfattare, grundkurs för alkoholhandläggare, samverkan vid tillsyn mellan olika myndigheter, inspirationsdag för medverkande i metoden Ansvarsfull alkoholservice m.m.

Bedömning av kommunernas tillsyn

Enligt Förordningen SFS 2012:606, 6 § ska länsstyrelserna redovisa en bedömning av kommunernas tillsyn inom det område som anges i första stycket. Med stöd av de verksamhetstillsyner som Länsstyrelsen utfört, den löpande granskningen som pågått under 2012-2013, statistik från Länsrapporten och övriga kontakter som hållits med kommunerna har Länsstyrelsen i Kronoberg län gjort en bedömning av kommunernas tillsyn. Bedömningen är insänd till FHI i samband med årsredovisningen.

Riksrevisionens kritik år 2010 mot Sveriges länsstyrelser gällande tillsynsverksamheten av AL och TL föranleddes av att tillsynen över området var för låg hos både länsstyrelserna och kommunerna. Sedan arbetet med förstärkt tillsyn påbörjades av länsstyrelserna 2011 är

Länsstyrelsen Kronobergs uppfattning att detta arbete haft positiva effekter. Länsstyrelsens tillsyn över kommunernas handläggning och tillsynsverksamhet gällande AL och TL har ökat kraftigt och samtliga kommunala nämnder i länet som har ansvar har tillsynats åren 2012-2013. Även kommunernas tillsyn enligt TL och AL har ökat markant. Kommunerna har beslutat om kommunala riktlinjer och framställt tillsynsplaner för områdena. Samverkan i form av nätverksträffar har utvecklats både mellan länsstyrelserna och mellan Länsstyrelsen och kommunerna.

Även om positiva trender är tydliga återstår ännu arbete och utvecklingsmöjligheter. Det gäller både tillsynsfrekvenser och samverkan mellan olika myndigheter. En svaghet hos mindre kommuner är att AL och TL endast utgör en liten del av ansvarig tjänstemans arbetsuppgifter, vilket medför svårigheter både när det gäller erfarenhet och kompetens.

Effekter inom ANDT-området

En positiv intern effekt av årets är att samverkan mellan ANDT-samordningen och tillsynen av alkohol- och tobak tydligt har stärkts. Länsstyrelsen har gemensamt ansvar för de aktiviteter och insatser i handlingsplan ANDT som Länsstyrelsen ska genomföra och följa upp. Gällande flertalet av dessa insatser finns det också en naturlig samverkan mellan samordning och tillsyn. Länsstyrelsen arbetar även för en stärkt samverkan mellan kommunernas ANDT-samordning och tillsyn. Länsstyrelsen har under året bjudit in till gemensamma nätverksträffar för kommunernas ANDT/folkhälsosamordnare och alkohol- och tobakshandläggare. Länsstyrelsens ANDT-samordnare och tillsynshandläggare har också under 2013 skickat ut ett gemensamt nyhetsbrev vid tre tillfällen till berörda aktörer i länet, där det redogörs för aktuell information gällande tillsyn och ANDT-förebyggande arbete. Länsstyrelsen i Kronobergs län finner att arbetet med tobaksförebyggande arbete och rökfria skolgårdar är områden som helt naturligt förenar samverkan mellan ANDT-samordningen och tillsynsarbetet.

Vid ingången till 2012 var avsatt tid för tobakstillsyn i länets kommuner låg. De verksamhetstillsyner som Länsstyrelsen genomfört under 2012-2013 gav en genomlysning av den verksamhet som bedrivits inom tobakstillsynen och fokus på brister och utvecklingsområden kunde ske. Under år 2013 kan en förbättring konstateras när det gäller frekvensen på tillsyner vid försäljningsställen. Uppdatering till aktuella register har skett och en förbättring av upprättade och insända egentillsynsprogram kan konstateras. Under de senaste två åren har tillsynen av rökfria skolgårdar ökat högst betydligt.

Tillsynsbesök gällande AL har nu genomförts vid samtliga kommuner i länet. De identifierade bristerna och utvecklingsområdena medför konkreta uppgifter att arbeta vidare med. Det har blivit tydligt att små kommuner, där tilldelade resurser för alkoholhandläggningen ofta är små, innebär en stor sårbarhet. Samverkansavtal mellan kommuner pågår och väntas träda i kraft under år 2014.

Sedan verksamhetstillsynen över kommunernas alkoholhandläggning startade 2012 har kritik över den låga omfattningen av kommunernas tillsyn över restauranger varit vanlig från Länsstyrelsens sida. En effekt av denna kritik är nu tydlig. Kommunernas tillsynsfrekvens över serveringsställena har ökat markant. Även den löpande granskningen har fått omedelbara effekter. Kommunerna använder nu i stort samma mall vid utredningarna vilken stämmer väl överens med länsstyrelsernas uppfattning om rättsäker handläggning.

Kommunerna har från år 2011 varit ålagda att ta fram tillsynsplaner och riktlinjer för tillsyn, handläggning och servering av alkohol. Vid utgången av 2013 har samtliga länets kommuner skickat in aktuella tillsynsplaner. Sex av åtta kommuner har skickat politiskt antagna riktlinjer medan riktlinjerna i två kommuner är framtagna, men inte politiskt antagna ännu.

Metoden "Ansvarsfull alkoholservering" (AAS) vilar på "tre ben"; utbildning, tillsyn och samverkan. När det gäller utbildningen av serveringspersonal har kommunerna klarat uppgiften bra under de tre senaste åren. Det har visat sig svårt att i de mindre kommunerna få igång samverkansträffar/referensgrupper där näringslivet och myndigheterna träffas.

Då ANDT-samordningen, handläggningen och tillsynen enligt AL och TL på kommunerna ofta är ett ensamarbete, som utförs utifrån en liten del av en tjänst, finns behov av både kompetensutveckling och samverkan med andra kommuner såväl som med Länsstyrelsen. Under 2013 har detta behov varit tydligt och efterfrågan har varit stor på utbildningar och möjligheter till mötesplatser, t ex genom nätverksmöten.

Återrapportering regleringsbrev

Tabell 6.1: Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter

Kostnader och årsarbetskrafter för folkhälsa	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader (exkl. OH)¹⁾	2 355,6	2,53
<i>varav</i> Allmänt och övergripande inom folkhälsa (700)	71,9	0,10
<i>varav</i> Fördelning av statsbidrag (704)	7,5	0,00
<i>varav</i> Alkohol- och tobaksärenden (705)	431,7	0,56
<i>varav</i> alkoholärenden (7051 - 7053)	318,3	0,41
<i>varav</i> tobaksärenden (7054 - 7056)	113,4	0,15
Totala kostnader (inkl. OH)¹⁾	3 222,6	

¹⁾ Med OH avses Myndighetsövergripande verksamhet (10+11)

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Kommentar till tabellen

Under året har Länsstyrelsen fortsatt haft en hög ambitionsnivå inom verksamheten. Med hjälp av medel från Statens Folkhälsoinstitut inom ramen för förstärkt tillsyn (alkohol- och tobaksärenden 705) har en utveckling åt rätt håll kunnat ske, både hos kommunerna och hos Länsstyrelsen. Inom området övrigt folkhälsoarbete (7060) finns en ANDT-samordnare anställd på heltid samt delar av funktionsledarens arbetstid har gått till insatser inom området. Funktionsledaren har deltagit i styrgruppen för ett par nationella utvecklingsprojekt för länsstyrelsernas alkohol- och tobakshandläggare (SLATT) och ANDT-samordnarna (SLUSS). Utvecklingsarbetet har resulterat i ett delvis nytt och förändrat arbetsätt för både handläggarna och samordnarna.

Länsstyrelseinstruktion 5 §

6. verka för att det av riksdagen fastställda nationella folkhälsomålet uppnås genom att folkhälsan beaktas inom länsstyrelsernas arbete med bl.a. regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak

Länsstyrelsen har flera verksamhetsområden som på olika sätt har bäring på folkhälsan och förverkligandet av det övergripande folkhälsomålet. Nedan redovisar Länsstyrelsen ett antal konkreta insatser. Utöver redovisade insatser arbetar Länsstyrelsen i stor utsträckning med strategiska prioriteringar. Till exempel samverkar regionala och lokala aktörer i länet utifrån insatser preciserade i länets folkhälsopolicy, regional handlingsplan ANDT, handlingsplan barn och ungas hälsa, m.m. Strategiska insatser redovisas i uppdrag 77a och 77b.

Nyanländas hälsa

Hälsa utgör en viktig faktor för nyanlända flyktingars lärande, etablering och delaktighet i samhället och på arbetsmarknaden. Forskning visar att socioekonomiska faktorer ofta är orsak till ohälsa. Nyanlända flyktingar är en särskilt utsatt grupp som oftast inte nås av reguljära insatser. Barn till utlandsfödda uppvisar också större risk för ohälsa. Orsakssambanden till ohälsa är komplexa och hänger ihop med såväl faktorer i ursprungslandet, samhällsstrukturer som generella förklaringar. Sammantaget är slutsatsen att olika former av ohälsa hindrar delaktighet i samhällslivet och etablering på arbetsmarknaden. I de två nationella Samhällsorienteringsrapporter som länsstyrelserna lämnat till regeringen februari 2012 respektive februari 2013 påpekas att förordningen om samhällsorientering endast i mycket begränsad omfattning tar hänsyn till migrationsrelaterade hälsoaspekter när det gäller den nyanländes rätt till kunskap. Istället hänvisas till landstingens generella ansvar när det gäller ohälsa.

Med utgångspunkt i hälsofrågornas komplexitet och behovet av ökad kunskap, samsyn och samverkan mellan berörda myndigheter tillsatte länsstyrelserna under år 2012 en intern fokusgrupp hälsa, där länsstyrelsen i Kronobergs län representerar länsstyrelserna i Region Syd. Fokusgruppen har under 2013 bland annat tagit initiativ till en gemensam kompetensutveckling "Migration och hälsa". Kompetensutvecklingen ges med stöd av Lunds Universitet och syftar, dels till att initiera och stödja relaterade utvecklings- och samverkansprocesser i respektive region inom migration och hälsa (flyktingmottagande/etablering), dels leda fram till ny kunskap även för utbildningsinstitutioner och forskare inom detta område. Respektive deltagande Länsstyrelse ska under kompetensutvecklingen planera, genomföra och utvärdera en hälsofrämjande insats i sitt län. Projektarbetet i Kronobergs län avser bland annat att involvera Landstinget Kronobergs folkhälsoenhet, de kommunala folkhälsosamordnarna och länets samhällsorienterare. Kontakt har tagits med Landstingets folkhälsoenhet och de kommunala folkhälsosamordnarna i syfte att utbyta kunskaper och erfarenheter med varandra samt finna gemensamma beröringspunkter och utvecklingsområden för en bättre folkhälsa i länet även för nyanlända.

Länsstyrelsen har under året samverkat med Landstinget på olika sätt, bland annat vid länsdialoger om etablering och ensamkommande barn, däribland en gemensam hälsokonferens för olika aktörer som möter nyanlända. Syftet med konferensen var att presentera en del av de resurser och verksamheter som finns i länet som stöd för etableringsarbetet av nyanlända samt utbyta kunskaper och erfarenheter för att vidareutveckla såväl mottagandet i sig som nyanländas delaktighet i vårt samhälle.

Att främja trygghet

I sårbarhetsanalyser beaktas hur olika grupper i samhället eventuellt drabbas olika av olika kriser/scenarier liksom om behoven vid en kris kan tänkas se olika ut för olika grupper (exempelvis barn, äldre, kvinnor). Arbetet med Medborgarprojektet (kriskommunikation med allmänheten) syftar till att utveckla myndighetens förmåga att nå ut till olika grupper i samhället via olika kanaler. Detta genom att fler kommunikationskanaler används och genom att både anpassa informationen och hur den förmedlas. Vi tillgängliggör information i traditionellt tryck, webb med information att läsa, lyssna och se på samt personliga möten vid t.ex. skolturnéer (arbetsmarknadsdag, Demokratijakten). Information om risker och kriser ska förmedlas på ett sådant sätt att den är förståelig för så många som möjligt och målet är att ge alla som bor eller vistas i Kronoberg samma möjlighet/tillgång till information. Konceptet Hesa Fredrik har tagit fram som särskilda informationsmaterial till äldre barn och Vilda Hilda, Redo och Lilla Ängslan har tagits fram för mindre barn.

I arbetet med Medborgarprojektet har ett informationsmaterial och illustrationer till både webb och tryckt information tagits fram av bland annat olika kriskaraktärer/krispersonligheter. Såväl texter som illustrationer har kvalitetssäkrats ur såväl mångfalds som jämställdhetsperspektiv, med expertis från MSB och genom Länsstyrelsens jämställdhetsdirektör.

Krissamverkan Kronoberg har också deltagit i ett samverkansprojekt för suicidprevention.

Arbetet inom miljöområdet bidrar till god hälsa

Miljöskyddsarbetet har som uppgift att skydda befolkningen mot effekterna av mänsklig verksamhet. Inom verksamhetsområdet värnas hälsan genom att bland annat utsläpp av hälsofarliga ämnen, buller mm ska minimeras och miljögifter i mark- och vattenområden ska saneras. Vidare deltar Länsstyrelsen i ett tillsynsvägledningsprojekt rörande folkhälsorådgivning. Projektet riktar sig till kommunernas miljöförvaltningar. Vid behov remitteras ärenden till Landstinget för miljömedicinsk bedömning.

Miljömålsarbetet syftar till att skydda framtida generationers hälsa. Inom verksamhetsområdet sker ett aktivt samarbete med landstinget om både folkhälsa och miljöhälsa. Bland annat har ett gemensamt projekt utvecklat förslag till indikatorer inom området.

Vid handläggning av LONA-ansökningar prioriteras folkhälsoperspektivet. I länets naturreservat beslutar Länsstyrelsen om att anordningar för friluftsliv och information ska finnas. Detta för att besökare ska bedriva friluftsliv och lära sig mer om naturen. Länsstyrelsen tillhandahåller markerade stigar, rastplatser och i vissa fall även grillplatser i länets reservat. Vid invigningar sker samarbete med organisationer som nyttjar friluftsliv, t.ex. naturskyddsföreningen, vandrarklubbar, och ibland med Landstinget Kronoberg. Fritidsfisket som ger rekreation stöttas också. Inom verksamheten vattenvård beaktas betydelsen av exempelvis möjligheten att bedriva friluftsliv i alla relevanta delar av verksamheten. Detta görs i t.ex. reservats- och restaureringsarbete.

Folkhälsa inom landsbygdsområdet

Arbetet med de tre dimensionerna i hållbar utveckling (ekonomiskt, ekologiskt och socialt) bör ge effekt på folkhälsan. Arbetet med olika miljöersättningar, attraktiv landsbygd, rådgivning och stödgivning för lokalproducerad och ekologisk mat är ett annat sätt att främja livsmiljön och folkhälsan. I olika sammanhang stöds också hälsofrämjande verksamhet genom företagsstöd och projekt.

Hela kedjan från jord till bord ska säkra livsmedel från både vegetabilier och från friska djur:

- Behörighetskurser för säker användning av växtskyddsmedel.
- Kontroller av djurmärkning, journalföring och CDB rapportering av lantbrukets djur för att kunna förhindra smittoutbrott.
- Djurskyddskontroller av lantbrukets djur.
- Djurhälsoproblem övervakas och förebyggs bl.a. genom rådgivning.
- Revisioner avseende kommunal livsmedelskontroll genomförs.
- Läkemedel till djur används säkert och begränsat inom länet.
- Veterinärväsendet inom länet fungerar väl.
- Animaliska biprodukter hanteras på ett godtagbart sätt.
- Fodret och livsmedel inom primärproduktionen är säkert.
- Rådgivning inom vattenkvalité via Greppa Näringen.

Effekter under året

Ovanstående exempel visar på ökad samverkan och förståelse för folkhälsoperspektivet bland flera sakområden, så som djurskydd, miljöområdet, skydd och beredskap. Insikten om att insatser, som görs ofta har indirekt påverkan på andra områden, är en stor framgångsfaktor för kommande utvecklingsarbete inom folkhälsoområdet.

Jämställdhet

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2013	2012	2011
Avser verksamhet 80*			
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,43	0,21	0,13
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	1,80	0,90	0,93
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	1,56	0,79	0,81
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	2 713	1 495	1 172
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	2,14	1,21	1,10
Antal ärenden, inkomna och upprättade	14	15	18
Antal beslutade ärenden	12	11	12
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	0
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	161	192	31
Brukarundersökning			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 8015, Jämställdhetsintegrering	53		

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

³⁾ Nöjdindex för verksamhet 8015 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2013. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för samtliga 21 länsstyrelser är 57.

Kommentarer till tabellen

Sedan 2012 har länsstyrelsen haft ett utökat uppdrag i arbetet mot mäns våld mot kvinnor. Länsstyrelsen har därför ökat andelen årsarbetskrafter inom området under 2012 och 2013. Detta har också lett till att verksamhetskostnaderna har ökat.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Strategiskt jämställdhetsarbete

Länsstyrelsen har under 2013 aktivt arbetat för att stärka och formalisera jämställdhetsarbetet i länet. Arbetet har skett främst med utgångspunkt i framttagandet av en länsövergripande strategi för jämställdhetsintegrering som omfattar både det externa och interna arbetet.

I Kronobergs län har det under 2013 arbetats med ett stort antal olika strategier och handlingsplaner. Bland annat har processen för att revidera den regionala utvecklingsstrategin (RUS) startat. Länsstyrelsen har målmedvetet arbetat för att påbörja processen med att jämställdhetsintegrera ett flertal av dessa dokument. Som en del i arbetet kommer länets strategi för jämställdhetsintegrering att vara en integrerad del i den kommande RUS:en. Strategin fångar även upp delar av de utvecklingsområden som lyfts i "Handlingsplan för jämställd regional tillväxt" och i strategin "Jämställdhet som motor för tillväxt" för att på så sätt säkerställa att gjorda prioriteringar och påbörjade insatser lever vidare och att Kronobergs läns jämställdhetsarbete är långsiktigt och hållbart.

Internt jämställdhetsarbete

Arbetet med den interna strategin för jämställdhetsintegrering och det övergripande interna jämställdhetsarbetet inleddes med att näst intill alla funktioner fick en kort basutbildning i jämställdhet och information om arbetet med strategin. Även en utbildning för nyanställda har genomförts. Den interna strategin har en tydlig koppling till Länsstyrelsens värdegrund, övergripande strategier och lika villkorsplan för att, precis som med den externa strategin, säkerställa ett långsiktigt och hållbart arbete.

Jämställdhetsperspektivet inom länsstyrelsens olika funktioner och enheter:

Integration: De sakkunniga inom områdena jämställdhet och integration samverkar kontinuerligt. Under 2013 har samverkan främst skett genom gemensamma remissvar.

Folkhälsa: Samverkan sker främst inom arbetet med urbant utvecklingsarbete samt inom hemlöshetuppdraget.

Tillväxt och landsbygd: Inför arbetet med handlingsplanen för genomförandet av Landsbygdsprogrammet 2014-2020 har en SWOT-analys tagits fram. En av unionsprioriteringarna i programmet är "Främja social inkludering, fattigdomsminskning och ekonomisk utveckling på landsbygden" där jämställdhetsperspektivet är centralt. Allt mer fokus riktas nu mot de sociala påfrestningar som kan vara förknippade med att leva och verka på landsbygden och hur detta påverkar kvinnor och män på olika sätt. Arbetet med SWOT:en har skett i nära samverkan med jämställdhetsdirektören i dessa delar.

Knutet till landsbygdsfrågorna är också det regionala serviceprogrammet. Ett nytt program är under framtagande och hållbarhetsdimensionerna ska beaktas med särskilt fokus på bland annat jämställdhet mellan kvinnor och män.

Miljövårdsenheten: Enheten strävar efter en jämn könsfördelning vid anordnande av konferenser och föreläsningar. Vid rekryteringar används en könsneutral urvalsprocess. Enheten strävar efter att alla oavsett kön får tala och blir hörda vid möten.

Enheten vänder sig till både män och kvinnor som är markägare. Enheten är noga med att kontrollera vem som är fastighetsägare.

Jämställdhetsperspektivet beaktas vid de dagliga kontakterna med brukare genom att vara observant på frågan om bemötande. Frågan om arbetet med jämställdhetsperspektivet har lyfts vid två funktionsmöten under året.

Vid kontakt med olika markägare, arrendatorer etc. skickas samma information till samtliga berörda. Vid skriftlig kommunikering i initiativärenden kontakts samtliga fastighetsägare. Samtliga fastighetsägare uppmuntras att närvara vid besök. Jämställdhetspolicy efterfrågas alltid i anbudsfrågor hos företag i enlighet med Länsstyrelsens generella upphandlingspolicy.

Samhällsskydd och beredskap: I arbetet med Medborgarprojektet har ett informationsmaterial och illustrationer till både webb och tryckt information tagits fram av bland annat olika kriskaraktärer/krispersonligheter. Såväl texter som illustrationer har kvalitetssäkrats ur såväl mångfalds som jämställdhetsperspektiv, med expertis från MSB och genom Länsstyrelsens jämställdhetsdirektör.

Plan: Samverkan har skett främst när det gäller den årliga bostadsmarknadsanalysen samt kring remisser.

Kommunikation: Arbetet med sociala medier har fortsatt under 2013 med fokus på särskilt sakkunnigs twitterkonto. Kommunikationsfunktionen har även stöttat i kontakter med media kring olika jämställdhetsfrågor.

Djurskydd: En konferens kring kopplingen mellan djurskydd och våld hölls 23-24 januari 2013. Samverkan med personal som arbetar med djurskyddsfrågor har bland annat lett till att ett antal diskussioner kring situationer som resulterat i anmälningar till polismyndighet och socialtjänst.

Rätts: Funktionen har under 2013 genomfört en genusanalys på en ärendegrupp. Det finns även fortsatt en tvärsektoriell samverkan kring olika diskrimineringsfrågor.

Personal: Samverkan har skett gällande frågor om värdegrund och utbildningssatsningar inom jämställdhetsområdet för hela personalgruppen. Som ett resultat av detta kommer en utbildning om härskartekniker att genomföras under våren 2014.

Länsledning: Jämställdhetsfrågorna ligger högt upp på länsledningens dagordning och lyfts i olika sammanhang. Dels vid strategiska samtal men också i länsledningens övriga arbetet. Länets jämställdhetsråd leds fortsatt av landshövdingen vilket ger rådet legitimitet.

Externt jämställdhetsarbete

Under 2013 har länsstyrelsen avslutat de kommunbesök som har gjorts i alla länets åtta kommuner. Den information som har kommit fram under de samtal som har förts ligger

delvis till grund för de delmål som har tagits fram i länets strategi för jämställdhetsintegrering.

Länets jämställdhetsråd har haft ett möte under våren. Vid det mötet presenterades uppdraget kring att ta fram en strategi för jämställdhetsintegrering samt kopplingar till andra befintliga och kommande strategier i länet. Förutom mötet med jämställdhetsrådet har Länsstyrelsen även anordnat ett strategiskt samtal, där ca 40 aktörer från länet arbetade med strategins mål och delmål under en dag.

Kronobergs län hade även under 2013 två resurscentran för kvinnor drivna av Regionförbundet södra Småland (RFSS) samt Winnet Kronoberg. Länsstyrelsen har suttit med i styrgruppen för det resurscentra som drivs av RFSS. Partnerskapet som leddes av Winnet Kronoberg upphörde inför 2013 men kontakter mellan länsstyrelsen och Winnet har ändå upprätthållits under året.

Länsstyrelsen har genomfört utbildningar bland annat för Ljungby kommuns jämställdhetsombud, Allbo lärcenter, Socialdemokraterna i Kronobergs län samt för projektet VISA. Sakkunnig är även medlem i Komptensforum södra Småland där bland annat arbetet med strategin har förankrats.

Under Almedalsveckan var länsstyrelserna arrangör av ett seminarium på temat "Den ljusnande framtid är vår" om unga etablering på arbetsmarkanden i kombination med att bryta den könssegregerade arbetsmarkanden. Länsstyrelserna var även delarrangörer i ett seminarium med titeln "Mål i sikte- ett samtal om vägar till jämställdhet". Länsstyrelserna i Kronoberg och på Gotland var huvudansvariga för länsstyrelsernas engagemang under Almedalsveckan. Båda seminarierna var mycket välbesökta.

Under 2013 har länsstyrelsen och Linnéuniversitetet påbörjat en nära samverkan främst på grund av att universitet tillsatt ett lektorat i genusvetenskap.

I september anordnade Sveriges kommuner och landsting sin utbildning i "Startpaketet" i länet. Länsstyrelsen deltog i inriktningen kring skola-barnomsorg tillsammans med tre av länets kommuner.

Sakkunnig och utvecklingsledare för våld i nära relationer har under året deltagit i ett stort antal möten, konferenser och utbildningar. Bland annat de nationella nätverk som finns kring sakkunniga, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld samt människohandel och prostitution. Länsstyrelsen har också deltagit i samlingar anordnade av andra myndigheter och aktörer.

Effekter

Uppdraget i 2013 års regleringsbrev att ta fram en strategi för jämställdhetsintegrering har lett till att Kronobergs län har tagit ett kliv mot ett mer strategiskt och långsiktigt arbete med jämställdhet och jämställdhetsintegrering. 2013 har varit ett uppstartsår för arbetet och det kommer att fortsätta under åren som kommer. En viktig del i det strategiska arbetet har varit den process som påbörjats kring att jämställdhetsintegrera alla regionala strategier, handlingsplaner och program. Under året har länsstyrelsen drivit dessa frågor i bland annat det regionala arbetet med landsbygdsprogrammet, regionalfonden, innovationsstrategin, kompetensförsörjningsstrategin samt arbetet med den regionala utvecklingsstrategin. När dessa dokument är jämställdhetsintegrerade kommer de att påverka en stor del av länets befolkning.

De kommunbesök som har genomförts har gett en god bild av läget i länet och har varit till hjälp i arbetet med att identifiera relevanta delmål i strategin för länets räkning. Även kommande handlingsplan kommer att till viss del utgå från det som framkommit vid kommunbesöken.

Ledningens engagemang i länets jämställdhetsråd är helt avgörande för rådets framtid. Rådet fungerar idag som ett bra forum för information och erfarenhetsutbyte men kan utvecklas till att få en starkare roll som bärare av länets jämställdhetsarbete. Länsstyrelsen undersöker nu möjligheterna att bredda rådets uppdrag för att på så sätt skapa förutsättningar för ett ökat tvärsanknadt arbete. Det strategiska samtal som hölls kring länets strategi för jämställdhetsintegrering var mycket framgångsrikt. Deltagarna representerade en bredd av aktörer i länet och ett stort antal konkreta förslag på insatser och mål togs fram. Länsstyrelsen valde att vid detta möte använda en extern mötesfacilitator, vilket bidrog till det goda resultatet.

Samverkan med Regionförbundet södra Småland och det resurscentra som drivs i dess regi har även under 2013 varit en framgångsfaktor. Länsstyrelsen och regionförbundet har tydliggjort rollfördelningen inom jämställdhetsarbetet och identifierat ett flertal samverkansområden för kommande år. Erfarenheterna från regionförbundets "Handlingsplan för jämställd regional tillväxt" är också integrerade i länets strategi för jämställdhetsintegrering. Det strategiska samtalet kring länets jämställdhetsstrategi arrangerades i samverkan med Regionförbundet södra Småland.

De utbildningar som har hållits internt på länsstyrelsen har varit mycket givande. Deltagarna har framfört bra respons och utbildningarna gav sakkunnig god inblick i de enskilda verksamheternas arbete kopplat till jämställdhet. De externa utbildningarna har även i år haft varierande effekt. Som tidigare ser länsstyrelsen att de utbildningar som rör personal och chefer når störst effekt medan de utbildningar som riktar sig direkt till målgruppen har minst effekt.

Arrangemangen under Almedalsveckan synliggjorde länsstyrelserna som en aktör inom jämställdhetsområdet. Detta gäller både i det fall då länsstyrelsen stod som huvudarrangör men också i det seminarium där myndigheten var delarrangör. Erfarenheterna från 2012 togs tillvara vilket bland annat ledde till kortare seminarier som lockade en större publik.

Den utökade samverkan med Linnéuniversitet lovar gott inför framtiden. Redan under slutet av 2012 har gemensamma insatser identifierats. Samverkan kommer på sikt att knyta teori och praktik närmare varandra även på regional nivå.

Mäns våld mot kvinnor och barn som har bevittnat eller utsatts för våld i nära relationer

Länsstyrelsen har hållit ett antal konferenser och utbildningar under året när det gäller fjärde jämställdhetsmålet mäns våld mot kvinnor. I februari anordnades en gemensam konferens mellan länsstyrelserna i Skåne, Kalmar, Jönköping, Blekinge och Kronobergs länsstyrelse om sambandet mellan våld mot djur och våld i nära relationer. Detta resulterade i ett fortsatt samarbete mellan Länsstyrelsen i Kronobergs och Gotlands län som gemensamt hade ett seminarium under Almedalsveckan "Människan bakom djuret - samverkan kring djurskydd och våld i nära relationer".

I september anordnade Länsstyrelsen i Kronobergs och Blekinge län ett tvådagars internat. Där presenterades handboken om våld samt utbildningsmaterial för särskilt utsatta grup-

per. Vi hade även bjudit in IVO som berättade om vad tillsynen av kommunala och ideella verksamheter innebär. Jenny Nybom från Socialstyrelsen som har konstruerat riskbedömningsinstrumentet FREDA var också med och presenterade materialet.

Inbjudna till internatet var Länsstyrelsens nätverk Kvinnofrid Kronoberg som består av utsedda representanter från varje kommun samt ideella organisationer och utsedda kontaktpersoner från Polisen, Migrationsverket, Arbetsförmedlingen samt landstinget.

Även Chefer från kommunernas IFO och omsorgsverksamheter samt behandlingspersonal från Familjefrid Kronoberg, Personliga Ombud och utvecklingsledare för SKL:s särskilda satsningar deltog. Utvärderingen av utbildningsdagarna visade ett positivt resultat, dels att inbjudna deltagare var från två län och önskan om en fortsättning under 2014 uttrycktes från flera deltagare.

Länsstyrelsens samordningsansvar medger att nyckelpersoner inom området våld i nära relationer träffas och samverkar. Möten som kanske annars inte skulle kunna bli av och som identifierar samordningsvinster. Att samlas med länets aktörer ger en god inblick för Länsstyrelsen i de önskemål och behov av insatser som finns.

Länsstyrelsen har i samband med kommunbesök gett information till myndighetspersoner på socialförvaltningen angående meddelandebladet, Vilka är kraven IVO tittar på vid tillsyn av kommunerna samt kunskaper inom området våld i nära relationer och barns utsatthet har getts i en kommun, ytterligare två kommunbesök är inplanerade under början av 2014. Önskemål från en kommun inkommit om fördjupning när det gäller barn som har bevittnat våld eller varit utsatt för våld. Planering finns att erbjuda en sådan utbildningsinsats under 2014.

En specifik utbildningssatsning för våld i nära relationer mot funktionshindrade har anordnats av Länsstyrelsen. Representanter från alla kommuner i Kronobergs län deltog. Utvärderingen var mycket positiv. En utbildning om våld mot särskilt utsatta grupper kommer att anordnas för personliga ombud efter önskemål under våren 2014.

Länsstyrelsen anordnade en hearing i september med nationella samordnaren Carin Göthblad angående strategisk samordning när det gäller våld i nära relationer. Deltagare var strategiskt utvalda nyckelpersoner och beslutsfattare i Kronobergs län. Kronobergs län fick i och med detta möjlighet att specifikt lyfta frågor som är relevanta för länet. Ett möte är inplanerat med länspolismästaren för Kronoberg samt Kalmar län, åklagare samt särskilt sakkunnig i frågan inom polisen.

En samverkanskonferens anordnades under hösten mellan Länsstyrelsens utvecklingsledare för våld i nära relationer, utvecklare inom integration och hållbar utveckling, Arbetsförmedlingen, Noaks ark och Landstinget Kronoberg. Konferensen handlade om vad Kronobergs län har att erbjuda nyanlända när det gäller hälsa, särskilt utsatta grupper och relationer.

Under år 2013 har Nätverket Kvinnofrid Kronoberg, som Länsstyrelsen samordnar, haft temat "utsatta barn och unga" som prioriterat område. De ämnen som har tagits upp är anknytning, barn utsatta för våld samt barn utsatta för trafficking. Nätverket har träffats tre gånger under året samt deltog även på ett tvådagars internat.

Representanter från spetsgruppen mot prostitution och människohandel har varit på kompetensutbildning två gånger under år 2013. Målgruppen var "barn och ungdomar utsatta för människohandel och människohandelsliknande brott". I spetsgruppen ingår

representanter från Polismyndigheten, Migrationsverket, Åklagarmyndigheten, Länsstyrelsen samt länets kommuner.

En arbetsdag för att söka utvecklingsmedel från socialstyrelsen anordnades av länsstyrelsen i Kronoberg gemensamt med länsstyrelsen i Örebro. Socialstyrelsen var under en period tillgänglig via Skype. Det innebar att deltagare på arbetsdagen hade möjlighet att direkt ställa frågor när det gällde ansökningshandlingarna.

För att konkretisera och förverkliga intentionerna i länets folkhälsopolicy finns ett beslut att ta fram en länsgemensam handlingsplan för folkhälsans målområde 3: Barn och ungas uppväxtvillkor. De aktörer som deltar i framtagandet av handlingsplanen är Länsstyrelsen, Regionförbundet södra Småland, Landstinget Kronoberg och kommuner. I vissa fall kommer samverkan med övriga aktörer att beröras. De områden som lyfts fram i handlingsplanen är sådana där samverkan finns eller skulle kunna förstärkas och utvecklas.

Länsstyrelsen och Regionförbundet har samverkat inom ramen för SKLs särskilda satsningar.

En bok om skyddade personuppgifter har tagits fram av en kommun. Boken har finansierats av Länsstyrelsen och distribuerats till kommunerna i länet.

Effekter

Effekterna av det intensifierade arbetet med fjärde jämställdhetsmålet börjar märkas ute i kommunerna och i Landstinget. De utbildningar som har anordnats av länsstyrelsen har varit välbesökta och önskemål om utökad kunskap till kommunerna har efterfrågats. Det kom önskemål efter internatet där flera kommunrepresentanter insåg behovet av ett lättillgängligt instrument till socialtjänsten för att göra hot och riskbedömningar när det gäller våld i nära relationer. Utbildning kommer att erbjudas i hot och riskbedömningsinstrumentet FREDÅ till samtliga kommuner i Kronoberg våren 2014. Handlingsplaner har reviderats och utvecklingsledaren på Länsstyrelsen har varit på kommunbesök och haft information om våldets mekanismer, barnens utsatthet, hur fråga om våld. Även socialnämndernas ansvar och information om meddelandebladet från socialstyrelsen, information om våldshandboken samt vilken hjälp finns att få. Det har även lett till att några kommuner har sökt utvecklingsmedel.

Även de särskilt utsatta grupperna har uppmärksammats. Representanter från kommunernas omsorgsverksamhet och PO-Kronoberg har varit med på utbildningar under året och har även fått en utbildning direkt riktad mot funktionshindrade och metod materialet "Sällan Sedda". Handlingsplaner när det gäller våld i nära relationer har reviderats eller upprättats i samband med utbildningar. Särskilt utsedda personer har gått utbildning för att därefter sprida metodmaterialet. De efterfrågar mer utbildningar då de har märkt att behovet är stort och frågan "Vad är våld?" har börjat diskuteras ute i verksamheterna.

Länsstyrelsen anpassar i stor utsträckning de utbildningsinsatser som vi anordnar efter de behov som framkommer i länet. Det sker främst genom diskussioner inom nätverket Kvinnofrid Kronoberg.

ESF-jämt

Länsstyrelsen i Örebro är projektägare till projektet "Projektstöd Jämställdhetsintegrering av ESF-projekt", kallad ESF Jämt (och processtöd Jämställdhetsintegrering) under 2009-2013. Projektet finansieras av Europeiska Socialfonden och samtliga 21 Länsstyrelser ingår i

samverkan. I år 2013 avslutas projektet vilket innebär att slutresultat, erfarenheter och lärdomar överlämnas till projektägarna.

Länsstyrelsen i Kronobergs län har även under 2013 deltagit i styrgruppen för projektet. Länsstyrelsen har också tagit del av den kunskaps- och metodöverföringsinsatser som har genomförts under året.

För mer information om ESF-jämt under 2013 se Länsstyrelsen i Örebro läns årsredovisning.

Indikatorer

Jämställdhet utgiftsområde 13¹⁾

Nystartade företag	2013	2012	2011	2010
Andel nystartade företag av kvinnor (%)		35,3	36,8	31,5
Andel nystartade företag av män (%)		64,7	63,2	68,5
Mäns våld mot kvinnor	2013	2012	2011	2010
Anmällda misshandelsbrott inomhus mot kvinnor 18 år eller äldre. Antal per 100 000 av medelfolkmängden 18 år eller äldre.	150	155	154	130

1) Se avsnitt Resultatredovisning, avsnitt indikatorer

Källa: Statistiska centralbyrån, Brottsförebyggande rådet

Kommentar kring ovanstående indikatorer

Nystartade företag

Kvinnornas andel av nyföretagandet i Kronobergs län minskade en aning 2012, medan utvecklingen i riket som helhet gick i motsatta riktningen, det vill säga kvinnornas andel ökade. Trots minskningen ligger nivån betydligt över 2010 års siffra.

Satsningar på företagande har bland annat gjorts inom ramen för Landsbygdsprogrammet och kvinnors företagande har i det sammanhanget varit föremål för särskild uppmärksamhet. Närmare hälften av det totala nyföretagandet sker just på landsbygden varför dessa insatser har stor betydelse totalt sett. Länets genomförandestrategi för Landsbygdsprogrammet har generellt haft ett lägre takbelopp än i de flesta län. Detta har gjort att pengarna har räckt längre och kunnat stötta både kvinnor och män.

Även i övrigt sker ett kontinuerligt arbete för att integrera jämställdhet i det regionala tillväxtarbetet och samverkan sker med Regionförbundet södra Småland. Aktuellt är framtagande av en ny regional utvecklingsstrategi där Länsstyrelsen medverkar.

Mäns våld mot kvinnor

Sedan 2011 har Kronobergs län uppvisat mindre variationer inom den aktuella brottskoden. Arbetet mot mäns våld mot kvinnor har intensifierats under de senaste åren och frågan är prioriterad hos många aktörer. Kronobergs län strävar efter högre medvetenhet kring mäns våld mot kvinnor, bland annat genom ökad samverkan. Det är dock inte säkert att den ökade samverkan och den höjda medvetenheten per automatik leder till fler anmälningar, då det finns en vetskap om att mörkertalet är stort och många andra faktorer spelar in.

*Återrapportering regleringsbrev***Tabell 7.1**

Kostnader/intäkter för område Jämställdhet	2013	2012	2011
Verksamhetskostnader inkl. OH¹ (tkr)	2 713,0	1 495,0	1 171,5
<i>varav ramanslag 5:1, netto (tkr)</i>	1 234,3	988,5	853,1
<i>varav övrig finansiering (tkr)</i>	1 468,5	490,4	316,8
Andel av länsstyrelsens totala verksamhetskostnader (%)	1,94	1,11	0,99
Verksamhetsintäkter	1 048,6	432,5	244,0

¹⁾ Med OH avses Myndighetsövergripande verksamhet (10+11)

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Kommentar till tabellen

Kostnaderna för Länsstyrelsens jämställdhetsarbete har ökat på grund av att Länsstyrelsen har fått ett specifikt uppdrag kring kompetens- och metodstöd vad gällande arbetet mot mäns våld mot kvinnor. En årsarbetskraft har anställts för att utföra uppdraget.

Länsstyrelseinstruktion 5 §

1. integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet genom att belysa, analysera och beakta kvinnors och mäns samt flickors och pojkars villkor

Uppdraget i instruktionen redovisas i avsnittet om väsentliga prestationer och resultat under verksamhet Jämställdhet.

2. genomgående analysera och presentera individbaserad statistik med kön som övergripande indelningsgrund om det inte finns särskilda skäl mot detta

Länsstyrelsen har under 2013 samverkat med Regionförbundet södra Småland när det gäller planering inför nästa version av statistiksammanställningen "På tal om kvinnor och män i Kronobergs län" som kommer att tas fram 2015. Att ta fram regional könsuppdelad statistik är en del av länets "Handlingsplan för jämställd regional tillväxt". Spridningen av den nuvarande statistiksammanställningen har fortsatt under 2013 och det är en mycket populär och användbar produkt.

Inom arbetet med regional miljöövervakning inom delprogrammet Hälsorelaterad miljöövervakning bidrar Länsstyrelsen och Landstinget Kronoberg med medel för förtätning av miljöhälsoenkäter respektive barnhälsoenkäter. Socialstyrelsens senaste enkät var barnhälsoenkäten som skickades ut år 2011. När det nationella resultatet är publicerat får de Arbets- och miljömedicinska klinikerna sammanställa de regionala resultaten. Under 2013 har sammanställningen skett av kliniken vid region Skåne. Statistiken presenteras könsuppdelad för allmänt hälsotillstånd, transporter till och från skola och fritidsaktiviteter, motion, övervikt och utseende.

Länsstyrelsen har i samverkan med ett förstärkt partnerskap med representanter från en rad olika organisationer tagit fram en SWOT-analys inför arbetet med den regionala handlingsplanen för det nya Landsbygdsprogrammet. I samband med detta har en betydande mängd statistik och underlag analyserats som till stora delar finns redovisat i den rapport som har lämnats till Landsbygdsdepartementet.

Länsstyrelsens egen produktion av statistik är i övrigt mycket begränsad. Inom integrationsområdet sprids bland annat av centrala organ framtagna könsuppdelad statistik över flyktingmottagandet. Inom fiskeriområdet förs statistik över yrkesfiskare och fisketillsynsmän. När det gäller företagsstöd och stöd till kommersiell service inom ramen för de regionala tillväxtmedlen tas uppgifter regelmässigt in över antal anställda fördelat på kvinnor och män. Någon regelrätt utvärdering i detta avseende har emellertid inte gjorts de senaste åren. Länsstyrelsen har på grund av begränsad medelstilldelning endast i liten omfattning erbjudit företagsstöd.

3. vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn analysera konsekvenserna för dem och därvid ta särskild hänsyn till barns bästa

Länsstyrelsen hänvisar till redovisning enligt område folkhälsa, länsstyrelseinstruktion 5 §, för konkreta exempel på genomförda insatser gällande barnperspektivet. Övriga insatser redovisas nedan.

Lika villkor på Länsstyrelsen - även för barnen

Under året har Länsstyrelsen intensifierat arbetet kring Evolve Mångfaldscertifiering. Certifieringen syftar till att höja befintlig kompetens och bidra med konkreta verktyg och metoder för att arbeta mer effektivt med att inkludera ett mångfaldsperspektiv i organisationen. I mångfaldscertifieringen ingår det att arbeta med samtliga sju diskrimineringsgrunderna som finns i svensk lagstiftning: kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Utifrån en arbetsplatsanalys har Länsstyrelsen erbjudits skraddarsydd utbildningar och också fått processtöd för att utveckla det nya arbetssättet. Länsstyrelsen har haft ambitionen att samordna mångfaldscertifieringsarbetet med de interna medarbetardagarna, som är ett forum en gång per månad där alla medarbetare samlas för gemensam kompetensutveckling. Barnperspektivet är en del i arbetet med mänskliga rättigheter och mångfaldscertifieringen.

Under året har utbildningsinsatser inom mångfaldsperspektivet genomförts för samtliga medarbetare vid Länsstyrelsen men också speciellt för medarbetare med ledningsansvar. Vid dessa tillfällen har man fått arbeta med att utifrån sin egen verksamhet analysera på vilket sätt det går att arbeta med mänskliga rättigheter, mångfald och också barnperspektivet. Under året har Länsstyrelsen arbetat enligt insatserna i Länsstyrelsens likavillkorsplan, där insatser rörande barnperspektivet finns inplanerade. Funktionsledaren för sociala hållbarhetsfrågor har tillsammans med jämställdhetsdirektören anordnat utbildningar i mångfald, lika villkor och jämställdhet för alla funktioner (avdelningar) vid Länsstyrelsen. Syftet har främst varit att man ska få en djupare kunskap i frågorna samt på ett effektivt sätt kunna planera mångfaldsbaserade insatser för nästa års verksamhet.

Samverkan med andra aktörer

Inom Social hållbarhet är barnperspektivet ofta aktuellt. Uppdraget, att främja lika villkor för medborgarna i länet är ett arbete som aldrig blir färdigt. Nya generationer barn, ungdomar, vuxna, föräldrar ska kunna leva ett så gott liv som möjligt. Barnperspektivet beaktas och analyseras i samband med integrationsarbetet, jämställdhetsarbetet, folkhälsoarbetet m.m. Länets folkhälsopolicy implementeras och Länsstyrelsen har varit en drivande aktör i denna process tillsammans med övriga regionala myndigheter och länets kom-

muner. I policyn har två av folkhälsans elva målområden prioriterats; alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTs) samt barn och unga. Barnperspektivet är på så sätt regionalt prioriterat. Under 2013 har regionala och lokala aktörer i samverkan arbetat med att ta fram en länsövergripande handlingsplan kring barn och unga. Länsstyrelsen har under året också implementerat den regionala handlingsplanen för ANDT, där barn och ungdomar samt unga vuxna är en prioriterad målgrupp. Länsstyrelsen har också under året i stor utsträckning arbetat inom ramen för Livsstil Kronoberg, ett länsnätverk med Polismyndigheten, Länsstyrelsen, Regionförbundet södra Småland samt Landstinget Kronoberg i ledningen. Frågor kring barnperspektivet och barnens speciella förutsättningar och behov har varit en prioriterad fråga inom Livsstil Kronoberg. Arbetet kring ANDT har också uppmärksammats i länets medier, genom dels insatser som redovisas inom uppdrag "folkhälsa" men också mediakampanjer med syftet att stoppa langning till ungdomar. Länsstyrelsen har förstärkt samarbetet med Landstinget Kronobergs barnrättsstrateg. Förhoppningsvis kommer detta samarbete att stödja arbetet med att ta fram interna rutiner utifrån ett barnperspektiv.

Frågorna kring social hållbarhet drivs också inom länssamverkansgruppen "SALUT", som är en myndighetsgemensam arbetsgrupp med tanke att underlätta för insatser riktade till barn och unga. Aktörer från Regionförbundet södra Småland, Landstinget Kronoberg och Länsstyrelsen är representerade. Likaså inom den länsgemensamma arbetsgruppen DGF (Det goda föräldraskapet, www.detgodaforaldraskapet.se), som syftar till att föräldrar i Kronobergs län ska erbjudas ett gott föräldrastöd. Under året har Länsstyrelsen, Regionförbundet södra Småland, Landstinget Kronoberg, länets kommuner samt Statens Folkhälsoinstitut arrangerat en konferens kring föräldrastöd. Föräldrastödsarbetet drivs aktivt i länet sedan den nationella föräldrastödsstrategin togs fram och planer finns på fortsatt samarbete. För mer information, se Länsstyrelsens rapportering 77a.

Miljö- och landsbygdsverksamheterna arbetar med barnperspektivet

Inom djurskyddsarbetet försöker man undvika att barn deltar i samband med kontroller av mer känslig art. Vid behov tar man kontakt med socialtjänsten och vid vissa kurser/studieresor som anses lämpliga finns en ambition att göra det möjligt att ta med barnen. I den mån det är möjligt stödjer djurskyddsfunktionen investeringar för säkerhet i lantbruket och för en bra livsmiljö på landsbygden, t.ex. när det gäller bredbandsutbyggnad.

Information i naturreservat skrivs på ett enkelt sätt och med förklarande termer om fackuttryck används. Språket i informationsskrifter som publiceras om naturreservat och miljömål anpassa så att de kan förstås av en trettonåring. I vissa utpekade reservat tas särskild information fram för barn. I ett av länets naturreservat har information anpassats för barn genom illustrationer istället för text. Guidningar ordnas som är direkt riktade till barn. I länets naturreservat beaktar vi barnperspektivet när vi tar beslut om anordningar för friluftsliv. Anordningar som byggs i naturreservat anpassas till barn så att de kan uppleva naturen och att de inte riskerar att skada sig. Detta rör bl.a. spång och räcken. Vid reservatsinvigningar erbjuder vi barnaktiviteter. Vid den årligt återkommande "Fiskets Dag" anordnas särskilda barnguidningar i naturen samt fiske för barn.

Det generationsmål som miljömålsarbetet utgår ifrån, talar om att lämna över ett hållbart samhälle till nästa generation. Det finns alltså ett uttalat barnperspektiv i allt funktionen företar sig. Vi strävar också efter att använda ett enkelt språk när vi tar fram informationsmaterial, vi har som mål att en gymnasieelev ska kunna förstå texterna.

Barnperspektivet är en avgörande faktor vid all miljöprövning och tillsyn. Vid marksanering avgörs saneringskraven helt av barns känslighet. De gränsvärden som används inom miljöskydd- och vatten är normalt baserade på barns känslighet och exponering som normalt är högre än hos vuxna. Det är därför inbyggt i systemet att beslut inom dessa områden utgår från barns bästa. Miljöskyddet agerar för att barn inte ska komma i kontakt med områden som kan vara olämpliga för barn att vistas i, på grund av tex höga halter av miljögifter. Vi arbetar genom vår tillsyn med att minska risken för barns kontakt med miljögifter, höga ljudnivåer och annat som kan påverka barn negativt.

Krisarbetet och Medborgarprojektet

Inom skydd och beredskap har man aktivt arbetet med ett så kallat Medborgarprojekt. Arbetet med Medborgarprojektet (för kriskommunikation mot allmänheten) syftar till att utveckla myndighetens förmåga att nå ut till olika grupper i samhället via olika kanaler. Detta genom att fler kommunikationskanaler används och genom att både anpassa informationen och hur den förmedlas. Vi tillgängliggör information i traditionellt tryck, webb med information att läsa, lyssna och se på samt personliga möten vid t.ex. mässor (arbetsmarknadsdag, Demokratijakten). Information om risker och kriser ska förmedlas på ett sådant sätt att den är förståelig för så många som möjligt och målet är att ge alla som bor eller vistas i Kronoberg samma möjlighet/tillgång till information. Konceptet Vilda Hilda, Redo och Lilla Ängslan har tagits fram som ett särskilt informationsmaterial för barn.

I arbetet med Medborgarprojektet har ett informationsmaterial och illustrationer till både webb och tryckt information tagits fram av bland annat olika kriskaraktärer/krispersonligheter. Både texter och illustrationer har kvalitetssäkrats ur såväl mångfalds- som jämställdhetsperspektiv, med expertis från MSB och av Länsstyrelsens jämställdhetsdirektör.

Integration m.m.

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2013	2012	2011
Avser verksamhet 85*			
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,04	0,04	0,07
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	2,15	1,97	1,77
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	1,54	1,43	1,40
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	2 458	2 348	2 132
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	1,94	1,91	2,01
Antal ärenden, inkomna och upprättade	49	40	29
Antal beslutade ärenden	43	37	16
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	0
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	56 907	42 900	60 098

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Kommentarer till tabellen

Länsstyrelsen i Kronobergs län har under år 2013 haft ett fortsatt uppdrag att samordna samtliga 21 Länsstyrelsernas arbete med, insatser inom och uppföljning av integration, om mottagandet av och insatser för nyanlända, inklusive ensamkommande barn, och om medel

enligt § 37 (2010:1122). De bidragsutbetalningar som Länsstyrelsen haft avser således samtliga Länsstyrelsernas beviljade insatser inom nämnda § 37, inklusive utbetalningar för beviljade insatser inom § 37a.

För Länsstyrelsen har uppdraget om integration inneburit att en ökande andel av myndighetens totala årsarbetskrafter arbetar med eller är involverade i sakområdets insatser, parallellt som frågan givetvis är av hög aktualitet för länsledningen. Antalet ärenden har i princip dubblats de senaste två åren, framför allt sker en ökning inom bidragsansökningar (§ 37) och för överenskommelser om asylsökande ensamkommande barn.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Länsstyrelsen i Kronobergs län ska enligt Länsstyrelsernas regleringsbrev för år 2013 samordna de 21 Länsstyrelsernas arbete och insatser inom sakområde Integration. Hur det nationella arbetet inom sakområdet har koordinerats under året, där numera Länsstyrelsen i Jönköpings län har samordningsuppdraget, redovisas i bilaga till denna årsredovisning tillsammans med redogörelse av vilka resultat som uppnåtts.

En förhållandevis stor andel av landets nyanlända väljer att starta sina nya liv i Kronobergs län. Totalt flyttade 1 371 nyanlända personer till länet under året. Det innebär att Kronobergs län tog emot flest nyanlända personer av 21 samtliga län, i förhållande till befolkningsstorleken. Samtliga åtta kommuner har överenskommelser om mottagande av nyanlända, och tar även emot asylsökande, ensamkommande barn. Ett högt mottagande av nyanlända bidrar samtidigt till att länets kommuner, myndigheter och övriga berörda parter, från arbetsgivare till föreningar, organisationer och samfund, på olika sätt är involverade och engagerade i nyanländas etablering, engagerade parter som bidrar till att mottagandet också blir individuellt och välkomnande.

För Länsstyrelsen har uppdragen inom integration år 2013 bland annat resulterat i följande insatser:

- o Utvecklande och fastställande av en ny regional överenskommelse, organisering och samverkan inom integration, under ledning av Länsstyrelsen och tillsammans med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Lessebo kommun, Linnéuniversitetet, Migrationsverket och Skatteverket, samt - på uppdrag av forumet - bildandet av dialog- och arbetsgrupper inom områdena *Mottagning och boende* samt *Utbildning*, för att stärka det regionala och lokala samarbetet och bidra till en bättre etablering för varje nyanländ. I dialog- och arbetsgrupperna ingår även representanter för länets kommuner samt Landstinget Kronoberg, vilket säkrar samhandling och insatser mellan länets olika parter gentemot de nyanlända.
- o Strategiska möten inom integration på Residenset med Migrationsverket och Arbetsförmedlingen om boende till asylsökande, nyanlända och ensamkommande barn, och utvecklande av en regional strategi om boende till dessa målgrupper, för att säkerställa förutsättningarna för en samordnad dialog med kommunerna, en dialog som kommunerna i länet efterfrågat och där Länsstyrelsens initiativ till strategiska möten resulterat i utvecklandet av en struktur för dessa.
- o Kommunvisa dialoger om mottagande av, överenskommelser om och etableringen av nyanlända, inklusive ensamkommande barn tillsammans med Migrationsverket och Arbetsförmedlingen, för att öka och utveckla mottagandet och samarbetet lokalt. Dialogerna har bidragit till en ökad förståelse för och kunskap om parternas

regelverk och möjligheter, vilket resulterat i ett utökat mottagande i flera av länets kommuner.

- o Initiativ och inbjudningar till länsdialoger och andra regionala samordningsinsatser inom integration, i nära samarbete med framför allt Migrationsverket och Arbetsförmedlingen samt Landstinget Kronoberg, Noaks Ark och Alvesta kommun, för ökad kunskap hos och dialog mellan parter inom integration - från myndigheter, kommuner till organisationer och de nyanlända själva - men också för att inspirera till samt genomföra konkreta insatser på lokalt eller regionalt plan.
- o Utvecklande av, ansökan till och beviljande av medel från Flyktingfonden för projektet *Boende och etablering på G*, med Länsstyrelsen som projektägare och Migrationsverket, Arbetsförmedlingen och Alvesta kommun som projektpartner, för att bland annat motivera fler nyanlända att bosätta sig i länet, i kommuner där det både finns tillgång till etableringsinsatser och en egen bostad för familjen. Genom utvecklandet av projektet har parterna svetsats samman och kommer vid genomförandet gemensamt utveckla metoder för större kvalitet i bosättnings- och etableringsprocessen.
- o Fortsatta träffar med Ensamkommandenätverket i länet, med deltagare från kommuner, myndigheter med flera - där kunskaper och erfarenheter har delats och en ökad samsyn nåtts för att i olika frågor kunna förbättra mottagandet av ensamkommande barn. Genom träffarna är kommunerna väl rustade att möta ett utökat mottagande av ensamkommande barn, utan att förlora kvaliteten i insatserna.
- o Initierande av och inbjudan till ensamkommande barn boendes i länet, för deltagande i en referensgrupp av ensamkommande barn. Referensgruppen har träffats vid fyra tillfällen under året, för ökad delaktighet och möjlighet till påverkan av ett utvecklat mottagande av ensamkommande barn. De synpunkter och förslag som lyfts av referensgruppen har Länsstyrelsen fört vidare till berörda parter på lokal, regional respektive nationell nivå och de har bland annat resulterat i att vissa delar av verksamheten på boendena och i skolan har utvecklats.

Indikatorer

Integration utgiftsområde 13¹⁾

Nyanlända som beviljats uppehållstillstånd på skyddsgrunder eller av humanitära skäl	2013	2012	2011	2010
Andel kommuner som tecknat överenskommelser om flyktingmottagande (%)	100	100	100	100
Antal platser per 10 000 invånare i länet	30,7	26,1	26,4	25,7
Ensamkommande barn	2013	2012	2011	2010
Antal platser per 10 000 invånare i länet	7,7	6,7	5,7	4,8

¹⁾ Se avsnitt Resultatredovisning, avsnitt indikatorer

Källa: Migrationsverket

Kommentar kring ovanstående indikatorer

Nyanlända som beviljats uppehållstillstånd på skyddsgrunder eller av humanitära skäl

Samtliga kommuner i Kronobergs län har ett aktivt mottagande av nyanlända. Under året har antalet överenskomna platser i förhållande till befolkningsmängd utökats. Av samtliga län hamnar Kronobergs län på en femte plats, vad gäller antalet överenskomna platser per 10 000 invånare, och märkbart över det nationella genomsnittet om 22,5 platser. Samtidigt som de överenskomna platserna är relativt många, är det faktiska totala mottagandet av nyanlända i länet betydligt högre, där 1 371 nyanlända personer flyttade till länet under år 2013. Detta är i förhållande till befolkningsmängden flest av samtliga 21 län, med drygt 73,3 mottagna per 10 000 invånare. Mottagandet kan till stor del förklaras av anhöriginvandringen till länet (58 procent av alla mottagna, att jämföra med knappt 34 procent för övriga Sverige), större delen av dem (70 procent) är anhöriga från Somalia.

Länets kommuner har under ett följd av år haft detta aktiva och, i förhållande till befolkningsmängden, höga mottagande av nyanlända inklusive ensamkommande barn. Migrationsverkets har i förhållande till länets storlek dessutom stora anläggningsboenden, med enheter i fem av länets åtta kommuner. Tillsammans med anhöriginvandringen försvårar detta möjligheterna för nyanlända att på egen hand få tillgång till en för familjen egen bostad. Samtidigt finns en generell brist på bostäder i vissa delar av länet, inte minst i centralorterna, vilket påverkar alla bostadssökande. För att möta utvecklingen vad gäller asylsökande och nyanlända, och deras boende, har Länsstyrelsen under året tagit initiativ till ett strategiskt forum tillsammans med de regionala ledningarna för Arbetsförmedlingen och Migrationsverket. Genom detta regionala forum förs en regelbunden dialog kring boende för asylsökande, platser för ensamkommande barn samt bosättning för nyanlända. Ett förslag till regional strategi och ansvarsfördelning har gemensamt tagits fram, vilken kommer att beslutas i februari 2014. Parallellt har Länsstyrelsen tillsammans med Arbetsförmedlingen och Migrationsverket under året fortsatt den samordnade dialogen med kommunerna i länet kring asyl- och flyktingmottagandet, boende och etablering. Dialogen har bland annat resulterat i ett utökat antal platser i ett par överenskommelser om mottagande av nyanlända, en utökning som också framgår i resultaten av indikatorerna.

Länsstyrelsen har tillsammans med Arbetsförmedlingen, Migrationsverket och Alvesta kommun under hösten sökt och i januari 2014 beviljas medel från Flyktingfonden för ett gemensamt bosättningsprojekt, projektet Boende och etablering på G, med Länsstyrelsen som projektägare. Asylsökande och personer med uppehållstillstånd som vistas länet ska erbjudas information om möjligheten att bo kvar i länet efter beviljat uppehållstillstånd. Intresserade ska erbjudas att kartläggas och matchas till en kommun i länet utifrån personens utbildningsbakgrund och arbetslivserfarenhet samt bostadsbehov. Intresserade ska härfter erbjudas studiebesök i berörd kommun, där även representanter för näringslivet och föreningar kan delta. Genom projektet kommer fler platser till nyanlända framöver att kunna skapas i länet.

Asylsökande ensamkommande flyktingbarn

Indikatorn för mottagandet av ensamkommande barn i Kronobergs län visar på det stadigt utökade mottagandet i länet mellan åren 2010 till 2013. Samtliga kommuner i länet har sedan år 2011 en överenskommelse om detta mottagande.

Kronobergs län var under år 2013 bland de fem län i landet som hade flest antal platser för ensamkommande barn, i förhållande till befolkningens mängd. I september sade dock en kommun upp sin överenskommelse om mottagande av ensamkommande barn, en uppsägning som ger effekt först under hösten 2014. Samtidigt ökade två andra kommuner antalet platser i respektive överenskommelse, framför allt platser för barn med uppehållstillstånd. Dessa har under året ökat med 15 procent (19 platser). Ytterligare öknings sker från 1 januari 2014, av såväl asylplatser som platser för barn med uppehållstillstånd.

Länsstyrelsen har under året genomfört ett eller flera besök i samtliga kommuner i länet, för dialog med respektive kommunledning om mottagandet av ensamkommande barn. Flertalet dialoger var del av samtalen om det totala mottagandet av nyanlända, där bland andra även Migrationsverket medverkade. Länsstyrelsen bjöd dessutom vid fyra tillfällen under året in det så kallade Ensamkommandenätverket i länet till träffar. Ensamkommandenätverket består, utöver Länsstyrelsen, av representanter för samtliga kommuner, Landstinget Kronoberg, Linnéuniversitetet, Migrationsverket, den regionala godemansföreningen, samordnaren för överförmyndarna i länet samt Socialstyrelsen/ Inspektionen för Vård och Omsorg. Genom nätverket delas kunskaper och erfarenheter. Gemensamt tar nätverket också ställning till vilka utvecklingsområden länet ska samverka kring för ett ständigt förbättrat mottagande av ensamkommande barn. Under året har Länsstyrelsen även initierat och startat en referensgrupp av ensamkommande barn, vilken har träffats fyra gånger tillsammans med tolk. Genom referensgruppen delar ungdomarna tankar och erfarenheter kring vad som fungerar bra eller mindre bra vad gäller deras mottagande. Ungdomarnas synpunkter återkopplar Länsstyrelsen till bland annat Ensamkommandenätverket. Nätverket och referensgruppen genererar i sig inte fler platser, men det är Länsstyrelsens övertygelse att dessa insatser borgar för trygghet hos barnen och berörda parter, bland dem kommunerna. De bidrar därmed indirekt till goda förutsättningar för ett fortsatt utökat antal platser i överenskommelserna om ensamkommande barn.

Återrapportering regleringsbrev

RB 75. Länsstyrelsen i Kronobergs län ska ge anvisningar om ansökningsförfarande m.m. för anvisade medel enligt förordningen (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar 37 §. Ersättningarna finansieras från det under utgiftsområde 13 uppförda anslaget 1:2 Kommunersättning vid flyktingmottande. Insatser som syftar till att öka kommunernas mottagningskapacitet samt möjligheter att tillhandahålla samhällsorientering ska prioriteras. Länsstyrelsen i Kronobergs län ska efter samråd med övriga länsstyrelser besluta om hur stor del av anvisade medel som ska fördelas för disposition av respektive länsstyrelse. Länsstyrelserna ska redovisa till vilka typer av insatser som ersättning enligt ovan nämnda förordning lämnas. Anvisningar för redovisningarna lämnas av Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Redovisning

Kommun	Sökt insats	Sökt belopp, tkr	Beviljat belopp, tkr
Växjö kommun	Kartläggning av nyanländas kunskaper	300	300
Växjö kommun	Förstudie: Frivilliginsatser för stärkt mottagningskapacitet	268	268
Lessebo kommun	Förstärkning av Lessebo kommuns mottagning av nyanlända	1 280	0
Lessebo kommun	Integration Lessebo - Kronobergsmodellen för integration	800	350
Växjö kommun	Utbildning av samhälls- och hälsokommunikatörer	450	150
Växjö kommun	Särskild undervisningsgrupp inom utbildning i svenska för invandrare	1 012	232
Uppvidinge kommun	Uppvidinge - Plattform för samverkan, stöd och nätverk för nyanlända	335,5	0
	Summa:	4 455,5	1 300

a) Insatser som syftar till att öka kommunernas mottagningskapacitet

Kronobergs län har ett högt mottagande av nyanlända. Insatser som rör kommunernas mottagningskapacitet och boende till nyanlända är därför högt prioriterat. Av de ansökningar inom § 37 som inkom under året och som beviljades medel, syftar merparten till att på olika sätt öka – och parallellt stödja – kommunernas boende för och mottagande av nyanlända. Genom insatsen *Kartläggning av nyanländas kunskaper* har Växjö kommun, i samarbete med övriga kommuner i länet, tagit fram en modell för kartläggning på modersmålet via webben, on-line, av nyanlända barns och ungdomars kunskaper och tidigare skolerfarenheter. Insatsen görs på flera språk, bland annat somaliska och arabiska. Genom att kartläggningen kan ske på webben kan barn och ungdomar i hela länet, i gles- och landsbygd, erbjudas samma mottagande i skolan som i länets centralorter, vilket gynnar inflyttning till landsbygden. Genom insatsen *Förstudie: Frivilliginsatser för stärkt mottagningskapacitet* kartläggs och utvecklas samverkan mellan Växjö kommun och det civila samhället, och en modell för hela länet skapas. Genom förstudien motiveras föreningar och organisationer till att involveras i mottagandet av nyanlända, vilket stärker länets beredskap och mottagningskapacitet och gynnar samtidigt nyanländas etablering och barns och ungdomars introduktion, för nätverk, sysselsättning och utvecklande av olika intressen. Genom *Integration Lessebo – Kronobergsmodellen för integration* har en modell vidare-

utvecklats och kommer att regionalt implementeras, för att såväl stärka nyanländas arbetsmarknadsinträde som kommunernas mottagningskapacitet. Modellen bygger på erfarenheter och metoder som utvecklats och framgångsrikt tillämpats vid företagsnedsättningar i två kommuner i länet, men nu applicerat på arbetssökande nyanlända i en kommun med högt mottagande och hög, generell arbetslöshet. Avsikten är att utveckla en regional modell för etablering och integration av nyanlända.

Pågående, beviljad insats 2012 för att öka kommunernas mottagningskapacitet i länet

Flera av länets kommuner har de senaste fem åren haft ett högt mottagande av nyanlända från Somalia. Flertalet av dessa mottagna hade inför år 2012 sina familjer kvar i hemlandet eller i olika grannländer. När möjligheten gavs till familjeåterförening, genom DNA-test, planerade därför kommunerna för ett större mottagande av anhöriga till dessa nyanlända kronobergare med somaliskt ursprung. För att skapa en modell för bosättning som kan appliceras i andra kommuner, för nyanlända med andra behov och av andra nationaliteter, beviljades Alvesta kommun § 37-medel år 2012. Insatsen *SomALia i ALvesta* inleddes i början av år 2013 och avslutas under våren 2014. En viktig del i insatsen rör samverkan med och aktiviteter genom tidigare mottagna från Somalia. I insatsen kartläggs behoven hos de nyanlända före, under och efter bosättning. De stödinsatser som visar sig generaliserbara till andra grupper och kommuners mottagande sprids. Insatserna kommer även tas tillvara i länets kommande bosättningsprojekt, *Boende och etablering på G*, finansierat av Flyktingfonden, där ansvariga för insatsen *SomALia i ALvesta* ska ingå i projektet styrgrupp och arbetsgrupp, för att ytterligare främja erfarenhetsutbyte och kunskapsspridning.

- b) Insatser som syftar till att öka möjligheterna att tillhandahålla samhällsorientering

Genom insatsen *Utbildning av samhälls- och hälsokommunikatörer* har en utbildning för samhälls- och hälsokommunikatörer i länet skapats, där kommunikatörerna efter avslutad utbildning kan utgöra en pool för länets kommuner. Genom insatsen utvecklas även distanslösningar för samhällsorientering. En referensgrupp för kommunikatörerna har dessutom bildats. Insatsen bidrar till att länets kommuner ska kunna erbjuda en likvärdig, kvalitativ samhällsorientering för alla berörda nyanlända.

- c) Andra iakttagelser av betydelse

För att motivera fler kommuner i länet att söka medel enligt § 37, och för att genom de sökta insatserna utveckla samarbetsformer inom bland annat boende till nyanlända och samhällsorientering, bjöd Länsstyrelsen i mars in till en informationsdag. Samtliga kommuners social-, individ- och familjeomsorgs- och utbildningsförvaltningar (motsvarande) samt representanter för Regionförbundet södra Småland deltog. Vid informationen diskuterades insatser inom § 37 och § 37a. Informationen och dialogen kan ha bidragit till det ökade antalet ansökningar i länet för år 2013.

RB 78. Länsstyrelserna i Stockholms, Västra Götalands, Skånes och Kronobergs län ska samla relevanta aktörer för ökat erfarenhets- och kunskapsutbyte i syfte att bidra till en positiv utveckling i stadsdelar med utbrett utanförskap. Arbetet ska utgå från regionala utmaningar och framgångsfaktorer inom det urbana utvecklingsarbetet. Arbetet ska samordnas med Boverkets uppdrag avseende urbant utvecklingsarbete.

Berörda länsstyrelser ska redovisa sina slutsatser av de erfarenhets- och kunskapsutbyten som genomförts samt vilka arbetsformer som använts. Uppdraget ska samordnas av Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Länsstyrelsen i Kronobergs län hänvisar till Länsstyrelsen i Västra Götalands läns redovisning av uppdrag 78 i sin årsredovisning, där en samlad redovisning för berörda länsstyrelser finns.

RB 86. Länsstyrelserna ska redovisa hur Sveriges rättsliga åtaganden om icke-diskriminering och mänskliga rättigheter belyses, analyseras och beaktas i den egna verksamheten i enlighet med 5 § punkten 5 i förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion samt bedöma resultatet av detta. Redogörelsen ska innehålla information om bl.a. hur länsstyrelserna samarbetat med andra berörda myndigheter samt vilka åtgärder som har vidtagits för att stödja kommunernas arbete med dessa frågor.

Åtgärder som har vidtagits för att följa upp länsstyrelsernas handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter 2010–2012 ska redovisas särskilt.

Länsstyrelsen i Kronobergs län hänvisar till Länsstyrelsen i Dalarnas läns årsredovisning av uppdrag 86 st. 2 regleringsbrevet för år 2013. Utöver nämnda redovisning återges Länsstyrelsens insatser nedan.

Likavillkorsplanen som riktmärke

Länsstyrelsen har under året arbetat vidare med att realisera intentionerna i den interna Likavillkorsplanen. Bland annat har Länsstyrelsen tagit fram ett arbetsmaterial kring likavillkorsfrågor, innehållande bland annat värderingsövningar. Arbetsmaterialet kan användas på enhetsmöten/funktionsmöten och andra verksamhetsprocesser och vid planeringssammanhang. Vid introduktionsutbildningen för nyanställda fick medarbetarna information om Länsstyrelsens uppdrag rörande mänskliga rättigheter, barnperspektiv, jämställdhetsfrågor och tillgänglighetsfrågor. Alla nyanställda chefer erbjuds utbildning i kompetensbaserad rekrytering. Under året har man även tagit fram interna rutiner vid anmälan om diskriminering. Under 2012 genomfördes en översyn av Länsstyrelsens lokaler utifrån ett tillgänglighetsperspektiv. Förslag till åtgärder togs fram, som också har utretts och åtgärdats. Ett Brukarråd har bildats, där representanter från lokala handikapporganisationer bjuds in. Rådet har träffats ett par gånger under 2013 och har börjat hitta formerna för inflytandefrågor och dialog. Syftet med rådet är att både organisationerna men också Länsstyrelsens olika verksamhetsområden ska kunna lyfta aktuella frågor. Det kan t.ex. röra sig om frågor rörande ett tillgänglighetsanpassat reservat eller hur man anpassar kyrkomiljöer.

Personliga Ombud

Personliga Ombud Kronoberg är en organisation i samverkan mellan Kronobergs åtta kommuner och Landstinget Kronoberg. Verksamheten vilar på ett samarbetsavtal mellan kommunerna i Kronobergs län och psykiatrin vid landstinget Kronoberg angående verksamhet med Personliga Ombud.

Länsstyrelsen har fördelat medel till PO-Kronoberg, och deltar vid styrgruppsträffar för att förmedla information från socialstyrelsen samt för att föra en dialog med styrgruppens

ledamöter vid eventuell förändring av verksamheten. Länsstyrelsen har även bidragit till PO-Kronobergs verksamhetsutveckling, med råd och stöd i frågorna. Representanter från PO-Kronoberg deltog i tvådagars internat med fokus på våld i nära relationer och speciellt utsatta grupper.

Länsstyrelsen har också särskilt arbetat med hemlöshetsfrågan och gjort insatser för att förebygga risken för barnfamiljer att vråkas. För mer information hänvisar Länsstyrelsen till särskild redovisning av hemlöshetsuppdraget.

Mäns våld mot kvinnor och barn som har bevittnat eller utsatts för våld i nära relationer

Länsstyrelsen har hållit ett antal konferenser och utbildningar under året när det gäller det fjärde jämställdhetspolitiska målet ”mäns våld mot kvinnor”. I februari anordnades en gemensam konferens mellan länsstyrelserna i Skåne, Kalmar, Jönköping, Blekinge och Kronobergs län om sambandet mellan våld mot djur och våld i nära relationer.

Detta resulterade i ett fortsatt samarbete mellan Länsstyrelsen i Kronobergs och Gotlands län som gemensamt hade ett seminarium under Almedalsveckan ”Människan bakom djuret - samverkan kring djurskydd och våld i nära relationer”.

I september anordnade länsstyrelsen i Kronobergs och Blekinge län ett tvådagars internat. Där presenterades handboken om våld samt utbildningsmaterial för särskilt utsatta grupper. Vi hade även bjudit in IVO som berättade om vad tillsynen av kommunala och ideella verksamheter innebär. Representant från Socialstyrelsen som har konstruerat riskbedömningsinstrumentet FREDA var också med och presenterade materialet.

Inbjudna till internatet var Länsstyrelsens nätverk Kvinnofrid Kronoberg som består av utsedda representanter från varje kommun samt ideella organisationer och utsedda kontaktpersoner från Polisen, Migrationsverket, Arbetsförmedlingen samt landstinget.

Även chefer från kommunernas IFO och omsorgsverksamheter samt behandlingspersonal från Familjefrid Kronoberg, Personliga Ombud och utvecklingsledare för SKLs särskilda satsningar deltog. Utvärderingen av utbildningsdagarna visade ett positivt resultat, dels att inbjudna deltagare var från två län och önskan om en fortsättning under 2014 uttrycktes från flera deltagare.

Länsstyrelsens samordningsansvar medger att nyckelpersoner inom området våld i nära relationer träffas och samverkar. Möten som kanske annars inte skulle kunna bli av och som identifierar samordningsvinster. Att samlas med länets aktörer ger en god inblick för Länsstyrelsen i de önskemål och behov av insatser som finns.

Länsstyrelsen har i samband med kommunbesök gett information till myndighetspersoner på socialförvaltningen angående meddelandebladet, vilka krav som finns gentemot kommunerna samt kunskaper inom området våld i nära relationer och barns utsatthet. Under 2014 kommer en fördjupningsutbildning att arrangeras, när det gäller barn som har bevittnat våld eller varit utsatta för våld.

En specifik utbildningsinsats för våld i nära relationer med målgruppen funktionshindrade har anordnats av Länsstyrelsen. Representanter från alla kommuner i Kronobergs län deltog. Utvärderingen var mycket positiv. En utbildning om våld mot särskilt utsatta grupper kommer att anordnas för personliga ombud efter önskemål under våren 2014.

Länsstyrelsen anordnade en hearing i september med nationella samordnaren Carin Göthblad angående strategisk samordning när det gäller våld i nära relationer. Deltagare var strategiskt utvalda nyckelpersoner och beslutsfattare i Kronobergs län.

Kronobergs län fick i och med detta möjlighet att specifikt lyfta frågor som är relevanta för länet. Ett möte är inplanerat med länspolismästaren för Kronoberg samt Kalmar län, åklagare samt särskilt sakkunnig i frågan inom polisen. Jämställdhetsdirektören i Kronobergs län Utvecklingsledare för våld i nära relationer från Kronoberg och Kalmar länsstyrelse.

En samverkanskonferens anordnades under hösten mellan Länsstyrelsens utvecklingsledare för våld i nära relationer, utvecklare inom integration och hållbar utveckling, Arbetsförmedlingen, Noaks ark och Landstinget Kronoberg. Konferensen handlade om vad Kronobergs län har att erbjuda nyanlända när det gäller: Hälsa – särskilt utsatta grupper – relationer. I utvärderingen framkom att förmiddagen hade varit givande och flera förslag på vad en ny halvdag skulle kunna innehålla.

Under år 2013 har Nätverket Kvinnofrid Kronoberg, som Länsstyrelsen samordnar, haft temat "utsatta barn och unga" som prioriterat område. De ämnen som har tagits upp är anknytning, barn utsatta för våld samt barn utsatta för trafficking. Nätverket har träffats tre gånger under året samt deltog även på ett tvådagars internat.

Representanter från spetsgruppen mot prostitution och människohandel har varit på kompetensutbildning två gånger under år 2013. Målgruppen var "barn och ungdomar utsatta för människohandel och människohandelsliknande brott". I spetsgruppen ingår representanter från Polis, Migrationsverket, Åklagarmyndigheten, Länsstyrelsen samt kommuner.

En arbetsdag för att söka utvecklingsmedel från socialstyrelsen anordnades av länsstyrelsen i Kronoberg gemensamt med länsstyrelsen i Örebro. Socialstyrelsen var under en period tillgänglig via Skype. Det innebar att deltagare på arbetsdagen hade möjlighet att direkt ställa frågor när det gällde ansökningshandlingarna.

Utvärderingen visade att deltagarna uppskattade tillgängligheten till socialstyrelsen och att gemensamt med andra kunna diskutera ansökningshandlingarna och få tips av varandra.

För att konkretisera och förverkliga intentionerna i länets folkhälsopolicy finns ett beslut att ta fram en länsgemensam handlingsplan för folkhälsans målområde 3: Barn och ungas uppväxtvillkor. De aktörer som deltar i framtagandet av handlingsplanen är Länsstyrelsen, Regionförbundet södra Småland, Landstinget Kronoberg och kommuner. I vissa fall kommer samverkan med övriga aktörer att beröras. De områden som lyfts fram i handlingsplanen är sådana där samverkan finns eller skulle kunna förstärkas och utvecklas.

Länsstyrelsen och Regionförbundet har samverkat inom ramen för SKL-s särskilda satsningar.

En bok om skyddade personuppgifter har tagits fram av en kommun. Boken har finansierats av Länsstyrelsen och distribuerats till kommunerna i länet.

Utvecklingsledaren för våld i nära relationer har själv deltagit i ett stort antal konferenser och utbildningar under året, Bland annat de nationella nätverken som finns för sakkunniga Våld i nära relationer, Hedersrelaterat våld, Människohandel och prostitution, Personliga Ombud. Samt de utbildningar som anordnats av Socialstyrelsen kring bland annat "imple-

mentering och evidensbaserad praktik” ”Fristad från Våld”, ”Blånader och silverhår”, ”ensam och utsatt”, ”Vänd dem inte ryggen” samt bedömningsinstrument och stödinsatser för barn som har bevittnat våld.

Effekt

Länsstyrelsen kan på många olika sätt påverka regionala så väl som lokala aktörers arbete som påverkar de mänskliga rättigheterna. Under året har dialog kring frågorna intensifierats och Länsstyrelsen har haft en ambition att lyfta frågorna i befintliga nätverk och strukturer, istället för att bilda nya nätverk hos kommunerna. Likavillkorsrådet kommer indirekt att bäring på kommunernas verksamheter, då Länsstyrelsens verksamheter ofta på ett eller annat sätt är utåtriktade.

Effekterna av det intensifierade arbetet med fjärde jämställdhetsmålet börjar märkas hos kommunerna och i Landstinget. De utbildningar som har anordnats av Länsstyrelsen har varit välbesökta och önskemål om ökad kunskap till kommunerna har efterfrågats. Det kom önskemål efter internatet där flera kommunrepresentanter insåg behovet av ett lättillgängligt instrument till socialtjänsten för att göra hot och riskbedömningar när det gäller våld i nära relationer. Utbildning kommer att erbjudas i hot och riskbedömningsinstrumentet FREDa till samtliga kommuner i Kronoberg våren 2014. Handlingsplaner har reviderats och utvecklingsledaren på Länsstyrelsen har varit på kommunbesök och haft information om våldets mekanismer, barnens utsatthet, hur fråga om våld. Även socialnämndernas ansvar och information om meddelandebladet från socialstyrelsen, information om våldshandboken samt vilken hjälp finns att få. Det har även lett till att några kommuner har sökt utvecklingsmedel.

Även de särskilt utsatta grupperna har uppmärksammats. Representanter från kommunernas omsorgsverksamhet och PO- Kronoberg har varit med på utbildningar under året och har även fått en utbildning direkt riktad mot funktionshindrade och metod materialet ”Sällan Sedda”. Handlingsplaner när det gäller våld i nära relationer har reviderats eller upprättats i samband med utbildningar. Särskilt utsedda personer har gått utbildning för att därefter sprida metodmaterialet. De efterfrågar mer utbildningar då de har märkt att behovet är stort och frågan ”Vad är våld?” har börjat diskuteras ute i verksamheterna.

Länsstyrelsen anpassar i stor utsträckning de utbildningsinsatser som vi anordnar efter de behov som framkommer i länet. Det sker främst genom diskussioner inom nätverket Kvinnofrid Kronoberg.

Problematiken våld i nära relationer mot funktionshindrade uppmärksammas i samband med att personalen har fått kunskap inom området. Utbildning till all personal ska anordnas under våren efter önskemål från PO-Kronoberg. Även en handlingsplan kommer att upprättas inom området våld i nära relationer.

Länsstyrelseinstruktion 5 §

4. vid samråd, beslut och andra åtgärder verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Likavillkorsplanen som riktmärke

Länsstyrelsen har under året arbetat vidare med att realisera intentionerna i den interna Likavillkorsplanen. I planen anges åtgärder som även rör tillgänglighetsområdet. Bland annat har Länsstyrelsen tagit fram ett arbetsmaterial kring likavillkorsfrågor, innehållande bland annat värderingsövningar. Arbetsmaterialet kan användas på enhetsmöten/funktionsmöten och andra verksamhetsprocesser och vid planeringssammanhang. Vid introduktionsutbildningen för nyanställda fick medarbetarna information om Länsstyrelsens uppdrag rörande mänskliga rättigheter, barnperspektiv, jämställdhetsfrågor och tillgänglighetsfrågor. Alla nyanställda chefer erbjuds utbildning i kompetensbaserad rekrytering. Under året har man även tagit fram interna rutiner vid anmälan om diskriminering. Under 2012 genomfördes en översyn av Länsstyrelsens lokaler utifrån ett tillgänglighetsperspektiv. Förslag till åtgärder togs fram, som också har utretts och åtgärdats. Ett Brukarråd har bildats, där representanter från lokala handikapporganisationer bjuds in. Rådet har träffats ett par gånger under 2013 och har börjat hitta formerna för inflytandefrågor och dialog. Syftet med rådet är att både organisationerna men också Länsstyrelsens olika verksamhetsområden ska kunna lyfta aktuella frågor. Det kan t.ex. röra sig om frågor rörande ett tillgänglighetsanpassat reservat eller hur man anpassar kyrkomiljöer.

Länsstyrelsens medarbetare arbetar med förhållningssättet ”dem vi är till för”. Det innebär att vi strävar efter ett gott bemötande och anpassar vår tillgänglighet efter dem vi möter. Vi arbetar med att tillgänglighetsanpassa handlingar och annan information. Vid iordningsställande av t.ex. ett naturreservat ska det framgå via vår hemsida hur reservatet ser ut och vilka anläggningar som finns så att besökare själva kan avgöra om de kan besöka området. De reservat som är funktionsanpassade ska återfinnas på vår hemsida.

Inom verksamheten landsbygdsutveckling har man som ambition att vara extra tydlig i informationen gentemot personer med läs- och/eller skrivsvårigheter. I viss mån kommuniceras beslut muntligen med personer som har läs- och skrivsvårigheter eller liknande funktionsnedsättning.

Bidrag till kommersiell service (t.ex. tillgänglighet i butik och hemsändningsbidrag) och IT infrastruktur främjar tillgängligheten för alla. Uppdraget om betaltjänster bevakar också denna tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

Länsstyrelsernas samtliga verksamheter beaktar val av anpassade lokaler både ur ett geografiskt perspektiv och med tanke på personer med funktionsnedsättning vid informationsträffar, konferenser, utbildningar m.m.

Länsstyrelsen har särskilt uppmuntrat tillgänglighetsåtgärder för att anpassa den statligt skyddade kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen för personer med funktionsnedsättning. Genom bidragsgivning har åtgärder såsom ny handikappramp i anslutning till byggnadsminnet Emanuelskapellet i Göteryds socken, ny skyltning och kontrastmarkering m.m. i Växjö teater, samt tryck och layout av 13 nya skrifter om länets byggnadsminnen genomförts. Länsstyrelsen har även lämnat tillstånd till förbättring av den fysiska miljön med tillgänglighetsskapande åtgärder i Ormesberga, Asa och Skatelövs kyrkor samt till Södra Sandsjö kyrkogård. Arbetena har främst rört översyn och hårdgörning av gångsystem,

belysningsåtgärder och byggnation av ramper. Inom fornvården revideras kontinuerligt skyltar och annan information till länets vårdade objekt. Kulturmiljö deltar även i Länsstyrelsens nybildade brukarråd, med syfte att vara en samverkansyta för frågor kring funktionshinder. Effekten är att fler kunnat ta del av kulturarvet i länet.

5. integrera de mänskliga rättigheterna i sin verksamhet genom att belysa, analysera och beakta rättigheterna i den egna verksamheten, särskilt skyddet mot diskriminering

Länsstyrelsen i Kronobergs län hänvisar till Länsstyrelsen i Dalarnas läns årsredovisning av uppdrag 86 st. 2 regleringsbrevet för år 2013. Utöver nämnda redovisning återges Länsstyrelsens insatser nedan.

Likavillkorsplanen som riktmärke

Länsstyrelsen har under året arbetat vidare med att realisera intentionerna i den interna Likavillkorsplanen. Bland annat har Länsstyrelsen tagit fram ett arbetsmaterial kring likavillkorsfrågor, innehållande bland annat värderingsövningar. Arbetsmaterialet kan användas på enhetsmöten/funktionsmöten och andra verksamhetsprocesser och vid planeringssammanhang. Vid introduktionsutbildningen för nyanställda fick medarbetarna information om Länsstyrelsens uppdrag rörande mänskliga rättigheter, barnperspektiv, jämställdhetsfrågor och tillgänglighetsfrågor.

Alla chefer ges utbildning i kompetensbaserad rekrytering. Rutiner och mallar har tagits fram för att kompetensbaserad rekrytering ska användas vid alla nyanställningar. Under året har man även tagit fram interna rutiner vid anmälan om diskriminering.

Ett Brukarråd har bildats, där representanter från lokala handikapporganisationer bjuds in. Rådet har träffats ett par gånger under 2013 och har börjat hitta formerna för inflytande-frågor och dialog. Syftet med rådet är att både organisationerna men också Länsstyrelsens olika verksamhetsområden ska kunna lyfta aktuella frågor. Det kan t.ex. röra sig om frågor rörande ett tillgänglighetsanpassat reservat eller hur man anpassar kyrkomiljöer.

Länsstyrelsen har under året vid ett flertal tillfällen genomfört utbildningsinsatser inom mångfaldsperspektivet för dels medarbetare vid Länsstyrelsen, dels medarbetare med ledningsansvar. Vid de tillfällena har verksamheterna själva fått arbeta med att utifrån sin verksamhet analysera på vilket sätt verksamheten kan arbeta med mänskliga rättigheter, mångfalds och jämställdhetsperspektivet. Vidare arbetar Länsstyrelsen med att se till att rättsäkerheten upprätthålls i handläggning och tillsyn.

Inom ramen för länsantikvariernas mångfaldsprojekt Kalejdoskop har länsstyrelsernas bok Platsens mänskliga berättelser lanserats under dagen för mänskliga rättigheter i december. Från Kronobergs län berättas om ett interneringsläger för krigsfångar. Vid Sandsjöns strand i Vägershult i Uppvidinge kommun, byggdes under andra världskriget ett läger för norska flyktingar – som allt som oftast rymde tillbaka till Norge för att delta i motståndsrörelsen, liksom för flyktingar från nazityskland. Projektet Kalejdoskop – sätt att se på kulturarv har genomförts gemensamt av landets länsstyrelser. Syftet har varit att förändra länsstyrelsernas verksamhet och bidra till att fler människor blir berörda och delaktiga i kulturmiljöarbetet. Effekten är att fler kunnat ta del av kulturarvet i länet.

Länsstyrelsens medarbetare arbetar med förhållningssättet ”dem vi är till för”. Det innebär att vi strävar efter ett gott bemötande och anpassar vår tillgänglighet efter dem vi möter. Vi

arbetar med att tillgänglighetsanpassa handlingar och annan information. Vid iordningställande av t.ex. ett naturreservat ska det framgå via vår hemsida hur reservatet ser ut och vilka anläggningar som finns så att besökare själva kan avgöra om de kan besöka området.

Inom verksamheten landsbygdsutveckling har man som ambition att vara extra tydlig i informationen gentemot personer med läs- och/eller skrivsvårigheter. I viss mån kommuneras beslut muntligen med personer som har läs- och skrivsvårigheter eller liknande funktionsnedsättning.

Bidrag till kommersiell service (t.ex. tillgänglighet i butik och hemsändningsbidrag) och IT infrastruktur främjar tillgängligheten för alla. Uppdraget om betaltjänster bevakar också denna tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

Samtliga verksamheter beaktar val av anpassade lokaler både ur ett geografiskt perspektiv och med tanke på personer med funktionsnedsättning, vid informationsträffar, utbildningar m.m.

Organisationsstyrning

Länsstyrelsernas samordnade Löneservice

Länsstyrelserna driver sedan några år tillbaka flera gemensamma stödprocesser. Syftet med samordningen är att utveckla och effektivisera verksamheten och minska kostnaderna.

Länsstyrelsernas löneadministration har sedan 2008 organiserats i en gemensam löneadministration. Länsstyrelsen i Kronoberg är värdlän och ansvarar för länsstyrelsernas samordnade Löneservice, som är organiserad som en egen resultatenhet under länsledningen.

Verksamhetsåret 2013 har präglats av det nya avtal som trädde i kraft den 1 juni och som reglerar de generella anställningsvillkoren för arbetstagare hos myndigheter under regeringen, Villkorsavtal. Avtalet är svårtolkat och systemleverantören har haft problem att göra en korrekt uppsättning i lönesystemet.

Under hösten 2013 genomfördes en analys för att utreda om lönerelaterade tjänster utförs effektivast inom länsstyrelserna eller av Statens Servicecenter, SSC. Bakgrunden till analysen är att regeringen lämnar till varje myndighet att pröva om hela eller delar av den egna administrativa verksamheten kan utföras mer effektivt av SSC. Myndigheter som väljer att inte köpa tjänster ska kunna visa att den administrativa verksamheten sköts minst lika effektivt i egen regi eller på annat sätt.

Analysen visar att Löneservice och SSC har en liknande grundtjänst. Den visar också att länsstyrelserna sköter sin löneadministration mer effektivt. SSC är intresserade av att utvärdera en anslutning som sker via verksamhetsövergång av länsstyrelsernas Löneservice.

Länsstyrelsernas gemensamma Telefonistorganisation

Vid länsrådsmötet i december 2011 beslutades att uppdraget som värdlän för Telefonistorganisationen skulle ges till Länsstyrelsen i Kronobergs län. Under 2012 anslöts sex län och under 2013 anslöt sig sju län och i skrivande stund tar telefonistorganisationen samtal

för 13 län med ett sammanlagt antal anknýtningar på 3615. En vidareutveckling kommer att ske under 2014 med minst tre län.

En kvalitetundersökning gjordes av ett oberoende externt företag mellan april till augusti 2013. Ett Quality index togs fram för att kunna jämföra med andra växelfunktioner och statliga myndigheter. Här når telefonistorganisationen otroliga 93,8 att jämföra med de statliga som ligger på 89,0 och för alla mätningar gjorde med samma mätmetod på växelfunktioner under 2012 som låg på 86,7. Det innebär att Telefonistorganisationen har nått guldnivå i tillgänglighets- och kundkommunikationscertifieringen och är nominerade i SM i Telefoni och Kundservice 2013.

Kronobergs län ansökte om utvecklingsmedel för införandefasen, men fick inte några medel tilldelat. Det gör att Telefonistorganisationen uppvisar ett minusresultat under 2013.

Uppdrag - Förenkla för företag

2011 fick Länsstyrelsen i Kronoberg uppgiften att samordna länsstyrelsernas arbete kring att förenkla för företag. Förenkla på riktigt! lämnar årligen in en delrapport till uppdragsgivaren Näringsdepartementet - den 31 mars 2013 gjordes den senaste delrapporteringen. Dokumentet finns att läsa på www.forenkla.parkritigt.se under *Dokumentarkiv*.

Samordning - Förenkla på länsstyrelserna

I samordningsansvaret ligger att sprida information till landets länsstyrelser genom Förenklas kontaktpersoner, följa upp förenklingsarbetet runt om i landet och identifiera möjliga utvecklingsinsatser. För kontaktpersonerna krävs avsatt tid för uppdraget och mandat från respektive länsledning att prioritera förenklingsfrågor. Under senaste kontaktpersonsmötet i Växjö framgick att kontaktpersonerna både har engagemang och stöttning från sina ledningar, det som behövs är tid och utrymme att arbeta med frågorna. Alla länsstyrelser har erbjudits möjligheten att genomföra en utbildningsinsats i form av forumspel på temat service och bemötande. Hittills har 11 av 21 länsstyrelser tackat ja till erbjudandet. Reaktionerna har varit mycket positiva.

Förutom kontaktpersonerna för Förenkla på riktigt! är kontaktpersonerna för P4 en tillgång då projekten har flera gemensamma nämnare. I augusti 2013 möttes dessa nätverk för att tillsammans göra ett inspel till P4:s slutrapport. Landshövding Kristina Alsér har träffat nätverket för hållbar tillväxt som gärna vill engagera sig i förenklafrågor. Under våren 2013 var Förenkla på riktigt! medarrangör av en nätverksträff för personalnätverket, kommunikationsnätverket och SLS-nätverket. I samband med mötet fick Förenkla möjlighet att göra en presentation för alla tre grupperna om vikten av att länsstyrelserna hittar nya arbetssätt för att bli en mer modern myndighet t.ex. vad gäller bemötande, attityd och service.

Insatser under 2013

Flera av de insatser som Förenkla på riktigt! har ägnat sig åt är stora processer där det kommer att ta tid att se resultat eller få genomslag. Långsiktiga satsningar måste kombineras med mindre insatser där vi kan arbeta fram modeller för att få snabbare och synliga resultat. Under 2013 har Förenkla drivit och/eller medverkat i följande pilotprojekt:

- Processkartläggning av markavvattning
- Företagsetablering
- Kvittenser
- Stöd till kombinatörer på landsbygden
- Samlad fastighetsspecifik information

Exempel på pilotprojekt - Samlad fastighetsspecifik information

Länsstyrelserna i Kronoberg, Jönköping och Kalmar och Skogsstyrelsen har under 2013 drivit en förstudie med syfte att skapa en enkel modell för mer målgruppsanpassad och samlad information om kända natur- och kulturvärden till fastighetsägare. I arbetet har även Jordbruksverket, Lantmäteriet, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Världsnaturfonden, RUS (Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet), LRF, Egendomsmäklarna och Borgholms kommun deltagit. Arbetet har väckt stort intresse och förstudien lyfter ett nytt perspektiv på informationspridning med ett tydligt helhetsgrepp som förenklar samtidigt som det gör miljönytta.

På Förenklas blogg finns fler av de insatser som har gjorts beskrivna:
www.forenkla.se

Samverkan - Förenkla med andra myndigheter

Parallellt med det interna arbetet på länsstyrelserna har Förenkla på riktigt samverkat med andra myndigheter. Länsstyrelsen i Kronoberg bjöd in chefer för statliga myndigheter till förenklamöten 2012 och 2013. Som en uppföljning på mötet 2013 fick Näringsdepartementet i samarbete med Förenkla i uppdrag att ta fram en nulägesanalys för att få en tydligare bild av myndigheters förenklingsuppdrag. Kristina Alsér presenterade också Förenklas arbete i samband med Näringsdepartementets förenklingsdag i december 2013. Tillsammans med Tillväxtverket har Förenkla på riktigt en referensgrupp med representanter från statliga myndigheter, departement och intresseorganisationer. Denna grupp träffades under 2013 vid två tillfällen och ger återkoppling på de insatser som planeras och genomförs inom projektet.

Förenkla har påbörjat ett konkret samarbete med Skogsstyrelsen (En dörr in) kring fördjupad myndighetssamverkan. Arbetet har inletts med att identifiera verksamhetsområden som ligger nära båda myndigheters ansvarsområden och där kunderna är gemensamma – allt för att identifiera nyttor med myndighetssamverkan!

Företagare – ett självklart samarbete

Precis som i inledningsskedet av projektet fortsätter företag och branschorganisationer att vara viktiga samarbetspartners – det är ju dem vi är till för! Förenkla har kontakt med enskilda företagare för att ta del av deras synpunkter på förenklingsinsatser, likaså har Näringslivets Regelnämnd (NNR) fått möjlighet att lämna sina synpunkter på projektets prioriteringar och ge kontinuerlig återkoppling på de arbetsinsatser som beskrivs i delrapporterna.

Personaluppgifter

Enligt kraven i FÅB 3 kap 3§ ska myndigheter redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1§ första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter. (Förordning 2008:747)

Återrapportering

Redovisa en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.

Åtgärder för kompetensförsörjning

Behovet av en mer flexibel och förändringsbenägen organisation med en breddad kompetens bland medarbetarna har under senare år blivit påtagligt. Detta har fått återverkan i både rekryteringar och kompetensutvecklingsinsatser. Vid rekryteringar efterfrågas inte bara nödvändig sakkompetens för befattningen, utan även mer generell kompetens med helhetsperspektiv på Länsstyrelsens verksamhet.

Genom att aktivt arbeta med strategisk kompetensförsörjning har Länsstyrelsen som mål att uppnå en ökad intern rörlighet för att kunna ta tillvara medarbetarens kompetens på bästa sätt.

Länsstyrelsen strävar efter att vara en attraktiv arbetsgivare för att kunna behålla och utveckla befintliga medarbetare men också för att attrahera nya medarbetare. För att utveckla och effektivisera verksamheten på Länsstyrelsen utgår kompetensförsörjningsarbetet ifrån målet att säkerställa att rätt kompetens finns för att nå verksamhetens mål och för att tillgodose dess kompetensbehov på kort och lång sikt. En kompetensinventering har genomförts under året och en kompetensförsörjningsplan kommer att tas fram under 2014.

Under 2013 har den externa personalomsättningen fortsatt att öka.

Antalet föräldraledigheter har också ökat, både heltids- och partiella föräldraledigheter.

För att motverka en alltför hög personalomsättning och säkerställa den långsiktiga kompetensen har översynen av olika anställningsformer fortsatt. Vid varje rekrytering vägs tillsvidareanställning mot tidsbegränsade anställningar för att långsiktigt säkerställa hög kompetens i organisationen.

Länsstyrelsen tillämpar kompetensbaserad rekrytering. Denna metod säkerställer att den kompetens som eftersökts vid rekrytering stämmer med de arbetsuppgifter och de mål som finns i verksamheten. Genom metoden med väl genomtänkta kravprofiler, objektiva urval och intervjuer kvalitetssäkrar vi rekryteringen.

För att behålla viktig kompetens måste faktorer som för medarbetaren utgör skäl för att stanna beaktas. Dessa faktorer är bland annat god arbetsmiljö, trivsel, låg sjukfrånvaro, mångfald, rätt lön, bra ledarskap, möjlighet till utveckling, samverkan och delaktighet. Samverkan och delaktighet är nyckelord för en attraktiv arbetsgivare.

Under 2013 har en hälsoundersökning med friskprofil erbjudits samtliga medarbetare.

Resultatet av undersökningen använd nu som underlag för insatser i syfte att minska stressen och öka arbetsglädjen i organisationen. Det är ett arbete som ska göras under 2014.

Länsstyrelsen har under året fortsatt med utvecklingen av ledarskap och medarbetarskap, bl.a. med medarbetardag en gång per månad. Fokus har fortsatt varit förenklaprocesser, bemötande, värdskap och vilka är vi är till för.

De senaste åren har ledarskapet varit i fokus för att stärka ledarna. Under 2013 har Länsstyrelsen genomfört ledardagar för samtliga ledare på Länsstyrelsen. Syftet är att stärka ledarna i sin roll utifrån vår vision, värdegrund, strategier och arbetsgivarroll. Därigenom kan de driva värdegrunds- och visionsarbetet framåt i sina verksamheter.

Under 2014 kommer fokus att ligga på arbetsgrupperna. Väl fungerande team gör organisationen mer effektiv, minskar stressen och ökar arbetsglädjen.

Tabell över sjukfrånvaro i enlighet med 7 kap. 3 § FÅB

		2013			2012		
Kön	Ålder	Antal anställda	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	Sjukfrånvaro 60 dgr och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)	Antal anställda	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	Sjukfrånvaro 60 dgr och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)
Män	- 29	7	0,9	0,0	7	0,6	0,0
	30 - 49	33	1,9	11,2	31	1,7	12,8
	50 -	20	4,2	45,2	19	3,7	53,3
	Alla	60	2,7	56,4	57	2,1	66,1
Kvinnor	- 29	16	1,8	0,0	25	1,8	0,0
	30 - 49	81	3,8	19,9	71	3,3	25,1
	50 -	40	6,9	30,8	36	4,1	18,7
	Alla	137	4,6	50,8	132	3,3	43,8
Samtliga	- 29	23	1,6	0,0	32	1,6	0,0
	30 - 49	114	3,2	18,2	102	2,9	22,1
	50 -	60	6,0	33,8	55	3,9	27,2
	Alla	197	4,0	51,9	189	3,0	49,3

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Kommentar till tabellen

Sjukfrånvaron 2013 har ökat bland både män och kvinnor. Den totala sjukfrånvaron i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid har ökat från 3 % till 4 %.

Den totala sjukfrånvaron för män har ökat i samtliga åldersgrupper från 2,1 % till 2,7 %. Sjukfrånvaro 60 dagar och längre har minskat i samtliga åldersgrupper för män från 66,1 % till 56,4 %.

Den totala sjukfrånvaron för kvinnor har också ökat inom samtliga åldersgrupper från 3,3 % till 4,6 %. Största ökningen är i åldersgruppen 50 år och äldre. Sjukfrånvaron 60

dagar och längre har ökat från 43,8 % till 50,8 %. Ökningen är i åldersgruppen 50 år och äldre.

Den totala sjukskrivningen för samtliga har ökat från år 2012 till år 2013 och även sjukfrånvaron 60 dagar och längre.

Året i siffror

Tabell A - Verksamhetskostnader 2011 - 2013

VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2013 Tkr	2012 Tkr	2011 Tkr
20-21	Övrig förvaltning	5 994,9	5 277,8	3 237,4
25	Trafikföreskrifter m.m.	254,9	178,6	189,6
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	5 338,7	4 822,6	4 036,2
30	Regional tillväxt	2 644,1	1 762,2	1 051,7
34	Infrastrukturplanering	449,2	423,4	296,0
40	Hållbar samhällsplanering och boende	2 967,4	6 167,2	4 492,0
41	Stöd till boende	422,8	177,1	281,6
42	Energi och klimat	1 118,9	1 405,6	887,4
43	Kulturmiljö	5 732,2	8 486,6	7 143,4
45	Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	5 724,0	5 308,2	4 966,5
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	4 429,4	6 294,6	7 261,3
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	14 884,7	14 475,5	7 093,8
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	1 060,9	1 552,8	1 160,9
53	Vattenverksamhet	3 663,6	2 817,9	2 679,2
54	Mineral- och torvfyndigheter	122,3	113,5	54,3
55	Miljöfarlig verksamhet	2 837,3	2 754,4	2 922,8
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	181,5	174,3	81,3
57	Förorenade områden, efterbehandling	4 019,2	2 396,1	3 478,8
58	Restaurering	2 011,7	2 004,8	1 886,1
60	Lantbruk och landsbygd	19 730,2	19 570,2	16 699,4
62	Fiske	661,4	557,8	514,3
70	Folkhälsa	2 355,6	2 860,5	2 371,9
80	Jämställdhet	1 854,4	1 109,6	811,5
81	Nationella minoriteter	7,5	0,0	0,0

VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2013 Tkr	2012 Tkr	2011 Tkr
82	Mänskliga rättigheter	179,5	4,9	0,0
83	Barnperspektivet	0,0	0,0	0,0
85	Integration	1 633,4	1 647,1	1 418,6
	SUMMA PRODUKTION	90 279,7	92 343,3	75 016,1
10	Myndighetsövergripande verksamhet	10 980,1	10 097,6	11 135,4
11	Administration och intern service	27 816,3	24 354,1	24 309,9
	SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL. RESURSSAMVERKAN	129 076,1	126 795,0	110 461,4
	Resurssamverkan ¹⁾	8 878,0	7 998,5	7 940,6
	TOTALSUMMA VERKSAMHETENS KOSTNADER ENLIGT RESULTATRÄKNINGEN ²⁾	137 954,1	134 793,5	118 402,0

1. Den del av kostnader för resurssamverkan som ska belasta länsstyrelsen fördelas på respektive tvåsifferkod

2. Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnader enligt resultaträkningar

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Definition av resurssamverkan:

Med offentlig resurssamordning menas att en myndighet har rätt att mot avgift helt eller delvis samordna sitt resursutnyttjande avseende varor och tjänster med en annan myndighet, kommun eller landsting (s.k. sambruk). Skriftliga avtal om samordningen bör träffas mellan de berörda parterna. Ansvarsfördelningen mellan myndigheterna bör läggas fast.

Kommentarer Tabell A

10 Myndighetsövergripande verksamhet

Länsstyrelsen har satsat extra på att utveckla projektverksamheten i ett projektkontor.

11 Administration och intern service

En ny servicechef började i maj. Personalfunktionen har förstärkts med en personalutvecklare och har under del av året haft en person för handläggning och kurssamordning. Därmed har mer resurser lagts på kompetensutveckling, bl.a. gemensam förvaltningsutbildning för alla sydlänen. Under året har en hälsoundersökning erbjudits alla medarbetare, med uppföljningsbesök. Inköp av fältskläder

20-21 Övrig förvaltning

Den största andelen resurser inom Övrig förvaltning hör till projektet Förenkla på riktigt. Under 2013 har projektet genomfört konkreta utbildningsinsatser i form av forumspel på länsstyrelserna, vilket medfört att kostnaderna ökat. En viss mindre ökning av nedlagda resurser har skett inom förvaltningsärendena. Det gäller främst val där förberedelser påbörjats inför valen 2014.

25 Trafikföreskrifter m.m.

Andelen nedlagda resurser har ökat inom trafikföreskrifter. En effekt av detta är att antalet beslutade ärenden ökat och den utgående balansen minskat.

28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor

En mindre ökning av resurserna har skett sedan 2012, främst beroende på att bemanningen hela året bestått av två veterinärer som tillsammans även skött veterinärverksamheten i Blekinge.

30 Regional tillväxt

Ökningen av nedlagda resurser inom regional tillväxt hänger samman med en expansion av verksamheten. Detta främst i form av engagemang i både egna projekt som Glasriketuppdraget och Lanthandeln som ökat turistmål och i samverkansprojekt som Smart Housing Småland, Träprogram 2012-2014, Digital Agenda och Innovationshelg.

34 Infrastrukturplanering och 40 Hållbar samhällsplanering

2012 var ett intensivt år med kompetensutveckling i den nya PBL utbildningen med mycket resor och seminarier med mera. Även 2011 var det så men då bara under hösten eftersom lagen kom maj 2011. Dessutom har funktionen skurit ner på nationella åtaganden och medverkan och därmed mycket sparsamt med resandet.

Planverksamheten har gått ner något 2013 när det gäller detaljplaner men mer tid har lagts på infrastruktur, nya länstransportplaner och nationella planer, samt ett större intresse för bostadsfrågorna. Därav kostnadsskillnaderna. Detta kan avläsas även på tabell C.

41 Stöd till Boende

Kostnader har ökat p.g.a att allmänt övergripande för stöd och boende 2013 har redovistats på 41 mot tidigare 40.

42 Energi och klimat

Kostnaderna ligger stabilt.

43 Kulturmiljö

Verksamhetskostnaderna har minskat för kulturmiljö. Orsaken till minskningen går framförallt att finna i att vakanser uppstått vid nyrekrytering av kyrkoantikvarie, att länsantikvarien innehar förtroendearbetstid och att långtidssjukskriven personal inte återgått i tjänst.

45. Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar

De ökade verksamhetskostnaderna på skydd och beredskap i förhållande till tidigare år beror främst på att kostnaderna tidigare år hållits nere av föräldraledighet och tjänstledighet som inte kunnat ersättas, samt på ökade lönekostnader under 2013 för en tillfällig anställning.

50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd

Allmän och övergripande verksamhet har medvetet minimerats ner i det besparingsprogram som syftade till att prioritera handläggning av inkommande ärenden.

51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden

Kostnaderna ökade dramatiskt 2011-2012 då Länsstyrelsen tog över reservatsskötseln från Skogsstyrelsen. 2013 skars skydd av områden (reservatsbildning) ner i det besparingsprogram som syftade till att prioritera handläggning av inkommande ärenden.

52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen

Kostnaderna ligger stabilt.

53 Vattenverksamhet

Kostnaderna har successivt ökats enligt prioriteringen av handläggning av inkommande ärenden.

54 Mineral- och torvfyndigheter

Kostnaderna har successivt ökat enligt prioriteringen av handläggning av inkommande ärenden.

55 Miljöfarlig verksamhet

Kostnaderna ligger stabilt.

56 Övrigt miljö- och hälsoskydd

Kostnaderna ligger stabilt.

57 Förorenade områden, efterbehandling

Länsstyrelsen tilldelades rejält med resurser för att avsluta inventeringen. Länsstyrelsen hade även p.g.a. många åtgärdsprojekt 1 miljon högre konsultkostnader för undersökningar jämfört med 2012.

58 Restaurering

Kostnaderna ligger stabilt.

60 Lantbruk och landsbygd

Resurserna totalt sett ungefär oförändrade. Verksamheten på förvaltningsanslaget har dock varit lägre och andelen projektfinansiering högre jämfört med 2012.

62 Fiske

Kostnaderna ligger stabilt.

70 Folkhälsa

Omfattningen på arbetet inom folkhälsområdet har haft en fortsatt hög omfattning och ambitionsnivå. Minskningen av verksamhetskostnader beror på att vissa projekt under 2013 har finansierats av Kalmar län.

80 Jämställdhet

Kostnaderna för länsstyrelsens jämställdhetsarbete har ökat på grund av att länsstyrelsen har fått ett specifikt uppdrag kring kompetens- och metodstöd vad gällande arbetet mot mäns våld mot kvinnor. En årsarbetskraft har anställts för att utföra uppdraget.

81 Nationella minoriteter

Länsstyrelsens arbete med nationella minoriteter har varit på låg nivå under 2011-2013. Den marginella ökningen i verksamhetskostnader beror på en viss samverkan med angränsande län samt deltagande i en konferens kring ämnet.

82 Mänskliga rättigheter

Arbetet med mänskliga rättigheter har förstärkts under åren 2011-2013. Bland annat genom framtagandet av en intern likavillkors plan. De ökade verksamhetskostnaderna kan förklaras med att mer arbetstid har lagts på området

83 Barnperspektivet

Länsstyrelsens arbete med barnperspektivet redovisas under varje verksamhet.

85 Integration

Verksamhetskostnaderna ökade under 2012-2013 på grund av att ytterligare en person anställdes fr.o.m. 1 maj 2011.

Tabell B – Verksamhetskostnader 2013

VÄS-KOD	Sakområden och myndighets- övergripande verksamhet	Kostnader exkl OH		OH-kostnader		Kostnader inkl OH	
		Tkr	%	Tkr	%	Tkr	%
20-21	Övrig förvaltning	5 994,9	4,64	2 150,1	6,27	8 145,0	6,54
25	Trafikföreskrifter m.m.	254,9	0,20	134,2	0,39	389,1	0,31
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	5 338,7	4,14	2 474,6	7,22	7 813,3	6,27
30	Regional tillväxt	2 644,1	2,05	736,3	2,15	3 380,4	2,71
34	Infrastrukturplanering	449,2	0,35	223,9	0,65	673,1	0,54
40	Hållbar samhällsplanering och boende	2 967,4	2,30	1 531,3	4,47	4 498,6	3,61
41	Stöd till boende	422,8	0,33	186,9	0,55	609,8	0,49
42	Energi och klimat	1 118,9	0,87	483,4	1,41	1 602,2	1,29
43	Kulturmiljö	5 732,2	4,44	1 784,7	5,21	7 516,9	6,04
45	Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	5 724,0	4,43	1 961,5	5,72	7 685,5	6,17
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	4 429,4	3,43	1 998,9	5,83	6 428,3	5,16
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	14 884,7	11,53	2 980,7	8,70	17 865,4	14,34
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	1 060,9	0,82	554,0	1,62	1 614,8	1,30
53	Vattenverksamhet	3 663,6	2,84	1 744,7	5,09	5 408,3	4,34
54	Mineral- och torvfyndigheter	122,3	0,09	64,7	0,19	187,0	0,15
55	Miljöfarlig verksamhet	2 837,3	2,20	1 456,4	4,25	4 293,7	3,45
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	181,5	0,14	95,1	0,28	276,6	0,22
57	Förorenade områden, efter- behandling	4 019,2	3,11	1 375,6	4,01	5 394,8	4,33
58	Restaurering	2 011,7	1,56	802,5	2,34	2 814,2	2,26
60	Lantbruk och landsbygd	19 730,2	15,29	8 644,6	25,22	28 374,8	22,78
62	Fiske	661,4	0,51	249,2	0,73	910,6	0,73
70	Folkhälsa	2 355,6	1,82	867,0	2,53	3 222,6	2,59
80	Jämställdhet	1 854,4	1,44	858,6	2,50	2 713,0	2,18
81	Nationella minoriteter	7,5	0,01	3,7	0,01	11,2	0,01
82	Mänskliga rättigheter	179,5	0,14	87,0	0,25	266,4	0,21
85	Integration	1 633,4	1,27	824,4	2,41	2 457,8	1,97
	SUMMA PRODUKTION	90 279,7	69,94	34 274,0	100	124 553,6	100

VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	Kostnader exkl OH		OH-kostnader		Kostnader inkl OH	
10	Myndighetsövergripande verksamhet	10 980,1	8,51				
11	Administration och intern service	27 816,3	21,55				
	SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	129 076,1	100,00			124 553,6	100
	Resurssamverkan ¹⁾	8 878,0		4 522,5		13 400,4	
	Totalsumma verksamhetens kostnader enl resultaträkningen ²⁾	137 954,1				137 954,1	
	Myndighetsövergripande, adm och intern service uppdelat på: ³⁾						
	Nivå 1 (113-115)	19 225,8	29,63				
	Nivå 2 (110-112, 116-119)	8 590,5	13,24				
	Nivå 3 (100-109)	10 980,1	16,92				
	Personalkostnad, produktion (kkl 4, verksamhetskod 2-9)	64 886,0					

¹⁾ Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

²⁾ Totalsumma verksamhetskostnader skall överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen.

³⁾ Summan på nivå 1-3 ska överensstämma med summan av Myndighetsövergripande verksamhet och Administration och intern service. Den procentuella fördelningen skall visa resp. nivåns andel av personalkostnaderna vht 2-9 (kkl 4).

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Kommentarer Tabell B

För kommentarer till tabell B hänvisas till tabell A, dock med följande kommentarer och tillägg:

80 Jämställdhet

Under delar av 2013 arbetade två personer med uppdraget kring mäns våld mot kvinnor (extra förstärkning på grund av sjukdom).

Fr.o.m. april 2013 arbetar två heltidsanställda med länsstyrelsens jämställdhetsuppdrag. Arbetet innebär en ett relativt stort antal resor. Något som har ökat bland annat på grund av länsstyrelsens gemensamma utvecklingssatsning inom området

85 Integration

Integration använder sig till stor del av t.ex. lync-möten för att hålla nere resekostnader. En mindre minskning av verksamhetskostnader kan ses under 2013.

Tabell C – Årsarbetskrafter 2011 – 2013¹⁾

VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2013	2013	2013	2012	2011
		totalt	varav kvinnor	varav män	totalt	totalt
20-21	Övrig förvaltning	4,99	4,66	0,33	5,50	4,11
25	Trafikföreskrifter m.m.	0,40	0,40	0,00	0,29	0,37
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	6,96	4,30	2,66	6,76	6,00
30	Regional tillväxt	1,99	1,28	0,71	1,32	0,98
34	Infrastrukturplanering	0,62	0,22	0,39	0,51	0,43
40	Hållbar samhällsplanering och boende	4,50	2,70	1,80	7,14	6,21
41	Stöd till boende	0,52	0,01	0,51	0,24	0,45
42	Energi och klimat	1,44	0,65	0,79	1,37	1,04
43	Kulturmiljö	5,66	3,09	2,57	6,27	4,84
45	Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	5,37	3,44	1,93	4,64	5,74
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	5,82	3,88	1,94	8,97	10,52
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	9,60	4,62	4,98	9,29	7,11
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	1,81	1,07	0,75	2,50	2,12
53	Vattenverksamhet	5,40	2,80	2,60	4,13	3,97
54	Mineral- och torvfyndigheter	0,18	0,10	0,08	0,19	0,10
55	Miljöfarlig verksamhet	4,00	3,20	0,80	4,52	4,85
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	0,28	0,22	0,05	0,26	0,13
57	Förorenade områden, efterbehandling	4,34	2,29	2,05	2,80	3,25
58	Restaurering	2,68	0,73	1,96	2,76	2,74
60	Lantbruk och landsbygd	28,85	20,32	8,53	30,50	27,81
62	Fiske	0,71	0,09	0,62	0,63	0,66
70	Folkhälsa	2,53	1,27	1,26	2,53	2,00
80	Jämställdhet	2,23	1,80	0,43	1,11	1,07
81	Nationella minoriteter	0,01	0,01	0,00	0,00	
82	Mänskliga rättigheter	0,21	0,19	0,03	0,00	
83	Barnperspektivet					
85	Integration	2,19	2,15	0,04	2,02	1,84
	SUMMA PRODUKTION	103,28	65,48	37,81	106,24	98,33
10	Myndighetsövergripande verksamhet	9,41	7,53	1,88	9,00	11,03
11	Administration och intern service	11,49	8,05	3,43	10,90	9,83

	SUMMA ÅRSARBETSKRAFTER EXKL. RESURSSAMVERKAN	124,18	81,06	43,12	126,14	119,20
	Resurssamverkan ²⁾	18,52	15,76	2,76	14,62	12,31
	TOTALT ANTAL ÅRSARBETSKRAFTER	142,70	96,82	45,88	140,76	131,51

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1 760 timmar

²⁾ Den del av årsarbetskrafterna för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad.

Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhet på tvåsiffernivå

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Kommentarer Tabell C

För kommentarer till tabell C hänvisas till tabell A, dock med följande kommentarer och tillägg:

28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor

En mycket liten ökning av resurserna om 0,2 årsarbetskrafter har skett sedan 2012, främst beroende på att bemanningen hela året bestått av två veterinärer som tillsammans även skött veterinärverksamheten i Blekinge.

30 Regional tillväxt

Nedlagda resurser inom regional tillväxt ökade från 1,3 till 2,0 årsarbetskrafter. Ökningen hänger samman med en expansion av verksamheten. Detta främst i form av engagemang i både egna projekt som Glasriketuppdraget och Lanthandeln som ökat turistmål och i samverkansprojekt som Smart Housing Småland, Träprogram 2012-2014, Digital Agenda och Innovationshelg.

42 Energi och klimat

Inom klimat och energi 42 fortsätter arbetsinsatsen att öka, vilket dels beror på en minskad extern finansiering och dels på tjänstetillsättning inom klimatanpassningsområdet (sic).

45. Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar

Antalet årsarbetskrafter har gått upp p.g.a. nyrekrytering under året. Rekryteringen var bland annat ett led i att stärka upp funktionens arbete med Lagen om skydd mot olyckor efter påpekanden vid tillsyn av MSB.

50-58

Totala personalresurser ligger tämligen konstant åren 2011 – 2013. Den stora förändringen ligger i att resurssiffrorna minskat på "Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd" medan de ökat för övriga verksamhetskoder inom 5 gruppen. Detta överensstämmer väl med prioriteringen av ärendehandläggning framför övergripande verksamhet.

60 Lantbruk och landsbygd

Bemanningen har minskat från 30,5 till 28,8 årsarbetskrafter jämfört med 2012. Minskningen beror främst på sänkt kontrollfrekvens för arealkontroller i kombination med minskat arbete med retroaktiva återkrav. Totalt sett har arbetet med jordbrukarstöd därför minskat medan det däremot ökat något för landsbygdsstöd. Verksamheten på förvaltningsanslaget har varit lägre och andelen projektfinansiering högre 2013 jämfört med 2012.

70 Folkhälsa

Inga förändringar vad gäller andel årsarbetskrafter har skett under året.

80 Jämställdhet

Andelen årsarbetskrafter har ökat sedan 2011 på grund av nyrekrytering inom området mäns våld mot kvinnor.

85 Integration

Under hela 2012-2013 har integration haft två årsarbetskrafter.

Tabell D - Representation

Kostnader för representation	2013	2013	2012	2012	2011	2011
	Totalt tkr	Per åa kronor	Totalt tkr	Per åa kronor	Totalt tkr	Per åa kronor
Intern representation (undergrupp 496 i baskonto-planen)	132	921,79	168	1 184,11	98	745,14
Extern representation (undergrupp 552 i baskonto-planen)	523	3 664,59	369	2 603,93	488	3 705,52

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Kommentarer Tabell D

Intern representation utifrån medarbetarprocesserna och värdegrundsarbetet är ungefärligt lika stora under åren. Under 2013 har länet haft besök av Kungen där länet visades och med en representationsmiddag på residenset. Under 2012 och 2011 ordnades en innovationshelg i syfte att visa upp regionens fördelar. Arrangemanget var något mindre 2012 än 2011.

Tabell E - Lokaler

Lokalkostnader	2013	2012	2011
<i>Residens</i>			
Lokalkostnader (tkr) 103	1 139	1 155	1 015
Lokalyta (m ²)	983	983	983
Lokalkostnad per m ² (kr)	1 158	1 175	1 033
<i>Lokaler ¹⁾</i>			
Lokalkostnader (tkr) 113	7 615	7 450	7 363
Lokalyta (m ²)	5 035	5 035	5 035
Lokalkostnad per m ² (kr)	1 512	1 480	1 462
Lokalkostnad per årsarbetskraft (tkr)	53	53	56
Lokalyta per årsarbetskraft (m ²)	35	36	38
<i>Kontorslokaler ²⁾</i>			
Kontorslokalyta (m ²)	4 397	4 397	4 397
Kontorslokalyta per årsarbetskraft (m ²)	31	31	33
SUMMA LOKALKOSTNADER	8 754	8 606	8 378

¹⁾ Med lokaler avses samtliga utrymmen förutom residenset såsom kontorslokaler, förråd, källare och garage.

Med lokalkostnader avses hyra, lokalförbrukning, larm och bevakningskostnader, avskrivningskostnader m.m.

²⁾ Med kontorslokaler avses ytor ovan mark såsom kontorsrum, biytor som korridorer, toaletter, trapphus, närarkiv, närförråd etc.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Kommentarer Tabell E

Under året har inga större förändringar av lokalerna skett. Under 2014 planeras att ytterligare anpassa lokaler till vår verksamhet och öka utnyttjandet av tillgängliga ytor inför kommande omförhandling av kontraktet 2015.

Tabell F – Redovisning av ärenden 2013 (samtliga ärenden oavsett databas)

A	B	C	D	E	F	G
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl upprättade ärenden)	Antal upprättade ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F = B + C + D - E)	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år
Myndighetsövergripande, administration och intern service (10-11)	43	62	129	172	62	12
Övrig förvaltning (20-21)	45	365	51	406	55	3
<i>varav</i> Stiftelser (206)	0	1	0	1	0	0
<i>varav</i> Allmän kameraövervakning (211)	8	41	26	68	7	0
<i>varav</i> Bevakningsföretag m.m. (212)	0	3	0	2	1	0
Trafikföreskrifter m.m. (25)	36	69	0	90	15	2
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	99	706	449	1 161	93	3
<i>varav</i> Livsmedelskontroll (281)	1	12	6	16	3	0
<i>varav</i> Djurskydd (282)	87	616	428	1 046	85	3
<i>varav</i> Smittskydd (283)	4	9	0	12	1	0
<i>varav</i> Allmänna veterinära frågor (284)	5	14	11	29	1	0
Regional tillväxt (30)	17	42	6	41	24	1
Infrastrukturplanering (34)	11	36	2	44	5	0
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	37	312	10	314	45	2
Stöd till boende (41)	23	75	0	42	56	4
Energi och klimat (42)	3	5	9	11	6	0
Kulturmiljö (43)	145	637	122	706	198	17
Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar (45)	45	65	62	93	79	15

A	B	C	D	E	F	G
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl upprättade ärenden)	Antal upprättade ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F = B + C + D - E)	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år
<i>varav</i> Tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor samt uppföljning av kommunernas krishanteringssystem (456)	1	6	13	8	12	0
Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd (50)	50	80	12	107	35	6
Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	122	244	128	250	244	25
<i>varav</i> Tillsyn av vattenskyddsområden (516)	4	22	0	26	0	0
Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	41	402	2	396	49	3
Vattenverksamhet (53)	62	159	17	175	63	4
<i>varav</i> Tillsyn av vattenverksamheten (535)	40	118	14	126	46	2
Mineral- och torvfyndigheter (54)	14	25	0	10	29	4
Miljöfarlig verksamhet (55)	73	242	31	270	76	9
<i>varav</i> Tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	50	146	30	164	62	8
Övrigt miljö och hälsoskydd (56)	33	143	3	170	9	1
Förorenade områden, efterbehandling (57)	21	25	19	19	46	2
<i>varav</i> tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden (575)	5	4	5	6	8	0
Restaurering (58)	14	30	9	45	8	0
Lantbruk och landsbygd (60)¹	496	13 043	1 567	14 768	338	0
<i>varav</i> Stöd till jordbruket enligt EG:s förordningar (601)	291	12 352	1 551	13 925	269	0
Fiske (62)²	6	162	2	165	5	0
Folkhälsa (70)	21	34	18	50	23	4
Jämställdhet (80)	3	6	8	12	5	0

A	B	C	D	E	F	G
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl. upprättade ärenden)	Antal upprättade ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F = B + C + D - E)	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år
Nationella minoriteter (81)						
Mänskliga rättigheter (82)	0	1	0	1	0	0
Integration (85)	2	18	31	43	8	0
Summa	1 462	16 988	2 687	19 561	1 576	119
<i>varav</i> Vattenmyndighetens ärenden						
<i>varav</i> Miljöprövningsdelegationens ärenden						

¹⁾ Inkl. lantbruks- och jordbrukarstödsärenden registrerade hos Jordbruksverket

²⁾ Inkl. strukturfondsärenden registrerade hos Jordbruksverket

Källa: Den automatiska rapporten från databasen Platina, utdragen den 9 januari 2014. Sökning har även gjorts i databasen Diabas. Uppgifter är även hämtade från Boverkets system Bofinc samt från Jordbruksverkets databaser.

Kommentarer Tabell F

Generellt gäller att det i vissa fall finns en skillnad mellan den utgående balansen i 2012 års redovisning, jämfört med den ingående balansen för 2013. Förklaringen är bland annat att ärenden i vissa fall avförs i ärendesystemen mot ett äldre datum och att korrigeringar görs för tidigare felförda ärenden. I övrigt lämnas följande kommentarer.

Myndighetsövergripande, administration och intern service (10-11)

Antalet ej beslutade ärenden äldre än två år inom 10-11 är högre än tidigare. Några ärenden ska vara öppna, men hälften av ärendena har inte avförts korrekt ur Platina.

Övrig förvaltning (20-21)

Antalet inkommande ärenden inom ärendegruppen 20-21 har minskat sedan föregående år. Den största anledningen till detta är att handläggningen av ett antal ärendegrupper inom området den 1 juli 2012 överförts till Skåne. Av de tre ärenden som är äldre än två år är två jaktärenden och ett är en ansökan om bygdemedel. Gällande kameraärendena har antalet initiativärenden ökat markant. Anledningen till detta är att tillsyn utförts under året vilket resulterade i ett antal ärenden. En god beslutstakt har dock hållits uppe och balanserna har därför inte ökat.

Trafikföreskrifter (25)

Ärendetillströmningen rörande trafikföreskrifter har minskat något sedan föregående år. De återkommande ärendena om rallyn och tillfälliga lokala trafikföreskrifter har dock legat relativt konstant. Vi har fattat betydligt fler beslut än föregående år, vilket gjort att balanserna inom ärendområdet minskat. Två ärenden är äldre än två år.

Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)

Ärendebalansen har inte nämnvärt förändrats jämfört med 2012. Antalet inkomna djurskyddsärenden är något lägre 2013 jämfört med 2012. Tre ärenden äldre än två år handlar om ansökningar av § 16-tillstånd. Samtliga ärenden ligger ute för komplettering hos de som sökt tillståndet.

Regional tillväxt (30)

En svag minskning av antalet inkomna ärenden kan noteras. Det är inom områdena allmänt och övergripande och inom regionala program som minskningen har skett. Ansökningar om bidrag till företag och projekt har legat på i stort sett samma nivå som föregående år. Antalet beslutade ärenden har också minskat, dock inte i den omfattning som statistiken visar. Beslut i ett antal ärenden har av någon anledning inte blivit registrerade i Platina. Tas hänsyn till detta är ärendebalansen oförändrad mot föregående år.

Infrastrukturplanering (34)

Antalet inkomna ärenden inom IT-infrastruktur har minskat något totalt sett men antalet ansökningar om kanalisationsstöd ligger på samma nivå som föregående år. En ökning av antalet beslut innebär en minskad ärendebalans. Besluten om kanalisationsstöd var till stor del avslag till följd av att fördelaktigare finansiering kunde erhållas genom landsbygdsprogrammet.

Energi och klimat (42)

Ärendebalansen har ökat i obetydligt antal, vilket främst beror på ansökningar om projektmedel som inte ännu avslutats i väntan på slutrapporter.

Kulturmiljö (43)

Kulturmiljö har en fortsatt hög arbetsbelastning. Inkomna ärenden har ökat markant (ökning med 124 ärenden). Enbart landsbygd och veterinärfrågor har fler inkommande och beslutade ärenden än Kulturmiljö. Ökningen har framförallt skett inom verksamhet 431 Fornminnen, en ökning med 103 ärenden, vilket har sitt ursprung i ett ökat antalet ansökningar om ingrepp i fornlämning inför nya avlopps- och uppvärmningsanläggningar liksom skogsbruksärenden. Utöver inkomna ärenden har även ca 200 samrådsyttranden handlagts avseende statliga intressen enligt miljöbalken och PBL såsom områdesskydd, ledningsdragningar, vindkraft, biotopskydd, vattenfrågor och planärenden. Andelen beslutade ärenden ligger i stort sett inom samma nivå som föregående år. Antalet öppna ärenden äldre än två år har ökat med sex ärenden. Merparten av dessa ärenden omfattar verksamhet (432) byggnadsminnen där ändring av byggnadsminnen har prioriterats framför byggnadsminnesförklaringar.

Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar (45)

Det något större antalet oavslutade ärenden jämfört med 2012 beror delvis på en hög arbetsbelastning som bland annat har uppstått på grund av låg bemanning. Inga av de oavslutade ärendena drabbar allmänheten eller någon samverkanpart.

Naturvård och miljöskydd (50-58)

Inom område 50, 52, 53, 55 och 58 hålls ärendebalansen.

Inom gruppen 51 har ärendebalansen ökat dramatiskt. Det beror bland annat på att Länsstyrelsen tog över fastighetsförvaltningen av reservaten från Skogsstyrelsen 2013. Då tog vi även över samtliga jakt- och fiskearranden och ett meddelande gick ut till avtalsinnehavaren. På grund av personalomsättning missade vi att avsluta dessa utan åtgärd varför de vid årsskiftet stod som öppna. De kommer nu snabbt att avslutas. Ytterligare en orsak till ökad ärendebalans är att inkommande KOMET-ärenden inom områdesskyddsverksamheten stigit samtidigt som takten i att avsluta

pågående reservatsbildningsärenden sjunkit eftersom resurserna förts över från ordinarie områdes-skyddsarbete till KOMET-ärendena.

Även ärendegrupperna 54 och 57 har ökande ärendebalanser. När det gäller ärendegrupp 54 har ärendebalansen ökat då prövning av energitorvstakter inte har kunnat genomföras under 2013 på grund av resursbrist. Under 2014 kommer prövningarna att prioriteras och en handlingsplan har tagits fram.

Lantbruk och Landsbygd (60)

Ärendebalansen består främst av jordbrukarstöd (601) och landsbygdsstöd (602) som journalförs i Jordbruksverkets ärendesystem. I övrigt består ärendegruppen mest av förvärvstillstånd enligt jordförvärvslagen och remisser samt överklaganden inom jordbrukarstöden. Länsstyrelserna har samordnat sig avseende uttaget från Jordbruksverkets system för 601 och 602. Det gäller ingående balans, antal inkomna ärenden, initiativärenden samt beslutade ärenden. Antalet inkomna ärenden är högre 2013 än 2012 eftersom brukarna ansökt om förlängning av sina miljöersättningar mot slutet av året. Antalet initiativärenden har däremot mer än halverats på grund av att arbetet med återkrav efter inventeringen var mer intensivt under 2012.

Tabell G – Redovisning av överklagade ärenden 2013 (samtliga ärenden oavsett databas)

A	B	C	D
Sakområde och del av sakområde	Antal överklagade ärenden ¹⁾	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans ²⁾	Varav antal ändrade ärenden ³⁾
Myndighetsövergripande, administration och Intern service (10-11)	0	0	0
Övrig förvaltning (20-21)	6	8	1
<i>varav</i> Stiftelser (206)	0	0	0
<i>varav</i> Allmän kameraövervakning (211)	2	2	0
<i>varav</i> Bevakningsföretag m.m. (212)	0	0	0
Trafikföreskrifter m.m. (25)	2	4	1
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	32	29	1
<i>varav</i> Livsmedelskontroll (281)	0	0	0
<i>varav</i> Djurskydd (282)	32	29	1
<i>varav</i> Smittskydd (283)	0	0	0
<i>varav</i> Allmänna veterinära frågor (284)	0	0	0
Regional tillväxt (30)	0	0	0
Infrastrukturplanering (34)	0	0	0
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	44	52	5
Stöd till boende (41)	0	0	0
Energi och klimat (42)	0	0	0

A	B	C	D
Sakområde och del av sakområde	Antal överklagade ärenden ¹⁾	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans ²⁾	Varav antal ändrade ärenden ³⁾
Kulturmiljö (43)	3	1	0
Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar (45)	0	0	0
<i>varav</i> Tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor samt uppföljning av kommunernas krishanteringssystem (456)	0	0	0
Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd (50)	15	20	6
Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	1	1	0
<i>varav</i> Tillsyn av vattenskyddsområden (516)	0	0	0
Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	5	7	1
Vattenverksamhet (53)	6	4	3
<i>varav</i> Tillsyn av vattenverksamheten (535)	5	3	2
Mineral- och torvfyndigheter (54)	1	0	0
Miljöfarlig verksamhet (55)	0	21	9
<i>varav</i> Tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	0	0	0
Övrigt miljö och hälsoskydd (56)	0	0	0
Förorenade områden, efterbehandling (57)	0	0	0
<i>varav</i> Tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden (575)	0	0	0
Restaurering (58)	0	0	0
Lantbruk och landsbygd (60)	43	61	9
<i>varav</i> Stöd till jordbruket enligt EG:s förordningar (601)	37	57	9
Fiske (62)	0	0	0
Folkhälsa (70)	0	0	0
Jämställdhet (80)	0	0	0
Nationella minoriteter (81)	0	0	0
Mänskliga rättigheter (82)	0	0	0
Integration (85)	0	0	0
Summa	158	208	36
<i>varav</i> Vattenmyndighetens ärenden			
<i>varav</i> Miljöprövningsdelegationens ärenden			

¹⁾ Avser ärenden som är beslutade av länsstyrelsen och överklagade till högre instans.

²⁾ Avser de ärenden som avgjorts i högre instans och vars domar/beslut inkommit till Länsstyrelsen under 2013.

³⁾ Avser ärenden som är ändrade substantiellt (t.ex. ska ändring av angivna tidpunkter ej beaktas) i förhållande till Länsstyrelsens beslut.

Källa: Den automatiska rapporten från databasen Platina, utdragen den 9 januari 2014. Sökning har även gjorts i databasen Diabas. Uppgifter är även hämtade från Boverkets system Bofinc samt från Jordbruksverkets databaser.

Kommentarer Tabell G

Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)

Lika många ärenden har överklagats som föregående år. Endast ett ärende har ändrats i högre instans. Slutsatsen är att få beslut ändras sedan Länsstyrelsen fått ansvaret för djurskyddet.

Kulturmiljö (43)

Tre ärenden har överklagats. Ett kyrkoärende (433) har avgjorts i högre instans gällande plantering av buxbom på Åseda kyrkogård. Domen har gått i linje med och fastställt Länsstyrelsens beslut.

Naturvård och miljöskydd (50-58)

Under året har tre ärenden ändrats vid överklagande av Länsstyrelsens beslut gällande vattenverksamhet (53). Domarna har dock gått i linje med Länsstyrelsens föreläggande och ändringen består endast i att utförandetiden har ändrats till följd av domstolens prövning.

Miljöfarlig verksamhet (55)

Under året har nio ärenden ändrats vid överklagande av MPD:s beslut gällande tillståndsprövning. Samtliga ärenden rör samma tillstånd (Skäckarps vindkraftspark). Ärendet ändrades av Mark- och miljödomstolen, men ändrades sedan tillbaka av Mark- och miljööverdomstolen till MPD:s ursprungsbeslut.

Lantbruk och Landsbygd (60)

Inom jordbrukarstöden (601) har antalet överklagande ärenden mer än halverats jämfört med 2012. Orsaken är att 2012 genomfördes återkrav efter Jordbruksverkets inventering i stor volym och detta medförde att antalet överklagningsärenden var mer omfattande detta år. 2013 har nio ärenden ändrats i högre instans. I något enstaka fall har Jordbruksverket gjort en ny inventering, men i hälften av de ändrade fallen kan orsaken kopplas till brister i Jordbruksverkets instruktioner och system vilka länsstyrelserna använt vid återkravsutredningar efter inventeringen. Inom landsbygdsstöden (602) har sex ärenden överklagats, inget ärende har ändrats i högre instans.

Tabell H – Handläggningstider

Ärendegrupp		Mål (dgr)	Utfall %	Median dagar		
VÄS-KOD	Beskrivning	2013	2013	2013	2012	2011
202	Anmälan om svenskt medborgarskap					
204	Ansökan om tillstånd att strö ut aska efter avliden					
206	Ändringsanmälan stiftelser					
211	Anmälan om kameraövervakning	14	45	14,5	13	13
211	Ansökan om kameraövervakning	90	23	132	104	94
212	Bevakningsföretag – Ansökan godkännande personal	14 ¹⁾				
282	Ansökan om tillstånd enligt 16 § djurskyddslagen	70 ²⁾	77	9		
282	Ansökan om förprovning djurstall	56 ³⁾	34	68		
282	Djurförbudsprovning	90	55	79		
402	Detaljplaner – Begäran om yttrande över utställning och granskning	21	52	21		
403	Överklagande av detaljplan	150 ¹⁾	50	134,5	77	
403	Överklagande av lov, förhandsbesked	180 ¹⁾	100	61	125	
431	Ansökan tillstånd ingrepp fast fornlämning	90	93	15		
431	Anmälan om föryngringsavverkning	42	57	35	14	61
433	Kyrkliga kulturminnen – Ansökan om tillstånd renovering och ändring	120	37	292,5		
505	Överklagade kommunala beslut Miljöbalken m.fl. författningar	120	85	59	98	105
521	Ansökan om tillstånd och dispenser avseende naturskydd	60	71	17,5		
525	Samråd enligt 12 kap. 6 § Miljöbalken	42	81	22	19	41
526	Granskning kommunal strandskyddsdispens	21	68	16		
535	Anmälan om vattenverksamhet enligt 11 kap. Miljöbalken	56	47	57,5		
551	Provning miljöfarlig verksamhet 9 kap. Miljöbalken – Ansökan om tillstånd	180 ^{1) 4)}				
555	Anmälan ändring tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet	9	50	10,5	39	35
562	Ansökan om tillstånd till transport av avfall och farligt avfall	40	73	26		
566	Anmälan om transport av avfall och farligt avfall	42	73	19		

	Ärendegrupp	Mål (dgr)	Utfall %	Median dagar		
VÄS-KOD	Beskrivning	2013	2013	2013	2012	2011
606	Ansökan om förvärvstillstånd för jordbruksfastigheter	25	88	15		
621	Ansökan om yrkesfiskelicens	30	100	8		
623	Ansökan om förordnande fisketillsynsman	30	94	13		
623	Ansökan tillstånd flyttning, utplantering av fisk	30	72	16		
		Mål (dgr)		Utfall måluppfyllelse %		
VÄS-KOD	Beskrivning	2013		2013	2012	2011
602	Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder	120 ¹⁾		39	37	29
	varav företagsstöd	120 ¹⁾		47	33	18
	varav projektstöd/PROKUL/EGENKUL	120 ¹⁾		22	19	37
	varav PROLAG	120 ¹⁾		16	35	48
	varav miljöinvesteringar	120 ¹⁾		54	57	28
602	Utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder	90 ¹⁾		66	51	38
	varav företagsstöd	90 ¹⁾		72	48	15
	varav projektstöd/PROKUL/EGENKUL	90 ¹⁾		63	61	45
	varav PROLAG	90 ¹⁾		46	39	50
	varav miljöinvesteringar	90 ¹⁾		81	65	62

Beskrivning av tabellen

Fr.o.m. 2013 har länsstyrelserna infört gemensamma diarieföringsrutiner för dessa grupper.

Varje län har satt upp mål utifrån det antal dagar det är rimligt att merparten av ärenden ska beslutas inom.

90 % av ärendena eller mer förväntas beslutas inom den uppsatta tiden.

Utfallskolumnen visar hur stor andel som faktiskt beslutades inom uppsatt tid.

För att få jämförelsetal över tid och mellan länsstyrelserna, oberoende av mål, redovisas även median för 2011-2013 (för ärendegrupp 602 redovisas endast andel av ärendena som beslutats inom uppsatt måltid, likt tidigare år). De ärendegrupper som är nya eller justerade för 2013 redovisas ej för 2011-2012.

¹⁾ Målet är gemensamt för samtliga 21 länsstyrelser

²⁾ Målet är satt från komplett ansökan. Reglerad tid 90 dagar enl. Jordbruksverkets föreskrift D4 (2010:52)

³⁾ Målet är satt från komplett ansökan. Reglerad tid 56 dagar enligt Jordbruksverkets föreskrift L35

⁴⁾ Målet är satt från komplett ansökan enligt regeringsuppdrag S2011/10148/SFÖ

Källa: Utdrag ur ärendehanteringssystemet Platina, sökningar har gjorts enligt den nationellt framtagna vägledningen, samt Jordbruksverket.

Kommentarer Tabell H

211 Kameraövervakning

Handläggningstiden för anmälningsärenden har ökat. I ca hälften av ärendena når vi målet för handläggningstiden. Även handläggningstiden för ansökningsärenden har ökat och vi når målet bara i 23 % av ärendena. En förklaring till detta är att antalet ärenden ökat. Ökningen avser främst ärenden till följd av ökad tillsyn.

282 Ansökan om tillstånd enligt 16 § Djurskyddslagen

Målet är att 90 % av ärendena ska klara 70 dagar från att ärendena är kompletta. Mätmetoden var ny och först mot slutet av året började handläggarna markera i Platina när ärendet var komplett. Därför är den verkliga handläggningstiden kortare än vad denna statistik visar. Värdena har inte tagits fram från samma premisser som tidigare och därför finns ingen jämförelse bakåt.

282 Ansökan om förprovning djurstall

Målet är att 90 % av ärendena ska klara 56 dagar från att ärendena är kompletta. Mätmetoden var ny och först mot slutet av året började handläggaren markera i Platina när ärendet var komplett. Därför är den verkliga handläggningstiden kortare än vad denna statistik visar. Värdena har inte tagits fram från samma premisser som tidigare och därför finns ingen jämförelse bakåt.

282 Djurförbudsprovning

Målet är att 90 % av ärendena ska klara 90 dagar. Värden har inte tagits fram från samma premisser som tidigare och därför finns ingen jämförelse bakåt. Svårt nyckeltal att mäta eftersom det också är beroende av juridisk process.

403 Överklagade lov och detaljplaner

Handläggningstiden för överklagade detaljplaner har ökat sedan förra året och vi når uppsatt mål endast i hälften av ärendena. Antalet inkommande ärenden har varit litet under året och enstaka avvikelser får därför stort genomslag. Vi har dock upprätthållit antalet beslut under året och balanserna har därför inte ökat.

Medianen för överklagade lov har sjunkit. I nästan 80 % av ärendena når vi målet på 120 dagar. Alla lov-ärenden är handlagda inom 180 dagar. Detta beror främst på en medveten prioritering av ärendetypen till följd av Regeringens inriktningsmål i regleringsbrev.

431 Anmälan om föryngringsavverkning

De ärenden som rör ansökan om ingrepp i fornlämning har till största del (93 %) handlagts inom den målsatta handläggningstiden. En ökad arbetsbelastning under främst hösten har gjort att drygt hälften (57 %) av ärendena som rör anmälan om föryngringsavverkning har handlagts inom målsatt tid.

433 Kyrkliga kulturminnen – Ansökan om tillstånd renovering och ändring

Inom handläggningen av ärenden inom kyrkliga kulturminnen uppnår 37 % målsatt tid. Orsaken är framförallt att flera äldre ärenden inte kunnat avgöras under 2012 och våren 2013, då vikarierande handläggare fasats in i arbetet.

505 Överklagade kommunala beslut Miljöbalken m.fl. författningar

Handläggningstiden har fortsatt minska för ärendegruppen. Vi når målen för handläggningstid i 85 % av ärendena.

521, 525, 526

Målen för handläggningstiderna hålls med mycket god marginal. 526-gruppen innehåller både granskning och överprövning av strandskyddsdispenserna. Målet på 21 dagar är uppsatt endast för granskningen av ärendena och inte för den överprövning som görs i några procent av fallen. Detta är en förklaring till att målet klaras för endast 68 % av ärendena.

535 Anmälan om vattenverksamhet enligt 11 kap. Miljöbalken

Målet hålls i 47% av ärendena och mediantiden ligger på 57,5 dagar mot målets 56 dagar.

555 Anmälan ändring tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet

Handläggningstiden ligger något över målet. Detta trots ett extremt högt satt mål om nio dagars handläggning. Anmälningsärenden har 6 veckors lagstadgad svarstid enligt miljöbalken.

562 Ansökan om tillstånd till transport av avfall och farligt avfall

Målet klaras med god marginal. Under året har resurser satts på att hantera inkomna ärenden. Tiden har sänkts från 71 dagar under 2012 till 26 dagar under 2013.

566 Anmälan om transport av avfall och farligt avfall

Länsstyrelsen ligger på halva handläggningstiden jämfört med målet. Under året har Länsstyrelsen tagit fram arbetsbeskrivning för hantering av denna typ av ärende och sett till att arbetet tilldelats tillräckliga resurser.

606 Ansökan om förvärvstillstånd för jordbruksfastigheter

Hanteringen har skötts framgångsrikt under 2013 och medianmålet överträffas.

621 Ansökan om yrkesfiskelicens

Målet med handläggningstiderna hålls.

623 Ansökan om förordnande fisketillsynsman

Målet klaras med bred marginal.

602 Landsbygdsstöd

Länsstyrelserna har enats om sättet att redovisa även om det har vissa brister. Inte enbart första beslut för ärendet ingår i statistiken ovan utan om en ansökan omprövats under året lägger systemet till hela det ärendets totala handläggningstid. För samtliga typer av utbetalningar är Jordbruksverkets handläggningstid om cirka en månad inkluderad. För ansökningar inom Leader (PROLAG) inräknas även Leaderkontorens handläggningstid. Målet är satt ur kundperspektiv och oberoende av hur kompletta ärendena är när de kommer in. Handläggningstiden för såväl ansökningar som utbetalningar har totalt sett förbättrats. Handläggningstiden för samtliga typer av utbetalningar har förbättrats märkbart mellan åren, för ansökningar om stöd är det särskilt företagsstöd som hantlats snabbare. Se mera regleringsbrevsuppdrag 12.

Tabell I – Länsstyrelsen i siffror

	2013	2012	2011
Verksamhet			
Inkomna och initiativärenden (st)	19 675	19 519	22 158
Beslutade ärenden (st)	19 561	19 774	22 211
Utgående ärendebalans (st)	1 576	1 998	2 428
Ej beslutade ärenden äldre än två år (st)	119	78	116
Medarbetare			
Årsarbetskrafter (st)	142,70	140,76	131,51
– varav kvinnor	96,82	95,25	88,60
– varav män	45,88	45,51	42,91
Total sjukfrånvaro (%)	4	3,0	2,0
– varav kvinnor	4,6	3,3	2,0
– varav män	2,7	2,1	1,0
Personalomsättning nyanställda, tillsvidareanställda (%)	8	10	7
Personalomsättning avgångna, tillsvidareanställda (%)	11	7	19
Ekonomi			
Förvaltningsanslag av totala intäkter (%)	54,30	55,40	61,61
OH-kostnad av total kostnad (%)	28,12	25,56	29,94
Lokalkostnad per årsarbetskraft (tkr)	53,36	52,93	55,99
Intern representation (tkr)	132	168	98
Extern representation (tkr)	523	369	488

Avgiftsbelagd verksamhet

Belopp angivna i tkr

Verksamhet	2013 intäkter	2013 kostnader	2013 nettoutfall	2013 nettobudget	2013 ackumu- lerat utfall	2012 intäkter	2012 kostnader	2012 netto- utfall	2011 ackumu- lerat utfall
Offentligrättslig verksamhet									
Registreringsavgift för jaktområden	827	876	-49	0	-260	731	942	-211	0
Djur och lantbruk (avgift för extra kontroller m.m.)	345	297	48	-106	-49	214	205	9	-106
Delgivning									
Upplåtelseverksamhet på renbetesfjäll/ovan odlingsgräns									
Övrig offentligrättslig verksamhet	87	54	33	-12	18	50	53	-3	-12
Uppdragsverksamhet									
Resurssamordning	10 861	11 273	-412	392	-972	7 442	8 394	-952	392
Övrig uppdragsverksamhet	3 656	3 656	0	0	0	3 026	3 026	0	0
Summa totalt	15 776	16 156	-380	274	-1 263	11 463	12 620	-1 157	274
- fördelat på									
Summa offentligrättsligt	1 259	1 227	32	-118	-290	995	1 200	-205	-118
Summa uppdragsverksamhet	14 517	14 929	-412	392	-972	10 468	11 420	-952	392

Tabellen visar intäkter, kostnader och utfall för länsstyrelsens avgiftsbelagda verksamhet, enligt den indelning för återrapportering som framgår av budgeten för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras i regleringsbrevet.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Kommentarer avgiftsbelagd verksamhet

Resurssamverkan har ökat mellan åren och under året har sju ytterligare län anslutit sig till den gemensamma telefonistorganisationen. Totalt har 17 län anmält intresse att ansluta sig och vid året utgång är det 13 län anslutna till denna verksamhet. Den nya förordningen av jaktadministration som antogs föregående år har lett till ökade intäkter men även till ökade kostnader för arbetet med detta.

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Sammanställningen är gjord enligt enl. 2 kap. 4 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Belopp i tkr.

		2013	2012	2011	2010	2009
Låneram i Riksgälden						
	Beviljad	7 000	7 000	8 000	8 000	8 000
	Utnyttjad	2 904	3 141	3 338	4 600	6 037
Räntekontokredit i Riksgälden						
	Beviljad	6 200	6 100	5 900	6 100	6 056
	Utnyttjad	0	0	0	3 393	0
Räntekonto						
	Ränteintäkter	259	415	378	29	101
	Räntekostnader	31	47	74	56	35
Avgiftsintäkter som disponeras						
	Budget	13 515	10 120	8 550	4 400	4 200
	Utfall	15 776	14 052	13 364	12 863	12 518
Avgiftsintäkter som inte disponeras						
	Budget	3 755	3 800	3 930	4 110	4 215
	Utfall	3 456	3 527	3 774	3 857	3 967
Anslagskredit						
	<i>Utgiftsområde 01</i>					
	<i>Rikets styrelse</i>					
	01 05 001 Länsstyrelserna m.m.					
	Beviljad	2 929	2 920	2 894	2 707	3 704
	Utnyttjad	1 564	124	0	0	1 325
	<i>Utgiftsområde 13</i>					
	<i>Integration och jämställdhet</i>					
	13 01 001 Integrationsåtgärder					
	Beviljad	0	0	0	0	0
	Utnyttjad	0	0	0	0	0
	<i>Utgiftsområde 13</i>					
	<i>Integration och jämställdhet</i>					
	13 01 0020 Kommunersättningar vid flyktingmottagande					
	Beviljad	0	0	0	0	0
	Utnyttjad	0	0	0	0	0
	<i>Utgiftsområde 19</i>					
	<i>Regional tillväxt</i>					
	19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder					
	Beviljad	519	519	519	519	779
	Utnyttjad	128	177	213	140	102

Anslagssparande		2013	2012	2011	2010	2009
	<i>Utgiftsområde 01</i>					
	<i>Rikets styrelse</i>					
	01 05 001 Länsstyrelserna m.m.					
	Beviljad	2 197	2 169	2 196	2 094	2 244
	Utnyttjad	0	0	1 574	933	0
	<i>Utgiftsområde 13</i>					
	<i>Integration och jämställdhet</i>					
	13 01 001 Integrationsåtgärder					
	Beviljad	0	0	0	0	0
	Utnyttjad	8	0	27	0	0
	<i>Utgiftsområde 13</i>					
	<i>Integration och jämställdhet</i>					
	13 01 0020 Kommunersättning vid flyktmottagande					
	Beviljad	0	0	0	0	0
	Utnyttjad	0	0	0	0	0
	<i>Utgiftsområde 19</i>					
	<i>Regional tillväxt</i>					
	19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder					
	Beviljad	0	0	0	155	233
	Utnyttjad	0	0	0	0	0
	- Därav in-tecknade åtaganden med stöd av anslagssparande	0	0	1 574	934	0
Bemyndiganden						
	Tilldelat	12 000	12 000	12 000	15 000	13 000
	Åtaganden	9 376	9 668	8 183	7 845	8 362
Personal						
	Antal årsarbetskrafter ¹	155	157	152	148	162
	Medeltal anställda ¹	168	169	166	169	166
	Driftkostnad per årsarbetskraft	890	858	778	801	706
Kapitalförändring						
	Årets kapitalförändring	877	1 152	-2 364	-2 401	249
	Balanserad kapitalförändring	372	-274	-598	37	-211

¹⁾ Med årsarbetskrafter avses antal anställda personer omräknat till heltidsarbetande. Sammanlagd arbetad tid divideras med 1760 timmar (220 dagar x 8 timmar). Medeltalet anställda beräknas som ett genomsnitt av antalet anställda personer baserat på mätningar vid två tidpunkter under året. Mätmetod finns dokumenterad.

FINANSIELLA DELEN

Länsstyrelsen i Kronobergs län - 2013

FINANSIELL REDOVISNING

Resultaträkning, belopp i Tkr

	Not	Utfall 2013	Utfall 2012
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	70 698	69 217
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	19 179	14 052
Intäkter av bidrag	3	47 443	49 946
Finansiella intäkter	4	261	427
Summa		137 582	133 642
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5,33	-89 365	-83 334
Kostnader för lokaler		-9 006	-8 778
Övriga driftkostnader		-38 493	-41 244
Finansiella kostnader	6	-42	-119
Avskrivningar och nedskrivningar		-1 049	-1 319
Summa		-137 954	-134 794
Verksamhetsutfall		-372	-1 152
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten	7	3 456	3 526
Intäkter av uppbörd		0	2
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet	7	-3 456	-3 528
Saldo		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	8	64 546	49 518
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	9	35 737	50 724
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	10	1 556	5 964
Finansiella intäkter		7	9
Avsättning till och upplösning av fonder m.m. för transfereringsändamål	11	-213	-317
Lämnade bidrag	12	-101 634	-105 898
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	13	372	1 152

Balansräkning, belopp i Tkr

	Not	Utfall 2013	Utfall 2012
TILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	14	443	249
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	14	2 461	2 892
Fordringar			
Kundfordringar	15	290	532
Fordringar hos andra myndigheter	16	5 585	5 334
Övriga fordringar	17	60	44
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	18	2 368	2 356
Upplupna bidragsintäkter	18	2 234	4 525
Övriga upplupna intäkter	18	0	0
Avräkning med statsverket	19	34 096	44 229
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	20	22 749	24 873
Övriga tillgodohavande i Riksgäldskontoret	20	953	310
Kassa och Bank (Vattenregleringsfond - bygdemedel)	23	748	638
Summa tillgångar		71 987	85 980
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring	21	-877	275
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	13	-372	-1 152
Fonder			
Länets älgvårdsfond	22	1 745	1 548
Vattenregleringsfond - bygdemedel	23	748	732
Avsättningar			
Avsättning för pensioner	24	426	601
Övriga avsättningar	24	1 030	853
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	25	2 904	3 141
Skulder till andra myndigheter	26	4 917	3 576
Leverantörsskulder	27	2 760	7 655
Övriga skulder	28	1 418	1 361
Depositioner	20	952	310
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	29	7 667	6 220
Oförbrukade bidrag	30	48 539	60 728
Övriga förutbetalda intäkter	31	131	131
Summa kapital och skulder		71 987	85 980

Anslagsredovisning Redovisning mot anslag, belopp i Tkr

Anslag	Villkor	Ingående överförings belopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Utnyttjande av medgivet överskridande	Indragning	Totalt Disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
01 05:001 006 Länsstyrelsen (Ram)	1	-124	73 236				73 112	74 676	-1 564
19 01:001 006 Allmänna regionalpolitiska åtgärder (Ram)	2	-177	6 940				6 763	6 891	-128
13 01:002 004 Kommunersättningar vid flyktingmottagande beredskap m.m. (Ram)	3	0	40 000				40 000	39 992	8
13 01:002 008 Kommunersättningar vid flyktingmottagande prestationsbaserad ersättning, (Ram)	4	0		3000			3 000	3 000	0
13 01:002 004 Integrationsåtgärder flyktingguider (Ram)	5	0	11 000				11 000	11 000	0
SUMMA		-301	131 176	3 000	0	0	133 875	135 559	-1 684

Kommentar till anslagsutfallet, se not 30

Utfallet för de anslag som myndigheten disponerar avviker inte väsentligt från tilldelade medel. Överskridandet av anslag för Länsstyrelsens egen verksamhet och anslaget för regionalpolitiska medel ligger inom ramen för tilldelat anslagsöverskridande. Posten kommunersättningar har inget medgivet anslagssparande.

Redovisning mot inkomsttitel, belopp i Tkr

	Inkomsttitel	Beräknat belopp	Inkomster 2013	Inkomster 2012
2511:012	Expeditions- och ansökningsavgift	700	630	683
2525:012	Avgift vid bergsstaten	0	18	0
2537:112	Miljöskyddsavgifter	2 800	2 624	2 788
2552:310	Avgifter enligt avfallsförordningen	60	124	67
2714:110	Sanktionsavgift m.m.	0	60	0
2714:615	Avgifter enligt plan- och bygglagen	0	0	-22
2811:200	Övriga inkomster av statens verksamhet	180	0	10
6412	Bidrag från EG:s socialfond perioden 2000-2006	15	0	0
9455:120	Lotteriavgifter	0	0	2
	Summa	3 755	3 456	3 528

Beräknat belopp för inkomsttitel 6412 avser sannolikt Lotteriavgifter som tidigare beräknades för Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har inte innevarande eller tidigare år haft bidrag från EGs socialfond.

Finansiella villkor för anslag och bemyndigande

Villkor 1: 01 05:001 006 Länsstyrelsens ramanslag

Länsstyrelsen disponerar ett räntekonto med kredit i Riksgäldskontoret. Kreditutrymmet på räntekontot är 6 200 tkr. Till räntekontot överförs varje månad en tolfedel av tilldelat anslag. Länsstyrelsen får utöver tilldelat anslag disponera en anslagskredit på 2 929 tkr. Anslagskrediten har utnyttjats med 1 564 tkr. Länsstyrelsen disponerar en låneram på 7 000 tkr hos Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar. Låneramen har utnyttjats med 2 904 tkr.

Länsstyrelsen ska med 2 093 tkr finansiera förvaltningskostnader hos samverkansorganet i Kronobergs län (Regionförbunder södra Småland). Medlen betalas ut med en tolfedel per månad. I anslaget ingår 3 000 tkr för finansiering av samordning och koordination av länsstyrelsernas arbete med beredskap och kapacitet, regional samordning, överenskommelse om mottagandet av nyanlända respektive ensamkommande barn och nyanländas etablering samt det arbete som bedrivs gemensamt av länsstyrelserna, Arbetsförmedlingen och Migrationsverket. Av tilldelade medel har 2 900 tkr fördelats vidare till andra länsstyrelser.

Medel som deponeras hos Länsstyrelsen sätts in på ett särskilt konto i Riksgäldskontoret.

Länsstyrelsen kan med stöd av bemyndigande under år 2013 göra ekonomiska åtaganden som innebär behov av framtida anslag på 12 000 tkr under åren 2014-2020. Utbetalningarna under 2014 är maximerade till 6 940 tkr och under 2015 till 5 190 tkr per år. I beloppet ingår dels åtagande som gjorts med stöd av tilldelat bemyndigande, och dels beslut respektive år. Länsstyrelsen får 2013 disponera en anslagskredit på 519 tkr, varav 128 tkr har utnyttjats.

Av tilldelat anslag kan Länsstyrelsen utöver ordinarie ramanslag för förvaltningsändamål använda 400 tkr för att säkerställa uppföljningssystem m.m. i samband med bemyndigandesystemet på anslaget, uppföljning av enskilda företagsstödsärenden och projekt samt viss utvärdering av den egna stödverksamheten. Av tilldelad post har 308 tkr använts.

Villkor 3: 13 01:002 004 Kommunersättning ar vid flyktingmottagning

Anslagsposten avser ersättning enligt 37 § förordningen (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar. Länsstyrelserna har en nationell samrådsgrupp som fördelar medel för disposition av respektive länsstyrelse. Anslaget har inget anslagssparande.

Anslagsposten avser ersättning enligt förordningen (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar. Anslaget får användas för insatser för att öka överenskommer om flyktingmottagning och information om prestationsbaserad ersättning. Länsstyrelserna har en nationell samrådsgrupp som fördelar medel för disposition av respektive länsstyrelse. Anslaget har inget anslagssparande.

Villkor 5: 13 01:001 008 Flyktingguider och familjekontakter

Anslagsposten får användas till flyktingguider och familjekontakter. Länsstyrelserna har en nationell samrådsgrupp som fördelar medel för disposition av respektive länsstyrelse. Anslaget har inget anslagssparande.

Redovisning av bemyndigande, belopp i Tkr

Anslag	Tilldelad bemyndiganderam	Ingående åtagande	Utestående åtagande per 31 december 2013	
19 33:1 006	12 000	9 668	9 376	Not 29

Utestående åtagande, 131231, fördelning per år				
2014	2015	2016	2017	2018-2020
5 097	3 354	600	325	0

Kapitalbehovet för utestående åtagande specificeras i not, se not 29.

Tilläggsupplysningar och noter

Information av väsentlig betydelse

Från och med årsskiftet 2009 har länsstyrelserna en gemensam databas för det ekonomisk-administrativa arbetet, ett gemensamt lönekontor samt en gemensam IT-organisation. Förvaltningen av dessa leds av Länsstyrelsen i Örebro län, Kronobergs län samt Västra Götalands län. Utöver detta beslutades 2011 om en gemensam lösning av telefon-tekniken som Länsstyrelsen i Västra Götaland ansvarar för samt en gemensam telefonist-funktion som leds av Länsstyrelsen i Kronobergs län. Anslutning till telefonistfunktionen är frivillig och 17 län har anmält intresse för att ansluta sig till den gemensamma telefonist-organisationen. Totalt har 13 län anslutits, varav sju län under 2013.

Avgiftsbelagd verksamhet där Länsstyrelsen disponerar inkomsten skall inte redovisas mot anslag utan ska i enlighet med ESV:s föreskrifter till 7 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ingå i årets kapitalförändring. Intäkterna ska redovisas i not i årsredovisningen och, i de fall de överstiger 100 000 kronor, särredovisas. Målet för avgifterna är enligt 5 § avgiftsförordningen (1192:191) att de skall finansiera kostnaderna.

Länsstyrelsen har ett anslag för kommunersättningar vid flyktingmottagande på totalt 40 mkr samt ytterligare 3 mkr för arbetet med förberedande insatser för att öka antalet platser inom överenskommelser om flyktingmottagandet samt information om införade av prestationbaserad ersättning till kommunerna. Länsstyrelsen har även fått 11 mkr för bidrag till flyktingguider och familjekontakter i kommunerna. Samtliga av dessa medel har använts, förutom 8 tkr för bidrag enligt 37 § förordningen (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar. Arbetet med dessa ersättningar har gjorts länsöver-skridande av en samverkansgrupp som letts av Länsstyrelsen i Kronobergs län. I förvalt-ningsanslaget har det ingått 3 mkr som skall användas för samordning av länsstyrelsernas gemensamma arbete med kommunersättningar vid flyktingmottagande.

Redovisningsprinciper

Vid redovisning av länsstyrelsernas uppgifter som avses i 2 § första - tredje styckena förord-ningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion ska myndigheten inte tillämpa 3 kap. 1 § andra stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att resultatredovisningen ska avse hur verksamhetens prestationer har utvecklats vad gäller volym och kostnader.

Vad gäller fördelningen av verksamhetens totala intäkter och kostnader i resultatredovis-ningen enligt 3 kap. 2 § jämfört med 3 kap. 1 § tredje stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, ska verksamhetskostnader och årsarbetskrafter redo-visas, vilket innebär ett undantag från kravet att redovisa intäkter, i en för länsstyrelserna enhetlig struktur och enligt anvisningar från Länsstyrelsen i Örebro län.

Årsredovisningen har upprättats utifrån Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till förord-ningen.

Brytdatum, det datum då löpande bokföring på räkenskapsåret avslutas, är den 4 januari 2013.

Periodiseringsprinciper

Erhållna bidrag som inte förbrukats periodiseras och redovisas som oförbrukade bidrag. Kostnader motsvarande bidragsbelopp som ännu inte erhållits, periodiseras och redovisas som upplupna bidragsintäkter. Vid periodisering av mindre belopp i resultaträkningen beaktas om en fordran eller skuld inkluderar kostnader eller inkomster för helårsperioder.

Värderingsprinciper

Övriga fordringar har tagits upp med belopp motsvarande vad som beräknas erhållas.

Anläggningstillgångars ekonomiska livslängd bestäms utifrån teknisk utveckling och den belastning objektet utsätts för som medför slitage. Årliga avskrivningar sker med belopp som svarar mot avskrivningsplan och låneskuldens löptid. Bildandet av den gemensamma ekonomiadministrationen innebär att en övergång skett till de avskrivningstider som EA-uppdraget tagit fram.

Avskrivningstider:

- Förbättringsutgift på annans fastighet - 7 år
- Maskiner - 4 år
- Datorer, kringutrustning - 3 år
- Transportfordon - 7 år
- Övriga inventarier - 5 år

Noter till resultaträkningen**Not 1 Intäkter av anslag**

Belopp i tkr	2013	2012
01 05:001 006 Länsstyrelsen, ramanslag	69 362	68 600
19 01:001 006 Allmänna regionalpolitiska åtgärder	1126	617
13 01:001 008 Integrationsåtgärder	100	0
13 01:002 008 Kommunersättning	110	0
	70 698	69 217

Skillnaden i ramanslaget beror på den justering som görs av anslag för kostnadshöjningen i samhället. Under 2013 har egna projekt för regionalpolitiskt anslag genomförts, t.ex. Glasrikeuppdraget. Administrationersättning har utgått för arbetet med flyktingguider och för att öka överenskommen serna om flyktingmottagning samt information om prestationbaserad ersättning.

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Intäkterna fördelar sig inom följande verksamheter:	2013	2012
Belopp i tkr		
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>		
Tillsyn pantbanker	0	6
Älgvårdsadministration	827	731
Animaliska biprodukter	25	29
Djurskyddskontroll	343	214
Kontroll djurtransporter	52	6
Offentlig förevisning av djur	0	6
Intäkter av 15 § avgifter, kopior m.m.	12	3
Summa offentligrättslig verksamhet	1 259	995

Övriga intäkter av avgifter m.m. 4 §

Rådgivning och konsultation inom lantbruksområdet	144	196
Uthyrning av lokaler	1 022	985
Utbildningar och konferenser	984	414
Resurssamverkan, uppdrag - Samordnad telefoni	3 519	357
Resurssamverkan, uppdrag - Samordnad löneservice	7 082	7 085
Resurssamverkan, uppdrag - Övriga	1 745	1 368
Inkomster för försäljning materiel m.m.	20	64
Övriga inkomster	3 404	2 588
Summa övriga intäkter av avgifter m.m.	17 921	13 057

Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	19 179	14 052
---	--------	--------

De offentligrättsliga avgifterna har ökat genom ett ökat antal djurskyddskontroller och kontroller av djurtransporter. Den nya förordningen kring älgvårdsadministrationen som infördes 2012 har lett till ökade intäkter. Övriga intäkter för utbildningar avser bl.a. nationella konferenser för länsveterinärer, fiskekonsulenter samt sydlänens förvaltningsutbildning för nyanställda. Länsstyrelsegemensam telefonistlösning har ökat, då ytterligare sju län anslutit sig. Övrig resurssamverkan är bl.a. veterinär-tjänst med Blekinge län samt ajourhållning av blockdatabasen för SJV.

Not 3 Intäkter av bidrag

Belopp i tkr	2013	2012
Myndigheten för skydd och beredskap, MSB	2 533	2 398
Statens Jordbruksverk, SJV	10 505	9 950
Havs- och vattenmyndigheten	5 566	7 023
Naturvårdsverket, NV	14 640	12 000
Olika Länsstyrelser	2 129	4 326
Socialstyrelsen	2 460	237
Statens folkhälsoinstitut	1 530	2 289
Riksantikvarieämbetet, RAÄ	2 294	5 069
Kammarkollegiet	3 817	3 189
Bidrag från kommuner	717	0
Övriga	1 252	3 465
	47 443	49 946

Ökningen av använda medel från Naturvårdsverket avser nationalparken, förorenade områden, restaurering Mieån m.m. Från Havs- och vattenmyndigheten har LOVA-bidrag minskat. För Länsstyrelser har bland annat kanalisationsstöd upplöst tidigare erhållna medel. Medel från Socialstyrelsen har använts för våldsutsatta kvinnor, vårdkedjan och drog-förebyggande verksamhet. Medel från Riksantikvarieämbetet har minskat för byggnadsvård och kulturresevat. Bidrag från kommuner avser projektet 100 % träning inom det sociala området och näringslivsprojektet Glasriket.

Not 4 Finansiella intäkter

Belopp i tkr	2013	2012
Räntor från Riksgäldskontoret; kapitalräntor	259	416
Övriga finansiella intäkter	3	11
	261	427

Posten påverkas av det saldo som står på räntekontot under året. Minskningen beror dels på att bidrag från andra myndigheter i allt större utsträckning betalas ut i närhet av förbrukningen och dels på räntesatsen som Riksgäldskontoret ger.

Not 5 Kostnader för personal

Av kostnaden särredovisas den del för vilken arbetsgivaravgift utgår (lönekostnader exkl. arbetsgivaravgift, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal som redovisas på S-kod 411*).

Belopp i tkr	2013	2012
Löner m.m. exkl. arbetsgivaravgift	-59 853	-56 293
Upplupna löner	-129	0
	-59 982	-56 293

Löneökningen beror dels på lönerevision och dels på att återbesättning/ny tillsättning av tjänster sker till en högre lön.

Not 6 Finansiella kostnader

Belopp i tkr	2013	2012
Räntor till Riksgäldskontoret; låneräntor	-31	-47
Övriga finansiella kostnader	-10	-72
	-42	-119

Minskningen av Övriga finansiella kostnader beror till större delen på att det under 2012 utbetalades ersättning för granbarkborreskador. Räntor till riksgälden för lån har sjunkit mellan åren genom en minskning av investeringarna.

Not 7 Uppbördsverksamhet

Belopp i tkr	2013	2012
Miljöskyddsavgifter	2 624	2 788
Ansökningsavgifter	630	683
Övriga avgifter och inkomster	202	57
	3 456	3 528

Övriga avgifter och inkomster avser avgifter enligt avfallsförordningen samt sanktionsavgifter enligt arbetsmiljölagen m.m.

Not 8 Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag

Belopp i tkr	2013	2012
Fördelning på följande ändamål:		
Regional samverkan, anslag 01 5:1	4 998	4 981
Medfinansiering av EU:s strukturfondsprogram, anslag 19 1:1	1 304	1 470
Regional projektverksamhet, anslag 19 1:1	2 274	725
Landsbygdsbidrag, stöd till kommersiell service, anslag 19 1:1	2 188	2 342
Flyktingguider och familjekontakter anslag 13 1:1	10 900	0
Beredskap mottagningskapacitet och samverkan, anslag 13 1:2	39 992	40 000
Införande av prestationsbaserad ersättning, anslag 13 1:2	2 890	0
	64 546	49 518

Under året har nya anslag erhållits inom integrationsområdet för flyktingguider och införandet av prestationsbaserad ersättning samt öka antalet överrenskommelser om mottagande.

Not 9 Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag

Belopp i tkr	2013	2012
Kammarkollegiet	416	19 127
Naturvårdsverket, NV	14 083	8 229
Socialstyrelsen, SOS	5 419	8 001
Post och telestyrelsen	3 549	959
Havs- och vattenmyndigheten	10 148	13 346
Tillväxtverket	930	484
Statens energimyndighet	696	310
Övriga inkl. periodiseringar	496	269
	35 737	50 724

Skillnaden mellan beloppen beror bland annat på att Lönegarantiverksamheten under 2012 överlämnades till Länsstyrelsen i Skåne. Ökningen av medel från Naturvårdsverket beror på ersättning för förorenade områden m.m. Minskningen på ersättning från SOS beror bl.a. på ersättning för personliga ombud samt för Havs- och vattenmyndigheten för LOVA-bidrag.

Not 10 Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag

Belopp i tkr	2013	2012
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	1 556	5 964
	1 556	5 964

Under 2012 lämnades lönegarantiärendena över till Länsstyrelsen i Skåne. Skillnaden i beloppet avser till större delen erhållen utdelning i konkurser under 2012.

Not 11 Avsättning till fonder

Belopp i tkr	2013	2012
Intäkter Älgvårdsfond	-1 340	-1 038
Kostnader Älgvårdsfond	1 143	805
	-197	-233
Intäkter Vattenregleringsfond - bygdemedel	-102	-103
Kostnader Vattenregleringsfond - bygdemedel	87	20
	-15	-83

Intäkterna har ökat något för fällavgifter m.m. och bidrag har lämnats för älgskyttebanor med 383 tkr. Under 2013 har lämnade bidrag från vattenregleringsfonden ökat i förhållande till 2012.

Not 12 Lämnade bidrag

Belopp i tkr	2013	2012
Lönegarantiersättning	0	-24 487
Lämnade bidrag till kommuner	-67 079	-56 114
Lämnade bidrag till enskilda företag, organisationer och föreningar	-10 294	-7 567
Lämnade bidrag till kommunala sektorn	-9 556	-13 573
Sveriges Geologiska undersökningar	-7 200	-346
Länsstyrelser	-7 293	-3 336
Övriga myndigheter	0	-45
Kammarkollegiet (Viltskadefonden)	0	-154
Övriga ersättningar	-213	-276
	-101 634	-105 898

Lönegarantiverksamheten har under 2012 överlämnats till Länsstyrelsen i Skåne län. Skillnaden i lämnade bidrag till kommuner beror till större delen på mer anslag för kommunersättningar för flyktingguider m.m. Skillnaden mellan åren för bidrag till enskilda företag m.m. avser bl.a. ersättning för bredbandsinvesteringar, energisamordning, service i glesbygd m.m. Minskning av bidrag till kommunala sektorn avser projektstöd för flyktingmottagande samt regionalpolitiska åtgärder. Ökningen av stöd till Sveriges Geologiska undersökningar är för förorenad mark.

Not 13 Årets kapitalförändring

Belopp i tkr	2013	2012
Offentligrättslig verksamhet		
Animaliska biprodukter	-1	-2
Djurskyddskontroller	50	17
Älgvårdsfond, jaktområden	-50	-212
Kontroll djurtransporter	34	-5
Offentlig förevisning av djur	0	3
Summa Offentligrättslig verksamhet	33	-199
Övriga kapitalposter		
Telefonadministration	-524	-355
Löneadministration	119	-598
Summa övriga kapitalposter	-405	-953
Summa Årets kapitalförändring	-372	-1 152

Resultatet av jaktområdesavgifterna har minskat mellan åren p.g.a. minskade kostnader. Anslutandet av sju nya län till telefonistorganisationen medför startkostnader som ska täckas av intäkter över tiden. Löneadministrationen har effektiviserats och minskat sina kostnader i förhållande till intäkterna. Antalet lönespecar ökade med ca 1 800 st. 2013 jämfört med 2012.

Noter till balansräkningen

Not 14 Materiella anläggningstillgångar

Belopp i tkr	Maskiner, inventarier m.m.	Förbättrings- utgifter på annans fastighet	Total
Anskaffningsvärde	14 618	420	15 038
Ackumulerad avskrivning	-11 726	-171	-11 897
Utgående värde 121231	2 892	249	3 141
Årets anskaffning	527	289	815
Utrangering ackumulerat anskaffningsvärde	-5038	-140	-5 177
Utrangering ackumulerade avskrivningar	5034	140	5 173
Årets avskrivningar	-954	-94	-1 049
Utgående värde 131231	2 461	444	2 904

Under året har receptionen förbättrats för att bättre anpassas till verksamheten.

Not 15 Kundfordringar

Belopp i tkr	2013	2012
Kundfordringar, svenska kunder	290	532
Osäkra kundfordringar	217	156
Värdereglering, kundfordringar	-217	-156
	<u>290</u>	<u>532</u>

Skillnaden i belopp beror på att evenemanget Innovationshelg fakturerades under december 2012.

Not 16 Fordringar hos andra myndigheter

Belopp i tkr	2013	2012
Skatteverket (avräkning moms)	1 624	1 986
Länsstyrelser	3 771	2 636
Övriga myndigheter	190	712
	<u>5 585</u>	<u>5 334</u>

Under 2013 har fordringar till Länsstyrelserna ökat genom att ytterligare sju län anslutits till den gemensamma telefonistorganisationen.

Not 17 Övriga fordringar

Belopp i tkr	2013	2012
Osäkra fordringar	215	109
Värdereglering, osäkra fordringar	-215	-109
Övriga fordringar	59	44
	<u>59</u>	<u>44</u>

Ökningen av värdereglerade fordringar och övriga fordringar består till stor del på miljöavgifter.

Not 18 Periodavgränsningsposter

Belopp i tkr	2013	2012
Förutbetalad kostnad, hyra	2 041	2 020
Övriga förutbetalda kostnader	327	335
Upplupna bidragsintäkter, SJV	1 677	1 657
Upplupna bidragsintäkter, Länsstyrelser	30	2 923
Upplupna bidragsintäkter, Tillväxtverket	171	89
Upplupna bidragsintäkter, Riksantikvarieämbetet	0	1 240
Övriga upplupna bidragsintäkter inomstatligt	266	552
Övriga upplupna bidragsintäkter utomstatligt	89	968
Upplupna räntor	0	0
	<u>4 602</u>	<u>9 784</u>

”Upplupna bidragsintäkter, Länsstyrelser” avser Trästad som periodiserades 2012 med 2,8 mkr och avslutades under 2013. Övriga upplupna bidrag avser bl.a. Smart Housing från Tillväxtverket. Jämförelsevärdet har räknats om för 2012, då upparbetade kostnader för projekt redovisades som oförbrukade bidrag. Från inomstatliga bidrag har det flyttats mellan posterna 1 936 tkr och för utomstatliga 968 tkr, se not. Inomstatliga avser förstudie Glasriktet 535 tkr, Skogens kulturarv 199 tkr samt ECO-region 234 tkr.

Not 19 Avräkning med statsverket

Belopp i tkr	2013	2012
Uppbörd		
Ingående balans	0	0
Redovisat mot inkomsttitel (-)	-3 456	-3 528
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde (+)	3 438	3 528
Medel från räntekontot som tillförts inkomsttitel (+)	0	0
Skuld avseende uppbördsmedel	-18	0

Anslag i icke räntebärande flöde

Ingående balans	80	80
Redovisat mot anslag (+)	60 884	45 153
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-60 964	-45 153
Fordringar/Skuld avseende anslag i icke räntebärande flöde	0	80

Anslag i räntebärande flöde

Ingående balans	124	-1 574
Redovisat mot anslag (+)	74 676	74 032
Anslagsmedel som tillförts räntekontot (-)	-73 236	-72 333
Återbetalning av anslagsmedel (+)	0	0
Fordringar/Skuld avseende anslagsmedel i räntebärande flöde	1 564	125

Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag

Ingående balans	2 868	3 318
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-315	-450
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	2 552	2 868

Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken

Ingående balans	41 156	49 824
Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	48 551	76 326
Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-117 236	-126 619
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar (+/-)	57 526	41 625
Saldo	29 997	41 156

Summa avräkning statsverket

34 096	44 229
---------------	---------------

Posten Övriga fordringar/skulder påverkas av att lönegarantiverksamheten har avslutats och överlämnats till Länsstyrelsen i Skåne under 2012. Under 2012 rekviderades 21,7 mkr för lönegaranti samt 4,5 mkr till bredbandssatsningar.

Not 20 Behållning räntekonton i Riksgäldskontoret

Belopp i tkr	2013	2012
Behållningen vid årets slut fördelar sig enligt följande:		
Behållning på räntekontot riksgäldskontoret	22 749	24 873
Behållning konto deponerade medel riksgäldskontoret	953	310
	23 703	25 183
varav kortsiktigt likviditetsbehov (30 dagar)	6 000	6 000

Av behållning på räntekonto i Riksgäldskontorer avser:

- oförbrukade bidrag från statliga myndigheter	15 516	15 880
- oförbrukade bidrag från övriga	672	-19
- Älgvårdsfonden	1 745	1 548

Deponerade medel har ökat mellan åren genom en större hyresdeponi på 843 tkr under året.

Not 21 Balanserad kapitalförändring

Belopp i tkr	2013	2012
Offentligrättslig verksamhet		
Animaliska biprodukter	-14	-12
Djurskyddskontroll	-89	-106
Älgvårdsfond	-212	0
Offentlig förevisning av djur	3	0
Kontroll djurtransporter	-5	0
Summa offentligrättslig verksamhet		
	-318	-118

Övriga kapitalposter

Övrig verksamhet (kapitalförändringsdifferens)	0	0
Telefonadministration	-475	-120
Löneadministration	-84	513
Summa övriga kapitalposter		
	-559	393

Under 2012 infördes en jaktförordning som medgav att länsstyrelsen fick använda fonden för administrationskostnader. Under 2012 blev det nya djurskyddsavgifter för offentlig förevisning och djurtransporter. Startkostnader för införandet av den gemensamma telefonistlösningen har ökat under 2012 och 2013, eftersom det kostar mer än intäkterna vid själva införandet. Löneadministrationen har under tidigare år haft mindre täckning för sina kostnader men under året fått effektivitetsvinster, se not 13.

Summa balanserad kapitalförändring	-877	275
---	-------------	------------

Not 22 Länets Älgvårdsfond

Belopp i tkr	2013	2012
Ingående behållning	1 548	1 315
Inbetalningar	1 340	1 038
Utbetalningar	-1 143	-805
	1 745	1 548

Fällavgifterna till fonden har ökat intäkterna något och bidrag har lämnats för älgskyttebanor med 383 tkr.

Not 23 Vattenregleringsfond - bygdemedel

Belopp i tkr	2013	2012
Ingående behållning	732	649
Inbetalningar	102	103
Utbetalningar	-87	-20
	748	732

Under 2013 har lämnade bidrag ökat i förhållande till 2012.

Not 24 Avsättningar

Belopp i tkr	2013	2012
Avsättningar för pensioner	2013	2012
Ingående avsättning	601	895
Årets pensionsavsättning	120	156
Årets pensionsutbetalning	-295	-450
	426	601
Övriga avsättningar	1 030	853

Totalt har myndigheten pensionsavsättningar för fem personer enligt avtal som trädde i kraft den 1 januari 2003 och under 2012 var det sex personer. Posten "Övriga avsättningar" avser kompetensutvecklingsskulden enligt avtal mellan parterna i PA 03.

Not 25 Lån i Riksgäldskontoret

Belopp i tkr	2013	2012
Länsstyrelsen disponerar år 2013 för investeringar i anläggningstillgångar en låneram på 7 000 tkr i Riksgäldskontoret.		
Ingående låneskuld	3 141	3 338
Nyupptagna lån	815	1 121
Amorteringar	-1 052	-1 319
Utnyttjad låneram	2 904	3 140

Totalt har myndighetens lån i Riksgälden minskat, eftersom t.ex. IT-investeringar görs av den länsstyrelsegemensamma IT-organisationen.

Not 26 Skulder till andra myndigheter

Belopp i tkr	2013	2012
Skatteverket	1 700	1 629
Statens pensionsverk	431	377
Länsstyrelser	1 052	1 034
Statens Jordbruksverk	49	4
Kammarkollegiet	10	1
Skogsstyrelsen	1 238	0
Övriga	438	531
	4 917	3 576

Skillnader i skulder till Skogsvårdsstyrelsen 2013 avser kostnader hänförliga till bl.a. reservatsförvaltningen.

Not 27 Leverantörsskulder

Belopp i tkr	2013	2012
Leverantörsskulder	2 761	7 655
	2 761	7 655

Under 2013 har värdet på leverantörsskulder återgått till en lägre nivå beroende på något mindre verksamhet i december som en effekt av det ekonomiska läget m.m. Under 2012 ökade leverantörsskulterna, jmf 2011 på 3,6 mkr. Skillnaderna mellan dessa åren avser bl.a. hälsundersökning bland anställda, genomförd skyddsförarutbildning, ledarskapsutveckling, kriskommunikationstjänster och att verksamheten varit mer intensiv i slutet på 2012.

Not 28 Övriga skulder

Belopp i tkr	2013	2012
Skatteverket	1 418	1 335
Övrigt	0	26
	1 418	1 361

Övriga skulder 2012 avsåg diverse mindre fakturor, t.ex. delgivning, felaktig betalning, som inte återkommit under 2013.

Not 29 Upplupna kostnader

Belopp i tkr	2013	2012
Löner	188	0
Semesterlöner	7 011	5 930
Riksrevisionen	227	100
Länsstyrelsernas IT-organisation	229	190
Kammarkollegiet	2	0
Telia SNS	9	0
	7 666	6 220

Upplupna löner avser upplupen lönekostnad för lönerevision för de tre sista månaderna avseende ST. Semesterlöneskulden har ökat genom dels löneförändringar och att helgdagar infallit på vardagar. Periodiserade kostnader för Riksrevisionen avser förväntade kostnader för granskning av årsredovisningen samt ej debiterad tid i slutet av året. Länsstyrelsernas IT-organisation avser kostnader för arbetsplatser och skrivare m.m. som inte debiterats under året.

Not 30 Oförbrukade bidrag andra myndigheter

Belopp i tkr	2013	2012
Inomstatliga bidrag		
Naturvårdsverket	26 695	34 657
Post- och telestyrelsen	7 046	8 244
Länsstyrelser	4 609	2 723
Kammarkollegiet	4 024	3 919
Riksantikvarieämbetet	1 280	1 598
Havs- och vattenmyndigheten	1 113	3 368
Statens jordbruksverk	1 079	1 391
Socialstyrelsen	779	4 449
Tillväxtverket	428	356
Myndigheten för skydd och beredskap	337	1 152
Boverket	160	181
Övriga	178	974
	47 729	63 012

Bidragsgivande myndigheter bevakar noggrannare utbetalade medel och återkräver ej förbrukade medel eller avräknar mot framtida bidrag. Ej förbrukade bidrag för förorenade områden har minskat från Naturvårdsverket och biologisk återställning från Havs- och vattenmyndigheten. Från Socialstyrelsen har bland annat medel från ANDT-insatser, vårdkedjan och våldsutsatta kvinnor minskat. Jämförelsevärde har räknats om för 2012, då upparbetade kostnader för projekt redovisades som oförbrukade bidrag. Från inomstatliga bidrag har det flyttats mellan posterna 1 936 tkr, se not 18.

Utomstatliga bidrag

Förstudie Glasriket	153	0
Primes	149	0
Robust samhälle (Kommuner, Landsting)	127	127
Regionala politikerdialoger om flyktingmottagande	110	0
Livsstil Kronoberg	97	0
Rakel	78	78
Intäkter Regional Samverkanskurs	61	26
Alla gör motstånd	36	50
Katastrofsamverkan (Kommuner, Landsting etc.)	0	172
Tillsyn vattenverksamhet RB 57	0	168
	811	621

Under året har nya projekt kommit som Primes, Regionala politikerdialogen, Livsstil Kronoberg. Jämförelsevärde för 2012 har räknats om, eftersom upparbetade kostnader för projekt redovisades som oförbrukade bidrag. Från utomstatliga bidrag har det flyttats mellan posterna, 968 tkr avseende Glasriket 535 Trk, Skogens kulturarv 199 Trk samt Eco-region 234 tkr, se not 18.

Förväntad förbrukning av oförbrukade bidrag

	Inom 3 mån	Mer än 3 mån upp till 1 år	Mer än 1 år upp till 3 år	Mer än 3 år
Inomstatligt	16 858	26 852	4 019	0
Utomstatligt	338	473	0	0
	17 196	27 325	4 019	0

Som en effekt av att bidragsgivande myndigheter noggrannare bevakar tilldelade medel, är den förväntade förbrukningen till större delen under 2014. Medel som förbrukas mellan 1-3 år avser projekt som pågår under flera år, t.ex. insatser för förorenad mark.

Not 31 Förutbetalade intäkter

Belopp i tkr	2013	2012
Trafikverket hyra m.m.	131	131
	131	131

Trafikverket hyr delar av Länsstyrelsens lokaler.

Not 32 Kapitalbehov för bemyndigande

Anslag 19 33:1 Allmänna regionalpolitiska åtgärder	2013	2012
Utestående åtagande per 31 december	9 376	9 668
Utgående anslagsbehållning	128	177
	9 504	9 845

Utfallet för de anslag som myndigheten disponerar avviker inte väsentligt från tilldelade medel. Överskridandet av anslag för Länsstyrelsens egen verksamhet och anslaget för regionalpolitiska medel ligger inom ramen för tilldelat anslagsöverskridande.

Not 33 Kostnader för personal

Belopp i tkr

I enlighet med 7 kap. 2 § i Förordningen om årsredovisning och budgetunderlag redovisas skattepliktiga ersättningar och andra förmåner (i tusentals kronor) som betalats ut under kalenderåret 2013 till ledande befattningshavare vid Länsstyrelsen.

Landshövding Kristina Alsér	1 273	Ordförande i Kulturkvarteret Astrid Lindgrens Näs AB Ledamot i Transportstyrelsens styrelse Ledamot i Familjen Kamprads stiftelse Ledamot i Entrerprenörinvest Utredare regeringens bredbandsstrategi Ledamot i styrelsen för Vinnova
Länsråd Lennart Johansson	891	Ledamot Smålands museums styrelse Ordförande i stiftelsen Marcussen Ordförande i Fornanderska pensionsfonden
Ledamöter		
Thomas Carlzon	3	Ordförande Almi Invest Småland och öarna Ledamot i Linnéuniversitetets styrelse Ledamot i IKEA AB Ordförande IKEA Vårdshus
Katarina Brännström	3	Ledamot Länspolisstyrelsen i Kronoberg Ledamot styrelsen Kulturparken AB
Lars-Ove Johansson	5	Ordförande i LRF Sydost

		Ordförande i Södra Skogsbruksområde Ljungby
		Ledamot i fullmäktige Ljungby
		Ersättare i Ljungby energi
		Ersättare i Kommunstyrelsen
		Ersättare i Tekniska utskottet
		Ersättare i Personalutskottet
		Ledamot i stiftelsen Ljungby gamla torg
Carina Adolfsson Elgestam	3	ISP - inspektionen strategiska produkter VIDA VISION
Stephen Hwang	3	-
Magnus Holm	3	Ledamot i styrelsen för Svensk Scenkonst
Eva Niklasson	0	-
Gunnar Nordmark	2	Ordförande i Regionteatern Blekinge-Kronoberg

Länsstyrelsernas koordinering

Uppdrag och organisering

Sedan den 1 juli 2007 har samtliga länsstyrelser uppgifter inom integration. Uppdragsbeskrivningen fokuserar på den första tiden i Sverige, och preciserades av regeringen tidigt kring fyra huvudområden: (1) beredskap och kapacitet hos kommunerna, (2) förhandlingar med kommuner om mottagande, (3) regional samverkan samt (4) systemuppföljning.

Uppdraget tar sin utgångspunkt i länsstyrelseinstruktionen, men återfinns för närvarande på olika håll:

- medverka till att det ska finnas beredskap och kapacitet hos kommunerna att ta emot nyanlända resp. ensamkommande barn (länsstyrelseinstrukt. § 62 resp. RB 2014 uppdrag 77)
- teckna överenskommelser med kommuner om mottagande av nyanlända (bosättningsförordningen 2010:408, §§ 4-5)
- förhandla med kommuner, m.fl. om mottagande av ensamkommande barn (RB 2014, uppdrag 77)
- verka för att öka regional samverkan mellan kommuner, myndigheter, organisationer och företag som anordnar aktiviteter för nyanlända (etableringslagen 2010:197 § 4 samt länsstyrelseinstruktionen § 62)
- främja och stödja samarbete mellan kommuner om samhällsorienteringen samt följa upp verksamheten (förordning om samhällsorientering 2010:1138, §§ 11-12)
- stödja kommuner i samordningen av kommunal verksamhet såsom svenskundervisning (sfi) (prop. 2009/10: 60, s 57)
- följa upp organisering och genomförande av insatser för nyanlända på regional och lokal nivå (länsstyrelseinstruktionen § 63)
- lämna ersättning till kommuner och kommunalförbund för insatser för beredskap och tillräcklig mottagningskapacitet samt för att utveckla samverkan (ersättningsförordningen 2010:1122, § 37)
- lämna ersättning (Länsstyrelsen i Kronoberg/Jönköping) till kommuner för att stärka och utveckla verksamhet med flyktingguider och familjekontakter (ersättningsförordningen 2010:1122, § 37a)

Samverkansdelegation

Utifrån de uppdrag som överfördes till Länsstyrelserna och Migrationsverket, i samband med Integrationsverkets nedläggning halvårsskiftet 2007, samt dåvarande Arbetsmarknadsverkets utökade ansvar i samband med flyktingmottagandet, var myndigheterna överens om att länsstyrelserna behövde uppträda samlat i sitt samarbete med Migrationsverket och Arbetsmarknadsverket. Därför bildades en Samverkansdelegation mellan Migrationsverket, länsstyrelserna och Arbetsmarknadsverket med Migrationsverket som sammankallande. Sveriges kommuner och landsting (SKL) är adjungerade.

Från den 1 december 2010 leds Samverkansdelegationen av Arbetsförmedlingen, och i delegationen ingår numera även Försäkringskassan.

LINS-gruppen

För sin interna samordning organisera sig länsstyrelserna i fyra regioner – Syd, Väst, Öst och Nord. Företrädare för de fyra regionerna¹ bildar tillsammans ett samordningsråd, LINS, Länsstyrelsernas Integrations Samordning, tidigare benämnt Länsstyrelsegruppen. Gruppen leddes fram till den 28 februari 2013 av länsrådet i Kronobergs län, Lennart Johansson som sedan år 2009 inom kretsen av länsråd har haft ansvaret för integrationsfrågor. Den 1 mars 2013 togs uppgiften över av länsrådet i Jönköpings län, Anneli Wirtén. I LINS-gruppen har sedan tidigare Länsstyrelsen i Jönköping ansvar för gemensamma kommunikationsfrågor.

I kretsen av landshövdingar har landshövding Lars Bäckström, Västra Götalands län utsetts att företräda länsstyrelserna.

För det inre och yttre samordningsarbetet inrättades – med stöd av särskilda medel (se nedan, avsnitt *Samordningsmedel*) – år 2009 en tjänst (50 %) för övergripande samordning och administration, med för närvarande placering vid Länsstyrelsen i Västerbotten. Under 2011 förstärktes den med en samordnande funktion (50 %) vid Länsstyrelsen i Västra Götaland i arbetet med ensamkommande barn. Under 2013 har ytterligare förstärkningar skett med samordnare även för bosättning (20%), samordning/hälsa (20%) resp. kommunikation (20%).

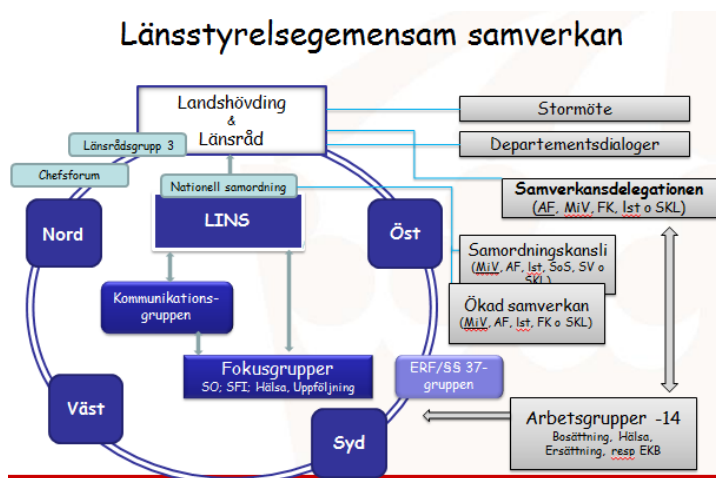
Länsöverskridande samverkan

Den indelning i "vädersträcksregioner" som gjordes mellan länsstyrelserna år 2007 har kommit att spela en allt viktigare roll. Aktivitetsnivå och arbetsformer växlar både inom och mellan regionerna, men regionerna utgör för närvarande grundläggande struktur i nästan all samverkan mellan länsstyrelserna. Dit hör t.ex;

- rekrytering av företrädare i olika arbetsgrupper
- spridning av underhandsinformation
- regelbundna erfarenhetsutbyten och rådslag
- organisering av "stand by" vid ledigheter
- bas för spridningskonferenser, etc.

Fig. 1

Illustration av länsstyrelsernas concernsamverkan inom sakområdet integration

¹ Varje region företräds av en länsstyrelse: Länsstyrelsen i Skåne län företräder region Syd, Länsstyrelsen i Västra Götalands län företräder region Väst, Länsstyrelsen i Stockholms län företräder region Öst och Länsstyrelsen i Västerbottens län företräder region Nord.

Fokusgrupper

För gemensam verksamhetsutveckling bildades med början i september 2010 fyra fokusgrupper: samhällsorientering, sfi, uppföljning respektive sociala insatser. Insattiden begränsades till i första hand ett halvt år. Fokusgrupperna Samhällsorientering och sfi är fortfarande aktiva, särskilt Samhällsorientering (se nedan). Under 2012 inrättades två nya fokusgrupper med inriktning mot Uppföljning resp. Hälsa.

Länsstyrelsernas integrationsnätverk (LIN)

LIN tillkom i Linköping år 2006, och motsvarar de yrkesföreningar som finns inom flertalet politikerområden inom länsstyrelserna. Inom nätverket arrangeras gemensamma överläggningar/konferenser; två till tre gånger per år. Det successivt utbyggda samarbetet mellan länsstyrelserna under ledning av Länsstyrelsen i Kronoberg har i stor utsträckning sammanfallit med LIN-nätverket.

Chefsforum för social hållbarhet

Inom flertalet länsstyrelser är sakområdet integration organisatoriskt knutet till social hållbarhet. Under 2012 gjordes insatser på länsstyrelsegemensamnivå för att stärka samordningen mellan integration och social hållbarhet. Under 2013 adjungerades den nationella samordnaren för integration till chefsforum.

Arbetet under 2013

Länsstyrelsernas concernsamverkan har under 2013 dominerats av i huvudsak dessa insatsområden:

- etableringsreformens fortsatta implementering
- hantering av en ny ärendegrupp, ersättning för att stärka och utveckla verksamhet med flyktingguider och familjekontakter (§ 37a-ärenden)
- uppdraget rörande ensamkommande barn med förberedandet av den s.k. UMA-reformen
- fortsatt gemensamt utvecklingsarbete rörande bosättning och lokal samverkan/hälsa, med framtagande av metodstöd för såväl lokala överenskommelser (LÖK) som metodstöd för länsstyrelsernas kommunförhandlingar
- insatser för att stärka den regionala och mellankommunala samverkan
- hantering av växande flyktingsströmmar, med de initiativ som tagits av Migrationsverket kring ökad myndighetssamverkan (*Saids resa*) resp. virtuellt samordningskansli.

Det länsstyrelsegemensamma arbetet kräver engagemang på många olika håll, och på många flera nivåer. Länsstyrelserna har under 2013 varit samlade till tre gemensamma rådslag: (1) i Stockholm i februari, med fokus på uppstart av verksamhetsåret, (2) i april i Nyköping, med fokus på idéburen sektor och på kommunikation, och (3) i oktober i Stockholm, med fokus på regional och mellankommunal samverkan. Strategidagar rörande ensamkommande barnuppdraget genomfördes i maj respektive oktober.

Länsstyrelserna har haft kontinuerlig dialog på nationell nivå med såväl Arbetsförmedlingen som Migrationsverket. Arbetsförmedlingen har lett arbetet i Samverkansdelegationen vilket har föranlett åtskilliga löpande kontakter. Huvuddelen av arbetet i delegationen

har varit förlagt till de sex under delegationen arbetande arbetsgrupperna: bosättning, hälsa, LÖK-metodstöd, etableringsinsatser, individersättning och ensamkommande barn. Särskilt arbetet i grupperna bosättning, LÖK-metodstöd och ensamkommande barn har periodvis varit omfattande.

Dialogen med Migrationsverket har haft två huvudinriktningar: (1) fullföljande av den riskanalys som inleddes under 2012 rörande arbetet med ensamkommande barn, och förberedelser av UMA-reformen samt (2) ökad myndighetssamverkan (*Saids resa*) resp. virtuellt samordningskansli. Arbetet har präglats av stort engagemang och har fört de samlade myndighetsinsatserna framåt.

Samordningsmedel

I anslagsposten för länsstyrelserna ingick för Länsstyrelsen i Kronobergs län under 2013, 3 milj. kronor för finansiering av samordning och koordinering av länsstyrelsernas arbete med beredskap och kapacitet, regional samordning, överenskommelser om mottagandet av nyanlända respektive ensamkommande barn och nyanländas etablering samt av det arbete som bedrivs gemensamt av länsstyrelserna, Arbetsförmedlingen och Migrationsverket.

Under budgetåret 2013 nyttjades medlen i huvudsak enligt följande:

- för gemensam koordinering och administration (0,5 aa)
- koordinering av uppdraget rörande ensamkommande barn (0,5 aa),
- samordning av arbetsgrupper för bosättning resp. samverkan/hälsa (0,2aa + 0,2 aa)
- omkostnader för samverkansdelegationens och länsstyrelsegruppens verksamheter samt gemensam kommunikation (0,2 aa),
- medverkan i beredning av inkomna ansökningar till Europeiska flyktingfonden och Integrationsfonden, samt gemensam administration av § 37-ärenden.
- fortsatt utveckling och drift av portalen www.informationsverige.se med Länsstyrelsen i Västra Götalands län som huvudman

